

การนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติ
ในจังหวัดพะเยา

นางสาวเนตรนภา ขัติยศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The National Development Policy Implementation of the
Thai Niyom YangYuen Project in Phayao Province**

Miss Natenapa Kuttiyot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration

School of Management Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติ
ในจังหวัดพะเยา
ชื่อและนามสกุล นางสาวเนตรนภา ชติยศ
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตน์
2. อาจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2562

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วัณิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
ผู้วิจัย นางสาวเนตรนภา ขัติยศ รหัสนักศึกษา 2593002211 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2) อาจารย์ ดร. พนมพัทธ์ สมิตานนท์
ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (2) ศึกษาความแตกต่างกันของความคิดเห็นของแต่ละอำเภอต่อระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาและ (4) เสนอแนะแนวทางของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประชากรได้แก่ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทั้งหมด 486,304 คน และทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 816 คน ใช้วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของยามานะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ประชาชนจังหวัดพะเยา จำนวน 401 คน และ (2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล จำนวน 275 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามโดยการแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายอำเภอในจังหวัดพะเยา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการวิเคราะห์เชิงพหุแบบขั้นตอน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัยและการจำแนกชนิดข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 (2) แต่ละอำเภอในจังหวัดพะเยามีความเห็นต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน (3) หลักธรรมาภิบาล การนำนโยบายไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาและ (4) ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการดำเนินโครงการให้ต่อเนื่องและปรับเงื่อนไขในการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ การนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โครงการไทยนิยมยั่งยืน จังหวัดพะเยา

Thesis title: The National Development Policy Implementation of the Thai Niyom YangYuen Project in Phayao Province

Researcher: Miss Natenapa Kuttiyot; **ID:** 2593002211;

Degree: Master of Public Administration;

Thesis advisors: (1) Dr. Theppasak Boonyarataphan, Associate Professor;
(2) Dr. Phanompatt Smitananda; **Academic year:** 2018

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of success in implementing national policy of Thai Niyom Yangyuen Policy in Phayao province; (2) to study the difference of the opinions of each district in level of success in implementing national policy of Thai Niyom YangYuen Policy in Phayao province; (3) to study factors influencing the implementation of national policy of Thai Niyom YangYuen Policy in Phayao province; and (4) to recommend the appropriate approach to enhance the implementation of national policy of in Thai Niyom YangYuen Policy Phayao province in the future.

This research was mixed-method survey research. Population were people in Phayao province with total of 486,304 and implementation team of national policy of Thai Niyom YangYuen Policy at district level of Phayao province with total of 816. Sample size, calculated by Taro Yamane's formula, comprised of 2 groups which were (1) 401 people in Phayao province and (2) 275 members of Thai Niyom Yangyuen's implementation team in the sub-district. Sampling methods were stratified random sampling with proportional sampling. Instruments were questionnaires and in-depth interview form for District chiefs of Phayao province. Quantitative data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and stepwise multiple regression analysis. Qualitative data were analyzed by using the inductive analysis and the typological analysis

The finding of this research were that: (1) the level of success in implementing Thai Niyom YangYuen Policy in Phayao province were not less than 80 percent; (2) the significant difference among opinions of each district on level of success in the policy implementation in Phayao.; (3) policy implementation, good governance, public participation, and motivation of government officials were positively influencing factors on the level of success of the policy implementation; and (4) recommendations were that the policy implementation and project execution should continue and adjust conditions in accordance with people's way of life.

Keywords: Policy Implementation, Thai Niyom YangYuen Policy, Phayao Province

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์ ดร. เทพศักดิ์ บุญรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่งแก่ผู้วิจัยทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการและการประยุกต์ใช้ ในการให้คำปรึกษานั้น อาจารย์ให้เวลาอย่างเต็มที่แม้จะมีภาระงานมาก โดยไม่เคยตำหนิมีแต่ให้คำแนะนำด้วยความเมตตา นอกจากนี้ ยังให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยให้พยายามทำวิทยานิพนธ์ให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมาย ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและมุ่งมั่นทำวิทยานิพนธ์จนสามารถจบการศึกษาตามหลักสูตรได้ และที่สำคัญผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล หนีพานิข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่เห็นประโยชน์ของงานวิจัยนี้ และอาจารย์ ดร. พนมพัทธ์ สมิตานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าต่อการวิจัยในระหว่างการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณนายอำเภอทุกท่านในจังหวัดพะเยาที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลในมุมมองของผู้บริหารระดับสูงที่มีคุณค่าอย่างยิ่งและเกิดประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่ที่ทำการปกครองอำเภอทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม ติดตามแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนและส่งกลับมาให้ผู้วิจัยแม้ว่าจะมีงานในหน้าที่ที่สำคัญและภาระงานที่หนัก

ที่สำคัญ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณและครอบครัวที่ให้กำลังใจ โดยเฉพาะคุณแสงเดือน ขัติยศ มารดาที่คอยเตือนสติและช่วยดูแลบุตรชายของผู้วิจัยให้ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณเด็กชายจรรย์ธนิน สมควร บุตรชายที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาโดยหวังว่าจะสามารถเป็นตัวอย่างให้แก่ลูกได้ในอนาคต การศึกษาวิจัยครั้งนี้ บรรลุผลสำเร็จได้จาก การให้คำแนะนำที่มีคุณค่า การให้ความร่วมมือและการให้กำลังใจจากคนรอบตัวทุกคน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงด้วยความสำนึกยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
ข้อจำกัดในการวิจัย	16
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	17
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
แนวคิด ทฤษฎีนโยบายสาธารณะ	18
แนวคิด ทฤษฎีการประเมินผล	58
แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน	71
แนวคิดหลักธรรมาภิบาล	99
แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	110
แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจ	126
นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	154
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	162
กรอบแนวคิดการวิจัย	168

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	172
รูปแบบการวิจัย	172
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	172
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	175
การเก็บรวบรวมข้อมูล	184
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	185
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	188
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	189
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ...	197
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	215
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย	224
ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาเอกสารและบันทึกแบบสอบถามปลายเปิด	Error!
Bookmark not defined.	237
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	283
สรุปการวิจัย	283
อภิปรายผล	311
ข้อเสนอแนะ	326
บรรณานุกรม	335
ภาคผนวก	348
ภาคผนวก ก	349
ภาคผนวก ข	357
ภาคผนวก ค	367
ประวัติผู้วิจัย	374

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ.....	175
ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงตัวบ่งชี้ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	177
ตารางที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	183
ตารางที่ 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	186
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามเพศ.....	189
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามอายุ.....	190
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามระดับการศึกษา.....	191
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามอำเภอที่อยู่อาศัย.....	191
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามการมีหรือไม่มีบัตร สวัสดิการแห่งรัฐ.....	192
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลจำแนกตามเพศ.....	192
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	193
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	194
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	195
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	196
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	197
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ มาตรฐานและวัตถุประสงค์.....	198
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทรัพยากรของนโยบาย.....	199

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสาร ระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย.....	200
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะ ของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ.....	201
ตารางที่ 4.16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง.....	202
ตารางที่ 4.17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ.....	203
ตารางที่ 4.18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักธรรมาภิบาล.....	205
ตารางที่ 4.19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของ ประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	208
ตารางที่ 4.20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของทีม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	210
ตารางที่ 4.21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนเปรียบเทียบจากความคิดเห็นจากทีม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลและประชาชนจังหวัดพะเยา.....	211
ตารางที่ 4.22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ.....	214
ตารางที่ 4.23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของ ประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	216

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชน จังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยา.....	218
ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของทีม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล เกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	220
ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของทีม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติของ จังหวัดพะเยา.....	222
ตารางที่ 4.27 แสดงผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการ พัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา จากความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา.....	225
ตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ย ของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไป ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็น ของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล.....	225
ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) จากความคิดเห็น ของประชาชนจังหวัดพะเยา.....	226

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน จำแนกตามอำเภอ.....	227
ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชน จังหวัดพะเยาแยกรายอำเภอ.....	228
ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (one-way ANOVA) จากความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	229
ตารางที่ 4.33 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนจำแนกตามอำเภอ.....	229
ตารางที่ 4.34 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล แยกรายอำเภอ.....	230
ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็น ของประชาชนจังหวัดพะเยา.....	233
ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็น ของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล.....	235
ตารางที่ 4.37 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	236

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.38 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยา.....	238
ตารางที่ 4.39 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยา.....	239
ตารางที่ 4.40 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยา.....	240
ตารางที่ 4.41 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยา.....	241
ตารางที่ 4.42 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	241
ตารางที่ 4.43 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	243
ตารางที่ 4.44 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	245
ตารางที่ 4.45 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	246
ตารางที่ 4.46 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	247

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.47 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำหลักหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	247
ตารางที่ 4.48 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	249
ตารางที่ 4.49 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	250
ตารางที่ 4.50 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	251
ตารางที่ 4.51 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	252
ตารางที่ 4.52 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	252
ตารางที่ 4.53 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	254
ตารางที่ 4.54 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	255
ตารางที่ 4.55 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	256

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.56 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	257
ตารางที่ 4.57 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	257
ตารางที่ 4.58 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนา ประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	259
ตารางที่ 4.59 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา.....	260
ตารางที่ 4.60 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้้น นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน.....	261
ตารางที่ 4.61 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน.....	262
ตารางที่ 4.62 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน.....	267
ตารางที่ 4.63 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน.....	271
ตารางที่ 4.64 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน.....	273

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.65 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนํานโยบายการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติของจังหวัด พะเยา.....	275
ตารางที่ 4.66 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะของการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน.....	279

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพที่ 2.1 ตัวแบบสถาบัน.....	38
ภาพที่ 2.2 ตัวแบบกระบวนการ.....	39
ภาพที่ 2.3 ตัวแบบเหตุผล.....	40
ภาพที่ 2.4 ตัวแบบส่วนเพิ่ม.....	41
ภาพที่ 2.5 ตัวแบบกลุ่ม.....	42
ภาพที่ 2.6 ตัวแบบชนชั้นนำ.....	43
ภาพที่ 2.7 ตัวแบบทางเลือกสาธารณะ.....	44
ภาพที่ 2.8 ตัวแบบทฤษฎีเกมส์.....	45
ภาพที่ 2.9 ตัวแบบระบบ.....	46
ภาพที่ 2.10 ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล.....	47
ภาพที่ 2.11 ตัวแบบด้านการจัดการ.....	48
ภาพที่ 2.12 ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร.....	49
ภาพที่ 2.13 ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ.....	49
ภาพที่ 2.14 ตัวแบบทางการเมือง.....	50
ภาพที่ 2.15 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van meter and Van Horn.....	51
ภาพที่ 2.16 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.....	103
ภาพที่ 2.17 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	171

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้าซึ่งเมื่อนำมารวมกับคำว่า ประเทศ เป็นคำว่า “การพัฒนาประเทศ” จะหมายถึงการพัฒนาในสามด้านสำคัญ คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาด้านการผลิต การจำหน่าย การแลกเปลี่ยนและการลงทุน การพัฒนาทางสังคม โดยการพัฒนาทางด้านจิตใจ แบบแผนพฤติกรรม รวมทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม และการพัฒนาทางการเมือง โดยการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสร้างกระบวนการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย และประชาชนภายในประเทศมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อประเทศไทยในจุดเริ่มต้น คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีหลักฐานที่สำคัญคือ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 – 2509”

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 – 2509 จนมีการเปลี่ยนแปลงเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510 – 2514 และจนถึงปัจจุบัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 อาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเริ่มต้นการพัฒนาประเทศมาแล้ว 58 ปี และยังคงกำลังพัฒนาอย่างไม่มีสิ้นสุด เนื่องจาก “การพัฒนา” เป็นจุดหมายสำคัญของความเป็นสมัยใหม่ที่ทุกประเทศในโลกปัจจุบันมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึง ซึ่งเป้าหมายแรกที่ต้องพิชิตให้ได้คือ การเพิ่มรายได้มวลรวมของประเทศและการยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นเพื่อจะก้าวไปสู่เป้าหมายสุดท้าย คือการเป็น “ประเทศที่พัฒนาแล้ว” แต่การไปถึงเป้าหมายดังกล่าวไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากการพัฒนานำไปสู่ “ปัญหาในตัวเอง” กล่าวคือในทุกก้าวของการพัฒนา จะพบว่าการพัฒนาอันเป็นวิธีการมักไม่นำไปสู่การพัฒนาอันเป็นเป้าหมายแต่กลับสร้างปัญหาที่ขัดขวางการพัฒนาขึ้นไปเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาที่การพัฒนามักมุ่งเน้นเกณฑ์ในการวัดการพัฒนาเพียงเฉพาะแต่ผลรวมทางเศรษฐกิจ เช่น ค่า GDP และ DNP ของประเทศเท่านั้น ซึ่งค่าดัชนีเหล่านี้มักขึ้นอยู่กับการผลิตเพื่อการส่งออกที่ต้องมาจากการทำกิจกรรมที่ใช้ทุนและแรงงาน เพื่อที่จะผลิตสิ่งของหรือจัดให้มีบริการขนาดใหญ่ หรือ “อุตสาหกรรม” แต่อุตสาหกรรมกลับสร้างปัญหาทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้กับประเทศต่าง ๆ อย่างยิ่ง ซึ่งความเสื่อมหรือผลกระทบเหล่านี้ก่อให้เกิดคำถามสำคัญที่ว่า สิ่งของประเทศต่าง ๆ กำลังมุ่งไปหานั้นเรียกว่าการพัฒนาได้จริงหรือไม่ เมื่อมีได้ใส่ใจความเป็นอยู่ของประชาชนและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติอย่างแท้จริง

จากผลของการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ โดยละเลยการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป โดยเฉพาะการพัฒนาสังคมอันหมายถึงการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองและคิดเองเป็น ทำให้การพัฒนาประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2504 มีผลของการพัฒนาเป็นประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือจากรัฐตลอดเวลา ประชาชนที่ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม สังคมที่มีปัญหาอาชญากรรม และเกษตรกรที่เน้นการใช้สารเคมีในการทำเกษตรกรรมโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะตกมาถึงตนเองและผู้อื่น ผลเสียทั้งหมดเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาของการพัฒนาที่ทำให้ในปัจจุบันเมื่อต้องกล่าวถึงและอธิบายคำว่า “การพัฒนาประเทศไทย” จึงต้องมีคำว่า “อย่างยั่งยืน” ตามมาเพื่อป้องกันมิให้การพัฒนาก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างเช่นในอดีต

“การพัฒนาอย่างยั่งยืน” มีจุดเริ่มต้นในปี ค.ศ. 1972 ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ณ กรุงสตอกโฮล์ม ซึ่งได้มีการจัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Environment Programme: UNEP) และในปี ค.ศ. 1987 คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาได้เผยแพร่เอกสาร Our Common Future หรือเรียกว่า รายงานบรันด์แลนด์ (The Brundtland report) ซึ่งเป็นครั้งแรกในการนิยามความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าเป็นการพัฒนาที่สนอง ความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการ ของตนเอง คนรุ่นต่อไป” (Sustainable Development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs) ซึ่ง เป็นความหมายกว้าง ๆ ที่มีนัยของการประสานกันระหว่างแนวคิดของสามเสาหลัก ได้แก่ การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ความเท่าเทียมกันทางสังคม และการป้องกันสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามจากทั้งนิยามและนัยของการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะพบว่า เป็นแนวความคิดที่มีความเป็นนามธรรม และยากแก่การนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแต่ละประเทศต้องมีแนวทางในการแก้ไขตามสภาพพื้นฐานของตนเอง

สำหรับประเทศไทย แนวคิดที่นำมาแปลงความเป็นนามธรรมของการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นรูปธรรมคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เกิดขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 จากพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเน้นความสำคัญในการพัฒนาประเทศแบบสร้างพื้นฐานคือ “ความพอมีพอกิน พอใช้” และทรงได้มีพระดำรัสถึงคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” อีกครั้งในวันที่ 4 ธันวาคม 2517 ณ ศาลาดุสิตดาลัยเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย หลักการความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และความมีภูมิคุ้มกัน โดยอยู่บนเงื่อนไข 2 ประการ คือ ความรู้และ คุณธรรมและเนื่องจากประเทศไทย เป็นประเทศที่มีพื้นฐานจากเกษตรกรรม เพื่อให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นรูปธรรม ชัดเจนมากยิ่งขึ้นพระองค์ทรงได้พระราชทาน “เกษตรทฤษฎีใหม่” อันเป็นแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงให้ไว้ตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2535 ณ ศาลา ดุสิตาลัย สวนจิตรดา พระราชวังดุสิต ซึ่งมีสาระสำคัญคือการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ส่วนแรก ร้อยละ 30 ของพื้นที่ให้ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อให้มีน้ำใช้สม่ำเสมอตลอดทั้งปี ส่วนที่สองร้อยละ 30 ของพื้นที่ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ พืชสวน พืชผักและพืชสมุนไพร อย่างผสมผสานกัน หลากหลายในพื้นที่เดียวกัน ส่วนที่สามร้อยละ 30 ของพื้นที่ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน และส่วนสุดท้าย ร้อยละ 10 ของพื้นที่ให้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง โรงเรียนและสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งคอก เลี้ยงสัตว์ เรือนเพาะชำ ฉางเก็บผลิตผลการเกษตร เป็นต้น

ความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ประเทศไทย สะท้อนผ่านการที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้ัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับหลังจากนั้นมาจนถึงฉบับปัจจุบัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ก็ยังคงรักษาแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงตลอดมา จนอาจกล่าวได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน ของประเทศไทยอย่างแท้จริง

นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของรัฐบาลของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนโยบายสำคัญนโยบายหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยกำลัง พยายามแก้ไขปัญหาที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศพร้อมไปกับการน้อมนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงโครงการนี้อย่างเป็นทางการครั้งแรกในรายการศาสตร์พระราชาสู่การ พัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยใน วันศุกร์ ที่ 2 มีนาคม 2561 ว่า ประกอบด้วยหลัก 9 ประการ ได้แก่ 1. สัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่ง ด้วยการสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นให้ได้ 2. คนไทยไม่ทิ้งกัน ด้วยการดูแลผู้มีรายได้น้อย 3. ชุมชนอยู่ดีมีสุข พัฒนาความเป็นอยู่ อาชีพ และรายได้ 4. วิถีไทย วิถีพอเพียง ด้วยการน้อมนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต 5. รู้สิทธิ์ รู้หน้าที่ รู้กฎหมาย โดยการเป็นพลเมือง ที่ดี 6. รู้กลไกการบริหารราชการ ในแต่ละระดับ 7. รู้รักประชาธิปไตย ไทยนิยม โดยเฉพาะเกี่ยวกับ หลักธรรมาภิบาล 8. รู้เท่าทันเทคโนโลยี และ 9. บูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนในการป้องกัน

แก้ไข ปัญหาเสพติด และ 10. งานที่เกี่ยวข้องกับซึ่งจะขับเคลื่อนโดยการลงเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชนละ 4 ครั้ง

นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนนั้น ถือเป็นนโยบายที่เป็นส่วนเพิ่มมาจากนโยบายและโครงการในปิงบประมาณก่อนหน้านี้ได้แก่ โครงการหมู่บ้านละ 2.5 แสน หรือชื่ออย่างเป็นทางการคือ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ที่เป็นส่วนเพิ่มของโครงการตำบลละ 5 ล้าน หรือชื่ออย่างเป็นทางการคือ มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หมู่บ้านและกระจายรายได้ลงสู่ฐานรากให้มากที่สุด แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากนโยบายและโครงการในปิงบประมาณ 2559 และ 2560 นั้น เป็นโครงการที่เน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวและอยู่ภายใต้แนวนโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้แถลงครั้งแรกหลังเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 12 กันยายน 2557 เพียง 1 ข้อจาก 11 ข้อเท่านั้น คือข้อ 6 นโยบายการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้มีนโยบายที่สามารถนำเอาแนวนโยบายของรัฐบาลลงไปสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ให้ได้มากที่สุด รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนขึ้นในปิงบประมาณ 2561

เมื่อพิจารณาหลักทั้ง 9 ข้อของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน พบว่า สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ในวันที่ 12 กันยายน 2557 ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ครั้งที่ 8/2557 ดังนี้

หลักที่ 1 สัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่ง เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่แม้จะไม่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลใน 11 ข้อโดยตรงแต่สอดคล้องกับแนวนโยบายเรื่องความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชายึดถือเป็นเป้าหมายหลักของการบริหารประเทศ

หลักที่ 2 คนไทยไม่ทิ้งกัน เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 3 นโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ เนื่องจากมุ่งเน้นไปที่ผู้มีรายได้น้อยให้ได้รับความช่วยเหลือและมีโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หลักที่ 3 ชุมชนอยู่ดีมีสุข เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 6 นโยบายการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการจัดสรรงบประมาณลงมายังหมู่บ้าน/ชุมชนละ 200,000 บาท เพื่อตอบสนอง

ความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยเน้นให้ดำเนินการ โครงการที่เป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ จากฐานราก

หลักที่ 4 วิถีไทย วิถีพอเพียง เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 1 นโยบายดำเนินการปกป้องและ เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเน้นให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป ใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้

หลักที่ 5 รัฐสิทธิ รู้หน้าที่ รู้กฎหมาย เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 11 นโยบายการปรับปรุง กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งเน้นสร้างความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ ความเป็นพลเมืองและกฎหมายที่ประชาชนควรรู้ โดยเห็นว่าการที่ให้ความรู้กับประชาชนในเรื่อง ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทยต่อไป

หลักที่ 6 รัฐบาลไกลการบริหารราชการ เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 4. นโยบายการศึกษาและ เรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับกลไกการบริหาร ราชการของไทย

หลักที่ 7 รัฐรักประชาธิปไตย เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 10 นโยบายการส่งเสริมการบริหาร ราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยเป็นการมุ่งเน้นให้ประชาชนรู้หลักประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสังคมไทยและการให้ความรู้ เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

หลักที่ 8 รัฐเท่าทันเทคโนโลยี เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายข้อ 8 นโยบายการพัฒนาและส่งเสริม การใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและการพัฒนา และนวัตกรรมเป็นการ ให้ความรู้เรื่องเทคโนโลยีตลอดจนข้อดีข้อเสียเพื่อให้ประชาชนได้รู้เท่าทันเทคโนโลยี

หลักที่ 9 บูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นหลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนที่สอดคล้อง กับแนวนโยบายข้อ 2 นโยบายดำเนินการรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ เนื่องจาก ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาความมั่นคงระดับชาติที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงในการ ดำเนินโครงการไทยนิยม ยั่งยืนจึงจะได้มีการระดมค้นหาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและ ให้ความรู้ให้ประชาชนตระหนักถึงความร้ายแรงของพิษภัยยาเสพติด

นอกจากนี้ หลักทั้ง 9 ข้อที่ว่าไปแล้วนั้นในการลงเวทีประชาคมแต่ละครั้งทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ยังต้องได้บรรยายเกี่ยวกับงานตามภารกิจของหน่วยงาน (Function) ของตนเอง ซึ่งครอบคลุมแนวนโยบายข้อที่เหลือ คือ ข้อที่ 5 นโยบายยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นงานตามภารกิจหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขและโรงพยาบาลข้อที่ 7 นโยบายการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นงานตามภารกิจหน้าที่ของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และข้อที่ 9 นโยบายการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้พยายามปรับปรุงนโยบายที่ได้ดำเนินการจากปี 2559 และปี 2560 จนได้เกิดเป็นนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่ได้รวบรวมแนวนโยบายหลักของรัฐบาลไว้ทั้งหมดดังที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า นโยบายการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน เป็นนโยบายหลักและนโยบายสำคัญที่สุดในปี งบประมาณ พ.ศ. 2561 ของรัฐบาลที่ลงมาดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศไทย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาซึ่งเป็นจังหวัดขนาดเล็กในภาคเหนือของประเทศไทยที่ยังคงมีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีความเป็นชนบท อันถือว่ามีเหมาะสมสำหรับการศึกษานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนอย่างยิ่งเนื่องจาก นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน เป็นนโยบายที่เน้นการลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจ ให้ความรู้แก่ประชาชน และนอกจากนี้ จังหวัดพะเยายังเป็นจังหวัดที่ผู้วิจัยรับราชการอยู่ในพื้นที่และเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจ เข้าถึงข้อมูลได้อย่างลึกซึ้ง และครอบคลุม ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาถึงความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เพื่อนำผลการวิจัยเผยแพร่ต่อสาธารณชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนในอนาคต และเป็นการนำไปประยุกต์ใช้กับการนำนโยบายอื่นๆ ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาต่อไป

2. ปัญหาการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นปัญหาการวิจัย ดังนี้

2.1 การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพระยาประสพความสำเร็จในระดับใด

2.2 ผู้เกี่ยวข้องในนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีความเห็นต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างกันหรือไม่

2.3 มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

2.4 จังหวัดพะเยาควรมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไรในต่อยอดการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นในอนาคต

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

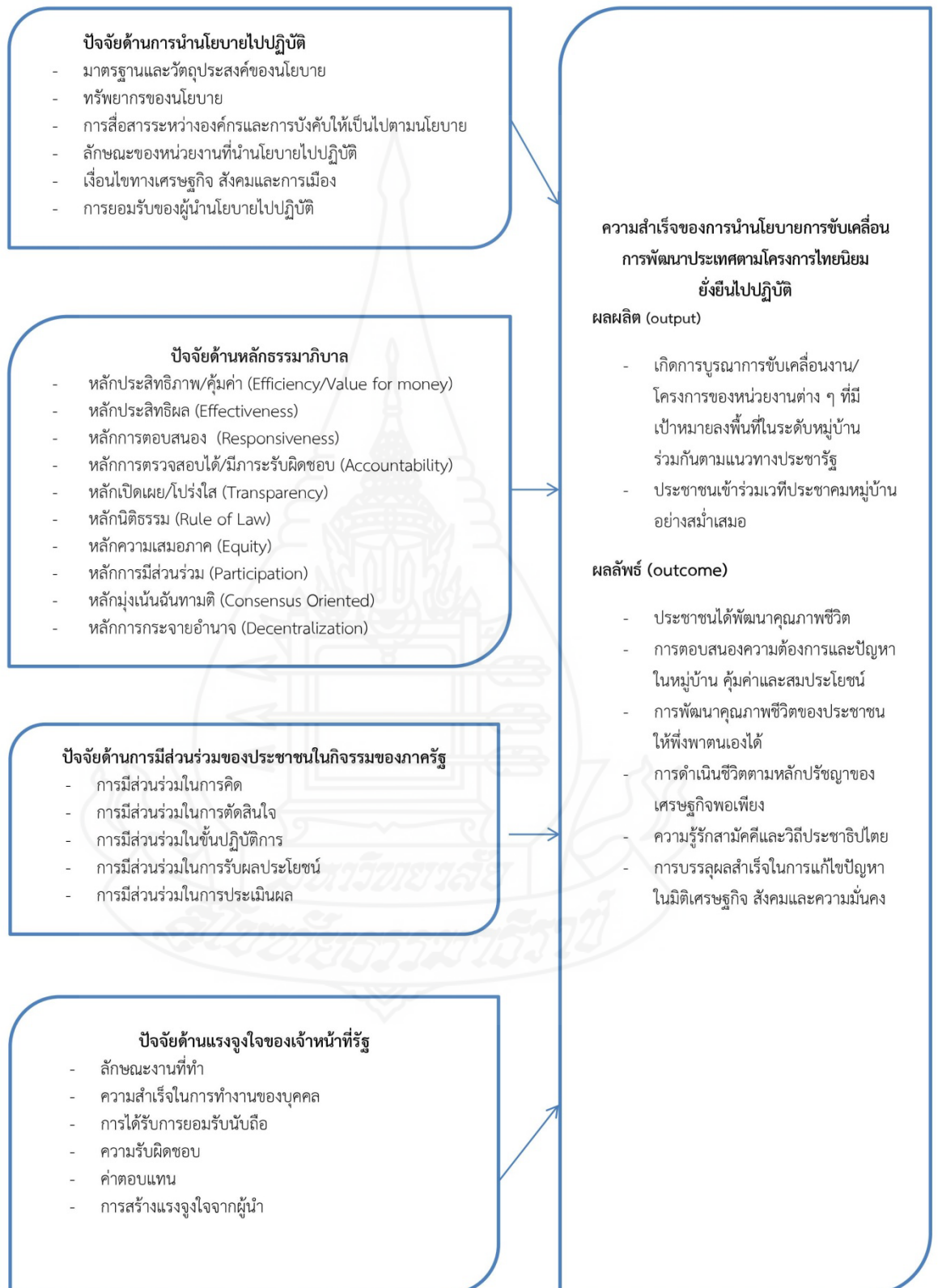
3.1 เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.2 เพื่อศึกษาความแตกต่างกันของความคิดเห็นของแต่ละอำเภอต่อระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในอนาคต

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับที่มาของกรอบแนวคิดการวิจัยจะกล่าวไว้ในบทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่อไป

5. สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยนี้มีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

5.1 ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

5.2 แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน

5.3 มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐและปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

6. ขอบเขตการวิจัย

6.1 ขอบเขตด้านหน่วยงานหรือพื้นที่ศึกษาวิจัย งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในระดับจุลภาคในจังหวัดพะเยา

6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการนำนโยบายและการประเมินการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

6.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย

6.3.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่

1) *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- (1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives)
- (2) ทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources)
- (3) การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย
- (4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
- (5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

- (6) การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2) *หลักธรรมาภิบาล 10 ประการ* ได้แก่
- (1) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money)
 - (2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness)
 - (3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
 - (4) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability)
 - (5) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)
 - (6) หลักนิติธรรม (Rule of Law)
 - (7) หลักความเสมอภาค (Equity)
 - (8) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
 - (9) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)
 - (10) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)
- 3) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ 5 ประการ* ได้แก่
- (1) การมีส่วนร่วมในการคิด
 - (2) การมีส่วนร่วมในการในขั้นตัดสินใจ
 - (3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
 - (4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
 - (5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 4) *แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ*
- (1) ลักษณะงานที่ทำ
 - (2) ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล
 - (3) การได้รับการยอมรับนับถือ
 - (4) ความรับผิดชอบ
 - (5) ค่าตอบแทน
 - (6) การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำ

6.3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแบ่งออกเป็นผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ ผลผลิต

1) เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางภาครัฐ

2) ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

ผลลัพธ์

1) ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต

2) โครงการของหมู่บ้านเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้าน คุ่มค่าและสมประโยชน์

3) หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้

4) ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

5) ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและประเทศ ความรู้รักสามัคคีและประชาธิปไตย

6) พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง

6.4 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง คือ ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทุกคน โดยไม่รวมกับประชากรกลุ่มที่สองและกลุ่มที่สอง คือ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลทุกคนในจังหวัดพะเยา งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนประชากรคือ ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทุกคน และ กลุ่มที่สอง คือ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลทุกคน จังหวัดพะเยา โดยมีประชากรประชากรจังหวัดพะเยา จำนวน 486,304 คนและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ทุกคนในจังหวัดพะเยาจำนวน 816 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ กลุ่มแรก จำนวน 275 คน และกลุ่มที่สองจำนวน 401 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 676 คน

6.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาที่จังหวัดพะเยาได้ดำเนินการตามนโยบายปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ประจำตำบล หมายถึง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ประชาชนชาวบ้าน และจิตอาสาพระราชทาน “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” ในพื้นที่ จำนวน 7 – 12 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นชุดปฏิบัติงานในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่ หมู่บ้าน

7.2 ตัวแปรอิสระ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีดังนี้

7.2.1 ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประกอบด้วย

1) *มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives)* หมายถึง ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ความชัดเจนของแนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ มาตรฐานของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

2) *ทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources)* หมายถึง งบประมาณของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนและบุคลากรในทีมขับเคลื่อนการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบล

3) *การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย* หมายถึง ความชัดเจนในการประชุมมอบนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนจากการบริหารราชการส่วนกลางมายังการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ความชัดเจนของหนังสือราชการเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนจากการบริหารราชการส่วนกลางมายังการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติด้วยตนเอง การบังคับให้การบริหารราชการภูมิภาคและท้องถิ่นต้องนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ

4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีขีดความสามารถในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ

5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง หมายถึง เป็นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนและการกระตุ้นเศรษฐกิจ การสร้างความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ การให้ความสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง

6) การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ประจำตำบล ความยอมรับหรือปฏิเสธนโยบายของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ประจำตำบล และระดับความเข้มข้นของการตอบสนองต่อนโยบายของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล

7.2.2 ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย

1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

2) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สร้างรายได้ และเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้จริงของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

3) การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ความสามารถในการตอบสนองตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ

4) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม

5) หลักการเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง การที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา ชี้แจงและตอบคำถามของประชาชนได้

6) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติอย่างอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือก

ปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน

7) *หลักความเสมอภาค (Equity)* หมายถึง การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติเป็นไปอย่างเท่าเทียมกันในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนทุกตำบล ทุกอำเภอ ของประเทศไทย

8) *การมีส่วนร่วม (Participation)* หมายถึง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบในเวทีประชาคม

9) *หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)* หมายถึง การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติเป็นไปเพื่อการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันในหมู่บ้าน/ชุมชน

10) *การกระจายอำนาจ (Decentralization)* หมายถึง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องในเวทีประชาคมได้

7.2.3 *ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ* หมายถึง ปัจจัยด้านประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการนำ นโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ

1) *การมีส่วนร่วมในการคิด* หมายถึง ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน และการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ* หมายถึง ประชาชนตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน และการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยตนเอง

3) *การมีส่วนร่วมปฏิบัติกร* หมายถึง ประชาชนนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยตนเอง

4) *การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์* หมายถึง ประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์จากการนำนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติ

5) *การมีส่วนร่วมในการประเมินผล* หมายถึง ประชาชนเป็นผู้ประเมินผลว่าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ประชาชนเสนอให้มีการแก้ไข

ปรับปรุง นโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

7.2.4 ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความอยากรำนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ประกอบด้วย

1) **ลักษณะงานที่ทำ** หมายถึง การลงพื้นที่ประชาคมหมู่บ้านและบรรยายในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ให้แก่วิทยากรในทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมีความเหมาะสม

2) **ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล** หมายถึง ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงานเมื่อได้นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติจนสำเร็จ

3) **การได้รับการยอมรับนับถือ** หมายถึง การได้รับความยอมรับนับถือจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนด้วยตนเอง การได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชน

4) **ความรับผิดชอบ** หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญและรู้สึกรับผิดชอบของตนเองในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ

5) **ค่าตอบแทน** หมายถึง การภาครัฐสนับสนุนเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงในการปฏิบัติหน้าที่

6) **การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำ** หมายถึง การสร้างแรงจูงใจจากรัฐบาล นายอำเภอ ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต้นสังกัด

7.3 ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาซึ่งแบ่งออกเป็นผลผลิตและผลลัพธ์ ประกอบด้วย

1) ผลผลิต

(1) **เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ** หมายถึง การที่หน่วยงานรัฐหลายหน่วยงานลงพื้นที่หมู่บ้านพร้อมกันเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน

(2) ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ หมายถึง ระดับความสนใจของประชาชนที่เข้าร่วมการประชุมทั้ง 4 เวทีที่คงที่หรือเพิ่มมากขึ้น

2) ผลลัพธ์

(1) ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หมายถึง ได้รับการฝึกอาชีพและสามารถนำมาสร้างรายได้ได้จริง

(2) การตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้านคุ้มค่าและสมประโยชน์ หมายถึง ความสามารถของโครงการหมู่บ้านละสองแสนตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

(3) หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพพึ่งพาตนเองได้ หมายถึง หมู่บ้านจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านโดยไม่ต้องใช้งบประมาณ และประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดปัญหาและตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองได้

(4) ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ประชาชนมีความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ มีความพอประมาณ โดยการปลูกผักกินเอง และทำน้ำหมักและปุ๋ยชีวภาพใช้เอง ความมีเหตุมีผล โดยการแยกขยะและมีภูมิคุ้มกัน โดยการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบรายรับรายจ่าย บนเงื่อนไข มีความรู้ ทั้งทางอาชีพ เกษตรและด้านอื่น ๆ และมีคุณธรรม คือการประกอบอาชีพอย่างสุจริต

(5) ประชาชนมีความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและประเทศ ความรู้รักสามัคคีและประชาธิปไตย หมายถึง ประชาชนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อประเทศชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย หมู่บ้านมีความสามัคคี

(6) พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง หมายถึง บรรลุผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง

8. ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดในการวิจัย คือ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ที่เน้นการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยาโดยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน อาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

9. ประโยชน์ที่ได้รับ

9.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพระยาในอนาคค

9.2 ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตามนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนในจังหวัดอื่น ๆ และในภาพรวมของประเทศ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแนวคิดทฤษฎี และหลักการรวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและศึกษา มีดังนี้

- 1) แนวคิด ทฤษฎีนโยบายสาธารณะ
- 2) แนวคิด ทฤษฎีการประเมินผล
- 3) แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 4) แนวคิดหลักธรรมาภิบาล
- 5) แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 6) แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจ
- 7) นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน
- 8) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 9) กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิด ทฤษฎีนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะ เป็นจุดเน้นหนึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์ เนื่องจากในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารภาครัฐย่อมไม่อาจปฏิเสธที่จะศึกษาคำนิยามและแนวทาง ซึ่งรัฐมุ่งหวังและกระทำให้เกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อสาธารณะในวงกว้างอันหมายถึงนโยบายสาธารณะได้ และเมื่อกล่าวถึงคำว่า “นโยบายสาธารณะ” จะทำให้เกิดความหมายและความเข้าใจใน 2 ระดับ ได้แก่ ระดับแรก นโยบาย อันเป็นภาพกว้างและเป็นนามธรรมที่หมายถึง คำนิยามที่แฝงไปด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่รัฐในยุคสมัยใดยุคสมัยหนึ่งยึดถืออันสะท้อนถึงค่านิยมของสังคมและประชาชนส่วนใหญ่ในสมัยนั้นด้วย และอีกระดับหนึ่งคือ โครงการที่หมายถึงการนำนโยบายที่เป็นนามธรรมมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เช่น นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งเป็นนามธรรมสามารถแปลออกมาเป็นโครงการที่เป็นรูปธรรมคือ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นต้น อย่างไรก็ตาม

ก็ตาม หากพิจารณา 2 ระดับของนโยบายสาธารณะจะพบว่า ส่วนที่มีความเกี่ยวข้องและมีใจความสำคัญเป็นเรื่องของรัฐประศาสนศาสตร์ที่แท้จริงคือ ระดับโครงการ เนื่องจาก โครงการเป็นสิ่งที่รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องนำมาปฏิบัติกับประชาชนหรือกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของข้าราชการกับประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งต่างจากระดับนโยบายที่เป็นเรื่องของนักการเมืองและอำนาจ หรืออาจกล่าวได้ว่ามีใจความสำคัญของเรื่องเป็นการศึกษาเชิงรัฐศาสตร์มากกว่ารัฐประศาสนศาสตร์

อย่างที่ได้อธิบายไปแล้วว่า นโยบายสาธารณะมีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบ หรืออาจส่งผลกระทบต่อทางลบกับบางกลุ่ม และส่งผลกระทบต่อทางบวกกับบางกลุ่ม เงื่อนไขเหล่านี้ส่งผลให้นโยบายสาธารณะเป็นที่จับตามอง และให้ความสำคัญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในทุกกระบวนการตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินี้จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ความหมายของนโยบายสาธารณะซึ่งจะเป็นการทบทวนความหมายของนโยบายสาธารณะจากนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศความสำคัญของนโยบายสาธารณะ กระบวนการของนโยบายสาธารณะและตัวแบบนโยบายสาธารณะ

1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะ (Public Policy) โดยทั่วไปหมายถึง นโยบายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง และเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล จำแนกเป็นมิติตามระดับการปกครองได้ 2 มิติ ตามผู้ออกนโยบาย คือ นโยบายส่วนกลาง อาทิ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ ออกโดยนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และนโยบายส่วนท้องถิ่น อาทิ ข้อบังคับตำบลที่ออกโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม นิยามหรือความหมายของนโยบายสาธารณะที่สามารถครอบคลุมและได้รับการยอมรับนั้น เป็นสิ่งที่มีการถกเถียงกันตลอดมาและเพื่อความเข้าใจที่ดีที่สุดสำหรับนิยามของนโยบายสาธารณะนั้น คือการทบทวนและพิจารณาความหมายของนโยบายสาธารณะในทัศนะของนักคิดนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศให้ได้มากที่สุด ในที่นี้ได้รวบรวมความหมายของนโยบายสาธารณะจากนักคิดนักวิชาการที่มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับมาอ้างอิง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครอบคลุมและชัดเจนมากที่สุดโดยเรียงลำดับตามปีเพื่อให้เห็นพัฒนาการของความหมายของนโยบายสาธารณะ ดังนี้

David Easton (1953, p.130) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ นโยบายไม่ว่าจะเพื่อสังคม เพื่อสมาคมเล็ก หรือเพื่อกลุ่ม ใดๆ ย่อมรวมถึงเส้นใย (web) ของการตัดสินใจมากมายและการกระทำทั้งหลาย ซึ่งจัดสรรค่านิยมต่าง ๆ

จากนิยามของนโยบายสาธารณะของ David Easton สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่สำคัญสำหรับ David Easton เมื่อกล่าวถึงนโยบายสาธารณะ คือ จัดสรรสิ่งที่มีคุณค่า และผู้ที่มีอำนาจในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่า นั้น คือ รัฐบาล จะเห็นได้ว่า นโยบายสาธารณะของ David Easton มีเรื่องของอำนาจในการตัดสินใจ และคุณค่าหรือค่านิยม ซึ่งเป็นเรื่องของผู้กำหนดนโยบาย จึงอาจกล่าวได้ว่า David Easton ได้ชี้ให้เห็นกระบวนการของการเกิดขึ้นของนโยบายสาธารณะและเน้นที่รัฐบาลเป็นสำคัญ

Friedrich (1963, p.70) ได้ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ คือ ชุดของข้อเสนอที่เกี่ยวกับการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาลภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วย ปัญหา อุปสรรคและโอกาส ซึ่งนโยบายจะถูกนำเสนอเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาของประชาชน การกำหนดนโยบายนั้นมิได้เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันทันควัน แต่นโยบายส่วนใหญ่จะต้องผ่านการพิจารณาเป็นขั้นตอน ซึ่งจะมีฝ่ายบริหารเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญกับฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบาย

นโยบายสาธารณะในความหมายของ Friedrich ยังคงเป็นสิ่งที่เฉพาะเจาะจงและอยู่ในวงของการอธิบายว่า นโยบายสาธารณะจะเกิดขึ้นได้ต้องมีปัญหาและเพื่อแก้ปัญหา ให้แก่ประชาชนเท่านั้น แต่สิ่งที่โดดเด่นของนิยามของ Friedrich คือ การอธิบายว่านโยบายเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อน หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นนิยามที่เฉพาะเจาะจงให้เห็นว่า นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อน ซึ่งการนิยามว่านโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการอธิบายนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน

William Greenwood (1965, p.25) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ คือ เป็นการตัดสินใจ ขั้นตอนที่จะกำหนดแนวทางกว้างๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นิยามของ William มีสิ่งที่น่าสนใจคือ การพยายามบอกว่า นโยบายเป็นสิ่งที่กว้าง ๆ ซึ่งมีนัยของการบอกว่า จะต้องมีความที่แคบ ๆ หรือเฉพาะเจาะจงกว่านี้ในเรื่องของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ได้กล่าวไปแล้วว่า ในปัจจุบัน นโยบายสาธารณะมีสองระดับ คือ ระดับนโยบายและระดับของโครงการซึ่งจะเฉพาะเจาะจงและเป็นการแปลงนโยบายที่กว้างและเป็นนามธรรมไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้

Heinz Eulau and Kenneth Prewitt (1973, p.713) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะคือ นโยบายเป็นการตัดสินใจที่ไม่ใช่การตัดสินใจชั่วขณะ แต่เป็นการตัดสินใจที่แน่นอน การตัดสินใจนี้มีลักษณะของการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลงและกระทำซ้ำ ๆ เป็นเรื่องที่ทำเนิ่นนานในระยะเวลา มากกว่าระยะสั้นในระบอบประชาธิปไตย การตัดสินใจกระทำโดยผู้ซึ่งกำหนดนโยบายและ

ผู้ซึ่งปฏิบัติตามนโยบาย แม้ว่าผู้ซึ่งกำหนดนโยบายจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งการตัดสินใจของบุคคลดังกล่าวมักเป็นผลมาจากปฏิกริยาของบุคคลและกลุ่มบุคคล การตัดสินใจ เป็นผลผลิตของความเข้าใจและความคิด การปฏิสัมพันธ์ และการผลักดัน ด้วยเหตุนี้ นโยบาย สาธารณะที่สำคัญจึงประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก

นโยบายในความหมายของ Heinz Eulau and Kenneth Prewitt เป็นนิยามของนโยบายสาธารณะที่พยายามชี้ให้เห็นกลุ่มผลประโยชน์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบาย ซึ่งเป็นจริงในทางปฏิบัติอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามสิ่งที่ Heinz Eulau and Kenneth Prewitt ชี้ให้เห็นและสำคัญอีกประการคือ เขาทั้งสองอธิบายว่า นโยบายสาธารณะจะเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากได้ก็ต่อเมื่อเป็นนโยบายสาธารณะในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น มีนัยว่าหากการปกครองประเทศใดมิใช่ประชาธิปไตยแล้วย่อมส่งผลให้นโยบายสาธารณะของประเทศนั้นถูกผูกขาดหรือเกี่ยวข้องกับคนจำนวนน้อยกว่าหรืออีกนัยหนึ่งคือ ในระบอบการปกครองที่มิใช่ประชาธิปไตย ผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะจำนวนมากที่ควรเกี่ยวข้องนั้นจะถูกกีดกันหรือตัดออกไปจากวงจรของนโยบายสาธารณะนั่นเอง

Ira Sharkansky (1970, p.1) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล

จากนิยามจะพบว่า Sharkansky เน้นมองนโยบายสาธารณะเป็นลักษณะของกิจวัตร (routines) ของรัฐบาล ในด้านต่างๆ ที่รัฐบาลทั่วไปจะต้องกระทำ ทั้งนี้เนื่องจาก มีความครอบคลุมทั้งหมดของกิจกรรมของรัฐบาล ทั้งข้อกำหนดและระเบียบในการควบคุมและกำกับกำกับการดำเนินกิจกรรมของปัจเจกบุคคล และนิติบุคคล ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการเฉลิมฉลองของรัฐพิธีต่างๆ โดยจะครอบคลุมทั้งภายในและต่างประเทศ (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2549, น.5)

Harold D. Lasswell และ Abrakham Kaplan (1970, p.71) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ การกำหนดเป้าประสงค์ (goals) ค่านิยม (values) และการปฏิบัติ (practice) ของโครงการของรัฐเป็นการระบุอย่างชัดเจนว่า กิจกรรมที่เป็นแผนงานหรือโครงการของรัฐที่เรียกว่า นโยบายสาธารณะนั้น จะต้องสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

อาจกล่าวได้ว่า ความหมายของนโยบายสาธารณะของ Heinz Eulau and Kenneth Prewitt มีความน่าสนใจตรงที่เพิ่มเติมความหมายของนโยบายสาธารณะที่ William Greenwood ได้กล่าวไว้ เนื่องจาก Heinz Eulau and Kenneth Prewitt ได้กล่าวถึงนโยบายในภาพกว้างและเป็นนามธรรมแต่ขาดนโยบายในภาพแคบและเป็นรูปธรรมอย่างแผน แผนงาน โครงการและกิจกรรม ซึ่ง Harold D. Lasswell และ Abrakham Kaplan อธิบายในส่วนนี้ไว้อย่างครอบคลุม

Hugh Hecllo (1972, p.85) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ ชุดของการกระทำของรัฐบาลหรือสิ่งที่รัฐบาลไม่กระทำมากกว่าการตัดสินใจหรือการกระทำที่เฉพาะเจาะจงของรัฐบาล หรือในอีกทางหนึ่งอาจหมายถึง สิ่งที่รัฐบาลตกลงใจที่จะกระทำจริง ๆ โดยประกอบไปด้วยชุดของการกระทำที่เป็นระบบที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา

จากนิยามจะพบว่า Hugh Hecllo ให้ความสำคัญกับนโยบายสาธารณะเฉพาะสิ่งที่รัฐบาลทำจริงซึ่งเป็นชุดการกระทำคือมีหลายการกระทำและกระทำโดยต่อเนื่องเท่านั้น โดยชี้ให้เห็นว่าเพียงการตัดสินใจหรือสิ่งที่ทำเฉพาะเจาะจงนั้นมีใช้นโยบายสาธารณะทั้งหมด

Brian W. Hogwood and Lewis A. Gunn (1984, p.19) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ คือ ชุดของการตัดสินใจมากกว่าการตัดสินใจเฉพาะเรื่อง และนโยบายสาธารณะจะเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลจำนวนมาก การตัดสินใจ เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสาธารณะ แต่จะต้องเป็นการตัดสินใจ ที่มีลักษณะเป็นชุดของการตัดสินใจ เพราะนโยบายสาธารณะในแต่ละเรื่องจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการจำนวนมากเสมอเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของประชาชนจำนวนมาก

จากนิยามจะพบว่า ความหมายของนโยบายสาธารณะของ Brian W. Hogwood and Lewis A. Gunn มีส่วนคล้ายกับของ Hugh Hecllo ในเรื่องที่ว่า นโยบายสาธารณะเป็นมากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นชุดของกระทำที่เกิดจากชุดของการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมีส่วนคล้ายกับของ Harold D. Lasswell และ Abraham Kaplan ในเรื่องที่ว่า นโยบายสาธารณะต้องเป็นเรื่องของแผนงาน โครงการและกิจกรรมจำนวนมาก อาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีการศึกษานโยบายสาธารณะมากขึ้น นักวิชาการต่างพยายามนิยามนโยบายสาธารณะให้ครอบคลุมที่สุดและหิบบยกเอาประเด็นที่คล้ายคลึงกับความเชื่อของตนเองมานิยามนโยบายสาธารณะในทัศนะของตนเอง

Louis Koenig (1986, p.367) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมที่รัฐบาลกระทำ หรือไม่กระทำ ซึ่งมีผลกระทบต่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน เช่น นโยบายควบคุมกำลังอาวุธ นโยบายกำลังทหาร นโยบายควบคุมมลภาวะในอากาศ นโยบายสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น นโยบายสาธารณะมีเนื้อหาและผลของนโยบายที่ตามมาในการกำหนดชีวิตและอนาคตของประชาชน

จากนิยามของ Louis Koenig จะพบว่าเริ่มชี้ให้เห็นว่านโยบายเป็นได้ทั้งกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกกระทำและไม่เลือกกระทำ และได้ให้ความสำคัญกับประชาชน ชี้ให้เห็นว่านโยบายสาธารณะมีความสำคัญอย่างยิ่งแต่เน้นในมุมที่นโยบายสาธารณะควบคุมประชาชน

Peter B. Guy (1986, p.4) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ ผลรวมของกิจกรรมของรัฐบาล ไม่ว่าจะป็นจัดทำโดยตรงหรือโดยตัวแทนก็ตามและนโยบายสาธารณะดังกล่าวนี้มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

จากนิยามดังกล่าวจะเห็นว่า Peter B. Guy ได้เล็งเห็นผลกระทบต่อประชาชนที่นโยบายสาธารณะได้กระทำขึ้นเช่นเดียวกับ Louis Koenig แต่ Peter B. Guy ได้อธิบายนโยบายสาธารณะครอบคลุมถึงการกระทำของตัวแทนของรัฐบาลด้วย

James E. Anderson (1994, pp.5-6) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ การกระทำบางอย่างที่มีการวางวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเกี่ยวข้องกับบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคล

จากนิยามนโยบายสาธารณะของ James E. Anderson จะพบว่า James E. Anderson ให้ความสำคัญกับสิ่งที่รัฐบาลจะต้องกระทำให้สำเร็จ มิใช่สิ่งที่รัฐบาลเพียงแต่ตั้งใจจะกระทำ หรือเสนอให้กระทำเท่านั้น

Larry N. Gerston (1997, p.7) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ ผลรวมของการตัดสินใจ สัญญา และการกระทำโดยรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจในรัฐบาล

จากนิยามนโยบายสาธารณะของ Larry N. Gerston จะพบว่ามีคำว่าสัญญา ซึ่งมีนัยของการที่รัฐบาลได้มีการรับว่าจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และตัดสินใจทำสิ่งนั้นเพื่อรักษาสัญญา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นโยบายสาธารณะในมุมมองของ Larry N. Gerston เป็นเรื่องที่มีคู่สัญญาที่ฝ่ายหนึ่งเป็นรัฐบาลและอีกฝ่ายหนึ่งอาจเป็นประชาชนหรือกลุ่มผลประโยชน์ก็ได้

Thomas R. Dye (2002, p.1) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกจะกระทำหรือไม่กระทำ

จากนิยามนโยบายสาธารณะของ Thomas R. Dye สะท้อนให้เห็นว่าทั้งสิ่งที่รัฐบาลเลือกกระทำและไม่กระทำต่างมีความสำคัญและสร้างผลกระทบต่อประชาชนทั้งสิ้น ซึ่งในทางปฏิบัติหมายถึงการที่ปัญหาใด ถูกเลือกหรือไม่ถูกเลือกขึ้นมาแก้ไข หรือถูกเลือกแก้ไขก่อนหรือหลังยอมสะท้อนให้เห็นวิธีคิดและแนวทาง การดำเนินงานหรือเป้าหมายของรัฐบาลได้อย่างชัดเจน

ศุภชัย ยาวะประภาส (2552, น.3) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันและกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

จากนิยามของ ศุภชัย ยาวะประภาส จะพบว่าได้หมายรวมความหมายของนโยบายให้ครอบคลุมถึงอดีต ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งถือเป็นการเสริมมิติด้านเวลาให้กับนโยบายและ

สะท้อนให้เห็นว่านโยบายมีความต่อเนื่องมาจากอดีตและไปสู่อนาคต มิใช่เพียงเรื่องของการตัดสินใจในปัจจุบันเพื่อให้เกิดในอนาคตเท่านั้น

จากความหมายของนโยบายสาธารณะจากทัศนะของนักคิดนักวิชาการทั้งในไทยและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ยกขึ้นมาจะพบว่าสามารถนำมาจัดกลุ่มความหมายของนโยบายสาธารณะได้หลายกลุ่ม ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้พยายามจำแนกกลุ่มของความหมาย รวมทั้งประมวลลักษณะสำคัญของนโยบายสาธารณะ ไว้ดังนี้

กฤษณ ธนาพงศธร (2540, น.568-569) ได้อธิบายนโยบายสาธารณะ โดยสังเคราะห์ความหมายที่นักคิดนักวิชาการได้ให้ไว้ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) นโยบายสาธารณะเป็นกิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาลที่จะเป็นการกระทำในลักษณะใดหรือเป็นรัฐบาลในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นก็ถือว่าเป็นนโยบายทั้งสิ้นเป็นการมุ่งเน้นกิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาลเป็นสำคัญ

2) นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการตัดสินใจของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สังคมจะกระทำหรือห้ามมิให้กระทำ เป็นการตัดสินใจที่กำหนดแนวทางกว้าง ๆ เพื่อนำเอาไปเป็นวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องและสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

3) นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางหรือหนทางในการกระทำของรัฐบาลที่เรียกว่า มรรควิธี (means) ที่จะก่อให้เกิดการกระทำขึ้น เช่น แผน แผนงานหรือโครงการที่กำหนดขึ้นอันประกอบด้วย เป้าหมายปลายทางคุณค่าและการปฏิบัติต่าง ๆ

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2543, น.21-22) ได้ประมวลความหมายที่นักวิชาการให้ไว้ และสรุปเป็นลักษณะสำคัญของนโยบายสาธารณะ ดังนี้

- 1) เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ
- 2) เป็นการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม
- 3) ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ได้แก่ ผู้นำทางการเมือง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง สถาบันราชการ ข้าราชการ และประมุขของประเทศ
- 4) เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผนระบบและกระบวนการอย่างชัดเจน เป็นการกระทำที่มีการสานต่ออย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- 5) เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก
- 6) เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏเป็นจริง มิใช่เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์หรือความตั้งใจที่จะกระทำด้วยคำพูดเท่านั้น

7) เป็นกิจกรรมที่เลือกกระทำต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคม ทั้งปัญหาความขัดแย้งหรือความร่วมมือของประชาชน

8) เป็นการตัดสินใจที่จะกระทำเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนจำนวนมาก มิใช่การตัดสินใจ เพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคล และเป็นชุดของการตัดสินใจที่เป็นระบบ มิใช่การตัดสินใจแบบ เอกเทศ

9) เป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำโดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ทางเลือก ที่เหมาะสมที่สุด ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

10) เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

11) เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและภายนอกประเทศ

12) เป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

13) เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่กระทำหรือไม่กระทำอาจก่อให้เกิดผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบต่อสังคม

1.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะสำคัญ คือ ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความสำคัญในฐานะเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ (เสนห์, 2553, น.1-12)

1.2.1 ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 ฝ่าย

1) ความสำคัญต่อประชาชน กล่าวคือ นโยบายสาธารณะจะต้องสามารถ แก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ หรือสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ซึ่งแบ่งปัญหาความต้องการของประชาชนที่นโยบายสาธารณะต้องแก้ไขเป็น 3 ประเภทสำคัญ ได้แก่

(1) ปัญหาข้อขัดข้อง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาในอดีตและมีแนวโน้ม มากขึ้น ในอนาคต เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการไม่รู้หนังสือ เป็นต้น

(2) ปัญหาป้องกัน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นประจำ ถ้าได้มีการเตรียมการ ป้องกันก็จะสามารถแก้ไขได้ เช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาฝนแล้ง ปัญหาไฟไหม้ป่า เป็นต้น

(3) ปัญหาเชิงพัฒนา เป็นปัญหาที่ไม่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่จะเกิดขึ้น ในอนาคต การมองปัญหานี้ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (vision) ของผู้นำในการมองปัญหาในอนาคตเรียกว่า การปฏิบัติการเชิงรุก (proactive) ปัญหาเชิงพัฒนาในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการ

แข่งขันของประเทศ เพื่อเป็นครัวของโลก เป็นศูนย์กลางแห่งแฟชั่น เป็นศูนย์กลางแห่งสุขภาพและความงาม เป็นต้น

2) *ความสำคัญต่อนักการเมือง* กล่าวคือ นักการเมืองจะมีบทบาทเป็นผู้นำเสนอปัญหาของประชาชน ผู้กำหนดนโยบายเพื่อจัดสรรคุณค่าทางสังคมให้สอดคล้องกับข้อเรียกร้องของประชาชน ดังนั้น นโยบายสาธารณะจึงมีความสำคัญกับนักการเมืองในเรื่องของความเชื่อถือ ความชอบธรรม และแข่งขันทางการเมือง กล่าวคือ นักการเมืองที่สามารถนำข้อเรียกร้องปัญหาความต้องการของประชาชนมาเป็นนโยบายที่ปฏิบัติได้จริงก็จะสามารถมีความชอบธรรมและมีโอกาสทางการเมืองในอนาคต

3) *ความสำคัญต่อนักบริหาร* กล่าวคือ นักบริหารในที่นี้ หมายถึง ข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และต้องมีความรู้ความสามารถในการแปลงนโยบายเป็นแผน แผนงานและโครงการ ดังนั้น นโยบายสาธารณะ จึงมีความสำคัญกับนักบริหาร เพราะหากนโยบายสาธารณะที่ถูกกำหนดมาไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือไม่มีความชัดเจน จะส่งผลทำให้การแปลงนโยบายเป็นแผน แผนงาน โครงการไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือตอบสนองความต้องการของประชาชน

4) *ความสำคัญต่อนักวิชาการ* กล่าวคือ นโยบายสาธารณะที่ดำเนินจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องผ่านการสำรวจ ศึกษา วิจัย ทั้งการกำหนดนโยบายที่ควรจะต้องมีข้อมูลรองรับว่าหากกำหนดนโยบายเช่นนี้แล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งหากนำเอาแนวคิดวิธีการเครื่องมือ จากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการไปใช้อาจจะสามารถทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินผลนโยบาย ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าว่านโยบายสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้จริงหรือไม่ อย่างไรและควรปรับปรุง พัฒนาหรือยกเลิกนโยบายหรือไม่ ดังนั้น นโยบายสาธารณะจึงมีความสำคัญกับนักวิชาการในแง่ของการทดสอบ การนำเอาทฤษฎี แนวคิดมาใช้ในการปฏิบัติจริง

1.2.2 ความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อในฐานะเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ เป็นเครื่องมือ ในการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เนื่องจาก การจะพัฒนาไม่ว่าจะเป็นพัฒนานุคคล พัฒนาองค์กรและพัฒนาประเทศ ต่างต้องมีเป้าหมายอย่างการบรรลุวิสัยทัศน์ การบรรลุพันธกิจ การบรรลุวัตถุประสงค์ การบรรลุเป้าหมายหลัก การบรรลุยุทธศาสตร์ เข้ามาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาว่าจะต้องพัฒนาไปในทิศทางใดและการประสบความสำเร็จในการพัฒนาคือจุดใด ดังนั้น นโยบายสาธารณะ ซึ่งเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การบริหารประเทศสามารถบรรลุ

วิสัยทัศน์ บรรลุพันธกิจ บรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุเป้าหมายหลักและบรรลุยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ได้ เนื่องจากหากวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์เปรียบเสมือนเป้าหมายของการพัฒนาประเทศแล้ว นโยบายสาธารณะย่อมเปรียบเสมือนเส้นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้น อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของนโยบายสาธารณะอาจจะสามารถประมวลได้เป็นข้ออย่างละเอียด ดังนี้ (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2543, น.123-125)

- 1) เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ
- 2) เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชน
- 3) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของประชาชน
- 4) เป็นการใช้อำนาจของรัฐบาลเพื่อจัดสรรค่านิยม
- 5) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- 6) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเสมอภาคในโอกาสแก่ประชาชน
- 7) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน
- 8) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท
- 9) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 10) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 11) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในของประเทศ
- 12) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการรักษาความมั่นคงของประเทศ
- 13) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเจริญสัมพันธภาพระหว่างประเทศ
- 14) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการรักษาผลประโยชน์ระหว่างประเทศ
- 15) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงานภายในประเทศ
- 16) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการคุ้มครองของสิทธิประโยชน์ของประชาชน
- 17) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของสังคม
- 18) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการขยายโอกาสของการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง
- 19) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาชุมชนเมือง
- 20) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ

21) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพมั่นคง

1.2.3 กระบวนการของนโยบายสาธารณะ

สำหรับการศึกษาดังกระบวนการนโยบายสาธารณะ (policy process) นั้น ได้มีนักวิชาการได้อธิบายไว้แตกต่างกัน ขอยกมาพอสังเขป ดังนี้

1) *Anderson (1975, pp. 26-27)* ได้ให้กรอบแนวคิดในกระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างเป็นลำดับขั้นตอนไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

(1) *Problem Formation* การก่อตัวของปัญหา นโยบาย (policy problem) ปัญหานั้นเป็นปัญหาสาธารณะหรือไม่ ปัญหานั้นเป็นวาระของรัฐบาลที่ต้องกระทำหรือไม่ (policy agenda) โดยคำว่าปัญหา ต้องพิจารณาว่าเป็นปัญหาริริงหรือไม่ เพราะบางครั้งสิ่งที่เราคิดว่าเป็นปัญหาความจริงอาจไม่เป็นปัญหาก็ได้

(2) *Formulation* การก่อรูปนโยบาย ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดทางเลือกของนโยบาย (policy alternatives) ว่ามีทางเลือกใดบ้างในการแก้ปัญหา และใครเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หากทางเลือกมีหลายทางก็ต้องวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกด้วย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลประโยชน์ (cost-benefit analysis)

(3) *Adoption* การตัดสินใจนโยบาย ในขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจว่าทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วจะตัดสินใจเลือกทางเลือกใดหรือนำทางเลือกใดไปบังคับใช้ และเป็นสิ่งที่ต้องการให้เป็นและใครจะเป็นผู้ตัดสินใจนโยบาย

(4) *Implementation* การนำนโยบายไปปฏิบัติ เมื่อได้ตัดสินใจเลือกนโยบายที่เห็นว่าดีที่สุดแล้วก็นำนโยบายที่เลือกแล้วไปปฏิบัติให้บรรลุผล และมีอะไรเป็นผลกระทบต่อเนื้อหาของนโยบาย

(5) *Evaluation* การประเมินผลนโยบาย โดยการวัดว่านโยบายมีประสิทธิผลหรือผลกระทบอย่างไรหลังจากนำนโยบายนั้นไปสู่การปฏิบัติ และใครจะเป็นผู้ประเมินผลนโยบาย อะไรคือผลที่ตามมาของนโยบายจากการประเมินผล

2) *Dunn (1994, pp. 15-16)* ได้แบ่งกระบวนการนโยบาย (the process of policy making) ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) *Agenda Setting* การกำหนดนโยบายเพื่อให้เป็นวาระของรัฐที่ต้องปฏิบัติ

(2) *Policy Formulation* การก่อรูปของนโยบายซึ่งมีลักษณะที่ก่อรูปมาจากข้าราชการ

(3) *Policy Adoption* การตัดสินใจนโยบาย

(4) *Policy Implementation* การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

(5) *Policy Assessment* การประเมินผลนโยบาย

3) *Dye (1998, pp.317-318, 330-332)* ได้เสนอแนวคิด กระบวนการนโยบายสาธารณะ ดังนี้

(1) *Identification* การระบุปัญหา นโยบายที่เรียกร้องให้รัฐบาลต้องปฏิบัติซึ่งส่วนใหญ่ นโยบาย มักเกิดจากความคิดเห็นของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อนโยบายของรัฐ แต่บางนโยบายก็เกิดจากความคิดของผู้นำที่ทำให้การสนับสนุนให้เกิดนโยบายนั้น

(2) *Agenda setting* การกำหนดเป็นวาระหรือการเน้นให้ความสนใจไปยังกลุ่มสื่อมวลชนและข้าราชการในปัญหาสาธารณะที่ตกลงกันเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ การกำหนดวาระนี้เป็นการระบุถึงปัญหาของสังคมและกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการกำหนดนโยบาย ซึ่งบีบบังคับให้รัฐบาลต้องตัดสินใจกระทำ หรือรัฐบาลอาจไม่ตัดสินใจกระทำตามก็ได้ ในขั้นตอนนี้จะมีการระดมความคิดเห็นจากสื่อมวลชนด้วย โดยใช้โทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ เพื่อสื่อสารให้คนส่วนใหญ่ทราบถึงนโยบาย

(3) *Formulation* การก่อรูปนโยบาย ก็คือ การที่ทางเลือกของนโยบายที่เกี่ยวกับปัญหาได้พัฒนาไปเป็นวาระของรัฐบาล การก่อรูปของนโยบายมักจะมาจากการริเริ่มและมีการพัฒนานโยบายที่เกิดจากระบบราชการ คณะกรรมการตามกฎหมาย การประชุมของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ องค์กรที่ทำหน้าที่วางแผนด้านนโยบาย กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ประธานาธิบดีและรัฐสภา โดยรายละเอียดของนโยบายที่ก่อตัวขึ้นปกติจะมาจากระดับเจ้าหน้าที่ (Staff Members) มากกว่าจะเกิดจากระดับผู้นำ (bosses) แต่ระดับเจ้าหน้าที่ก็มักจะถูกชี้นำด้วยสิ่งที่ผู้นำต้องการ

(4) *Legitimation* นโยบายที่เกิดขึ้นโดยความชอบธรรมตามกฎหมาย เป็นการกระทำทางการเมืองโดยผ่านพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ประธานาธิบดีและรัฐสภา

(5) *Implementation* การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นความต่อเนื่องทางการเมือง การกำหนดนโยบายไม่ได้จบลงที่การออกเป็นกฎหมายโดยรัฐสภา และการลงนามโดยประธานาธิบดี จะต้องนำนโยบาย ไปสู่หน่วยงานของระบบราชการ เพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติตามนโยบายนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรม เช่น การจัดองค์กรงานใหม่ การมีหน่วยงานหรือตัวแทนรับผิดชอบเพื่อให้สามารถดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติยังต้องมีรูปแบบและกฎระเบียบเพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติด้วย

(6) *Evaluation* การประเมินผลนโยบาย เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการกำหนดนโยบาย เพื่อค้นหาว่านโยบายประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด ต้นทุนที่ใช้และผล

ที่ได้รับเป็นอย่างไร เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ การประเมินผลจะทำโดยตัวแทนของรัฐบาลเอง ที่ปรึกษาภายนอก สื่อสิ่งพิมพ์ และสาธารณชน

4) Nakamura and Smallwood (1980, pp. 22-23) ได้เสนอแนวคิด มุมมองของกระบวนการนโยบาย (policy process) มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ใน 3 หน้าที่ของสภาพแวดล้อมนโยบาย ได้แก่ การก่อตัวของนโยบาย (policy formation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) และการประเมินผลนโยบาย (policy evaluation)

โดยมีกระบวนการเริ่มจากการก่อตัวของนโยบาย เป็นรูปแบบที่สำคัญที่สุด กล่าวคือ ด้านหนึ่งกลไกนโยบายถูกกำหนดโดยกฎหมาย ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญของผู้มีบทบาทนโยบาย (policy actors) ก็คือ ผู้กำหนดนโยบายโดยชอบด้วยกฎหมาย (legitimate) เช่น ประธานาธิบดี รัฐสภา ผู้ว่ารัฐ และสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ เป็นต้น อีกด้านหนึ่งการกำหนดนโยบายเกิดจากปัจเจกบุคคล และ/หรือกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลเป็นผู้กำหนดนโยบาย เช่น กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ สถาบันต่าง ๆ ที่มีอำนาจ เป็นต้น นโยบายที่กำหนดจากการก่อตัวดังกล่าวเป็นผลประโยชน์เพื่อตอบสนองต่ออำนาจรัฐ หรือไม่ใช้อำนาจรัฐ เช่น ประธานาธิบดี สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น หรือเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤติ อันเกิดจากการจลาจล ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ สงครามความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และการขาดแคลนพลังงาน เป็นต้น หรือเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับประชาชนทั่วไป และเกิดจากแรงกดดันของประชาชน เช่น ประเด็นการทำแท้ง การลดภาษี เป็นต้น ท้ายที่สุด เมื่อการก่อตัวของนโยบายถูกตัดสินใจโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้กำหนดนโยบายที่เป็นรัฐบาล เช่น รัฐสภาโดยการผ่านกฎหมาย ประธานาธิบดีออกคำสั่งในการบริหารงาน เป็นต้น นโยบายนั้นก็จะนำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายและการประเมินผลนโยบาย

5) อุทัย เลาหวิเชียร (2544, น.292-301) ได้เสนอกระบวนการนโยบายสาธารณะ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การกำหนดปัญหา นโยบายสาธารณะจะมีได้ต่อเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก่อน และปัญหาจะเกิดขึ้นได้ก็เพราะมีคนเป็นจำนวนมากไม่พอใจในเหตุการณ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง การที่คนส่วนใหญ่เห็นเป็นปัญหาควรจะให้กลุ่มคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบและกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าเป็นปัญหาด้วย การที่คนหลายฝ่ายเห็นปัญหาอันหนึ่งอย่างเดียวกันและได้มีการเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหานั้นก็จะกลายเป็นนโยบายสาธารณะ ดังนั้นในขั้นของการกำหนดปัญหา จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของการกำหนดนโยบาย เพราะปัญหาจะนำไปสู่การกำหนดนโยบาย จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นขั้นตอนเดียวกันกับเรื่องของการกำหนดนโยบาย

(2) การวิเคราะห์หาทางเลือก เมื่อทราบปัญหาและได้กำหนดเป็นเป้าหมาย จากนั้นก็ทำการวิเคราะห์หาทางเลือก เพื่อการบรรลุเป้าหมายในการหาทางเลือก ผู้ที่ตัดสินใจจะต้องคำนึงถึง เป้าหมายและค่านิยมให้ชัดเจนแล้วจึงแสวงหาทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ซึ่งควรคิดว่าทางเลือกใดดีด้วย รวมทั้งการคำนวณเพื่อหาต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับต่อมาจึงมาเปรียบเทียบถึงผลของทุกทางเลือก ซึ่งในที่สุดผู้ตัดสินใจก็จะเลือกทางเลือกที่บรรลุเป้าหมายและค่านิยมที่ดีที่สุด การวิเคราะห์ทางเลือกดังกล่าว เรียกว่า “the rational comprehensive theory” เป็นวิธีที่อาศัยหลักเหตุผล ซึ่งมีการศึกษาอย่างละเอียด แต่มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

ประการแรก เป็นการยากที่จะได้ข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นต้องทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศล้าหลัง ซึ่งมีวิธีการเก็บสถิติที่เชื่อถือได้ยาก การหาข้อมูลยิ่งยากขึ้นเป็นทวีคูณ

ประการที่สอง นักบริหาร ไม่มีเวลาที่จะศึกษาทุกทางเลือกมาเปรียบเทียบก่อนตัดสินใจ โดยปกตินักบริหารต้องตัดสินใจในเวลาที่ย่ำแย่

ประการที่สาม เป็นการสิ้นเปลืองมากที่จะใช้วิธีการศึกษาแบบใช้เหตุผลดังกล่าว โดยปกติหน่วยงานราชการมักจะไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับใช้ในกิจกรรมประเภทนี้

ประการที่สี่ วิธีการศึกษาแบบนี้เชื่อว่านักบริหารจะเลือกตัดสินใจเฉพาะทางเลือกที่ดีที่สุด การที่จะทราบว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดก็หมายความว่ามีความว่ามีเป้าหมายที่ตกลงกันได้ อย่างชัดเจน และมีหนทางที่จะบรรลุเป้าหมาย แต่ทางปฏิบัติการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ เป็นการยากที่จะทราบว่ามีเป้าหมายใดที่ได้มีการตกลงกัน

ประการที่ห้า การศึกษาโดยอาศัยหลักเหตุผล เหมาะกับเรื่องที่ไม่สลับซับซ้อนสามารถคิดคำนวณเป็นตัวเลขได้ โดยมีค่านิยมของมนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องน้อยที่สุด แต่ในโลกแห่งความเป็นจริง หลายกิจกรรมหรือ อาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ไม่สามารถจะอธิบายโดยใช้ตัวเลขแต่ประการเดียวและค่านิยมก็เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก

ประการที่หก ก็คือ การตัดสินใจเป็นเรื่องที่ต้องขึ้นกับปัจจัยทางจิตวิทยาด้วย นักบริหารจะตัดสินใจ ไปตามสถานภาพทางสังคมของนักบริหารผู้นั้น นั่นก็คือ การตัดสินใจมักจะสอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่การงานของนักบริหาร สถานภาพของหน่วยงานนั้น ในสังคม และกลุ่มที่บุคคลนั้นสังกัดอยู่ อีกประการหนึ่ง นักการเมืองมักมองปัญหาแบบง่าย ๆ และหาวิธีการแก้ไขที่ง่าย นักบริหารมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามนักการเมืองเพราะไม่มีทางเลือกอย่างอื่น

ประการที่เจ็ด การตัดสินใจโดยอาศัยหลักเหตุผลจะถือความต้องการของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญ ในการกำหนดนโยบาย ซึ่งผู้บริโภคเป็นคำของนักเศรษฐศาสตร์ ในระบบการเมืองหมายถึงผู้รับบริการ โดยปกติมีความเชื่อถือว่าสิ่งใดที่ผู้รับบริการปรารถนา นักการเมืองก็ต้องสนองตอบ แต่บ่อยครั้งจะ พบว่า ประชาชนหรือผู้รับบริการไม่ทราบที่ต้องการ นโยบายอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือล้าหลัง มักจะอยู่ในสภาพที่ช่วยตัวเองไม่ได้ หรือในบางกรณีจะมีปัจจัยของจริยธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง นักการเมืองหรือนักบริหารที่คำนึงถึงหลักจริยธรรมเป็นสำคัญจะตัดสินใจตรงกันข้ามกับประชาชน ถ้าสิ่งที่ประชาชนหรือผู้รับบริการต้องการเป็นเรื่องที่เสียหายต่อส่วนรวม เมื่อมีการคำนึงโดยรอบคอบแล้ว นักการเมืองและนักบริหารอาจตัดสินใจแตกต่างไปจากความต้องการของประชาชนได้

จากข้อจำกัดทั้งหลายของการตัดสินใจโดยอาศัยหลักเหตุผล ทำให้มีการเสนอให้ใช้การตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไปหรือตัดสินใจเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น (incremental) โดยถือว่านโยบายเดิมที่ได้ตัดสินใจทำไว้แล้วมีความถูกต้องและเหมาะสมแล้วจะเพิ่มหรือลด หรือจะเปลี่ยนแปลงก็เพียงเล็กน้อย ต่อมาก็มักมีผู้ที่เห็นว่าการตัดสินใจโดยอาศัยหลักเหตุผล และการตัดสินใจเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้น อาจไม่เหมาะสมควรมีการใช้การตัดสินใจแบบผสมผสานกัน (mixed scanning) เพื่อให้การตัดสินใจนโยบายมีความถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

(3) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในขั้นของการวิเคราะห์หาทางเลือก ก็เพื่อจะได้นโยบายสาธารณะเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ขั้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะนโยบายสาธารณะก็คือ แผ่นกระดาษจะเป็นความจริงได้ก็ต่อเมื่อการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

(4) การประเมินผลนโยบาย ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนโยบายสาธารณะก็คือ การประเมินผลนโยบาย ซึ่งปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย ในเกือบทุกประเทศ ความหมายของการประเมินผลก็คือ การที่จะตรวจสอบว่าได้มีการบรรลุเป้าหมายของโครงการแค่ไหน และเพียงใด การประเมินผลต้องอาศัยความรู้ทางการวิจัย แต่ก็มีคนเป็นจำนวนมากไม่น้อยได้ประเมินผลโดยอาศัยหลักการเข้าใจข้อเท็จจริงโดยปราศจากเหตุผล (intuition) การคาดคะเน หรือการเดา ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการทำการวิจัย อาจกล่าวได้ว่า นักการเมือง นักบริหาร นักหนังสือพิมพ์ หรือประชาชน โดยทั่วไป มักประเมินผลโดยไม่ได้อาศัยพื้นฐานความรู้การวิจัยมากนัก

จากกระบวนการของนโยบายในคำอธิบายของนักวิชาการทั้งหมดที่ได้ยกขึ้นมาไว้ ผู้วิจัยขอสรุปออกเป็น กระบวนการนโยบาย 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ซึ่งหมายรวมถึงตั้งแต่ การก่อรูปนโยบายการแสวงหาทางเลือกนโยบาย การกลั่นกรองทางเลือกนโยบาย การประเมินผลทางเลือกนโยบาย จนถึงการตัดสินใจนโยบาย กล่าวคือ การกำหนดนโยบายเริ่มด้วยกระบวนการค้นหาและคัดกรองปัญหาในสังคมปัญหาใดเป็นปัญหาสาธารณะที่สมควรได้รับการแก้ไข และจึงคัดเลือกปัญหานั้นออกมาเป็นวาระนโยบาย (Policy Agenda) ซึ่งกระบวนการคัดเลือกนี้ขึ้นอยู่กับความรู้และการเข้าใจของผู้ที่มีอำนาจทางการเมือง (Theodoulou, 1995, p.88) โดยวิเคราะห์จากคำถามต่างๆ ที่จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้มากขึ้น เช่น ปัญหาคืออะไร เกี่ยวข้องกับใคร เกิดผลอย่างไรบ้าง และ หากจะมีการแก้ไขจะต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง น่าจะเกิดผลอย่างไร ใครเป็นคนได้ประโยชน์ ใครเป็นคนเสียประโยชน์ และจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง เป็นไปตามเป้าหมายแรกเริ่ม หรือไม่ เมื่อวิเคราะห์ปัญหาเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อไปของการกำหนดนโยบายคือ การแสวงหาทางเลือกนโยบาย ซึ่งมักจะมีตัวแสดงที่เรียกว่า ผู้นำเสนอทางเลือกนโยบาย ซึ่งจะมีหน้าที่นำเสนอโยบายต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย และวิเคราะห์ทางเลือกนโยบายทั้งหมดที่มีให้มากที่สุด เพื่อแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้ตัดสินใจนโยบายต้องการจะกระทำให้สำเร็จ เมื่อผู้นำเสนอ นโยบายแสวงหาทางเลือกสำเร็จจะเกิดกระบวนการกลั่นกรองทางเลือกนโยบาย ซึ่งหมายถึงการที่ผู้นำเสนอ นโยบายจะได้ตัดลดทางเลือกที่เหลือแต่ทางเลือกที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เหมาะสมกับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ มีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสมรรถนะของทางเลือกนโยบายในการตอบสนองความต้องการของประชาชนต้องมีความยืดหยุ่นกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และมีความปลอดภัยจากการตัดสินใจใช้ทางเลือกดังกล่าว หลังจากนั้นผู้นำเสนอ นโยบายจะได้ประเมินทางเลือกนโยบายและนำนโยบายไปสู่การตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision – Making) ในที่สุด

ความสำคัญของขั้นตอนแรกหรือ การกำหนดนโยบายนี้ คือ เป็นจุดเริ่มต้นที่จะส่งผลกระทบต่อกรนโยบายไปตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจาก การเริ่มต้นการกำหนดนโยบายด้วยการหยิบยกปัญหาที่ไม่เป็นปัญหาก็ย่อมส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการแสวงหาทางเลือกนโยบาย ที่ไม่ครอบคลุมย่อมส่งผลให้นโยบายไม่อาจจะดำเนินการได้อย่างดีที่สุด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจนโยบายที่ผิดพลาดย่อมส่งผลให้นโยบายเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ อาทิ Bardach (1980) ที่กล่าวว่า ความขัดแย้งในกระบวนการกำหนดนโยบายมีผลต่อเนื่องถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติในภายหลัง และไม่เฉพาะความขัดแย้งเท่านั้น แต่การขาดความสนใจของผู้มีส่วนร่วมในการออกกฎหมายก็จะ

นำไปสู่ความล้มเหลว และ Winter (2006) ที่กล่าวว่า รากฐานของปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติมักจะพบในช่วงแรกของกระบวนการกำหนดนโยบายซึ่งทำให้เกิดความคลุมเครือในเป้าหมาย

(2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) แบ่งเป็น 2 แนวทาง (Pressman and Wildavsky, 1973, pp.149-183) คือ

ก. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายและการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น

ข. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถที่จะผลักดันให้กลไกที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันสามารถดำเนินไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ขอบข่ายของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีสาระครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมและการปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่มบุคคล สมรรถนะ และความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความแตกต่างในสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ ท้องถิ่น รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นนโยบาย จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก มิใช่เป็นหน้าที่หรือมีผู้รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว และยังเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่ไม่อาจจะควบคุมได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มากน้อยเพียงใด แต่ผู้ที่สำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้ก็คือ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หรือผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการในส่วนกลางหรือท้องถิ่นต่างจำเป็นต้องมีองค์กรผู้ปฏิบัติขึ้นมารองรับกิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องเกิดขึ้นตามนโยบายซึ่งนโยบายสาธารณะก็จะมีหลากหลายด้านทำให้องค์กรที่จะมารองรับนั้นจำเป็นต้องมีอยู่อย่างหลากหลายเช่นกันดังจะเห็นได้ดังตัวอย่างที่มีการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ขึ้นมารองรับภารกิจที่อยู่ในขอบเขตงานที่แตกต่างกัน ทั้งนี้รวมถึงในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเช่นกัน

ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การทำให้นโยบายที่ถูกกำหนดมาอย่างดีแล้ว สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผลตรงกับเป้าประสงค์ของการกำหนดนโยบาย เพื่อป้องกันการเกิดความล้มเหลวของนโยบายสาธารณะ ที่เรียกว่า “ช่องว่างของการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (Implementation Gap) ซึ่งเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะคือ “การไม่เกิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (Non-Implementation) และ “การไม่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (Unsuccessful Implementation) (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551, น.8) และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นตัวเชื่อมโยงที่สำคัญที่สุดของการกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย

อาจกล่าวได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่อยู่ระหว่างการกำหนดนโยบายกับผลลัพธ์ของนโยบายที่คนได้รับ (Edward III, 1980,p.1)

(3) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการนโยบาย เพื่อค้นหาว่านโยบายประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด ต้นทุนที่ใช้และผลที่ได้รับเป็นอย่างไรเป็นไปหรือไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ การประเมินผลจะทำ โดยตัวแทนของรัฐบาลเอง ที่ปรึกษาภายนอก สื่อสิ่งพิมพ์ และสาธารณชน ซึ่งมีแนวทางในการประเมินผลนโยบาย 3 แนวทาง ดังนี้ (William N. Dunn, 1981. p.339)

ก. การประเมินผลแบบเทียม (Pseudo - Evaluation) เป็นวิธีการศึกษาเชิงพรรณนาในการสร้างสารสนเทศที่เชื่อถือได้ (reliable) และถูกต้อง (valid) เกี่ยวกับผลลัพธ์นโยบายโดยไม่พยายามพิจารณาว่าผลลัพธ์ของนโยบายนั้นมีคุณค่าต่อบุคคล กลุ่มบุคคลหรือสังคมส่วนรวมหรือไม่ ข้อสมมติฐานพื้นฐานของการประเมินผลแบบเทียม เชื่อว่าตัวชี้วัดคุณค่าต่างๆ ในการวัดคุณค่า นโยบายนั้นถูกต้องแล้ว ตัวชี้วัดดังกล่าว อาทิ จำนวน โรงพยาบาล เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบายสาธารณสุข จำนวน โรงเรียนเป็น ตัวชี้วัดนโยบายทางการศึกษา ปริมาณอาวุธยุทโธปกรณ์ในกองทัพเป็นตัวชี้วัดนโยบายความมั่นคง เป็นต้น คุณลักษณะของการพิจารณา เช่น ถ้าจำนวนโรงเรียนมีมากพอทุกตำบลก็แสดงให้เห็นว่านโยบายการศึกษามีประสิทธิผลแล้ว โดยมีได้พิจารณาว่าการมีจำนวนโรงเรียน ดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นหรือไม่หรือตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบายเพียงใด วิธีการวิเคราะห์แบบเทียมนี้ ผู้ประเมินอาจใช้วิธีการประเมินผลแบบกึ่งทดลอง การออกแบบสอบถาม การกระจายสุ่ม และการใช้เทคนิคทางสถิติ มาใช้ในการอธิบายตัวแปรต่างๆ ในผลลัพธ์นโยบาย รูปแบบการประเมินผลตามแนวทางนี้มีความสัมพันธ์กับการติดตามนโยบาย สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบสำคัญ คือ การทำบัญชีสังคม (social systems accounting) การทดลองทางสังคม (social experiment) การตรวจสอบทางสังคม (social auditing) และการวิจัยสะสมทางสังคม (research and practice synthesis)

ข. การประเมินผลแบบเป็นทางการ (Formal Evaluation) เป็นแนวทางการศึกษาที่ใช้วิธีการพรรณนาในการสร้างสารสนเทศที่เชื่อถือได้และถูกต้องเกี่ยวกับผลลัพธ์นโยบายพิจารณาผลลัพธ์นโยบายเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการโดยผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหาร โครงการ ข้อสมมติฐานพื้นฐานของการประเมินผลแบบเป็นทางการคือ เชื่อว่า วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดอย่างเป็นทางการนั้นมีความถูกต้องเหมาะสมแล้วในการวัดคุณค่าของนโยบายและ แผนงานการประเมินผลแบบเป็นทางการนักวิเคราะห์จะใช้วิธีการประเมินคล้ายกับการประเมินผลแบบเทียม โดยมีเป้าหมายในการสร้างสารสนเทศที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้เกี่ยวกับผลของนโยบายและผลกระทบนโยบาย ซึ่งเป็นผลมา

จากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการนโยบาย แต่การประเมินผลแบบเป็นทางการแตกต่างจากการประเมินผลแบบเทียบตรงที่การประเมินผลแบบเป็นทางการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ตามกฎหมายในเค้าโครงนโยบาย จากการสัมภาษณ์ผู้กำหนดนโยบายและผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ ในการกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ที่เป็นทางการของนโยบาย การสัมภาษณ์นี้ผู้ประเมินจะไม่สอบถามถึงความเหมาะสมของเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์นโยบายที่เป็นทางการเพราะถือว่า มีความเหมาะสมถูกต้องแล้ว และเกณฑ์การประเมินส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ค. การประเมินผลเชิงตัดสินใจ (Decision Theoretic Evaluation)

มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการเชื่อมโยงสารสนเทศ เกี่ยวกับผลลัพธ์นโยบาย กับคุณค่าของนโยบายต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการนโยบายหลายๆกลุ่ม ความแตกต่างที่สำคัญ ระหว่างการประเมินผลเชิงตัดสินใจกับการประเมินผลแบบเทียบ และการประเมินผลแบบทางการ คือการประเมินผลเชิงตัดสินใจนี้ พยายามที่จะแสดงถึงเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ที่เคลือบแคลง และแอบแฝงอยู่ในความคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการ นโยบายออกมาให้ชัดเจน หมายความว่าถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างเป็นทางการ โดยผู้กำหนดนโยบาย และผู้บริหารเป็นส่วนหนึ่งแสดงคุณค่านโยบาย แต่ยังมีผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายที่มีส่วนในการก่อร่างนโยบายและดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ เช่น ผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ฝ่ายบุคคล หรือกลุ่มผู้รับบริการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของนโยบาย เช่นกัน การประเมินเชิงตัดสินใจนี้ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องของการประเมินผลแบบเทียบและการประเมินผลแบบเป็นทางการได้ คือ

ก) สามารถนำสารสนเทศที่ได้รับมาปรับปรุงการกำหนดนโยบายให้ดีขึ้นได้ เนื่องจาก การประเมินผลเชิงตัดสินใจนี้มีการตอบสนองอย่างเพียงพอต่อเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบาย ซึ่งเป็นผู้มีส่วนบทบาทในการก่อร่างนโยบาย และการดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ

ข) เป้าประสงค์หลายเป้าประสงค์ของนโยบายสาธารณะที่มีความเคลือบแคลงและอาจมีความขัดแย้งกับอีกนโยบายหนึ่ง การประเมินเชิงตัดสินใจสามารถลดความเคลือบแคลงของเป้าประสงค์และทำให้มีความชัดเจนในวัตถุประสงค์ที่ขัดแย้งกัน

ค) ในกระบวนการนโยบายนั้นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากซึ่งมีเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ที่ขัดแย้งกัน การประเมินเชิงตัดสินใจเป็นความพยายามที่จะพิสูจน์และพิจารณาถึงข้อขัดแย้งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการนโยบายทั้งหลายได้ ส่งผลให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินผลตามแนวทางนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ

ด้วยกัน คือ การประเมินความสามารถที่จะประเมินผลได้ (evaluability assessment) และการวิเคราะห์อรรถประโยชน์แบบพหุลักษณะ (multi-attribute utility analysis)

ความสำคัญของการประเมินผลนโยบาย คือ เพื่อให้ทราบระดับความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายและนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาให้การกำหนดนโยบายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตดีกว่าเดิมหรือปรับปรุง พัฒนาการนำนโยบายไปปฏิบัติในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม หรือยกเลิกนโยบายที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

1.2.4 ตัวแบบนโยบายสาธารณะ

“ตัวแบบนโยบายสาธารณะ” มีความหมาย 4 นัย ได้แก่ (ถวัลย์รัฐ วรรณพุดพิงษ์, 2540, น.21-22) นัยที่หนึ่ง ตัวแบบนโยบายสาธารณะที่หมายถึง แบบจำลองของจริงอย่างง่าย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ นัยที่สอง ตัวแบบนโยบายสาธารณะที่หมายถึง อุดมคติในเรื่องนโยบายสาธารณะ นัยที่สาม ตัวแบบนโยบายสาธารณะที่หมายถึง กรอบการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะและนัยที่สี่ ตัวแบบนโยบายสาธารณะที่หมายถึง ชุดของทฤษฎีที่ผ่านการทดสอบความมั่นคงและความน่าเชื่อถือที่มุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์เชิงเหตุและผล ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

จากความหมายที่หลากหลายของตัวแบบนโยบายสาธารณะนำมาสู่การแบ่งตัวแบบนโยบายสาธารณะตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ 3 กระบวนการ ดังนี้

1) ตัวแบบการกำหนดนโยบายสาธารณะ

ตัวแบบการกำหนดนโยบายสาธารณะที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างกว้างขวาง คือ ตัวแบบของการเมือง (model of politics) ที่ช่วยเป็นกรอบแนวคิดในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ โดยอธิบายที่มาของนโยบายสาธารณะที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้ (เสนห์ จุ้ยโต, 2556, 2-17)

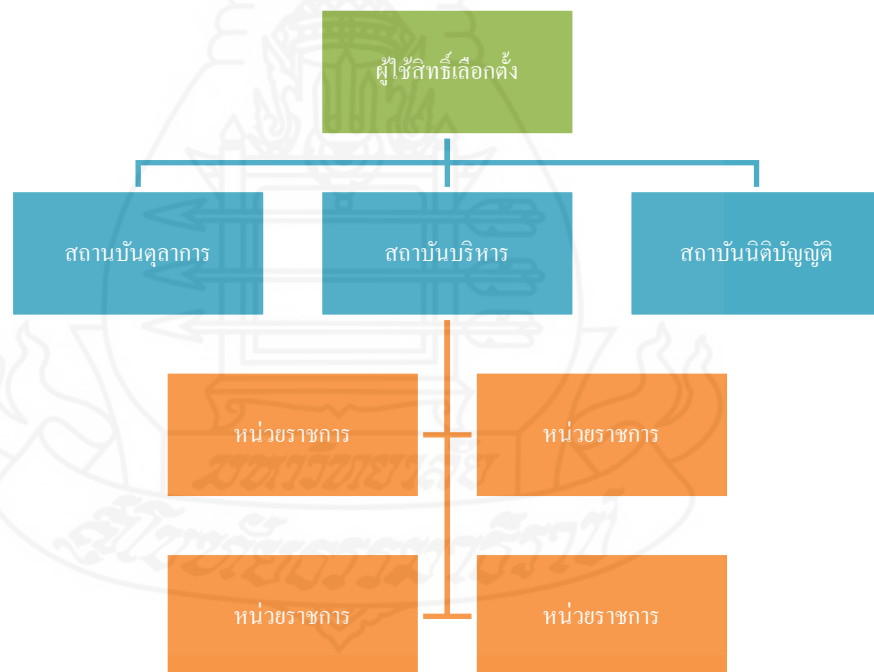
(1) *ตัวแบบสถาบัน (Institutional Model)* เชื่อว่านโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของสถาบัน (policy as Institutional Output) โดยอยู่บนฐานคติที่สำคัญ 2 ประการ คือ หนึ่ง นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของสถาบันการเมือง ซึ่งได้แก่ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร สถาบันตุลาการ สถาบันการปกครองท้องถิ่น และสถาบันพรรคการเมือง ซึ่งสถาบันทางการเมืองเหล่านั้นมีบทบาทในการกำหนดแบบแผน โครงสร้าง พฤติกรรมของปัจเจกบุคคล และกลุ่มบุคคล และแบบแผนดังกล่าวจะดำรงอยู่อย่างมั่นคงและโครงสร้างของสถาบันการเมือง การจัดระเบียบในสถาบัน และขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ของสถาบันทางการเมืองจะมีผลต่อเนื่องต่อการกำหนดนโยบายและเนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะ และ สอง นโยบายจะไม่มีผลเป็นนโยบายสาธารณะ หากขาดเงื่อนไข 3 ประการ หนึ่ง นโยบายนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบ

คือ สถาบันราชการเป็นผู้รับรองความชอบธรรมของนโยบาย สอง ถูกนำไปปฏิบัติ คือ นโยบายสาธารณะมีลักษณะของความครอบคลุมทั้งสังคม และสาม ใช้งบประมาณโดยสถาบันราชการที่รับผิดชอบ คือ รัฐบาลเท่านั้นที่เป็นผู้ผูกขาดอำนาจการบังคับใช้ในสังคม

นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายของสถาบันต่าง ๆ นั้น ทุกสถาบันจะมีกรอบการปฏิบัติของตนเอง ดังนั้นในการวิเคราะห์นโยบาย จึงต้องให้ความสนใจต่อกระบวนการในการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบของ แต่ละสถาบันด้วย

ตัวอย่างนโยบายที่เป็นผลผลิตของสถาบันบริหาร ได้แก่ นโยบายการปรับลดบทบาทของรัฐจากการเป็นผู้ดำเนินการมาเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ กำกับ ดูแล นโยบายการปฏิรูประบบราชการ นโยบายการกระจายอำนาจปกครองสู่ท้องถิ่น นโยบายการเงินการคลัง นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของสถาบันทางการเมือง และนโยบายสาธารณะตามตัวแบบสถาบันสามารถแสดงให้เห็น ได้ดังภาพที่ 2.1

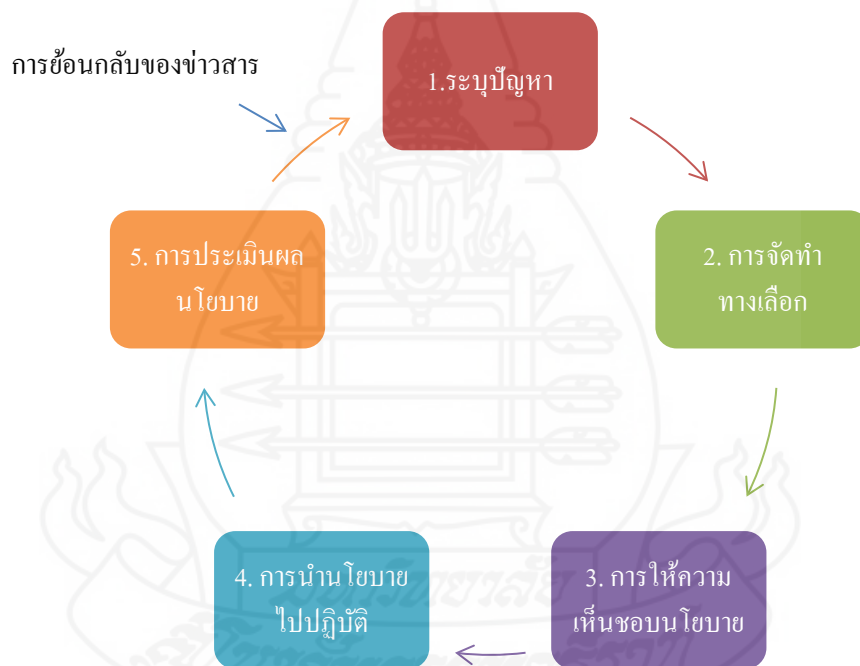
ภาพที่ 2.1 ตัวแบบสถาบัน

(2) *ตัวแบบกระบวนการ (Process Model)* เชื่อว่านโยบายเป็นกิจกรรมทางการเมือง (Policy as Political Activity) โดยอยู่บนฐานคติที่สำคัญ 2 ประการ คือ หนึ่ง นโยบาย

เป็นผลลัพธ์ของกิจกรรม ทางการเมืองโดยถือว่ากระบวนการและพฤติกรรมทางการเมือง คือ ศูนย์กลางของการศึกษานโยบายซึ่งนโยบายสาธารณะส่วนใหญ่ถูกกำหนดและนำไปปฏิบัติภายใต้กรอบความคิดตัวแบบกระบวนการทั้งสิ้น แต่จะมีความครอบคลุมแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาของสังคม และสอง กระบวนการนโยบายสาธารณะแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ การจำแนก ลักษณะปัญหาการจัดทำทางเลือกนโยบาย การให้ความเห็นชอบนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย

ตัวอย่างนโยบายสาธารณะจากตัวแบบกระบวนการ เช่น นายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภาจากการไม่ผ่านกฎหมายการแปรรูปการไปรษณีย์

ความสัมพันธ์ของขั้นตอนทั้งห้าของตัวแบบกระบวนการได้แสดงไว้ในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ตัวแบบกระบวนการ

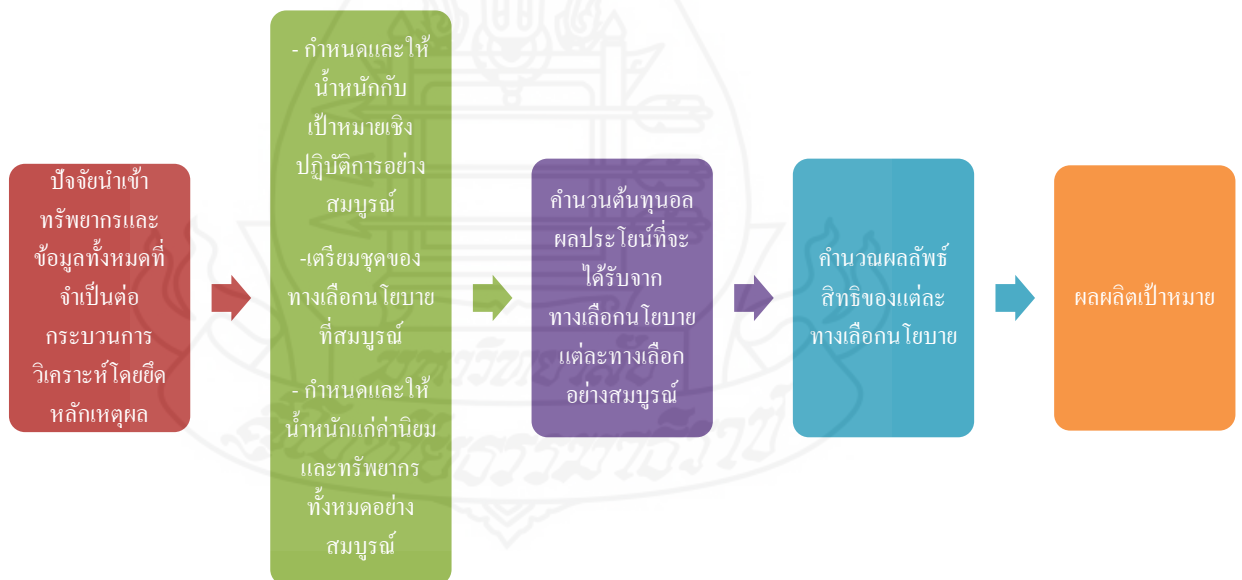
(3) **ตัวแบบหลักเหตุผล (Rational Model)** เชื่อว่านโยบายเป็นไปเพื่อมุ่งผลประโยชน์สูงสุดของสังคม (Policy as Maximum Social Gain)

ตัวแบบเหตุผล คือ ตัวแบบในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ ในฐานะที่เป็นผลประโยชน์สูงสุด ทางสังคม โดยมีฐานคิดที่ว่า นโยบายที่ยืดหลักเหตุผล คือ

นโยบายที่มุ่งผลประโยชน์สูงสุดทางสังคม ดังนั้นรัฐบาลควรยกเลิกหรือหลีกเลี่ยงการใช้นโยบายที่มีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่าตอบแทน

ลักษณะสำคัญของผลประโยชน์สูงสุดทางสังคม ได้แก่ 1) จะไม่มีการใช้นโยบายที่ต้นทุนสูงกว่าผลประโยชน์ และ 2) ในระหว่างทางเลือกนโยบายทั้งหมดที่มีอยู่ ผู้ตัดสินใจนโยบายควรเลือกนโยบายที่ให้ ผลประโยชน์ตอบแทนต่อต้นทุนสูงสุด

ภายใต้กรอบความคิดของตัวแบบหลักเหตุผล นโยบายสาธารณะจะมีลักษณะของหลักการเหตุผลก็ต่อเมื่อ ความแตกต่างระหว่างคุณค่าที่บรรลุและคุณค่าที่ต้องเสียไป มีค่าเป็นบวก และมีค่ามากกว่าทางเลือกนโยบายอื่นในการเลือกนโยบายโดยยึดหลักการเหตุผล ผู้กำหนดนโยบายจะต้องพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) จะต้องเข้าใจคุณค่าที่พึงปรารถนาของสังคมทั้งหมด 2) จะต้องเข้าใจทางเลือกนโยบายที่เป็นไปได้ทั้งหมด 3) จะต้องเข้าใจผลลัพธ์ทั้งหมดของทางเลือกนโยบาย แต่ละทางเลือก 4) สามารถคำนวณสัดส่วนระหว่างผลประโยชน์และต้นทุนของทางเลือกนโยบายแต่ละทางเลือกได้ และ 5) ผู้ตัดสินใจนโยบายจะต้องพิจารณาเลือกทางเลือกนโยบายที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ตัวแบบเหตุผลได้แสดงไว้ในภาพที่ 2.3

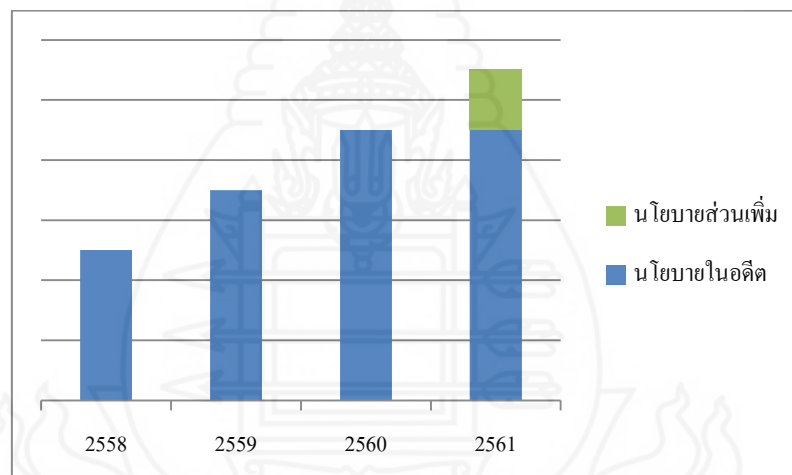
ภาพที่ 2.3 ตัวแบบเหตุผล

(4) *ตัวแบบส่วนเพิ่ม หรือ ตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Model)*

เชื่อว่านโยบายเป็นสิ่งที่แตกต่างจากอดีต (Policy as Variations on the Past) โดยมีฐานคติที่ว่านโยบายสาธารณะมีลักษณะของการกระทำกิจกรรมของรัฐบาลที่ต่อเนื่องจากอดีต โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพียงบางส่วนหรือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยผู้กำหนดนโยบายให้ความสนใจเฉพาะส่วนที่เพิ่ม ลด หรือเปลี่ยนแปลงไปจากนโยบายที่มีอยู่เดิมเท่านั้น การกำหนดนโยบายรูปแบบนี้นำเสนอครั้งแรกโดย Lindblom (1980) ซึ่งเขาไม่เห็นด้วยกับการวิเคราะห์แบบใช้หลักเหตุผล เพราะการขาดความสามารถของนักบริหาร การไม่มีเวลาและค่าใช้จ่ายในการที่จะศึกษาทางเลือก และผลในวิธีต่าง ๆ โดยเห็นว่านโยบายที่มีอยู่เดิมถูกต้องแล้วไม่จำเป็นต้องไปเสียเวลาพิจารณาใหม่อีก

ลักษณะโครงสร้างของกรอบความคิดตามตัวแบบส่วนเพิ่มได้แสดงไว้

ในภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ตัวแบบส่วนเพิ่ม

(5) *ตัวแบบดุลยภาพระหว่างกลุ่ม (Group Equilibrium Model)* เชื่อว่า

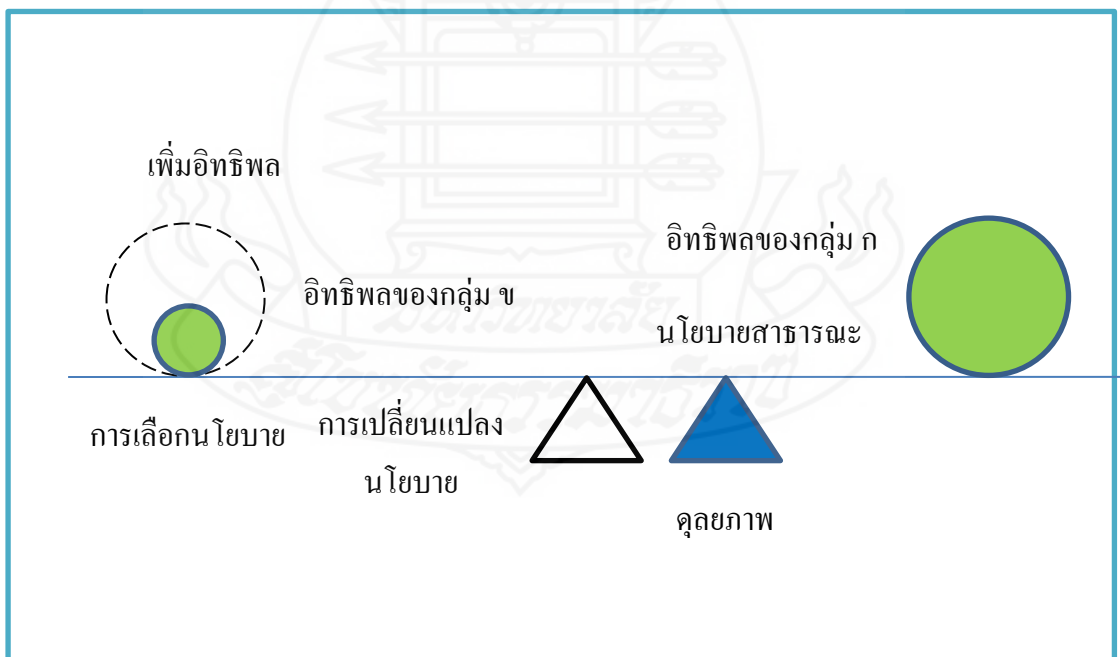
นโยบายในฐานะดุลยภาพของกลุ่ม (Policy as Group as Group Equilibrium) โดยมีฐานคติที่ว่าในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งมีลักษณะพื้นฐานเป็นสังคมนพหุ จะประกอบด้วย กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์มากมาย ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ลักษณะ คือ กลุ่มอิทธิพลจะมุ่งในการเรียกร้องและพิทักษ์ความเป็นธรรมของสังคม ส่วนกลุ่มผลประโยชน์จะมุ่งในการรักษาสีทธิและผลประโยชน์ของตนเองเพื่อป้องกันมิให้กลุ่มอื่นเข้ามาละเมิด ดังนั้นตัวแบบดุลยภาพระหว่างกลุ่มจึงเสนอแนวคิดว่าการกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นการหาจุดร่วมกันหรือดุลยภาพระหว่างกลุ่ม

ต่าง ๆ (policy as group equilibrium) โดยเริ่มต้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความคิดความอ่านคล้ายกัน มีการรวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มเพื่อรักษาและแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน การเมือง จึงเป็นการต่อสู้ระหว่างกลุ่มเพื่อแย่งกันกำหนดนโยบายสาธารณะออกมาให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตนให้มากที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้ ระบบการเมืองจึงทำหน้าที่ประสานความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เหล่านั้น โดยการสร้างกลไกการต่อสู้ระหว่างกลุ่ม เช่น โดยใช้หลักเสียงข้างมาก หรือมีการประนีประนอมประสานผลประโยชน์ของกลุ่มให้ออกมาในรูปแบบนโยบายสาธารณะ

ผู้กำหนดนโยบายจะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้ที่ตอบสนองต่อความกดดันของกลุ่ม ได้แก่ การต่อรอง (Bargaining) การประนีประนอม (Compromising) ระหว่างความต้องการที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์นักการเมืองจะพยายามที่จะก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเสียงข้างมาก เพื่อให้การประนีประนอมประสบผลสำเร็จโดยง่าย

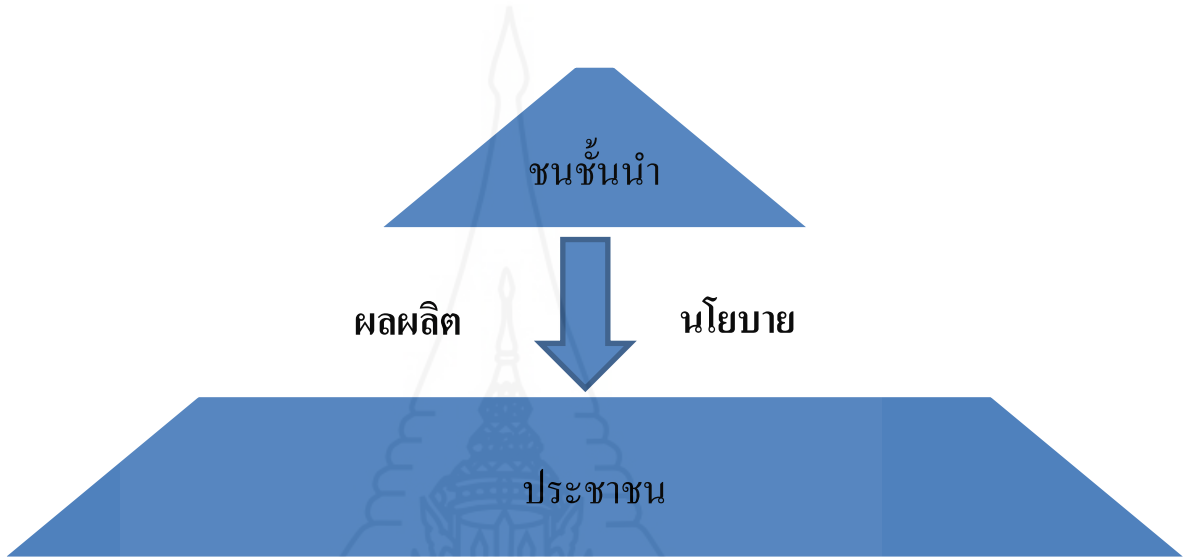
ตัวอย่างนโยบาย ได้แก่ พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 และพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 เป็นต้น

ลักษณะของการต่อรองเพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างกลุ่มอธิบาย ได้ดังภาพที่ 2.5

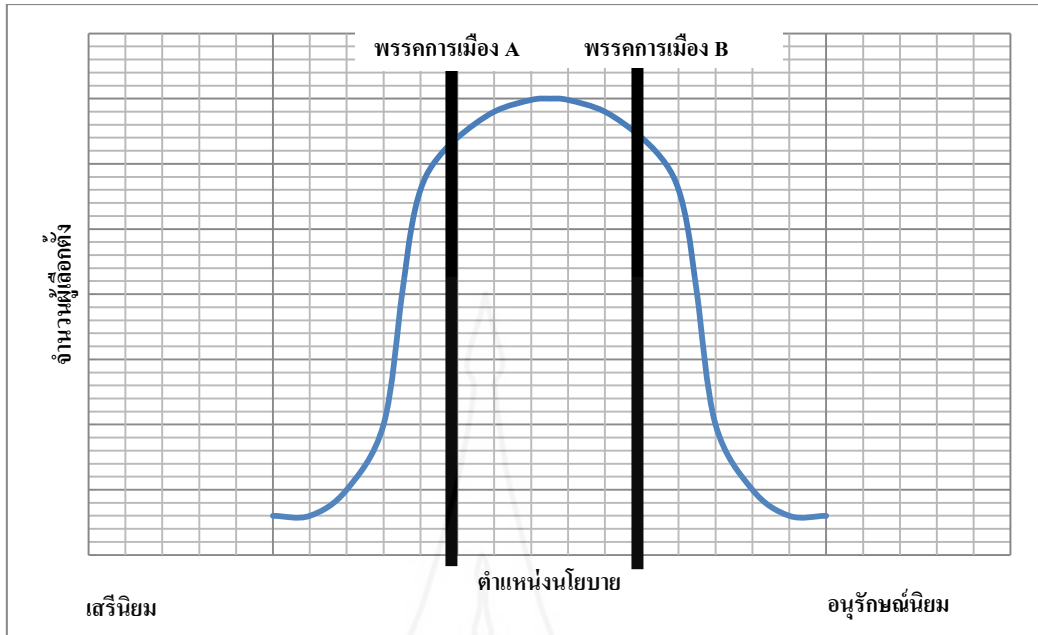
ภาพที่ 2.5 ตัวแบบกลุ่ม

(6) **ตัวแบบชนชั้นนำ (Elite Model)** เชื่อว่านโยบายในฐานะความชอบของผู้นำ โดยให้ความสำคัญกับบทบาทหรืออิทธิพลของชนชั้นหรือชนชั้นปกครองที่มีอำนาจการตัดสินใจนโยบายสาธารณะอย่างเด็ดขาด ชนชั้นปกครองจะยึดถือความพึงพอใจหรือค่านิยมของตนเองเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจนโยบาย โดยประชาชนไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ซึ่งแสดงให้เห็น ดังภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 ตัวแบบชนชั้นนำ

(7) **ตัวแบบทางเลือกสาธารณะ (Public Choice Model)** เชื่อว่านโยบายในฐานะการตัดสินใจ ผลประโยชน์ส่วนบุคคลร่วมกัน (policy as collective decision making by self-interested individuals) เป็นการเสนอแนวคิด ให้เห็นว่านโยบายสาธารณะเป็นการกำหนดนโยบายโดยรวมการตัดสินใจโดยคนที่ ประโยชน์ของแต่ละบุคคล (policy as collective decision making by self-interested individuals) โดยทางเลือกสาธารณะ หมายถึง การตัดสินใจที่ไม่นำการตลาดมาพิจารณาในการศึกษาด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจในการกำหนดนโยบายสาธารณะตัวแบบทางเลือกสาธารณะได้แสดงไว้ในภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 ตัวแบบทางเลือกสาธารณะ

(8) ตัวแบบทฤษฎีเกม *Game Theory Model* เชื่อว่านโยบายในฐานะทางเลือกที่สมเหตุสมผลในสถานการณ์การแข่งขัน (policy as rational choice competitive situations)

ตัวแบบทฤษฎีเกม หมายถึงการศึกษาการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ที่มีทางเลือกสองทาง หรือมากกว่านั้นที่ต้องเลือกและผลที่ได้ขึ้นอยู่กับทางเลือกในแต่ละทางเลือก ซึ่งในการกำหนดนโยบายอาจไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุด หรืออาจขัดแย้งกับทางเลือกที่เลือก ทฤษฎีเกมมักนิยมใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องสงคราม สันติภาพ การใช้อาวุธนิวเคลียร์ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่วนข้อเสียของทฤษฎีเกม ก็คือ ไม่เหมาะสมกับความขัดแย้งที่รุนแรง และไม่เหมาะสมที่จะเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายของรัฐเพราะยากที่จะคำนวณ ประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับ และมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่เอื้อต่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ตัวแบบทฤษฎีเกมสื่ออธิบายไว้ในภาพที่ 2.8

		ผู้เล่น ก.	
		ทางเลือก (จับตรง) ก. 1	ทางเลือก (จับหลบ) ข. 2
ผู้เล่น ข.	ทางเลือก ข. 1 (จับตรง)	ก. -10	ก. -5
		ข. -10	ข. +5
	ทางเลือก ข.2 (จับหลบ)	ก. +5	ก. -1
		ข. -5	ข. -1

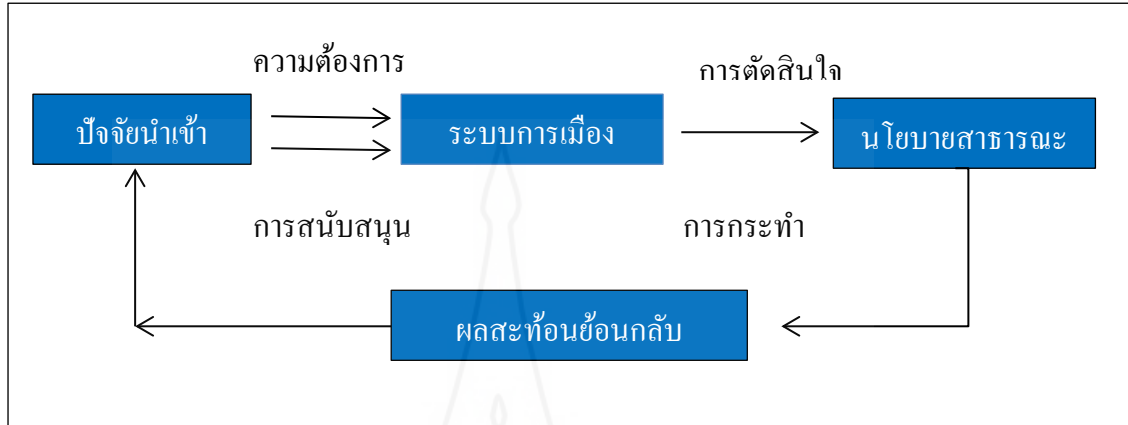
ภาพที่ 2.8 ตัวแบบทฤษฎีเกมส์

(9) *ตัวแบบระบบ Systems Model* ตัวแบบระบบหรือทฤษฎีระบบ เสนอแนวคิดให้เห็นว่า การกำหนดนโยบายสาธารณะเกิดจากผลผลิตของระบบ (policy as system output) โดยระบบการเมืองจะทำหน้าที่ตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ในการจัดสรรผลประโยชน์และคุณค่าต่าง ๆ ของส่วนรวมในรูปปัจจัยนำออกหรือนโยบายสาธารณะตาม

ตัวอย่างนโยบาย พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนผลสะท้อนกลับ คือ มาตรการปราบปรามผู้ละเมิดกฎหมายความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองและสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดนโยบายสาธารณะสามารถแสดงให้เห็น ได้ดังภาพที่ 2.9

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

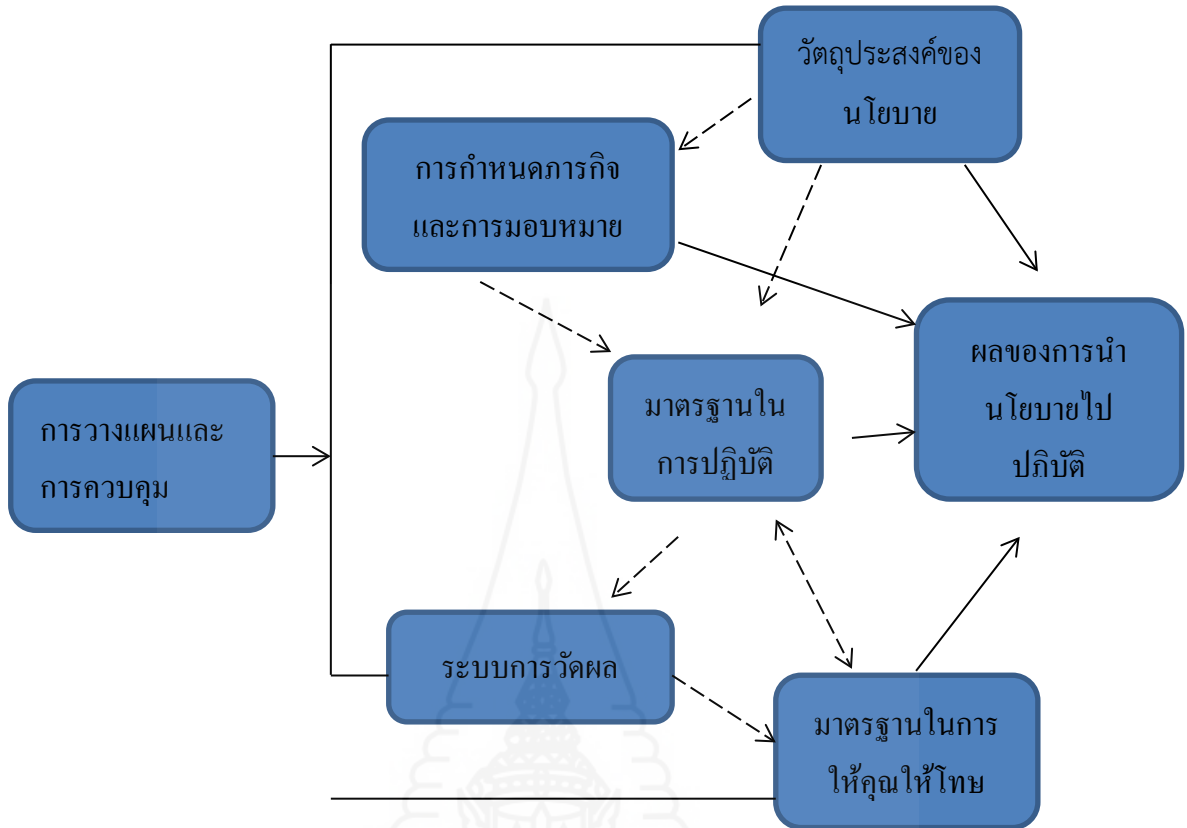
ภาพที่ 2.9 ตัวแบบระบบ

2) ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ถูกเสนอ โดยนักวิชาการที่หลากหลาย ดังนี้

(1) ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรรศ (2527, น. 535 - 554) ได้ทำการรวบรวม และประมวลตัวแบบ (models) ต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแนวความคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลหรือความสำเร็จขององค์การไว้ 6 ตัวแบบ ดังนี้

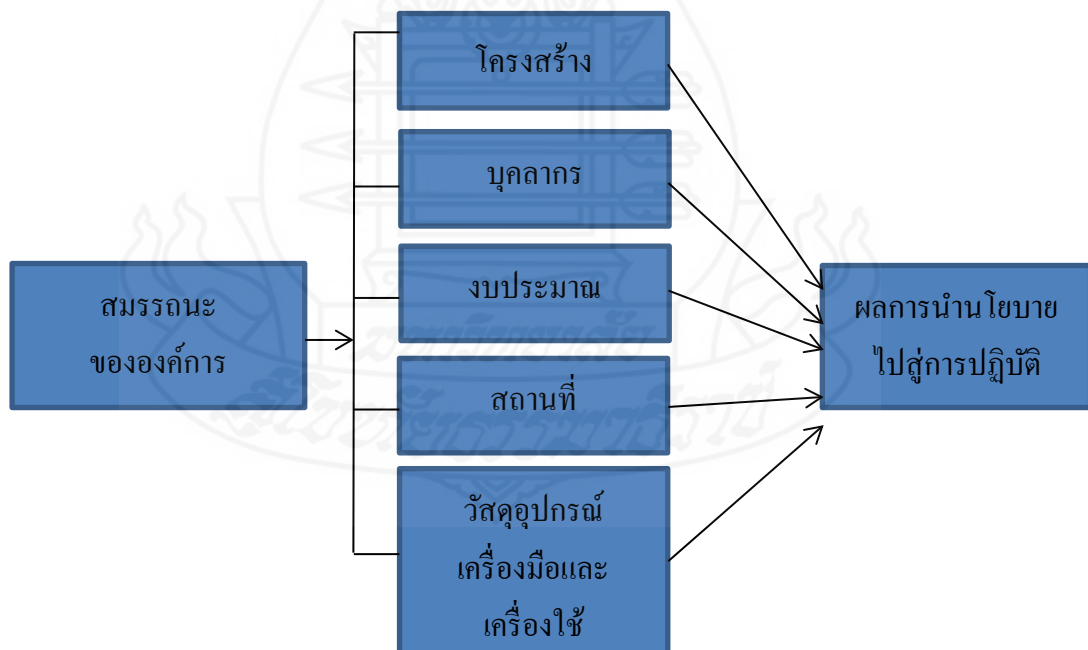
ก. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) เป็นตัวแบบที่ผู้ศึกษามีฐานคิดว่านโยบายแผนงานและโครงการที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจชัดเจนมีการมอบหมายการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานมีระบบการวัดและประเมินผลและมีมาตรการให้คุณให้โทษ อาจกล่าวได้ว่า ตัวแบบนี้เน้นที่ประสิทธิภาพของระบบการวางแผน และการควบคุมผลงาน (planning & controlling system) กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบ บริหารนโยบายจะต้องมีการกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งทำการมอบหมายงานแก่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสร้างระบบในการวัดผลการดำเนินงานการให้รางวัลตอบแทน และการลงโทษที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ซึ่งทั้งหมดดังกล่าวนี้ จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนโยบายไปปฏิบัติ ดังที่แสดงไว้ในภาพที่ 2.10

ภาพที่ 2.10 ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล

ข. *ตัวแบบทางด้านการจัดการ (management model)* ตัวแบบนี้เน้นขีดสมรรถนะภายใน (internal capacity) ของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารว่ามีจุดอ่อนและจุดแข็งในด้านต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร เช่น โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ หน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างต่ำ จะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเมื่อนำตัวแบบดังกล่าวมาพิจารณา จะพบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ ด้วย 4 องค์ประกอบคือ โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับปัจจัยในการบริหาร (4 M'S) ปัจจัยในการบริหาร (4 M'S) ดังกล่าวนี้ บุนนรงค์ นิลวงส์ (2537, น.1) ได้ทำการศึกษาถึงหัวข้อหลักการบริหารทั่วไป และให้คำจำกัดความของการบริหาร (administration) ว่าหมายถึง การดำเนินการในกิจการต่าง ๆ มีหน่วยงานหรือองค์การดำเนินการอำนวยความสะดวก ให้บรรลุเป้าหมาย ที่ต้องการ โดยทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลงานตามที่ต้องการ ปัญหาสำคัญของการที่จะให้ การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าวก็คือ ทำอย่างไรที่ผู้บริหารงานสามารถอำนวยความสะดวก ทรัพยากรทั้งที่เป็นคนและวัตถุ

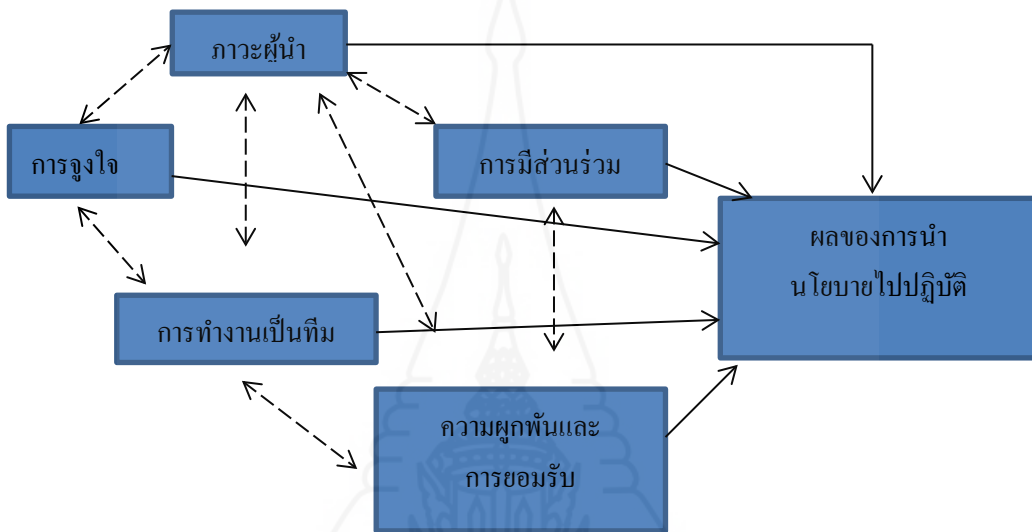
ให้สามารถร่วมกันปฏิบัติงานให้หน่วยงานดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานฉะนั้น การบริหารงาน จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ทั้งที่เป็นศาสตร์และศิลป์เพื่อเอาคน ทรัพยากร มารวมกันแล้วอำนาจงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ปัจจัยในการบริหารงานมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ (1) คน หรือ บุคคล (man) เป็นปัจจัยที่สำคัญของการบริหารงาน หน่วยงาน หรือองค์การต่างๆ ที่จำเป็นต้องมีคนปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้น ๆ (2) เงิน (money) หน่วยงานจำเป็นที่จะต้องมียงบประมาณเพื่อการบริหารงาน หากขาดเงินขาดงบประมาณ การบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย (3) วัสดุอุปกรณ์ (material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุ อุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็จะย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิด ปัญหาในการบริหารงาน ฉะนั้นทรัพยากรในการบริหารจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงาน (4) การจัดการ(management) การบริหารจำเป็นต้องมีการทำงานที่เป็นระบบ มีการจัดการที่ดี แบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ การควบคุม ตรวจสอบรายงานเป็นไปอย่างมีระบบมีขั้นตอนมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติที่แน่ชัด ตัวแบบด้านการจัดการแสดงให้เห็นดังภาพที่ 2.11

ภาพที่ 2.11 ตัวแบบด้านการจัดการ

ค. *ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร (organization development model)*

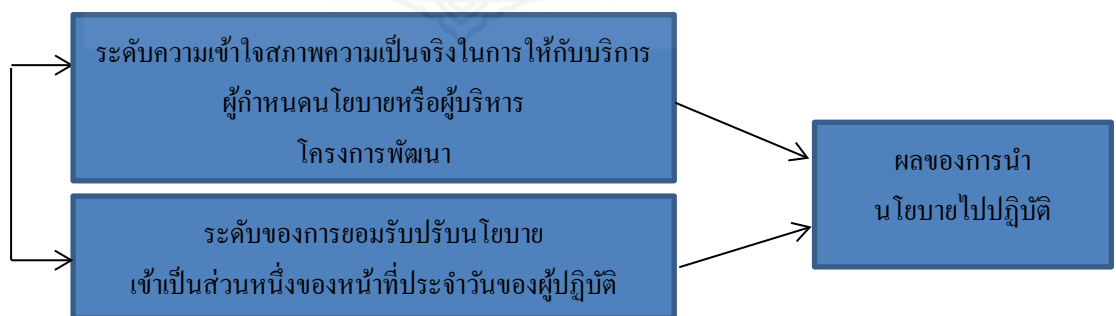
ตัวแบบนี้เน้นพฤติกรรม และวัฒนธรรมขององค์กร โดยเฉพาะภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานและการสร้างความผูกพัน ขอมรับร่วมกัน โดยมองว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การทำให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่ง และมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังภาพที่ 2.12

ภาพที่ 2.12 ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร

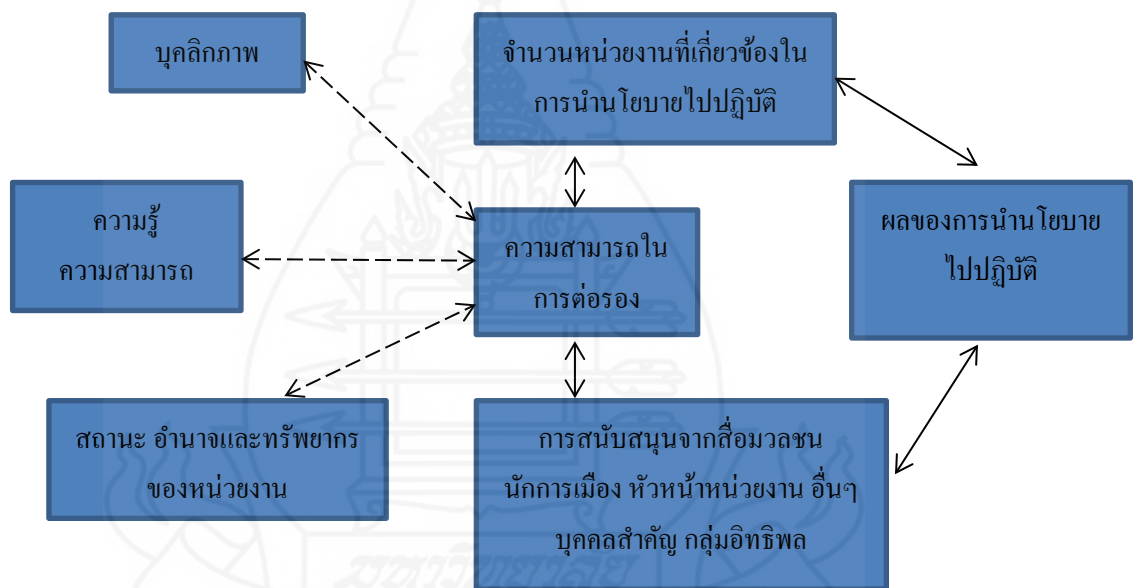
ง. *ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ (bureaucratic process model)*

ตัวแบบนี้มองว่าการใช้อำนาจดุลพินิจ (discretion) ของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ (street bureaucrat) จะมีผลกระทบ โดยตรงต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เกิดการต่อต้านไม่ยอมรับนโยบายแปลงสู่ภาคปฏิบัติในฐานะเป็นงานประจำของตน เจ้าหน้าที่ ดังกล่าว อาจจะเพิกเฉยในการปฏิบัติตาม หรืออาจจะใช้ดุลยพินิจของตนตัดสินใจในลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยต่อตัวนโยบาย ดังภาพที่ 2.13

ภาพที่ 2.13 ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ

จ. *ตัวแบบทางการเมือง (political model)* ตัวแบบนี้เน้นที่ความสามารถในการเจรจาต่อรอง และการประนีประนอมของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในเวทีนโยบายนั้น ทั้งนี้บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียกับตัวนโยบายจะเข้ามาใช้อิทธิพลของตนเอง เพื่อสร้างเงื่อนไขต่อรองให้มีการปฏิบัติตามนโยบายในลักษณะที่จะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้น หรือเสียประโยชน์น้อยที่สุด ไม่ว่าจะนำไปในรูปแบบของการใช้ความสามารถเพื่ออ้างเหตุผลความชอบธรรมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อ การสร้างพลังมวลชน เพื่อก่อให้เกิดแรงกดดัน เป็นต้น ดังนั้นความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม แสวงหาแรงสนับสนุนจากภายนอก ในการนำเอานโยบายไปปฏิบัติกับบุคคล ฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบาย ดังภาพ 2.14

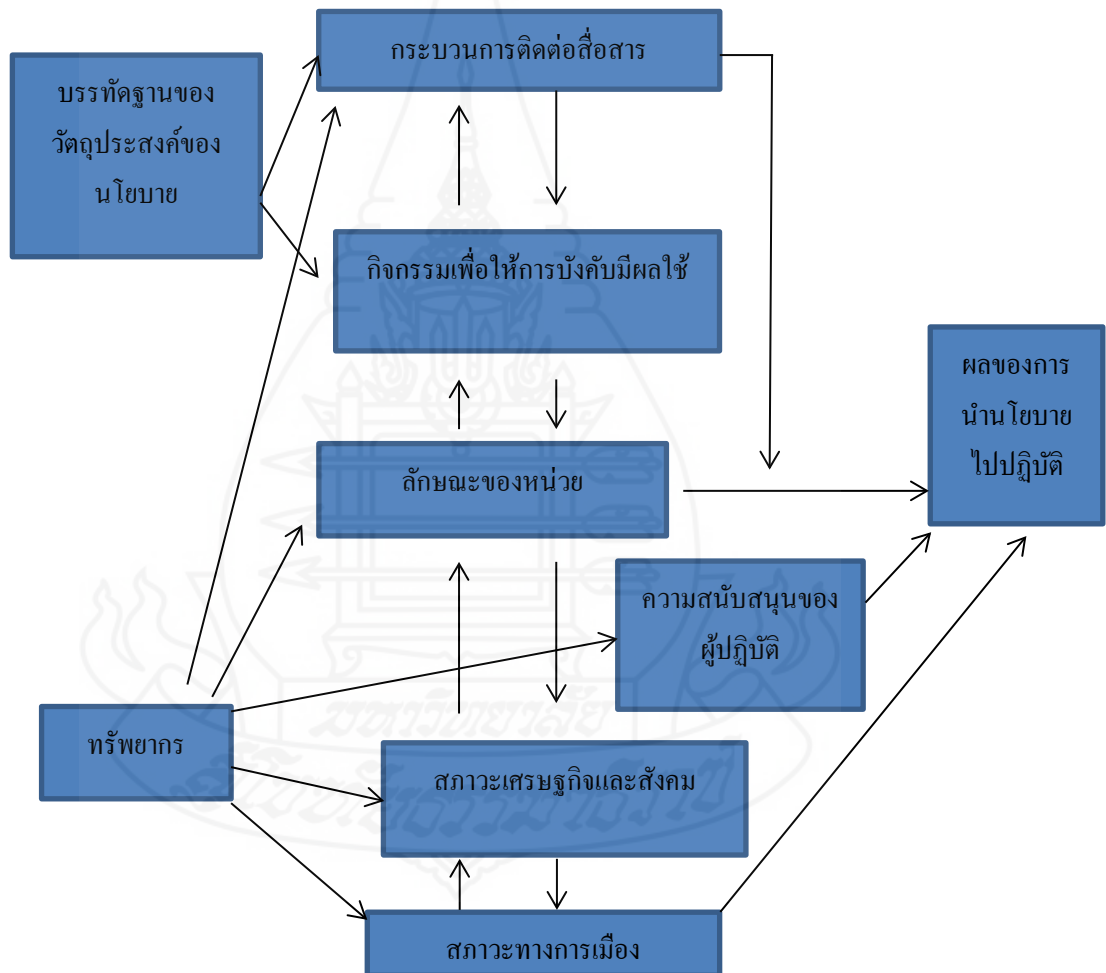

ภาพที่ 1.14 ตัวแบบทางการเมือง

ฉ. *ตัวแบบทั่วไป (general model)* ตัวแบบนี้มองว่าปัจจัยที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จนั้นมีอยู่หลายประกอบ อาทิ จิตสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบาย ความชัดเจนของตัวนโยบาย และกระบวนการติดต่อสื่อสาร การให้ความร่วมมือ สนับสนุนจากผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมว่าการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกนี้ อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำ

นโยบายไปปฏิบัติได้ไม่มากนัก โดยตัวแบบนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่ กระบวนการในการสื่อสารข้อความ ปัญหาทางด้านสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะเหมือนตัวแบบของ Van meter and Van Horn ที่จะได้กล่าวในลำดับต่อไป

(2) ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van meter and Van Horn ซึ่งวิเคราะห์และวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายจากรัฐบาลกลางด้วยปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย ไปปฏิบัติที่สำคัญ ประกอบด้วย มาตรฐานและทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารข้อความ การบังคับใช้ คุณลักษณะ ของหน่วยปฏิบัติ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ดังภาพที่ 2.15 (Hom & Meter, 1976, p. 45)

ภาพที่ 2.15 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van meter and Van Horn

จากแผนภาพข้างต้นประกอบด้วยปัจจัยหลายประกอบตัวแปร 6 ตัว ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างตัวนโยบายกับผลการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งมีคำอธิบาย ดังนี้

ก. *มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy standards and objectives)* องค์ประกอบ พื้นฐานสำคัญในกำหนดการปฏิบัติตามนโยบาย คือ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เพราะมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย คือ ปัจจัยกำหนดรายละเอียดของเป้าหมายนโยบาย ในบางกรณี มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยตัวของมันเอง เป็นตัวการที่ช่วยให้ง่ายต่อการวัด เช่น จำนวน ชิ้นงาน ปริมาณของผู้ได้รับการจ้างงาน ความก้าวหน้าของแต่ละกิจกรรมของโครงการ ทั้งนี้การวัดผลการปฏิบัติตามนโยบายจะกระทำได้ชัดเจนเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความชัดเจนของการกำหนดมาตรฐาน นโยบายและความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในทางตรงกันข้ามหากมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความคลุมเครือและมีความขัดแย้งกันย่อมทำให้ยากต่อการวัดและยากต่อการนำไปปฏิบัติ เพราะวัตถุประสงค์ของการศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติประการหนึ่ง คือ ความต้องการทราบว่านโยบายใดประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร การวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลว คือ การพิจารณาระดับที่ เป้าหมายและวัตถุประสงค์บรรลุผล หากมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจน และแสดงคุณสมบัติที่ง่ายต่อการวัด การประเมินคุณค่าของนโยบายก็จะกระทำได้ง่ายเช่นกัน ดังนั้นผู้กำหนด นโยบายควรเลือกถ้อยคำหรือข้อความในการเรียบเรียงแนวปฏิบัติ และข้อกำหนด (guidelines and regulations) มาใช้อย่างพิถีพิถันให้สามารถสะท้อนเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติตามนโยบายได้ชัดเจน

ข. *ทรัพยากรนโยบาย (policy resources)* ทรัพยากรนโยบาย คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย ทรัพยากรนโยบายอาจรวมถึง เงินและสิ่งเสริมที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงาน ทรัพยากรเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริม หรือช่วยให้ความสะดวกต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าทรัพยากรนโยบายที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้นโยบายบรรลุผล แต่การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความต้องการทรัพยากรเสริมอื่นๆ อีกมาก และนอกจากนี้ Edwards, George C. and Sharkansky, Ira ยังกล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลดีนั้นจะต้องมีทรัพยากรสนับสนุน อันได้แก่ จำนวนบุคลากร ข้อมูลที่ทันสมัย การมอบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง (Edwards and Sharkansky, 1978, p. 303)

ค. *การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (inter-organizational communication and enforcement activities)* การสื่อสารระหว่างองค์กร คือ การสื่อสารเกี่ยวกับมาตรฐานงานและวัตถุประสงค์นโยบาย เพื่อให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติแต่ละหน่วยงาน

ที่รับผิดชอบแผนงาน โครงการมีความรู้ความเข้าใจสอดคล้องกัน หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง การสื่อสารระหว่างองค์กร คือ ความต้องการให้ ผู้ปฏิบัติเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับมาตรฐาน และวัตถุประสงค์ นโยบาย การสื่อสารภายในองค์กรและระหว่างองค์กรมิใช่เรื่องง่ายหากผู้กำหนดนโยบาย ไม่สามารถเรียบเรียงแนวปฏิบัติที่ต้องการให้ผู้ปฏิบัตินำไปใช้ให้ชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะหากข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติไม่ชัดเจนอาจทำให้มีการแปลงสารเกิดขึ้นได้ง่าย หรือพร้อมที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติ ได้ตลอดเวลา ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสำเร็จ ควรมีกลไกและกระบวนการเพื่อทำความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับมาตรฐานงานและ วัตถุประสงค์ของนโยบายระหว่างฝ่ายบริหารกับผู้ปฏิบัติ

ง. ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (*the characteristics of lamenting agencies*) ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบใหญ่ที่มีองค์ประกอบย่อยๆ หลายประการที่เป็น ตัวกำหนดการปฏิบัติตามนโยบาย ได้แก่ สมรรถนะและขนาดของทีมงานในหน่วยงานระดับความเข้มข้นของการควบคุมบังคับบัญชาของหน่วยงานย่อยในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากรทางการเงินของหน่วยงาน การสนับสนุนจากนักกฎหมายและฝ่ายบริหารความมีชีวิตชีวาขององค์กร ระดับการสื่อสารระบบเปิดในองค์กรและความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ไม่เป็นทางการ ระหว่างองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติกับผู้กำหนดนโยบายหรือองค์กรที่ประกาศใช้นโยบาย คุณลักษณะขององค์กรที่กล่าวมา แสดงถึงศักยภาพและความสามารถที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ

จ. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (*economic ,social and political conditions*) องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เคยได้รับการมองว่าเป็นปัจจัยสำคัญในฐานะที่เป็นตัวแปรสภาพแวดล้อมของผลิตผลนโยบายแม้ว่าองค์ประกอบด้านนี้จะมีผลกระทบอย่างมากต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยเฉพาะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ การพิจารณาองค์ประกอบ ด้านนี้จะคำนึงถึงว่าการจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจให้หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีความเพียงพอต่อการส่งเสริมให้แผนงาน โครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ธรรมชาติของความเห็นสาธารณะเป็นอย่างไร จุดเด่นของนโยบายสัมพันธ์กับประเด็นนโยบายอย่างไร ชนชั้นนำชอบหรือไม่ชอบนโยบายที่ นำไปปฏิบัติ กลุ่มหลากหลายในสังคม รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ภาคเอกชนคิดค้นหรือสนับสนุนการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติอย่างไร

ฉ. การยอมรับของผู้ปฏิบัติ (*the disposition of implementers*) องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ที่กล่าวมาแล้วจะถูกถ่วงถ่วงโดยความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติและจะมีการตอบสนองตามระดับซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถ และความตั้งใจจริงของผู้ปฏิบัติ คือ 1. ความ

เข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย 2. ทศนคติต่อนโยบายและ 3. ความเข้มข้นของทศนคติ นอกจากนี้ Edwards and Sharkansky ยังกล่าวไว้ว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายที่ต้องปฏิบัติเท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้ที่มีทศนคติที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุด้วย โดยปกติผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมักจะถูกครอบงำด้วยความคิดที่ว่าตัวนโยบายจะมีผลกับหน่วยงาน และจะให้ผลประโยชน์ส่วนตัวเล็กน้อย เพียงใด ดังนั้น ผู้ปฏิบัติจะไม่ต่อต้านหากเขามีส่วนร่วมหรือรับรู้ นโยบายตั้งแต่แรก (Edwards and Sharkansky, 1978, p.303 - 304) การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะนโยบายแผนหรือโครงการทั้งหลาย แม้ว่าจะยกร่างเป็นอย่างดี เต็มไปด้วยหลักวิชาการ แต่ถ้าไม่ได้นำไปปฏิบัติแล้วนโยบายนั้น ก็ไม่ก่อให้เกิดผลในทำนองเดียวกันนโยบายนั้นแม้ว่าจะเป็นนโยบายที่ดีและน่าเชื่อถือ แต่ถ้านำไปปฏิบัติ อย่างไม่ถูกต้องจริงจังภายใต้สภาวะการณ์ไม่เอื้ออำนวยแล้ว นโยบายนั้นก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญ มีความสลับซับซ้อนและเข้าใจยากเพราะจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ จำนวนมาก รวมทั้งต้องเผชิญกับปัจจัย ทั้งภายในภายนอกองค์กร ที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มักจะประสบ ปัญหาทั้งระดับมหภาค (Macro) และในระดับ (Micro) (Paul Berman, 1978, pp. 157 – 184) ในระดับมหภาค พบว่า นโยบายบางเรื่องที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด แต่ไม่สามารถทำให้หน่วยงาน ในระดับท้องถิ่น นำนโยบายไปปฏิบัติในทิศทางที่ต้องการในระดับจุลภาค แม้ว่ารัฐบาลจะสามารถทำให้ หน่วยงานปฏิบัติในระดับท้องถิ่น แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่แสดงว่า หน่วยงานเหล่านั้นจะสามารถนำนโยบายไป ปฏิบัติได้ ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่อุปสรรคหรือไม่เอื้ออำนวยต่อการที่จะนำนโยบาย ไปปฏิบัติ ให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายของรัฐบาล ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวของนโยบาย ปรัชญาการณและปัญหาในลักษณะดังกล่าวได้เกิดขึ้นอยู่เสมอ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การที่นโยบาย แผนหรือโครงการต่างๆ จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้ที่มีหน้าที่นำ นโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการดำรงชีวิต ทศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มร่วมให้เกิดขึ้นในทุกฝ่าย การมีส่วนร่วมดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยสิ่งจูงใจ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมมีความเป็นไปได้สูง (Mazmanian, Daniel A. and Sabatier, Paul A, 1983, pp. 20–21) จากหนังสือ Implementation and Public Policy พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติก็คือ การดำเนินงานตามการตัดสินใจในเชิงนโยบาย ซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมาย ระเบียบการบริหารของราชการหรือการตัดสินใจของศาล กระบวนการนี้จะมียุทธศาสตร์ขั้นตอน นับตั้งแต่การผ่านกฎหมายที่เป็นหลักของนโยบายออกมา มีการตัดสินใจหลายอย่างของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการยินยอมทำตามนโยบายของกลุ่มเป้าหมายมี ผลกระทบเกิดขึ้นและมีการทบทวนกฎหมายหลัก (Quade,

Edward S, 1982, p.305) จากหนังสือ Analysis of Public Decisions Second Edition พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะของกระบวนการเปลี่ยนไปตามแผน โดยให้คำนิยามว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยตรงตามอรรถิของนโยบาย เพื่อเคารพต่อข้อกำหนดที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ตัดสินใจไปก่อนแล้วการนำนโยบายไปปฏิบัติ

(3) ตัวแบบการประเมินนโยบาย

ตัวแบบการประเมินนโยบายได้ถูกเสนอโดยนักวิชาการที่หลากหลาย ดังนี้

ก. ตัวแบบการประเมินนโยบายของวอร์ดเจ จันทรศร (2542, น.1-5) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ก) ตัวแบบวิธีการและเป้าหมาย (Means and Ends Model) โดยนำเสนอไว้ในระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและผลสัมฤทธิ์ของงานของรัฐ (Thailand International Public Sector Standard Management System and Outcomes หรือ PSO) PSO เป็นนโยบายสาธารณะที่มุ่งให้ความสำคัญแก่นักงานราชการที่ถือเป็นหน้าที่ดำเนินการพัฒนาโดยเน้นสัมฤทธิ์ผลรวมของภาคราชการที่ระบบและพัฒนามาตรฐานของผลลัพธ์เน้นผลประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้งเป้าหมาย ภาคราชการเน้นผลลัพธ์ขั้นปลาย (ultimate outcomes) ซึ่งครอบคลุม 10 ด้าน ดังนี้ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิทธิเสรีภาพ ความทั่วถึงในการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชน ประสิทธิภาพของหน่วยงานราชการ ประหยัด ความถูกต้อง และการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวม ในฐานะผลรวมของพัฒนาประเทศ โดยมีวิธีการที่ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายของ PSO ทั้ง 10 ประการ ดังนี้ ระบบข้อมูล ระบบการสื่อสาร ระบบการตัดสินใจ ระบบการพัฒนาบุคลากร ระบบการตรวจสอบถ่วงดุล ระบบการมีส่วนร่วม ระบบการมีส่วนร่วม ระบบการบริการภาคเอกชน ประชาชน ระบบการประเมินผล ระบบการคาดคะเนและแก้ไขวิกฤติ และระบบวัฒนธรรมและจรรยาวิชาชีพ

ข) ตัวแบบในระบบเปิด (Open System Model) โดยมุ่งเน้นการประเมิน 7 เกณฑ์ และ 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

(ก) เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ทางนโยบาย (achievement) มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก ผลผลิต ประกอบด้วย ผลผลิตในภาครวมและผลผลิตระดับปฏิบัติการ ประการที่สองผลลัพธ์ ประกอบด้วยผลลัพธ์ภายใน และผลลัพธ์ภายนอก

(ข) เกณฑ์ความเสมอภาค (equality) และความเป็นธรรมในสังคม (social equality) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก การเข้าถึง ประการที่สอง การจัดสรรทรัพยากร ประการที่สาม การกระจายประโยชน์ และประการที่สี่ ความเสมอภาค

(ค) เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ (capability and service quality) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก สมรรถนะของหน่วยงาน ประการที่สอง ความทั่วถึงและเพียงพอ ประการที่สาม ความถี่ในการให้บริการ และประการที่สี่ ประสิทธิภาพการให้บริการ

(ง) เกณฑ์ความรับผิดชอบของหน่วยงาน (accountability) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก พันธกิจต่อสังคม ประการที่สอง ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ประการที่สาม การให้หลักประกันความเสียหาย และประการที่สี่ ความยอมรับความผิดพลาด

(จ) เกณฑ์การสนองตอบความต้องการของประชาชน (responsiveness) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก การกำหนดประเด็นปัญหา ประการที่สอง การรับฟังความคิดเห็น ประการที่สาม มาตรการเชิงกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา และประการที่สี่ ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา

(ฉ) เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้าหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย (client's satisfaction) มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก ระดับความพึงพอใจ และประการที่สอง การยอมรับหรือคัดค้าน

(ช) เกณฑ์ผลเสียต่อสังคม (social damage) มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก ผลกระทบภายนอกและประการที่สอง ผลกระทบภายใน

ข. *ตัวแบบการประเมินนโยบายของ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2543, น. 497-506) แบ่งออกเป็น 17 ประการ ดังนี้*

ก) ตัวแบบการประเมินแบบดั้งเดิม (The Traditional Evaluation Model) เป็นการประเมินโดยคนในหน่วยงาน

2) ตัวแบบการวิจัยสังคมศาสตร์ (Social Science Research Model) เป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3) ตัวแบบประเมินเป้าประสงค์หลัก (Goal-Based Evaluation Model) เป็นการมุ่งเน้นจุดประสงค์หลักเป็นสำคัญ

4) ตัวแบบโดยปลอดเป้าประสงค์ (Goal Free Evaluation Model) เป็นการประเมินผลกระทบที่ไม่ได้คาดหมายไว้

5) ตัวแบบประเมินแบบกล่องดำ (Black Box Evaluation Model) เป็นการมุ่งเน้นผลผลิต (outputs) ของโครงการเท่านั้น

- 6) ตัวแบบการประเมินผลงานงบประมาณประจำปี (Fiscal Evaluation Model) เป็นการประเมินต้นทุนและผลตอบแทนการใช้งบประมาณคุ้มค่าหรือไม่
- 7) ตัวแบบการประเมินมุ่งตรวจสอบผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ (Accountability or Audit Model) ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการของสาธารณะใหญ่ๆ (megaprojects)
- 8) ตัวแบบการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Opinion Model) เป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นกลางไม่อคติ และเป็นผู้รู้ในเรื่องนั้นๆ
- 9) ตัวแบบประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative Evaluation Model) มุ่งสำรวจข้อมูลโครงการเกิดขึ้นจริงและความรู้สึกนึกคิดของคนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 10) ตัวแบบการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research Model) ให้ความสนใจค่านิยมพื้นฐานและคุณลักษณะการกระจายผลประโยชน์ของโครงการ
- 11) ตัวแบบประเมินผลเชิงตัดสินใจ (Decision Oriented Evaluation Model) เน้นประเมินผลเพื่อตัดสินใจในโครงการว่าจะทำต่อหรือยกเลิกโครงการ
- 12) ตัวแบบประเมินผลโดยกลุ่มหลากหลาย (Pluralist Evaluation Model) ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมประเมิน
- 13) ตัวแบบประเมินผลโดยอธิบายอย่างแจ่มชัด (Illuminate Evaluation Model) มุ่งเน้นการอธิบายตีความหรืออธิบายปรากฏการณ์มากกว่าการวัดเชิงตัวเลข
- 14) ตัวแบบประเมินผลจากทัศนคติตรงข้าม (Advacacy Adversary Evaluation Model) ให้มีมุมมองตรงข้าม
- 15) ตัวแบบประเมินผลโดยมุ่งอรรถประโยชน์ของโครงการ (Utilization Oriented Evaluation Model) ค้นหาผลได้ผลเสียและผู้ใช้ประโยชน์
- 16) ตัวแบบประเมินยุคที่ 4 (Fourth Generation Evaluation Model) มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders)
- 17) ตัวแบบประเมินมุ่งเน้นรูปแบบ (Forms of Evaluation Model) มุ่งเน้นประเมินผลกระทบประเมินผลผลิต ประเมินผลกระบวนการ ประเมินผลการออกแบบ และประเมินผลเพื่อการพัฒนา

เมื่อได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะทั้งหมดแล้วนั้น จะพบว่า ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนโยบายต่างมีความสำคัญ แต่นโยบายหนึ่ง ๆ จะไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นนโยบายที่ดีหรือไม่ดี ควรดำเนินการต่อหรือควรเลิกได้เลยหากปราศจากการประเมินผล เนื่องจากนโยบายที่ถูกกำหนดมาดีหรือถูกนำไปปฏิบัติได้ดีนั้นเป็น

เพียงการคาดการณ์เท่านั้น แต่สิ่งที่จะสามารถบอกได้ว่าเป็นนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบาย ที่ถูกกำหนด ได้ดีและนำไปปฏิบัติได้ผลจริงจำเป็นต้องอาศัยการประเมินผล ซึ่งจะกลับมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการกำหนดนโยบายครั้งต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมการประเมินผลเป็นลำดับ ต่อไป

2. แนวคิด ทฤษฎีการประเมินผล

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายนั้นจะแบ่ง ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ความหมายของการประเมินผลนโยบาย ความสำคัญของการประเมิน ผลโครงการประเภทของการประเมินผลโครงการ แบบจำลองการประเมินผลโครงการและขั้นตอน การประเมินผลโครงการ

2.1 ความหมายของการประเมินผลนโยบาย

การประเมินผลนโยบายอาจมีนัยอีกนัยหนึ่งหมายถึง การประเมินผลโครงการ ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ หนึ่ง นโยบายเป็นสิ่งที่มีความเป็นนามธรรมและโครงการคือรูปธรรม ของนโยบาย และสองทั้งการประเมินผลโครงการและการประเมินผลนโยบายต่างเป็นกระบวนการ ในการวัดผลสัมฤทธิ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารหรือข้อสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ เพื่อนำ ข้อสนเทศที่ได้ไปตัดสินใจคุณค่าต่อไป ในที่นี้จึงจะขอยกเอาตัวแบบการประเมินโครงการมาอธิบาย พอสังเขปดังต่อไปนี้

การประเมินผลโครงการมีลักษณะเด่น ได้แก่

1. มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในวิชาต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ ในทางบริหารและทางปฏิบัติ โดยเน้นการประเมินการปฏิบัติมากกว่าทางทฤษฎี

2. มีขอบเขตการวิจัยที่แคบและเป็นรูปธรรม มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่

3. การกำหนดปัญหาในการวิจัยเกิดจากฝ่ายนโยบายหรือนักบริหารผู้ต้องการรู้

คำตอบ

4. การกำหนดตัวแปรกำหนดเกิดจากความร่วมมือประสานงานกันระหว่างผู้วิจัย กับผู้บริหาร โดยกำหนดตัวแปรอิสระก่อนแล้วดูผลที่เกิดขึ้น (ตัวแปรตามจากตัวแปรอิสระนั้นๆ)

5. ไม่มีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนอย่างเข้มงวด

6. ความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการที่จะสามารถประเมินได้ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์และเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องกำหนดให้ชัดเจน

7. ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ในการดำเนินงาน
8. มุ่งหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและผลระหว่างโครงการกับผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น

9. มีข้อผูกพันทางจริยธรรมวิชาชีพ

จากความหมายและลักษณะสำคัญของการประเมินผลโครงการทำให้สามารถสรุปคุณลักษณะของการประเมินผลโครงการได้ 2 ประการสำคัญ ดังนี้

- หนึ่ง การประเมินผลโครงการคือกิจกรรมที่ต้องมีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลลัพธ์และผลกระทบต่าง ๆ ของโครงการ
- สอง กิจกรรมนั้นต้องมีการพิจารณา ตัดสินคุณค่าของโครงการที่ศึกษา

2.2 ความสำคัญของการประเมินผลโครงการ

2.2.1 ความสำคัญตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินผล ได้แก่ เพื่อตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของโครงการหรือลงความเห็น ว่า กิจกรรม กระบวนการต่าง ๆ และโครงการโดยรวมดีหรือไม่ดี มีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพเป็นหลัก และเพื่อพัฒนาคุณค่าของโครงการให้มากขึ้น ซึ่งหมายถึงการนำผลจากการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการทำงานของโครงการทางสังคมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง หรือเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

2.2.2 ความสำคัญจากประโยชน์ของการประเมินผลโครงการ กล่าวคือ ทำให้ผู้จัดการโครงการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการสามารถมองเห็นผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการที่ตนเองรับผิดชอบซึ่งมีทั้งผลกระทบที่คาดหมายและไม่ได้คาดหมาย ผลกระทบที่ปรารถนา (เชิงบวก) และที่ไม่พึงปรารถนา (เชิงลบ) และสามารถใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลไปปรับปรุงการบริหารงานโครงการทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 ประเภทของการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการสามารถแบ่งได้หลายประเภทตามคุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนและสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ดังนี้

2.3.1 ประเภทของการประเมินผลโครงการจำแนกตามระยะเวลาประเมิน

1) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ หมายถึง การประเมินผลโครงการในขั้นการวางแผนโครงการ ประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมหรือการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินก่อนการตัดสินใจอนุมัติโครงการ การประเมินผลโครงการก่อนเริ่ม

โครงการเน้นการตัดสินใจคุณค่าของโครงการด้วยผลลัพธ์และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตของโครงการ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าโครงการจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2) การประเมินในระหว่างการดำเนินงาน หมายถึง การประเมินผลโครงการในระหว่างที่โครงการกำลังถูกนำไปปฏิบัติโดยทีมงานโครงการ วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลโครงการประเภทนี้ คือ การตรวจสอบว่าโครงการดำเนินการไปตามแผนการที่กำหนดหรือไม่ ผลลัพธ์และผลกระทบที่คาดหมายหรือไม่คาดหมายของโครงการได้เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ หากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของโครงการไม่สอดคล้องไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้นกับโครงการผู้จัดการโครงการสามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยทันที การประเมินผลประเภทนี้จึงมีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโครงการโดยตรง

3) การประเมินผลหลังการดำเนินงานโครงการ หมายถึง การประเมินผลเพื่อตรวจสอบหรือตอบคำถามว่า โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จได้ประสบผลสำเร็จตามคาดหวังไว้หรือไม่ ควรขยายฐานการดำเนินการให้กว้างขวางขึ้นหรือไม่ หรือควรยุติการดำเนินงานโครงการนี้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลหลังโครงการนี้จะเป็นประโยชน์แก่การตัดสินใจของผู้บริหารโครงการและผู้บริหารระดับสูงในองค์กรผู้จัดทำและเสนอโครงการ

2.3.2 ประเภทของการประเมินผลโครงการจำแนกตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน ได้แก่

1) การประเมินความก้าวหน้าหรือประเมินกระบวนการ หมายถึง กิจกรรมการติดตามดูแลและตัดสินใจคุณค่าของการปฏิบัติงาน จึงมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยปรับปรุงกลไก การดำเนินงานและพัฒนาการปฏิบัติงานในระหว่างดำเนินงานตามโครงการ เป็นการประเมินที่พยายามตอบคำถามว่า การดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ผลสัมฤทธิ์เริ่มเกิดขึ้นหรือไม่ หรือมีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของงาน

2) การประเมินรวมสรุปหรือสรุปผลโครงการ หมายถึง การประเมินผลโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุดลงหรือเป็นการประเมินผลหลังโครงการ การประเมินผลแบบนี้มุ่งเน้นให้เป็นการสรุปผลของโครงการทั้งหมด เน้นตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ (ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ) ของโครงการว่าเกิดผลดีตามความคาดหวังของโครงการหรือไม่ ผลการดำเนินงานคุ้มค่า ดังที่ผลการประเมินก่อนโครงการระบุไว้หรือไม่

2.3.3 ประเภทของการประเมินผลโครงการจำแนกตามการยึดวัตถุประสงค์โครงการ ได้แก่

1) การประเมินผลโดยยึดวัตถุประสงค์โครงการ เป็นการประเมินผลที่เน้นตรวจสอบคุณค่าหรือความสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือตามเจตนารมณ์ของโครงการเป็นหลักการประเมินผลแบบนี้ใช้ได้กับโครงการที่ได้ถูกวางแผนเป็นอย่างดีมีการกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายของคุณค่าขององค์การหรือของสังคม โดยรวม ดังนั้น ในการประเมินผลโครงการผู้ประเมินต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า โครงการคาดหวังในเรื่องอะไรบ้างแล้ว ใช้ความคาดหวังของโครงการเป็นหลักในการประเมินผล

2) การประเมินผลโดยไม่ยึดวัตถุประสงค์ เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดของโครงการ ซึ่งอาจเป็นผลที่คาดหวังและปรารถนาจะให้เกิด ผลที่คาดหวังแต่ไม่พึงปรารถนา ผลที่ไม่คาดหวังแต่พึงปรารถนาหรือผลที่ไม่คาดหวังและไม่พึงปรารถนาก็ได้ การประเมินผลประเภทนี้จะทำให้ผู้ประเมินผลและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับข้อสนเทศที่มีความหลากหลาย สามารถเรียนรู้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการได้อย่างดี

2.4 แบบจำลองการประเมินผลโครงการ

ในการประเมินผลโครงการไม่ว่าจะประเภทใดก็ตาม ต้องมีสิ่งทีเรียกว่า แบบจำลองการประเมินโครงการ เพื่อเป็นกรอบในการประเมินโครงการทำให้การประเมินผลโครงการมีแนวทางที่ชัดเจน ครบถ้วนและสมบูรณ์ตามที่ต้องการ ซึ่งแบบจำลองหรือตัวแบบหรือรูปแบบการประเมินผลมีหลากหลาย อาทิ

2.4.1 แบบจำลองการประเมินของไทเลอร์ เป็นแบบจำลองที่เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวคิดว่า โครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่ ซึ่งอาจเรียกแบบจำลองนี้ว่าแบบจำลองยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยไทเลอร์ได้เสนอกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการใหม่ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วน คือ

- 1) การประเมินวัตถุประสงค์
- 2) การประเมินแผนการเรียนรู้
- 3) การประเมินเพื่อชี้แนะแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม
- 4) การประเมินการนำโปรแกรมไปปฏิบัติ
- 5) การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม
- 6) การติดตามและการประเมินผลกระทบ

2.4.2 แบบจำลองการประเมินของอัลคิน เป็นแบบจำลองที่เรียกอีกชื่อว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินนี้คือ การประเมิน เพื่อการตัดสินใจเป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานต่อไป การประเมินประกอบด้วยการจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ โดยในการประเมินจำเป็นต้องประเมินในเรื่องต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

1) **การประเมินระบบ** เป็นการอธิบายหรือพรรณนาสภาพของระบบ เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ที่แท้จริงและความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้เราสามารถกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม

2) **การประเมินการวางแผน** เป็นการประเมินก่อนที่จะมีการดำเนินการ โปรแกรมใด ๆ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม นักประเมินต้องการข้อมูลที่แสดงคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมาย พร้อมกับประเมินผลที่จะได้รับจากการใช้วิธีดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเห็นข้อเปรียบเทียบในการหาทางเลือกที่เหมาะสม

3) **การประเมินการนำโปรแกรมไปปฏิบัติ** เป็นการประเมินขณะที่แผนงาน/โครงการดำเนินการ เพื่อตรวจสอบดูว่าการดำเนินการของโครงการนั้นได้เป็นไปตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้ หรือคาดหวังเพียงใด

4) **การประเมินเพื่อการปรับปรุงโปรแกรม** เป็นกรประเมินเพื่อหาข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงเพื่อตรวจสอบว่า ผลที่ไม่คาดคิดมาก่อนเกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ดังนั้น นักประเมินจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทุก ๆ ด้านของโครงการ ตลอดจนผลกระทบของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

5) **การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ** ขั้นตอนนี้ นักประเมินต้องกาข้อมูลข่าวสาร รายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าของโครงการและศักยภาพในการสรุปอ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ หรือนำไปใช้กับโครงการในสถานการณ์อื่น ๆ ได้กว้างขวางเพียงใด อันจะนำไปสู่การตัดสินใจ ควรจะดำเนินการโครงการต่อไปหรือไม่ ซึ่งอาจตัดสินใจยกเลิกปรับปรุงใหม่ หรืออาจจะขยายโครงการไปอีก

2.4.3 แบบจำลอง CIPP ของสตีฟเฟิลบีม เป็นแบบจำลองที่ประเมินเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจ การประเมินแบบนี้ได้เน้นในเรื่องการรวบรวมข้อมูลหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยเสนอการประเมิน 4 ส่วน ดังนี้

1) การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อมหรือ C เป็นอักษรย่อของ Context หมายถึง บริบทหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโครงการที่ก่อให้เกิดโครงการและที่จะทำให้โครงการโครงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เป็นการประเมินก่อนที่จะเริ่มลงมือทำโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลอันจะนำช่วยในการเลือกโครงการและกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นในการดำเนินโครงการ หรือเป็นการตัดสินใจเพื่อการวางแผน

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น หรือ I เป็นอักษรย่อของ Input หมายถึง ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเข้าโครงการ ปัจจัยพื้นฐานแรกเริ่มแรกที่ทำให้เกิดโครงการหรือเริ่มต้นโครงการได้ว่ามีลักษณะอย่างไร และเพียงพอหรือไม่ เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ วิธีดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน โดยพิจารณาว่าสิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ หรือการตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง

3) การประเมินกระบวนการ หรือ P เป็นอักษรย่อของ Process หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ การดำเนินและจัดการโครงการ เป็นการประเมินระหว่างการทำงานเพื่อการควบคุมกำกับการบริหารโครงการ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามความต้องการของผู้ดำเนินโครงการ และให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ เกิดปัญหาอุปสรรคข้อบกพร่องใดบ้าง เพื่อจะได้ทำการแก้ไขได้ทันท่วงที หรือการตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติ

4) การประเมินผลผลิต หรือ P เป็นอักษรย่อของ Product หมายถึง ผลผลิตหรือผลที่เป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการรวมทั้งผลลัพธ์ และผลกระทบอีกด้วย เป็นการประเมินความสำเร็จของโครงการโดยทำการวัดผลและแปลความหมายเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น โดยพิจารณาว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ปฏิบัติได้หรือไม่ เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินความสำเร็จเป็นมาตรฐานสัมบูรณ์หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ และแปลความหมายความสำเร็จไม่สำเร็จเกิดจากสาเหตุใด โดยพิจารณาจากรายงานการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย เพื่อนำประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการต่อไป หรือการตัดสินใจเพื่อสรุปบททวน

2.4.4 แบบจำลองรูปแบบการประเมินของคอร์กแพททริค เป็นแบบจำลองการประเมินที่เน้นประเมินผลโครงการฝึกอบรม ซึ่งประเมินประสิทธิภาพของการอบรม 4 ลักษณะ คือ

1) **ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง** เป็นการตรวจสอบความรู้สึกหรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

- 2) ประเมินการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการเรียน โดยตรวจสอบครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
- 3) ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามความคาดหวังของโครงการหรือไม่
- 4) ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร เป็นการตรวจสอบว่า ผลจากการอบรมได้เกิดผลดีต่อองค์กร หรือเกิดผลกระทบต่อองค์กร ในลักษณะใดบ้าง คุณภาพขององค์กรดีขึ้น หรือมีคุณภาพขึ้นหรือไม่

2.4.5 แบบจำลองรูปแบบการประเมินของแพตตัน เป็นแบบจำลองการประเมินที่ยืดหยุ่นใช้สอย เพื่อแก้ไขปัญหาของงานประเมิน โดยเฉพาะในประเด็นที่มักจะได้รับการวิจารณ์ว่าประเมินแล้วไม่ได้ นำผลการประเมินมาใช้หรือผู้บริหารมองว่าผลการประเมินไม่ตรงกับข้อมูลที่ต้องการใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยเสนอให้มีการประเมินดังนี้

- 1) หลักการในการประเมิน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการ องค์กรหรือบุคลากร นักประเมินควรรู้ความสำคัญกับผู้บริหารหรือกลุ่มลูกค้าที่จะใช้ผลการประเมินนั้น คำถามเพื่อการประเมินหรือตรวจสอบควรเกิดจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้น

- 2) ขั้นตอนการประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนได้แก่

- (1) จำแนกประเภทหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการในขั้นตอนนี้ นักประเมินจะต้องพิจารณาว่ามีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่จะประเมิน หรือเป็นผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมิน

- (2) สัมภาษณ์หรือสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้จากข้อ (1) เพื่อรวบรวมความเห็นหรือความต้องการว่า กลุ่มบุคคลเหล่านั้นต้องการทราบผลการดำเนินงาน โครงการในลักษณะใดบ้าง ต้องการใช้อะไรในการประเมินในเรื่องหรืออยากรู้เรื่องอะไร

- (3) จัดหมวดหมู่ หรือความอยากรู้อยากเห็น หรือความต้องการใช้อะไรของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ แล้วกำหนดเป็นรายการ คำถามหลัก ๆ เพื่อการประเมินหรือกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.4.6 แบบจำลองการประเมินของ Stake โดย Stake เป็นแบบจำลองที่เรียกอีกอย่างว่า แบบจำลองแบบสนับสนุน โดยเป็นแบบจำลองในรูปแบบการประเมินค่านิติแนนซ์ (Countenance Model) ซึ่งตามโครงสร้างรูปแบบนี้ ได้จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ เมตริกบรรยาย (Description Matrix) และเมตริกตัดสินคุณค่า (Judgment Matrix) และได้เสนอว่า ก่อนบรรยายหรือตัดสินคุณค่าของโครงการใด ๆ ผู้ประเมินควรทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้น ๆ ด้วย การประเมินโครงการตามแนวคิดของ Stake ผู้ประเมินจะต้องรวบรวม

ข้อมูลแท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมายและวิธีการเก็บข้อมูลมีหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบายและการตัดสินใจตามรูปแบบ

การประเมินนี้ ได้จำแนกสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการประเมินออกเป็น 3 ส่วน หรือช่วงตอน ได้แก่

ช่วงตอนแรก คือ ช่วงก่อนโครงการ ซึ่งหมายถึง ก่อนที่จะนำโครงการไปปฏิบัติ รายละเอียดในขั้นตอนนี้คือ การระบุเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ก่อนโครงการที่อาจมีผลต่อผลลัพธ์ของโครงการ

ช่วงตอนสอง คือ ช่วงดำเนินการ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อดูว่าโครงการมีการดำเนินการตามที่ผู้พัฒนาโครงการตั้งใจไว้หรือไม่

ช่วงตอนสาม คือ ช่วงผลลัพธ์ หรือการวัดผลของโครงการ หลังจาก thatโครงการสิ้นสุดลงว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

โดยในการเก็บข้อมูลผู้ประเมินจะต้องบันทึกข้อมูลทั้งสามชนิดนี้แบ่งแยกเป็น 4 ประเภท คือ

1) ความคาดหวังหรือแผนงาน (Intents) หมายถึง สิ่งที่คาดหวังไว้ จำแนกเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงานโครงการ

2) สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observations) หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจำแนกเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงาน

3) มาตรฐาน (Standards) หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน คุณลักษณะที่ควรจะมีหรือควรจะได้รับเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

4) การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง การพิจารณาผลการตัดสินใจเป็นการพิจารณาผลสรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและการดำเนินงาน

2.5 ขั้นตอนการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการมีขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่

2.5.1 ขั้นศึกษาโครงการและกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการประเมินผลโครงการ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากตัดสินใจประเมินผลโครงการโดยการศึกษาโครงการจะช่วยให้ผู้ประเมินผลได้ทำความรู้จักกับโครงการสามารถทำได้ 2 แนวทาง คือ หนึ่ง การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสองการสนทนาพูดคุยกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ และการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินจะเป็นกำหนดประเด็นที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจหรือตรวจสอบคุณภาพในขั้นตอนนี้จะเป็นการกำหนดขอบเขตของการประเมินผลโครงการว่า ควรครอบคลุมในเรื่องอะไรบ้าง ประเด็นใดบ้าง หรือควรตอบคำถามหรือปัญหาอะไรบ้าง รวมถึงการระบุว่าการประเมินผล

โครงการควรมีขอบเขตของงานมาน้อยเพียงใด กระบวนการกำหนดขอบเขตของการวิจัยประเมินผล จะครอบคลุมถึงกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม คือ

1) การศึกษาโครงการที่มุ่งประเมินผล กล่าวคือ ก่อนที่จะกำหนดขอบเขตของการประเมินผลโครงการใด นักประเมินผลจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในโครงการที่มุ่งประเมินผลเป็นอย่างดี สามารถบอกหรือพรรณนาให้เห็นรายละเอียดของโครงการตั้งแต่จุดมุ่งหมายที่มุ่งบรรลุ วัตถุประสงค์ กิจกรรมหลัก ปัจจัยนำเข้า ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ รวมไปถึงแนวคิดเชิงทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังของโครงการด้วย ความรู้เกี่ยวกับโครงการที่ศึกษา ทำให้นักประเมินผลสามารถกำหนดภาพความสำเร็จ ตัวชี้วัดของโครงการได้ชัดเจน

โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ มี 3 ประการได้แก่ หนึ่ง เพื่อทำความเข้าใจและเข้าใจในตัวโครงการที่มุ่งจะประเมิน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รู้ความเป็นมาของโครงการตั้งแต่การก่อตัวของโครงการหรือนโยบาย แผนงานซึ่งเป็นรากฐานของโครงการหรือได้รู้แนวคิดเชิงหลักการหรือทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังของโครงการ นอกจากนี้ยังได้รู้สถานการณ์ปัจจุบันของโครงการอีกด้วย สอง เพื่อค้นหาวัตถุประสงค์ของโครงการที่มุ่งจะประเมินผล วัตถุประสงค์ของโครงการในที่นี้หมายถึง จุดมุ่งหมายปลายทางที่โครงการมุ่งบรรลุหรือสิ่งที่โครงการต้องการให้เกิดขึ้นหรืออาจหมายถึง ผลสัมฤทธิ์ ที่คาดหวังทั้งหมดของโครงการและสาม เพื่อค้นหาแนวทางหรือวิธีการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือรายละเอียดของโครงการที่มุ่งจะประเมินผลว่า โครงการมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอะไรบ้าง ปริมาณงานมากเพียงใด แผนงานในการดำเนินการอย่างไร ตลอดจนต้องใช้ปัจจัยนำเข้าอะไรบ้างมาน้อยเพียงใด

การที่ผู้ประเมินผลจะสามารถศึกษาโครงการได้ต้องอาศัยแนวทางหรือหนทางที่จะศึกษาโครงการที่มุ่งจะประเมินผล 2 แนวทางได้แก่ หนึ่ง การรวบรวมและพินิจพิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือนโยบายที่มาของเอกสารเหล่านี้ ได้แก่ ข้อเสนอโครงการ รายงานผลการประเมินความต้องการของโครงการ เอกสารแนะนำวิธีการทำงาน กฎระเบียบในการทำงาน ข้อมูลข่าวสารจากการบริหารโครงการ และสอง การสนทนาพูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มุ่งจะประเมิน เช่น ผู้บริหารและทีมงาน โครงการทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้ประเมินผลโครงการหรือที่ปรึกษาโครงการ ทีมงานคนสำคัญ ผู้วางแผนโครงการและผู้รับผิดชอบโครงการ

เมื่อผู้ประเมินผลศึกษาโครงการที่มุ่งจะประเมินได้อย่างครบถ้วนแล้ว ต้องสามารถพรรณาลักษณะของโครงการให้เห็นข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของโครงการได้ เช่น ชื่อโครงการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินการ หลักการและเหตุผลของโครงการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ สถานที่ดำเนินการหรือกลุ่มเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง

วิธีการ แผนปฏิบัติการและการบริหารโครงการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และงบประมาณและค่าใช้จ่ายของโครงการ

อย่างไรก็ตามในการศึกษาโครงการที่มุ่งจะประเมิน มักพบปัญหาที่สำคัญคือ ผู้ประเมินผลไม่สามารถค้นหาวัตถุประสงค์ของโครงการที่มุ่งจะประเมินได้ ทั้งนี้ อาจเกิดจากในต่อนวางแผนโครงการไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ หรืออาจจะระบุวัตถุประสงค์ที่กว้างเกินไป ไม่สัมพันธ์กับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ อีกทั้งยังไม่สามารถค้นหาผู้วางแผนโครงการได้ด้วย ซึ่งหากเกิดปัญหาไม่สามารถค้นหาวัตถุประสงค์ นักประเมินผลอาจแก้ไขปัญหาโดยการใช้วัตถุประสงค์ที่ปรากฏในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ แม้จะเห็นว่าไม่สอดคล้องก็ตาม หรือปรึกษากับผู้บริหารโครงการเพื่อร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการ หรือกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการขึ้นมาใหม่ โดยพิจารณาจากกิจกรรมผลงานที่โครงการดำเนินการ หรือศึกษาจากนโยบายหรือแผนงานอันเป็นที่มาของโครงการ เพื่อค้นหาวัตถุประสงค์ร่วมของโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้แผนงานหรือนโยบายเดียวกัน

2) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลวัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการ เป็นกรอบหรือทิศทางที่ทำให้ทราบว่า การประเมินผลโครงการครั้งนี้จะทำการตัดสินคุณค่าหรือตรวจสอบคุณภาพของโครงการในเรื่องใดหรือประเด็นใดบ้างหรือต้องการคำตอบในเรื่องใด การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ กำหนดจากการพิจารณาวัตถุประสงค์ของโครงการที่มุ่งจะประเมินผลในกรณีที่โครงการที่มุ่งจะประเมินมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้อย่างชัดเจน สามารถระบุผลผลิตผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการได้ กำหนดจากการพิจารณาความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล กำหนดจากการพิจารณาแบบจำลองการประเมินผลที่ผู้ประเมินผลเลือกใช้ในการประเมินผลโครงการ

2.5.2 ขั้นตอนการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินผล เป็นขั้นตอนที่นักประเมินผลจะแปลงวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการที่ส่วนใหญ่มีความเป็นนามธรรมไม่สามารถนำมาวัดผลหรือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ โครงการที่จะประเมินได้มาทำให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งจะสามารถเรียกค่าที่มีความหมายเป็นรูปธรรมไปสู่นามธรรมได้ คือ วัตถุประสงค์การประเมินผล ประเด็นที่ต้องการประเมินผล ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินผลตามลำดับ ขั้นตอนการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินผลถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการประเมินผลโครงการ

ในการกำหนดตัวชี้วัดซึ่งหมายถึง สิ่งที่สามารถวัดหรือบ่งชี้ถึงสภาพ หรือ สถานการณ์ของโครงการที่จะประเมินในแต่ละวัตถุประสงค์ของการประเมินนั้น จะต้องเข้าใจก่อน ว่าตัวชี้วัดมีหลายประเภทเพื่อให้สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ตรงกับลักษณะของปัจจัยของการ ประเมินผลโครงการ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดโดยตรง คือ ตัวชี้วัด ที่บ่งบอกถึงสภาพของสิ่งที่ต้องการวัดได้โดยตรง ตัวชี้วัดโดยอ้อม คือตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงสภาพ ของสิ่งที่ต้องการวัดโดยการใช่สิ่งที่ใกล้เคียงหรือสิ่งที่สามารถเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัดได้ เป็นตัวชี้วัดและตัวชี้วัดผสม คือตัวชี้วัดที่ประกอบด้วยตัวแปรหรือตัวชี้วัดย่อย ๆ หลายตัว สำหรับ บ่งบอกสิ่งที่ต้องกำหนดอย่างหนึ่งของโครงการแนวทางการกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญคือ กำหนดตัวชี้วัด ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินผลหรือประเด็นของการประเมินผลและกำหนด ตัวชี้วัดที่มีคุณสมบัติที่ดีตามหลักวิชาการ เช่นเที่ยงตรง ความไวในการชี้วัด และความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

ในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์หรือ มาตรฐานขั้นของตัวชี้วัดแต่ละตัว ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของโครงการใน ตัวชี้วัดก็เช่นกัน จำเป็นต้องทราบประเภทของเกณฑ์การประเมินผลซึ่งโดยทั่วไปนิยมใช้ 3 เกณฑ์ ได้แก่ เกณฑ์ความงอกงาม หมายถึง เกณฑ์ของการเพิ่มขึ้นของตัวชี้วัด เกณฑ์ความสมบูรณ์ หมายถึง เกณฑ์ที่เป็นค่าแน่นอนตายตัวค่าหนึ่งของตัวชี้วัด และเกณฑ์สัมพัทธ์ หมายถึง เป็นการกำหนด เกณฑ์ในรูปการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ซึ่งเกณฑ์การประเมินผลที่ดีควรมีลักษณะ ได้แก่ มีความ ทำทายเป็นไปไม่ได้ สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและได้รับการ ขอมรับจากผู้ปฏิบัติงาน ผู้ประเมินและผู้ใช้ผลการประเมิน

2.5.3 ขั้นตอนการออกแบบประเมินผล เป็นขั้นตอนที่นักประเมินผลจะต้องออกแบบการ ประเมินผลให้สอดคล้องกับกรอบการประเมินผลโครงการที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยการออกแบบ การวิจัยประเมินผลจะครอบคลุม 4 เรื่องสำคัญ ดังนี้

1) การเลือกรูปแบบการวิจัยประเมินผล เนื่องจากการวิจัยประเมินผล โครงการเป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ที่เน้นการพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปร อิสระ (ที่เกิดในโครงการ) กับ ตัวแปรตาม (ผลลัพธ์ที่เกิดจากโครงการ) ดังนั้น ในการออกแบบ การประเมิน ผู้ประเมินต้องเลือกใช้รูปแบบ การวิจัยเชิงทดลองแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสม กับการประเมินผลโครงการนั้น ได้แก่

(1) แบบการวิจัยทดลองแท้จริง ซึ่งเป็นแบบการวิจัยที่มีการควบคุม อิทธิพลของตัวแปรนอกก่อนข้างมาก มีการใช้กลุ่มควบคุมและใช้วิธีการสุ่มเข้ากลุ่มทดลองทำให้ ผลการวิจัยที่ได้มีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ดีกับสถานการณ์ที่คล้ายคลึง

กับการวิจัย แบ่งออกเป็นแบบย่อย 3 แบบ ได้แก่ (1) Pretest-posttest Control Group Design เป็นแบบการวิจัยที่มีการสุ่มตัวอย่าง เข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และทำการวัดผลลัพธ์และผลกระทบ (ตัวแปรตาม) ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการโครงการ (2) Posttest-only Control Group Design เป็นแบบการวิจัยที่เหมือนกัน (1) แตกต่างกันเพียงแบบวิจัยนี้ ไม่มีการวัดข้อมูลก่อนเริ่มโครงการ แต่จะเก็บข้อมูลหลังโครงการสิ้นสุดเพียงครั้งเดียว และ (3) Solomon Four-group Design เป็นแบบวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม แบ่งออกเป็น กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง จะมีการวัดข้อมูลตัวชี้วัดก่อนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง อย่างละ 1 กลุ่ม และวัดผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการทั้ง 4 กลุ่ม

(2) แบบการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งเป็นการวิจัยประเมินผลที่อยู่กึ่งกลางระหว่างแบบการวิจัยทดลองจริงซึ่งมีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรภายนอกค่อนข้างมากกับแบบการวิจัยก่อนการทดลองที่ไม่มี การควบคุมอิทธิพลของตัวแปรภายนอก แบบการวิจัยแบบนี้ จะควบคุมอิทธิพลของตัวแปรภายนอกบางส่วน การจัดกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุมไม่ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็นแบบย่อย 3 แบบ ได้แก่ (1) Nonequivalent Control Group Design เป็นแบบการวิจัยที่กำหนดให้มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม การจัดกลุ่มไม่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แต่ผู้ประเมินผลพยายามเลือกกลุ่มให้คล้ายคลึงกันมีการวัดตัวชี้วัดก่อนและหลังโครงการในทั้งสองกลุ่ม (2) Separate-Sample Pretest-Posttest Design เป็นแบบการวิจัยที่มีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม เลือกมาโดยสุ่มตัวอย่างจากประชากร ทั้งสองกลุ่มจะได้รับการกระทำในที่นี้คือเข้าร่วมโครงการ กลุ่มแรกจะมีการวัดค่าตัวชี้วัดก่อนโครงการแต่ไม่วัดผลหลังโครงการ กลุ่มที่สองไม่มีการวัดตัวชี้วัดก่อนโครงการแต่จะมีการวัดผลลัพธ์และผลกระทบหลังโครงการ (3) Time Series Design เป็นแบบการวิจัยที่เน้นการวัดผลตัวชี้วัดซ้ำหลายครั้งก่อนและหลังการดำเนินโครงการ

(3) แบบการวิจัยก่อนทดลอง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองอย่างง่ายและนิยมใช้เนื่องจากสถานการณ์ในทางสังคมศาสตร์ ผู้ประเมินผลไม่ได้ควบคุมอิทธิพลของตัวแปรภายนอก เพราะบางโครงการเกิดขึ้นก่อนการวางแผนประเมินผล ทำให้มีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล บางโครงการนักประเมินไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดก่อนมีโครงการได้ หรือไม่สามารถจัดให้มีกลุ่มเปรียบเทียบหรือกลุ่มควบคุมได้ แบ่งออกเป็น 3 แบบย่อย คือ (1) One-shot Case study เป็นแบบการวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว เป็นกลุ่มที่ได้รับการทดลองหรือโครงการ นักประเมินผลจะเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและผลลัพธ์จากกลุ่มตัวอย่าง หลังการดำเนินโครงการเพียงครั้งเดียว (2) One-group Case Study เป็นแบบวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวและไม่มีการควบคุมเช่นกัน แต่นักประเมินผลจะเก็บข้อมูลตัวชี้วัด 2 ครั้ง คือ การทดสอบก่อนโครงการกับการ

ทดสอบหลังใส่โครงการหรือได้รับการทดลอง และ (3) Static-group Comparison Design เป็นแบบการวิจัยที่เปรียบเทียบข้อมูลบางอย่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม แต่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการดำเนินการ โครงการเพียงครั้งเดียว

2) การออกแบบการวัดตัวแปร จะครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินในแต่ละประเด็นของการประเมิน จนถึงการออกแบบเครื่องวัดตัวแปร ซึ่งอาจจะเป็นการใช้เครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ชนิดต่าง ๆ แบบสังเกตและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้

3) การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง เป็นการออกแบบแหล่งข้อมูลว่าควรเป็นแหล่งข้อมูลใดหรือใครควรเป็นผู้ให้ข้อมูลที่จะนำมาประเมินอาจจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิหรือปฐมภูมิก็ได้ ในกรณีปฐมภูมิ หากแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนมาก นักประเมินผลจำเป็นต้องออกแบบวิธีการสุ่มที่เหมาะสม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ดีคือสามารถเป็นตัวแทนของประชากรจำนวนมากนั้นได้

4) การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นเรื่องสุดท้ายที่นักประเมินผลจะต้องคิดไว้ล่วงหน้าหรือออกแบบไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยประเมินผลสามารถใช้ได้ทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หรือการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับแบบแผนการวิจัยที่ผู้ประเมินผลจะออกแบบขึ้น

2.5.4 ขั้นเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยตามโครงการประเมินผลที่ได้จัดทำขึ้น เริ่มตั้งแต่การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ จากนั้นจะนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสามารถใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่มีความหลากหลายประกอบกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนแล้วจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบแผนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กำหนดไว้

2.5.5 ขั้นรายงานผลการประเมินโครงการ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินผลโครงการ โดยเป็นการรายงานข้อค้นพบการวิจัย หรือการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ ผลการประเมินมาสรุปและแปลความหมาย รายงานผลการประเมินโครงการจะมีลักษณะที่เป็นทางการ

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะและที่เกี่ยวกับการประเมินผลนั้นถือเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะซึ่งเป็นหัวใจของการวิจัยนี้ อย่างไรก็ตาม คำสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ยังมีอีกคำคือ การพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจาก นโยบายสาธารณะที่งานวิจัยนี้ต้องการประเมินผลนั้นคือ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ซึ่งเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นให้การพัฒนาประเทศไทยเป็นไปใน

แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในส่วนต่อไปผู้วิจัยจึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้สามารถเข้าใจการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างลึกซึ้งต่อไป

3. แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การปฏิวัติอุตสาหกรรมเมื่อสองร้อยกว่าปีที่ผ่านมามีถือเป็นจุดเริ่มต้นของมนุษย์ในการริเริ่มทำสิ่งใหม่ ด้วยตนเองและเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้มนุษย์มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่มี ที่สิ้นสุด จึงอาจกล่าวได้ว่าการปฏิวัติอุตสาหกรรมในครั้งนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของคำว่า “การพัฒนา” ที่เป็นจุดหมายปลายทางที่ประเทศต่าง ๆ ยึดถือเป็นเป้าหมายมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามจากจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ จึงทำให้การพัฒนาที่ประเทศต่าง ๆ ต้องการไป ถึงนี้เป็นการมุ่งเน้นด้านการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ โดยละเลยและมองข้ามการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์จำเป็นต้องพึ่งพา เพื่อการดำรงชีวิตทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย สิ้นเปลืองและไม่คุ้มค่า และก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมมากมาย อาทิ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติอันได้แก่ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่าและแร่ธาตุทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ปัญหาการเกิดมลภาวะหรือมลพิษต่าง ๆ ทั้งทางดิน ทางน้ำ ทางอากาศ รวมถึงมลพิษจากขยะมูลฝอย ปัญหาวิกฤตการณ์ทางธรรมชาติทั่วโลก อันเกิดจากการทำลายระบบนิเวศ เช่น การเกิดภาวะโลกร้อน ภัยแล้ง อุทกภัย และวาตภัย ได้ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิตของมนุษย์และยังทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนอาหารที่อยู่อาศัย และวิกฤตการณ์ด้านพลังงานอีกด้วยดังนั้นมนุษย์จึงเริ่มมีความคิดที่จะหาแนวทางแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาร่วมกัน

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ที่มาของการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 ที่มาของการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากวิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั่วโลกได้กระตุ้นให้หลายประเทศเกิดความตระหนักที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสังแวดล้อม และเห็นควรให้มีการจัดการประชุมระดับโลกเพื่อร่วมมือกันเพื่อพิจารณาหามาตรการแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมที่ประเทศต่าง ๆ กำลังเผชิญอยู่เป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) ในการประชุมที่มีชื่อว่า “การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (United Nations Conference on Human and Environment)”

ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน ซึ่งเรียกร้องให้ทั่วโลกได้คำนึงถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดของทรัพยากรโลกจากการพัฒนาแบบมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว และหันมาให้ความสนใจกับการพัฒนารูปแบบใหม่ที่สามารถลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการพัฒนา ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 (ค.ศ. 1984) สหประชาชาติได้ก่อตั้งสมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The World Commission on Environment and Development: WCED) ที่มีประธานาธิบดี Gro Harlem Brundtland จากประเทศนอร์เวย์ เป็นประธานกรรมการ และมีตัวแทนจากประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาเป็นคณะกรรมการ หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า คณะกรรมาธิการบรันด์แลนด์ (Brundtland Commission) เพื่อทำการศึกษาในเรื่องการสร้างสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา และในปี พ.ศ. 2530 (ค.ศ. 1987) คณะกรรมาธิการ ดังกล่าวได้เสนอรายงานที่ชื่อว่า Our Common Future ที่ได้เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือยและเปลี่ยนวิถีทางในการพัฒนาใหม่ในลักษณะที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้นมาได้ การพัฒนาที่ยั่งยืนได้รับความสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งในบทที่ 2 Towards Sustainable Development ของรายงานดังกล่าวได้เป็นที่มาของแนวคิด “การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)” หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) ในการประชุมสุดยอดระดับโลกของสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (UN Conference on Environment and Development: UNCED) หรือการประชุม Earth Summit ที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ที่มีผู้แทนของ 178 ประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้ร่วมลงนามรับรองแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทของโลกที่ประเทศสมาชิกต้องตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและเห็นความสำคัญที่จะต้องร่วมกันพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นในโลก โดยกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล พร้อมทั้งกระตุ้นให้รัฐบาลประเทศต่างๆ สร้างกลยุทธ์การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ให้การคุ้มครองฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อผลประโยชน์ของคนในรุ่นต่อไป ทั้งนี้ ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางที่สุด ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกันต่อไปได้ และในปี พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000) ในการประชุม Millennium Summit องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) เป็นวาระการพัฒนาของโลก เพื่อให้แต่ละประเทศยกระดับคุณภาพชีวิตพื้นฐานของประชากร ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก 8 ข้อ ได้แก่ (1) ขจัดความยากจนและความหิวโหย (2) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (3) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและบทบาทสตรี (4) ลดอัตราการตายของเด็ก

(5) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (6) ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ (7) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (8) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 (ค.ศ.2002) สหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Summit on Sustainable Development : WSSD) ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ณ นคร โจฮันเนสเบิร์ก ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (The Millennium Development Goals: MDGs) ซึ่งได้นำไปสู่พันธกรณีของประเทศสมาชิกประมาณ 180 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยที่จะต้องสานต่อแผนปฏิบัติการ 21 เพื่อดำเนินงานการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กว้างขวางและมีผลในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้นที่สำคัญ คือ

1. กำหนดให้ประเทศสมาชิกจะต้องบรรลุข้อตกลงในการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) ร่วมกันให้สำเร็จภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) เพื่อผลของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและจัดปัญหาความยากจนของคนในประเทศ

2. ประเทศสมาชิกควรมุ่งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (Human Capacity Building) ซึ่งรวมถึงการพัฒนาด้านการศึกษาและการจัดหาบริการด้านสุขภาพอนามัยให้ประชาชนอย่างทั่วถึง

3. เสริมสร้างจิตสำนึกเพื่อกระตุ้นให้ประชากรทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมของแต่ละประเทศ ต้องร่วมกันเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา และร่วมกันพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ในปี พ.ศ. 2555 (ค.ศ. 2012) ได้มีการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก (Earth Summit 2012) ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ซึ่งที่ประชุมได้มีการรับรองเอกสาร "The Future We Want" โดยผู้นำ จาก 192 ประเทศ และได้มีการรับรองทางการเมืองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงรับรองการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้ง ในเนื้อหาของเอกสารดังกล่าวได้กำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางที่จะนำมาวัดและประเมินการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของทุกประเทศทั่วโลกและล่าสุดในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ได้มีการจัดประชุมระดับผู้นำของสหประชาชาติเพื่อรับรองวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ.2015 (UN Summit for the Adoption of the Post-2015 Development Agenda) ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ซึ่งการประชุมนี้เป็นการประชุมระดับประมุขของรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลของ ประเทศสมาชิกเพื่อรับรองเอกสาร "Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development" ซึ่งถือเป็นพันธะสัญญาทางการเมืองในระดับผู้นำ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ในอีก 15 ปีข้างหน้า โดยไม่มีการลงนาม เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ทางการเมืองของประเทศสมาชิกในการแก้ไขปัญหา

ความยากจนและขจัดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติและรูปแบบ และบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อเนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ที่จะสิ้นสุดในสิ้นปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ซึ่งเอกสารนี้ได้ปรับปรุงและขยายเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ไปยังมิติอื่น ๆ เพิ่มเติมจาก เป้าหมายทั้ง 8 ข้อที่ได้ตั้งไว้เมื่อปีพ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000) เป็น 17 เป้าหมาย 169 เป้าประสงค์จะได้ อธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อ 3.4 ต่อไป

3.2 การพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

3.2.1 สภาพปัญหาการพัฒนาประเทศไทย

พัฒนาการของประเทศไทยที่ผ่านมาไม่ต่างจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ไม่ สมดุลและไม่ยั่งยืน โดยผลการพัฒนาประเทศในระยะเวลากว่า 4 ทศวรรษที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติไปในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างขาดความระมัดระวัง และไม่ประหยัด รวมทั้งขาดการวางระบบการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้แม้ว่าปัจจุบัน สัดส่วนความยากจนจะ ได้ลดลงมากแล้ว จากร้อยละ 15.9 หรือ 9.9 ล้านคนในปี 2542 เหลือร้อยละ 9.8 หรือ 6.2 ล้านคนในปี 2545 แต่ยังมีปัญหาช่องว่างการกระจายรายได้โดยรวมของประเทศ กว่าครึ่งหนึ่งยังกระจุกตัว อยู่ในกลุ่มคนรวยร้อยละ 20 แรก ของประเทศ จึงทำให้มีความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติได้ร่อยหรอลงมาก พื้นที่ป่าลดลง เฉลี่ยปีละ 2.4 ล้านไร่ หรือ เหลือเพียงร้อยละ 25.3 ของพื้นที่ประเทศ พื้นที่ประมงชายฝั่งมีปีละ 1-1.5 6 ล้านไร่ และเกิดอุทกภัย ในหน้าฝนทุกปี นอกจากนี้ปริมาณมลพิษในอากาศ กากของเสียอันตราย และ การใช้สารเคมีเพิ่มสูงขึ้น อย่างมาก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งสร้างความ ขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรที่รุนแรงขึ้น บทเรียนจากการพัฒนาที่ผ่านมาดังกล่าว ได้สะท้อน ให้เห็นสาเหตุปัจจัยหลักของความผิดพลาดในทิศทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญพิจารณา ได้ดังนี้

1) อิทธิพลของโลกาภิวัตน์และการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศส่งผล ทั้งทางบวกและทางลบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยการเปิดรับการ ลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมการผลิตจำนวนมาก และไม่มีการตรวจสอบผลกระทบ ของ อุตสาหกรรมเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อม โทรมอย่าง รวดเร็ว เช่นเดียวกับการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ โดยขาดการวิเคราะห์ ผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม มีการใช้ทรัพยากรเป็นฐานการผลิตอย่างฟุ่มเฟือย เกินอัตราการฟื้นตัวของระบบธรรมชาติ นำมาซึ่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบนิเวศ

2) กระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งคนไทยได้รับมาจากวัฒนธรรมต่างชาติ อย่างขาด การกลั่นกรองและเลือกใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ส่งผลให้สภาพวิถีชีวิตในสังคมไทย เปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในการผลิตและบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย เกินพอดีเกิดปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุให้คุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและขาดสมดุลส่งผลต่อความขัดแย้งทางสังคมตามมา

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมยังเกิดขึ้นไม่มากเท่าที่ควร แม้ว่าชุมชนจะตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการ แต่ยังคงขาดความพร้อมและประสิทธิภาพ ประกอบกับยังไม่มีความรู้หรือทัศนคติของชุมชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งได้นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 การพัฒนาประเทศไทยสู่ความพอเพียงและยั่งยืน

ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในกระแสโลก มาปรับใช้ในกระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศด้วยเช่นกัน โดยแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะกว่า 20 ปีที่ผ่านมา ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาสู่ความยั่งยืนมากขึ้นจากที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวเป็นหลักก็ได้ให้ความสำคัญกับเป้าหมายด้านอื่นๆ อาทิ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) เป็นต้นมา ซึ่งได้นำไปสู่การผลักดันให้มีการออกกฎหมายดูแลในเรื่องสิ่งแวดล้อม และจัดตั้งกลไกดูแลงานด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นในระยะต่อมา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้มุ่งให้การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน โดยเพิ่มมิติ 7 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการรักษาการเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) นับเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดที่มุ่งเน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” โดยใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นองค์รวม พร้อมทั้งมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสมดุลส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งได้ใช้ เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในปัจจุบันนี้ได้อัญเชิญหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาเป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืนการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

๗ ฉบับที่ 8 ต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ดังกล่าว นับเป็นตัวอย่างของการดำเนินงานพัฒนาประเทศอย่างเป็นองค์รวม โดยคนไทยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมมุ่งสู่เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทยทุกคน นอกจากนี้ยังมีการจัดทำ “วาระแห่งชาติ” และยุทธศาสตร์สำคัญตามนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบันซึ่งได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาค่าความยากจน การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาทุนทางสังคม และการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ประเทศชาติจะต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งกรอบแนวคิดและการดำเนินงานต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแกนกลางของความคิดทั้งสิ้น

3) ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

การกล่าวถึงความหมายของคำว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ Sustainable Development นั้นต้องเริ่มจากที่มาของคำว่าพัฒนาที่ยั่งยืนก่อน ซึ่งคำว่าพัฒนาที่ยั่งยืนปรากฏครั้งแรกในรายงาน “Our Common Future” ของ World Commission on Environment and Development ซึ่งได้เสนอไว้ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ รูปแบบของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง (Sustainable Development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs)” (1990, p.43) นอกจากนี้ในรายงานดังกล่าวยังได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน คือการพัฒนาที่เน้นให้มนุษย์คำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติบนโลกและให้มีการดำเนินการพัฒนาควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้เป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนทั้งในยุคปัจจุบัน และยุคต่อๆ ไป อย่างเท่าเทียมกัน หลักการสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การสร้างสมดุลระหว่าง 3 มิติของการพัฒนา อันได้แก่ 1) มิติการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายรายได้ให้เอื้อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะคนที่มีรายได้น้อย 2) มิติการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสมรรถนะและมีผลิตภาพสูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ 3) มิติการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่ระบบนิเวศสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้ การปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมในระดับที่ระบบนิเวศสามารถดูดซับและทำลายมลพิษนั้นได้ โดยให้สามารถผลิตมาทดแทนทรัพยากรประเภทที่ใช้แล้วหมดไปได้ทั้งนี้การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีระบบสังคมที่เป็นสังคมธรรมรัฐ มีระบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอก มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีประชาชนรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า โดยเฉพาะการใช้

ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นฐานในการผลิตเพื่อนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากสังคม สิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมแล้ว ในภายหลัง องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ยังได้เสนอเพิ่มเติมว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนควรตั้งอยู่บนรากฐานทางวัฒนธรรมที่ยึดถือคุณค่าของความเป็นมนุษย์ด้วย (UNESCO, 2005, p. 14)

อย่างไรก็ตาม นอกจากนิยามจากต้นกำเนิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นยังมีนักวิชาการด้านการพัฒนามากมายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่ได้ให้นิยามความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

Brown (1984, pp. 1-2 อ้างถึงใน Yomi Noibai, 1991, p. 3) ให้ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนว่าเป็นการพัฒนาที่มีความคิดเชิงนิเวศวิทยาร่วมกับนัยทางเศรษฐกิจ นั่นคือ ความเจริญเติบโตและการกินที่อยู่ดีของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพื้นฐานด้านทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนระบบการดำรงชีวิตของมนุษย์และสังคมที่ยั่งยืน (Sustainable society) ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและระบบการส่งเสริมสนับสนุนชีวิตได้รับการดูแลรักษาไว้

ชัยศ อิมสุวรรณ (2543, น. 2) กล่าวว่า แนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาที่ต้องการการจัดทรัพยากรทั้งธรรมชาติและมนุษย์ รวมทั้งทรัพยากรการเงินและวัสดุทั้งปวงให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดความมั่งคั่งและอยู่ดีกินดี โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสงวนไว้สำหรับคนรุ่นหลังและการที่จะบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะเกิดการสมดุลของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมได้นั้นจะต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพในการจัดการการพัฒนา

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ (2546, น. 9) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนา ในลักษณะบูรณาการเป็นองค์รวมที่ตัวแปรทั้งหลายต้องมาประสานกันครบองค์อย่างมีคุณภาพ แม้ว่าจะอยู่ในบริบทที่มีความหลากหลายบนความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาตามขีดความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรของตนเอง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ต้องให้ความสำคัญกับการตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องอย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นความพยายามในการทำให้อดีขึ้นมามั่นคงถาวรบนพื้นฐานของศักยภาพและทรัพยากรที่มีจำกัด โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทุกด้านทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลทุกมิติเน้นการพัฒนาบนฐานทรัพยากร จุดแข็ง และศักยภาพของตนเอง รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืนตลอดไป

นิตยา กมลวาทนินสา (2546, น. 14) ได้ให้แนวคิดว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ดำเนินไปโดยคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน โดยไม่ส่งผลเสียต่อความต้องการในอนาคต เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงความ เป็น “องค์รวม” คือ การกระทำสิ่งใดต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งอื่น ๆ ซึ่งการพัฒนาตามแนวคิดนี้ ยึดหลักความรอบคอบ และค่อยเป็นค่อยไป รวมทั้งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ได้ปฏิเสธ “ระบบเทคโนโลยี” เพียงแต่ต้องคำนึงว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้นั้นเป็นไปในทางสร้างสรรค์ หรือทำลาย

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2549, น.106) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่มีคุณภาพครบทั้งสามด้าน ประกอบด้วย ชีวิตมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยมี หลักการสำคัญอยู่ที่เพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ ลดการเบียดเบียนกัน และเกื้อกูลต่อกันให้ มากขึ้น

จากนิยามความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถที่จะสรุปถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การที่มนุษย์ในปัจจุบันจะต้องหาแนวทางที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ เพื่อ ผลประโยชน์ของตนเองอย่างเหมาะสมไม่ฟุ่มเฟือย สิ้นเปลือง และเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรเพื่อส่ง ต่อทั้งการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ และทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ ยังคงสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในอนาคตได้อย่างเหมาะสมอันจะเป็นองค์ประกอบที่ จะรวมกันหรือองค์รวมในการทำให้ชีวิตมนุษย์สามารถอยู่ดีมีสุขได้ทั้งสำหรับมนุษย์ตลอดไป

3.4 เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

เมื่อปี พ.ศ. 2543 (2000) ประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวม 189 ประเทศ จึงรวมตัวกันในการประชุมองค์การสหประชาชาติ ณ มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกาและเห็นพ้อง ต้องกันในการตั้งเป้าหมายการพัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสากลที่ทุกประเทศจะดำเนินการ ร่วมกันให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) โดยเป้าหมายดังกล่าวเรียกว่า เป้าหมายการพัฒนา แห่งสหัสวรรษ หรือ Millennium Development Goals (MDGs) อันประกอบด้วย 8 เป้าหมายหลัก คือ 1. ขจัดความยากจนและความหิวโหย 2. ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา 3. ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและบทบาทสตรี 4. ลดอัตราการตายของเด็ก 5. พัฒนาสุขภาพ ของสตรีมีครรภ์ 6. ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ 7. รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน และ 8. ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก และเมื่อระยะเวลา 15 ปีผ่านไปจนถึงปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ.2015) เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษทั้ง 8 ข้อกำลังจะสิ้นสุดลง โดยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในหลายประเทศและเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนา องค์การสหประชาชาติ จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มอง

การพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่เดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ.2015) ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย 69 เป้าประสงค์ ได้แก่

3.4.1 เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่มีทั้งหมด 7 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันวัดจากคนที่มีความใช้จ่ายรายวันต่ำกว่า \$1.25 ต่อวัน

2) ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ลดสัดส่วนชาย หญิง และเด็กในทุกช่วงวัยที่อยู่ภายใต้ความยากจนในทุกมิติตามนิยามของแต่ละประเทศให้ลดลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง

3) ดำเนินการให้เป็นผลตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมของแต่ละประเทศ และให้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่ยากจนและเปราะบางภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

4) ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) สร้างหลักประกันว่าชายและหญิงทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจนและเปราะบาง มีสิทธิเท่าเทียมกันในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมถึงการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานการเป็นเจ้าของและควบคุมเหนือที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่น มรดก ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมและบริการทางการเงินซึ่งรวมถึงระบบการเงินระดับฐานราก (microfinance)

5) ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) สร้างภูมิคุ้มกัน และลดการเปิดรับและความเปราะบางต่อเหตุรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับ ภูมิอากาศและภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ในสถานการณ์เปราะบาง

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการระดมทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญจากแหล่งที่หลากหลายรวมถึงการยกระดับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเพื่อที่จะจัดให้มีแนวทางที่เพียงพอและคาดเดาได้แก่ ประเทศกำลังพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุดในการดำเนินงานตามแผนงานและนโยบายเพื่อ ยุติความยากจนในทุกมิติ

2) สร้างกรอบนโยบายที่เหมาะสมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติบนฐานของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สนับสนุนคนยากจน (pro-poor) และคำนึงถึงความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (gender-sensitive) เพื่อจะสนับสนุนการเร่งการลงทุน เพื่อปฏิบัติการขจัดความยากจน

3.4.2 เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน มีทั้งหมด 8 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะที่ยากจน และอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารก ได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการและเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

2) ยุติภาวะทุพโภชนาการทุกรูปแบบและแก้ไขปัญหาคาความต้องการสารอาหารของหญิงวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร และผู้สูงอายุ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) รวมถึงบรรลุเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศว่าด้วยภาวะแคระแกร็นและผอมแห้งในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ภายในปี พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025)

3) เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็ก โดยเฉพาะผู้หญิง คนพื้นเมือง เกษตรกร แบบครอบครัว คนเลี้ยงปศุสัตว์ ชาวประมง ให้เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า โดยรวมถึงการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากร และปัจจัยนำเข้าในการผลิต ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสสำหรับการเพิ่มมูลค่าและการจ้าง งานนอกฟาร์ม อย่างปลอดภัยและเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

4) สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ก๊าซแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่นๆ และจะช่วยพัฒนา ที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่องภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

5) คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชที่มีการจัดการที่ดีและมีความหลากหลายทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลัก ประกันว่าจะมีการเข้าถึง และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างธรรมและเท่าเทียมตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) เพิ่มการลงทุนตลอดจนการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การวิจัยเกษตรและการขยายบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และการทำธนาคารยีนของพืชและสัตว์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตร ในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

2) แก้ไขและป้องกันการกีดกันและการบิดเบือนทางการค้าในตลาดเกษตรโลก รวมถึงทางการจัดการ อุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกทุกรูปแบบและมาตรการ เพื่อการส่งออกทุกแบบที่ให้ผลในลักษณะเดียวกัน โดยให้เป็นไปตามอาณัติของกรอบการพัฒนาโดฮา

3) เลือกใช้มาตรการที่สร้างหลักประกันได้ว่าตลาด โภคภัณฑ์อาหารและตลาดอนุพันธ์ สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสมและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของตลาดและข้อมูลสำรองอาหารได้อย่างทันการณ์ เพื่อจำกัดความผันผวนของราคาอาหารอย่างรุนแรง

3.4.3 เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย มีทั้งหมด 13 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ลดอัตราการตายของมารดาทั่วโลก ให้ต่ำกว่า 70 ต่อการเกิด มีชีพ 1 แสนคน ภายในปี 2573

2) ยุติการตายที่ป้องกันได้ของทารกแรกเกิดและเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยทุกประเทศมุ่งลดอัตรา การตายในทารกถึงให้ต่ำถึง 12 ต่อการเกิด มีชีพพันคน และลดอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ลงให้ต่ำถึง 25 ต่อการเกิดมีชีพพันคน ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อนที่ถูกละเลย และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่นๆ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

4) ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสามผ่านทาง การป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

5) เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย

6) ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกลงครึ่งหนึ่ง ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

7) สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการข้อมูลการให้การศึกษาเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ โดยถ้วนหน้า รวมถึงการวางแผนครอบครัวและการผสมอนามัยเจริญพันธุ์ ในยุทธศาสตร์และแผนงานระดับชาติ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

8) บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัยมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้

9) ลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตรายและจากการปนเปื้อนและมลพิษทางอากาศ น้ำ และ ดิน ให้ลดลงอย่างมาก ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- 1) เสริมการดำเนินงานของกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบในทุกประเทศตามความเหมาะสม
- 2) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัคซีนและยาสำหรับ โรคที่ติดต่อและไม่ติดต่อที่ส่งผลกระทบต่อ ประเทศกำลังพัฒนา ให้มีการเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นในราคาที่สามารถซื้อหาได้ ตามปฏิญญาโดฮา ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและการสาธารณสุข ซึ่งเน้นย้ำสิทธิ สำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่จะใช้บทบัญญัติในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าอย่างเต็มที่ ในเรื่องการผ่อนปรน เพื่อจะปกป้องสุขภาพสาธารณะและโดยเฉพาะการเข้าถึงยาโดยถ้วนหน้า
- 3) เพิ่มการใช้เงินที่เกี่ยวกับสุขภาพ และการสรรหา การพัฒนาการฝึกฝน และการเก็บรักษากำลังคน ด้านสุขภาพในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก
- 4) เสริมขีดความสามารถสำหรับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาในเรื่องการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้านสุขภาพในระดับประเทศและระดับโลก

3.4.4 เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ ตลอดชีวิตมีทั้งหมด 10 เป้าประสงค์ ดังนี้

- 1) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผลภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)
- 2) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) เพื่อให้เด็ก เหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 3) ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)
- 4) เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็นรวมถึงทักษะทางเทคนิค และอาชีพ สำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดี และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)
- 5) ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

6) สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูง ทั้งชายและหญิง สามารถอ่านออกเขียนได้และ คำนวณได้ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

7) สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสุข และไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และในมีส่วนร่วมของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อ เด็ก ผู้พิการ และ เพศสภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุมและมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

2) ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในแอฟริกา ในการสมัครเข้าศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และ โปรแกรมด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารด้าน เทคนิค วิศวกรรมและวิทยาศาสตร์ในประเทศพัฒนาแล้วและ ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือ ระหว่างประเทศในการฝึกอบรม ครูในประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะ ขนาดเล็ก ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3.4.5 เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิง และเด็กหญิงทุกคนมีทั้งหมด 9 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในทุกที่

2) ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะ และที่ร โหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

3) ขจัดแนวปฏิบัติที่เป็นภัยทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็กก่อนวันอันควร โดยการบังคับและการทำลาชอวัยยะเพศหญิง

4) ขอมรับและให้คุณค่าต่อการดูแลและการทำงานบ้านแบบไม่ได้รับค่าจ้าง โดยจัดเตรียมบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานและนโยบายการคุ้มครองทางสังคมให้และ สนับสนุนความรับผิดชอบร่วมกันภายในครัวเรือน และครอบครัว ตามความเหมาะสมของแต่ละ ประเทศ

5) สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิผล และมีโอกาสที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกระดับของการตัดสินใจในทางการเมือง เศรษฐกิจและภาคสาธารณะ

6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์และสิทธิการเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า ตามที่ตกลงในแผนปฏิบัติการของการประชุมนานาชาติว่าด้วยประชากรและการพัฒนาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งและเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมทบทวนเหล่านั้น

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเข้าเป็นเจ้าของที่ดิน การควบคุมที่ดินและทรัพย์สินในรูปแบบอื่น การบริการทางการเงิน การรับมรดก และทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายของประเทศ

2) เพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการให้อำนาจแก่ผู้หญิง

3) เลือกใช้และเสริมความเข้มแข็งแก่นโยบายที่ดีและกฎระเบียบที่บังคับใช้ได้ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและการให้อำนาจแก่ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคนในทุกระดับ

3.4.6 เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน มีทั้งหมด 8 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

2) บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและเป็นธรรม และยุติการขับถ่ายในที่โล่ง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิงและกลุ่มที่อยู่ได้สถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) ยกกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมีและวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่งและเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

4) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำและลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

5) ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับรวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

6) ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำรวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศ กำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึงด้านการเก็บน้ำ การจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

2) สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในการพัฒนา การจัดการน้ำและสุขอนามัย

3.4.7 เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ ในราคาที่ สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืนมีทั้งหมด 5 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงการบริการพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่ สามารถซื้อหาได้ และเชื่อถือได้ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

2) เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานการใช้พลังงาน ของโลก ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้น 2 เท่า ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกในการ เข้าถึงการวิจัยและเทคโนโลยี พลังงานที่สะอาด โดยรวมถึงพลังงานทดแทน ประสิทธิภาพการใช้ พลังงานและเทคโนโลยีเชื้อเพลิงฟอสซิลขั้นสูงและสะอาด และสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้าง พื้นฐานด้านพลังงานและเทคโนโลยี พลังงานที่สะอาด ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

2) ขยายโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการจัดส่งบริการ พลังงานที่เป็นสมัยใหม่และยั่งยืนให้โดยถ้วนหน้าในประเทศกำลังพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศ พัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3.4.8 เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคนมีทั้งหมด 12 เป้าหมาย ดังนี้

1) ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มีการขยายตัวอย่างน้อย ร้อยละ 7 ต่อปี

2) บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านการทำให้หลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และใช้แรงงานเข้มข้น

3) ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่สมควร ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรมและส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ซึ่งรวมถึงผ่านทาง การเข้าถึงบริการทางการเงิน

4) พัฒนาความมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภค และการผลิตและพยายาม ที่จะตัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมซึ่งเป็นไปตาม กรอบการดำเนินงาน 10 ปีของแผนการทำงานเพื่อการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยมีประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

5) บรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพและการมีงานที่สมควรสำหรับหญิงและชายทุกคน รวมถึงเยาวชน และผู้มีภาวะทุพพลภาพและให้มีการจ่ายที่เท่าเทียมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกันภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

6) ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำที่ไม่มีการศึกษาและที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

7) ดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อจัดแรงงานบังคับยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ และยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งรวมถึงการเกณฑ์และ การใช้ทหาร เด็ก และยุติการใช้แรงงานเด็กในทุกรูปแบบในปี พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025)

8. ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงผู้ทำงานต่างด้าว โดยเฉพาะหญิงต่างด้าว และผู้ที่ทำงานเสี่ยงอันตราย

9. ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

10. เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันทางการเงินภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึง การธนาคาร การประกันภัยและบริการทางการเงินแก่ทุกคน

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) เพิ่มเติมความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านช่องทางของกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

2) พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานในเยาวชนและดำเนินงานตามข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3.4.9 เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม มีทั้งหมด 8 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืนและมีความทนทาน ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาคและที่ข้ามเขตแดน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยมุ่งเป้าไปที่การเข้าถึงได้ในราคาที่สมเหตุสมผลและเท่าเทียมสำหรับทุกคน

2) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) ให้เพิ่มส่วนแบ่งของอุตสาหกรรมในการจ้างงานและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยให้เป็นไปตามสถานะแวดล้อมของประเทศ และให้เพิ่มส่วนแบ่งขึ้นเป็น 2 เท่าในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

3) เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยรวมถึงเครดิตในราคาที่สมเหตุสมผลจ่ายได้ให้แก่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาและให้เพิ่มการผนวกกลุ่มเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าและตลาด

4) ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยทุกประเทศดำเนินการตามขีดความสามารถของแต่ละประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

5) เพิ่มพูนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) มีการส่งเสริมนวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 1 ล้านคน และการใช้จ่ายในภาคสาธารณะและเอกชนในการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้น

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) อำนวยความสะดวกการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและทนทานในประเทศกำลังพัฒนา ผ่านทางการยกระดับการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และด้านวิชาการ ให้แก่ประเทศในแอฟริกา ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก

2) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมภายในประเทศในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงการให้มีสภาพแวดล้อมทางนโยบายที่นำไปสู่ความหลากหลายของอุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่าของสินค้าโภคภัณฑ์

3) การเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลและการสื่อสารและพยายามที่จะจัดให้มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยถ้วนหน้าและในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดภายในปี พ.ศ.2563 (ค.ศ. 2025)

3.4.10 เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศมีทั้งหมด 10 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ให้บรรลุอย่างต่อเนืองและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่ม ประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุดในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

2) ให้อำนาจและส่งเสริมความครอบคลุมด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองสำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความบกพร่องทาง ร่างกาย เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา หรือสถานะทาง เศรษฐกิจหรืออื่นๆ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) สร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมและลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึง โดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติและส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบายและการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้

4) เลือกใช้ นโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการคลัง ค่าจ้างและการคุ้มครองทางสังคม และให้บรรลุความเสมอภาคยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5) พัฒนากฎระเบียบและการติดตามตรวจสอบตลาดเงินและสถาบันการเงินของโลกและเสริมความแข็งแกร่งในการดำเนินการกฎระเบียบดังกล่าว

6) สร้างหลักประกันว่าจะมีตัวแทนและเสียงสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการตัดสินใจของสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สถาบันมีประสิทธิผล เชื่อถือได้มีความรับผิดชอบและชอบธรรมมากขึ้น

7) อำนวยความสะดวกในการอพยพและเคลื่อนย้ายคนให้เป็นไปได้ด้วยความสงบปลอดภัยเป็นไปตามระเบียบ และมีความรับผิดชอบ รวมถึงผ่านทางการดำเนินงานตามนโยบายด้านการอพยพที่มีการวางแผนและจัดการที่ดี

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ดำเนินการตามหลักการการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยเป็นไปตามความตกลงองค์การการค้าโลก

2) สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการและการไหลของเงิน ซึ่งรวมถึงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไปยังรัฐที่มีความจำเป็นมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศในแอฟริกา รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มี ทางออกสู่ทะเล โดยให้เป็นไปตามแผนและแผนงานของประเทศเหล่านั้น

3) ลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมของการส่งเงินกลับประเทศของผู้อพยพ (migrant remittances) ให้ต่ำกว่าร้อยละ 3 และจัดการชำระเงินระหว่างประเทศ (remittance corridors) ที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าร้อยละ 5 ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3.4.11 เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุมปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน มีทั้งหมด 10 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐานที่พอเพียง ปลอดภัย และ ในราคาที่สามารถจ่ายได้และยกระดับชุมชนแออัด ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

2) จัดให้มีการเข้าถึงระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืนเข้าถึงได้ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้ สำหรับทุกคน พัฒนาความปลอดภัยทางถนน โดยการขยายการขนส่งสาธารณะ และคำนึงเป็นพิเศษถึงกลุ่มคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ผู้หญิง เด็ก ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย และผู้สูงอายุ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) ยกกระดับการพัฒนาเมืองและขีดความสามารถให้ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อการวางแผนและการบริหารจัดการการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างมีส่วนร่วมบูรณาการและยั่งยืน ในทุกประเทศภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

4) เสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก

5) ลดจำนวนการตายและจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบและลดการสูญเสียชีวิตโดยตรงทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของโลกที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

6) ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของเทศบาลและอื่นๆ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

7) จัดให้มีการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะสีเขียว ที่ปลอดภัยครอบคลุมและเข้าถึงได้โดยถ้วนหน้า โดยเฉพาะ ผู้หญิง เด็ก คนชรา และผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สนับสนุนการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในทางบวกระหว่างพื้นที่เมือง รอบเมือง และชนบท โดยการเสริมความแข็งแกร่งของการวางแผนการพัฒนาในระดับชาติและระดับภูมิภาค

2) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการ เพื่อนำไปสู่ความครอบคลุมความมีประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิทัศน์ทางต่อภัยพิบัติ และ ให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกระดับ ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 –2573 (ค.ศ. 2015-2030) สนับสนุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านทางความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการ ในการสร้างอาคารที่ยั่งยืนและทนทาน โดยใช้วัสดุท้องถิ่น

3.4.12 เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน มีทั้งหมด 11 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ 10 ปี ว่าด้วยการผลิตและการบริโภค ที่ยั่งยืนทุกประเทศนำไปปฏิบัติโดยประเทศ พัฒนาแล้วเป็นผู้นำ โดยคำนึงถึงการพัฒนาและขีดความสามารถของ ประเทศกำลังพัฒนา

2) บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

3) ลดขยะเศษอาหารของโลกลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค และลดการสูญเสียอาหารจากกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

4) บรรลุการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดในวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อที่จะลดผลกระทบทางลบที่จะมีต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

5) ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำมาใช้ซ้ำ ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

6) สนับสนุนให้บริษัท โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติและบริษัทขนาดใหญ่ รับแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนไปใช้และผนวกข้อมูลด้านความยั่งยืนลงในวงจรการรายงานของบริษัทเหล่านั้น

7) ส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาคสาธารณะที่ยั่งยืน ตามนโยบายและการให้ลำดับความสำคัญของประเทศ

8) สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความตระหนักถึงการพัฒนายั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมความแข็งแกร่งของขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะขับเคลื่อนไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

2) พัฒนาและดำเนินการใช้เครื่องมือเพื่อจะติดตามตรวจสอบผลกระทบของการพัฒนายั่งยืนสำหรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

3) ทำให้การอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ไร้ประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริโภคที่สิ้นเปลืองมีความสมเหตุสมผล โดยกำจัดการบิดเบือนทางการตลาดโดยให้สอดคล้องสถานะแวดล้อมของประเทศ รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีและเลิกการอุดหนุนที่เป็นภัยเหล่านั้นในที่ยังมีการใช้อยู่ เพื่อให้สะท้อนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจำเป็นและเงื่อนไขที่เจาะจงของประเทศกำลังพัฒนาและลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นที่จะมีต่อการพัฒนาของประเทศเหล่านั้น ในลักษณะที่เป็นการคุ้มครองคนจนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

3.4.13 เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น มีทั้งหมด 5 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) เสริมภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

2) บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบายยุทธศาสตร์และการวางแผนระดับชาติ

3) พัฒนาการศึกษ การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบและการเตือนภัยล่วงหน้า

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ดำเนินการให้เกิดผลตามพันธกรณีที่ผูกมัดต่อประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีเป้าหมายร่วมกันระดมทุนจากทุกแหล่ง ให้ได้จำนวน 1 แสนล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อจะแก้ปัญหาความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาในบริบทของการดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญและมีความโปร่งใสในการดำเนินงานและทำให้กองทุน Green Climate Fund ดำเนินงานอย่างเต็มที่โดยเร็วที่สุดผ่านการให้ทุน (capitalization)

2) ส่งเสริมกลไกที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และให้ความสำคัญต่อผู้หญิง เยาวชนและชุมชนท้องถิ่นและชายขอบ

3.4.15 เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งหมด 10 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงซากปรักหักพังทางทะเลและมลพิษของสารอาหาร (nutrient pollution) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

2) บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบที่มีนัยสำคัญ รวมถึงโดยการเสริมภูมิคุ้มกัน และปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดีและมีผลิตภาพ ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

3) ลดและแก้ปัญหาผลกระทบของการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ

4) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ให้กำกับอย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องการเก็บเกี่ยวและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมายที่ไม่มีรายงานและที่ไม่มีการควบคุม และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา (fish stock) ในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้อย่างน้อยที่สุดในระดับที่สามารถไปถึงจุดสูงสุดที่ให้ผลตอบแทนแบบยั่งยืน (maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้น

5) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 ให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่าง ประเทศและภายในประเทศและอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

6) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงบางอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมายที่ไม่มีรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก

7) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึง ผ่านทางการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในเรื่อง การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการท่องเที่ยว

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล เพื่อจะพัฒนาคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

2) จัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาดสำหรับชาวประมงพื้นบ้านรายเล็ก

3) เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบ

ทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 158 ของ เอกสาร The Future We Want

3.4.16 เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ป่าฝน และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบก อย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อผู้กรกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดิน และฟื้นฟูสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ มีทั้งหมด 12 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่าง ยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

2) ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรมและเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

3) ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินและดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้งและอุทกภัยและพยายามที่จะบรรลุถึงโลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดินภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

4) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

5) ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสีย ความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

7) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการค้าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

8) นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศ บนบกและน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

9) บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผน กระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีที่ระดับท้องถิ่นและระดับประเทศภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่งเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2) ระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งและทุกระดับเพื่อสนับสนุนเงินแก่การบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และจัดหาแรงจูงใจที่เหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในการบริหารจัดการซึ่งรวมถึงการอนุรักษ์และการปลูกป่า

3) เพิ่มพูนการสนับสนุนในระดับโลกสำหรับความพยายามที่จะต่อสู้การค้าและการเคลื่อนย้ายชนิดพันธุ์ กลุ่มครอง รวมถึงโดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

3.4.17 เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ มีทั้งหมด 12 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

2) ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

3) ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน

4) ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

5) ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

6) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและโปร่งใสในทุกระดับ

7) สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุมมีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ

18) ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล

19) จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีสิทธิบัตร ภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

10) สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

2) ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.4.18 เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งหมด 19 เป้าประสงค์ ดังนี้

1) การเงิน

(1) เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศ โดยรวมถึงผ่านการสนับสนุนระหว่างประเทศไปยังประเทศกำลังพัฒนา เพื่อพัฒนาขีดความสามารถภายในประเทศในการเก็บภาษีและรายได้ของอื่น ๆ ของรัฐ

(2) ประเทศพัฒนาแล้วจะดำเนินการให้เป็นผลตามพันธกรณีเรื่องการให้ความช่วยเหลือ เพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ โดยเต็มที่ โดยรวมถึงพันธกรณีที่ให้ไว้โดยประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศที่จะบรรลุเป้าหมาย การมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อย 0.7 สำหรับให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา และมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อยละ 0.15 ถึง 0.20 สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยสนับสนุนให้ผู้ให้ ODA พิจารณาตั้งเป้าหมายที่จะให้มีสัดส่วน ODA/GNI ถึงอย่างน้อยร้อยละ 0.20 สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

(3) ระดมทรัพยากรทางการเงินเพิ่มเติมจากแหล่งที่หลากหลายไปยังประเทศกำลังพัฒนา

(4) ช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการบรรลุความยั่งยืนของหนี้ระยะยาว โดยใช้นโยบายที่ประสานงานกันที่มุ่งส่งเสริมการจัดหาเงินทุน โดยการก่อหนี้การบรรเทาหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้ตามความเหมาะสม และแก้ปัญหาหนี้ต่างประเทศของประเทศที่ยากจนและมีหนี้สินในระดับสูง เพื่อลดการประสบปัญหาหนี้

(5) ใช้จ่ายและดำเนินการให้เกิดผลตามระบอบการส่งเสริมการลงทุนสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

2) เทคโนโลยี

(1) เพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศและในภูมิภาคแบบเหนือ-ใต้-ใต้ และไตรภาคีและการเข้าถึงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และยกระดับการแบ่งปันความรู้ตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน โดยรวมถึงผ่านการพัฒนาการประสานงานระหว่างกลไกที่มีอยู่เดิมเฉพาะอย่างยิ่งในระดับของสหประชาชาติ และผ่านทางกลไกอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีของโลก

(2) ส่งเสริมการพัฒนา การถ่ายทอด และการเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับประเทศกำลังพัฒนาภายใต้เงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกแก่ประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งตามเงื่อนไขสิทธิพิเศษตามที่ตกลงร่วมกัน

(3) ให้ธนาคารเทคโนโลยีและกลไกการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดทำงานได้อย่างเต็มที่ภายในปี พ.ศ. 2560 (ค.ศ.2017) และเพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนที่สำคัญ (enabling technology) เฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเสริมสร้างขีดความสามารถ

3) การเสริมสร้างขีดความสามารถ

เพิ่มพูนการสนับสนุนระหว่างประเทศสำหรับการดำเนินการด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถที่มี ประสิทธิภาพและมีการตั้งเป้าในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสนับสนุนแผนระดับชาติที่จะดำเนินงานในทุกเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงผ่านทางความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้ ใต้-ใต้ และไตรภาคีการค้า

4) การค้า

(1) ส่งเสริมระบบการค้าพหุภาคีที่เป็นสากล มีกติกา เปิดกว้าง ไม่เลือกปฏิบัติและเสมอภาค ภายใต้ องค์การการค้าโลก โดยรวมถึงผ่านการสิ้นสุดการเจรจาภายใต้วาระการพัฒนารอบโดฮา

5) ความสอดคล้องเชิงนโยบายและเชิงสถาบัน

(1) เพิ่มส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาในการส่งออกทั่วโลกให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มส่วนแบ่งของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดให้สูงขึ้น 2 เท่า ในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

(2) ทำให้เกิดการดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมในเรื่องการเข้าถึงตลาดปลอดภาษีและปลอด การจำกัดปริมาณในระยะยาวสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยให้

สอดคล้องกับการตัดสินใจขององค์การการค้าโลก โดยรวมถึงการสร้างหลักประกันว่ากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้าที่ใช้กับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจะมีความโปร่งใสและเรียบง่าย และมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาด ประเด็นเชิงระบบ ความสอดคล้องเชิงนโยบายและเชิงสถาบัน

(3) เพิ่มพูนเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคของโลก โดยรวมถึงผ่านทางการประสานงานนโยบายและความสอดคล้องเชิงนโยบาย

(4) ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(5) เคารพพื้นที่ทางนโยบายและความเป็นผู้นำของแต่ละประเทศที่จะสร้างและดำเนินงานตามนโยบายเพื่อการขจัดความยากจนและการพัฒนาที่ยั่งยืนหุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลาย

6) หุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลาย

(1) ยกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยร่วมเติมเต็มโดยหุ้นส่วน ความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลายซึ่งจะระดมและแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยี และทรัพยากร เงิน เพื่อจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

(2) สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาสังคม โดย สร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน ข้อมูล การติดตามและการตรวจสอบได้

7) ข้อมูล การติดตาม และการตรวจสอบได้

(1) ยกระดับการสนับสนุนด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กให้เพิ่มการมีอยู่ของข้อมูลที่มีคุณภาพ ทันเวลาและ เชื่อถือได้ ที่จำแนกในเรื่องราวได้ เพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สถานะการอพยพ ความบกพร่องทางร่างกาย ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามบริบทของประเทศภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

(2) ต่อยอดจากข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้วในการพัฒนาการตรวจวัดความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถด้านสถิติในประเทศกำลังพัฒนาภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030)

ในส่วนต่อไปจะเป็นการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากในการบริหารราชการแผ่นดินไทย หลักธรรมาภิบาลถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐ ดังนั้น ในการวิจัยที่เป็นเกี่ยวข้องกับการประเมินผลนโยบาย ซึ่งเป็นการ

ดำเนินการของรัฐรูปแบบหนึ่งจึงควรอย่างยิ่งที่จะอาศัยปัจจัยของหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในวิเคราะห์และประเมินผล

4. แนวคิดหลักธรรมาภิบาล

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลนั้นจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล หลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการของประเทศไทยและหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework)

4.1 ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

Good Governance ซึ่งในภาษาไทยใช้ คำว่า ธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี นั้นมีต้นกำเนิดจากรายงานเรื่อง Sub-Sahara African: From Crisis to Sustainable Growth ของธนาคารโลก ซึ่งรายงานดังกล่าวเสนอให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาฟื้นฟูเศรษฐกิจของตนเอง โดยการนำ Good Governance มาใช้ในการบริหารประเทศ ซึ่งยกตัวอย่างกรณีของประเทศในซีกโลกใต้โดยเฉพาะในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกาซึ่งไม่มี Good Governance ทำให้ประเทศเหล่านั้นแม้ว่าจะได้รับความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจจากองค์การทางการเงินระหว่างประเทศแล้วก็ไม่อาจแก้ไขภาวะด้อยการพัฒนาและปัญหาความยากจนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ดังนั้นเพื่อการขจัดปัญหาทุจริตในภาครัฐให้หมดไป การยึดหลักนิติธรรมที่มากขึ้นและการยกระดับคุณภาพการบริการภาครัฐที่ดียิ่งขึ้นทำให้ Good Governance กลายเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาอนุมัติให้กู้ของธนาคารโลก โดยธนาคารโลกได้ให้ความหมายของ Good Governance ว่า “ลักษณะการใช้อำนาจเพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบอธิบายได้ (accountability) ความโปร่งใสและการมีกรอบกฎหมายสำหรับการพัฒนา”

4.2 หลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการของประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย Good Governance ถือเป็น ทางออกสำคัญของประเทศ ซึ่งสำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้นำใช้ในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาของการบริหารภาครัฐไทยที่สะสมมานาน เพื่อมุ่งสู่ประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน ซึ่งนำมาสู่การเห็นชอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ในปัจจุบัน ซึ่งกว่าจะมาถึงปัจจุบันนั้น Good Governance ในประเทศไทยมีพัฒนาการ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ระบุเกี่ยวกับธรรมาภิบาลไว้ในเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การสร้างความโปร่งใสในการบริหารประเทศ และการกำหนดเป้าหมายร่วม 3 ประการ ได้แก่ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ การปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐและการบริหารแบบพหุภาคี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ระบุเกี่ยวกับธรรมาภิบาลไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาประชารัฐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการใช้หลักนิติธรรมในการบริหารรัฐกิจ การเปิดโอกาสให้องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคเอกชน ชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น และสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในงานบริหารรัฐกิจและการพัฒนาประเทศทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ถูกยกเลิกภายหลังประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2547) ซึ่งได้สร้างกฎเกณฑ์และกลไกที่ดีในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการ โดยยึดหลักการ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ซึ่งได้ระบุเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในมาตรา 3/1 ว่า “การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงเชิงภาคกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภาคกิจและยุบหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลงาน” และ “ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของภารกิจ”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับ Good Governance ไว้ใน “ยุทธศาสตร์การสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีในประเทศไทย” นอกจากนี้ยังนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานการพัฒนาทั้งการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง การยึดถือหลักความพอเพียงการนำความรู้ต่างๆ มาใช้อย่างรอบคอบและการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้เกิดมโนสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตอีกด้วย

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดขอบเขตของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ในเป้าหมายของการบริหารประเทศทั้ง 7 ประการอันได้แก่ (1) การบริหารราชการที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองตรงตามต้องการและ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานราชการอย่างสม่ำเสมอ

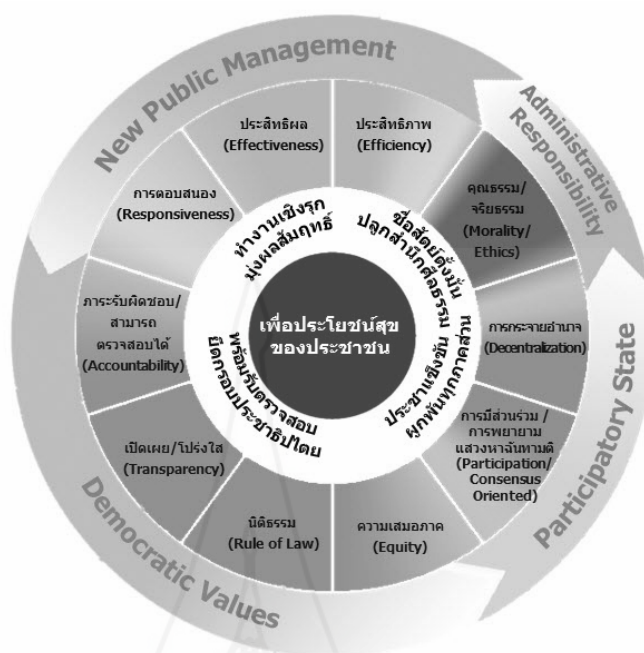
มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 19 ธันวาคม 2549 เห็นชอบวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐและกำหนดยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน 7 ประการได้แก่ (1) การสร้างผู้นำและองค์การต้นแบบ (2) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรม ค่านิยมและการพัฒนาข้าราชการ (3) การให้คำปรึกษา แนะนำและการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมภิบาล (4) การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล (6) การวัดผลและตรวจสอบด้านจริยธรรม และ (7) การวางระบบสนับสนุนและปัจจัยพื้นฐานด้านจริยธรรม ธรรมภิบาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ระบุเกี่ยวกับหลักธรรมภิบาลไว้ในหลายมาตรา อาทิ หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 74 กำหนดให้ “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงานลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน” หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 มาตรา 78 “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยพัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบ และวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ” และ “จัดระบบงานราชการ และงานของรัฐอย่างอื่นเพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดให้มี ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศมุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรม ในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ 7 แนวทางการพัฒนา ดังนี้ (1) การเสริมสร้าง และ พัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตใน สังคมไทย (2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการ ประเทศ (3) สร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เน้นการบริการแทนการกำกับ ควบคุม และทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา (4) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศ สู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (5) ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล (6) การปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ และขั้นตอน กระบวนการเกี่ยวกับการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา (7) การรักษา และเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่คุณภาพและความยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555) ถือเป็น จุดเริ่มต้นที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือ ก.พ.ร. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ โดยตรงในการพัฒนาระบบราชการให้ความสำคัญอย่างจริงจังและต่อเนื่องเกี่ยวกับ Good Governance โดยภายใต้ แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.) เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประชุมพิจารณาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลจนได้ ข้อสรุปว่าหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมจะนำมา ปรับใช้ในภาครัฐ ประกอบด้วย 10 หลักได้แก่ หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งภายหลังในการประชุมของ อ.ก.พ.ร.เกี่ยวกับการ ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ครั้งที่ 3/2554 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 ได้เสนอให้มีจัดกลุ่ม ใหม่ (Regroup) เพื่อการง่ายต่อการจำและการปฏิบัติ ซึ่งภายหลังในการประชุมครั้งที่ 4/2554 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2554 ก็ได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืนและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบทำให้ ในปัจจุบัน หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework หรือ GG Framework) ซึ่งประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อย ดังภาพนี้

ภาพที่ 2.16 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ที่มา: มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 24 เมษายน 2555

4.3 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework)

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ทั้ง 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อย มีดังนี้

หลักการสำคัญที่ 1 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เป็นแนวคิดในการเพิ่มผลผลิตในการบริหารงานภาครัฐ โดยให้ความสำคัญต่อผลสำเร็จของงาน เป็นหัวใจหลักสำคัญเป็นแนวคิดและที่มาของการปฏิรูประบบราชการและการประกาศใช้ระบบการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) ของรัฐบาลไทยโดยให้ส่วนราชการระดับกรมต้องจัดทำตัวชี้วัดและเป้าหมายของผลงานที่จะเกิดขึ้น ประกอบด้วยหลักการย่อย 3 หลักการ ได้แก่

4.3.1 ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นหลักการที่เป็นเป้าหมายของการบริหารจัดการภาครัฐหรือการปฏิบัตินิติราชการ คือการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยมีความหมายที่แบ่งออกได้เป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การประหยัด หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุน การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน การมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ การลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

2) การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล มีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน

3) ความสามารถในการแข่งขัน หมายถึง การมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย การมีการเน้นผลงานด้านบริการ การมีการประเมินผลการทำงาน ผู้บริหารระดับสูงมีสถานะผู้นำการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก

ประสิทธิภาพ สามารถวัดได้จาก ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีการกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

4.3.2 ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ประสิทธิผล วัดได้จากการบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

4.3.3 การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

หลักการสำคัญที่ 2 ค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักการย่อย 4 หลักการ ได้แก่

4.3.4 หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งมีนัยสำคัญ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

นัยที่หนึ่ง ภาระรับผิดชอบในแง่ของความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้

นัยที่สอง ภาระรับผิดชอบในแง่ของสภาพของการถูกผูกมัดหรือข้อผูกมัดให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งต้องถูกเรียกให้แสดงบัญชีรายการ ตอบคำถาม ชี้แจงเหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำของตนเองกับอีกบุคคลหนึ่งและต้องยอมรับถึงผลพวงที่ได้ติดตามมาทั้งเชิงบวกและเชิงลบนั้น รวมถึงการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณภาพให้โทษตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

นัยที่สาม ภาระรับผิดชอบในแง่การควบคุมการใช้อำนาจ โดยอาศัยวิธีการวางกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ มาตรฐานการตัดสินใจ และขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งทำให้สามารถควบคุมให้เกิดความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที

และนัยที่สี่ ภาระรับผิดชอบในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างน้อยสองฝ่ายซึ่งมีสถานภาพไม่เท่าเทียมกัน คือฝ่ายแรกเป็นบุคคลผู้มอบหมายอำนาจของตนให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายที่สองเป็นบุคคลผู้รับมอบอำนาจหน้าที่ให้กระทำการบางอย่างแทนฝ่ายแรก โดยฝ่ายที่สองจะต้องแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อ ความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

โดยสามารถวัดได้จาก ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้เป็นการสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบตระหนักในหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหา

สาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาลดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

4.3.5 เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ เมื่อประชาชนมีข้อสงสัยและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย ทำให้ประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ถือเป็น การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันระหว่างภาครัฐและประชาชน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน หลักความโปร่งใส ประกอบไปด้วย 4 ส่วน คือ

1) ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้ (1) มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น (2) โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน (3) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน (4) มีเจ้าหน้าที่มาด้วยระบบคุณธรรมมีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่มากขึ้น (5) มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่ (6) มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง

2) ความโปร่งใสด้านให้คุณค่า ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้ (1) มีค่าตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ (2) มีค่าตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ (3) มีค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์ (4) มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอเพียงกับค่าใช้จ่าย

3) ความโปร่งใสด้านการให้โทษ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้ (1) มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ (2) มีวิธีการพิจารณาโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม (3) มีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด (4) มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ (5) หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง (6) มีการปรามผู้ส่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต (7) มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว

4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้ (1) ประชาชนได้เข้ามารับรู้ การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (2) ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทานการออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ (3) ประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีการต่างๆ มากขึ้น (4) มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอก เข้าร่วมตรวจสอบ

4.3.6 หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องอยู่ภายใต้ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน อย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน หลักการสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของ “หลักนิติธรรม” ประกอบด้วย 7 หลักการได้แก่

1) หลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นพื้นฐานที่สำคัญของหลักนิติธรรมเพราะ หลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นหลักที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันของการแบ่งแยกอำนาจ การตรวจสอบอำนาจและการถ่วงดุลอำนาจ

2) หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักนิติธรรมมีความเกี่ยวข้องกับ กัมกับสิทธิในเสรีภาพของบุคคล และสิทธิในความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นถือ ว่าเป็นพื้นฐานของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” อันเป็นหลักการสำคัญตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

3) หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครองการ ใช้กฎหมายของฝ่ายตุลาการ หรือฝ่ายปกครองที่เป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนมีผลมาจาก กฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบ จากตัวแทนของประชาชน โดยฝ่ายตุลาการจะต้องไม่พิจารณา พิพากษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมาย ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่ จะต้องใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้องใช้ดุลพินิจโดยปราศจาก ข้อบกพร่อง

4) หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา เป็นหลักที่เรียกร้องให้ฝ่ายนิติ บัญญัติหรือฝ่ายปกครองที่ออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายให้เป็นตาม หลักความแน่นอนของกฎหมาย หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังและหลักความพอสมควร แก่เหตุ

5) หลักความอิสระของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสามารถทำภาระหน้าที่ในทาง ตุลาการได้โดยปราศจากการแทรกแซงใด ๆ โดยผู้พิพากษามีความผูกพันเฉพาะต่อกฎหมายและ ทำการพิจารณาพิพากษาภายใต้มนธรรมของตนเท่านั้น โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความอิสระจาก 3 ประการ กล่าวคือ ความอิสระจากคู่ความ ความอิสระจากรัฐ และความอิสระจากสังคม

6) หลัก “ไม่มีความผิด และ ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” เมื่อ ไม่มีข้อบัญญัติ ทางกฎหมายให้เป็นความผิดแล้วจะเอาผิดกับบุคคลนั้นๆมิได้

7) หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ หมายความว่ารัฐธรรมนูญ ได้รับการยอมรับให้เป็นกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่สูงสุดในระบบกฎหมายของรัฐนั้น และหากกฎหมาย ที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญกฎหมายดังกล่าวย่อมไม่มีผลบังคับ

4.3.7 ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของ กลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

หลักการสำคัญที่ 3 ประชาธิปไตย (Participatory State) หมายถึง ประกอบด้วยหลักการย่อย 2 หลักการ ประกอบด้วย

4.3.8 การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือเป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ในสังคม

ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

หลักการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 4 หลักการคือ

1) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการและยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ

เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผน โครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการริเริ่ม โครงการต่างๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟังรวมไปถึงการร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น

3) ระดับการวางแผนร่วมกันและการตัดสินใจเป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้นมีความรับผิดชอบร่วมกัน ในการตัดสินใจและวางแผนเตรียมโครงการและเตรียมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ระดับนี้มักใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการใช้อินญาโตตุลาการเพื่อปัญหาข้อขัดแย้งและการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

4) ระดับการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน เป็นระดับขั้นที่สูงสุดของการมีส่วนร่วม คือเป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชนและได้มีการพัฒนาสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นจนอยู่ในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุด

4.3.9 การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาค ส่วนอื่น ๆ ในสังคม

หลักการสำคัญที่ 4 ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) หมายถึง การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัยประจำชาติประกอบด้วยหลักการย่อย 1 หลักการ คือ หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการ เมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการ

พลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย 8 ประการ (I AM READY) ได้แก่

- I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
- M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
- R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

นอกจากปัจจัยหลักธรรมาภิบาลที่เป็นปัจจัยด้านการดำเนินการของภาครัฐแล้ว ในการประเมินผลนโยบาย ปัจจัยที่สำคัญอีกด้านคือ ปัจจัยด้านประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการดำเนินนโยบายของภาครัฐให้ประสบความสำเร็จอย่างปฏิเสธไม่ได้ ดังนั้นในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในลำดับต่อไป

5. แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจาก การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่อำนาจธิปไตยเป็นประชาชน ดังนั้นในการกระทำภารกิจของรัฐบาลทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นต้องเคารพและเชื่อฟังเสียงของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นคำที่สั้นและง่ายหากแต่ในทางปฏิบัตินั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจำเป็นต้องมีปัจจัยและขั้นตอนกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อนและไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยง่ายเลย

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจะแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ได้แก่ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ความสำคัญของการมีส่วนร่วม และแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นย่อมต้องเริ่มจากการทบทวนคำนิยามหรือความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนจากนักวิชาการให้มากที่สุด เพื่อจะทำให้สามารถเข้าใจการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างครอบคลุม ซึ่งนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่น่าสนใจ ดังนี้

United Nations Research Institute of Social Development (UNRISD) ระบุความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่อง 1. การตัดสินใจ 2. การเข้าร่วมกิจกรรม 3. การร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นทางการหรือเป็นธรรมชาติที่เกิดจากกิจกรรมนั้น ๆ

เสด แฟร์ไชลด์ และคณะ (Fairchild, et. al., 1964 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, น.19) ได้ให้ความหมายของคำว่ามีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันหรือการเข้ามามีส่วนติดต่อสัมพันธ์กันและอาจหมายถึงสถานการณ์ทางสังคมด้วยก็ได้

คาสเปอร์สัน และเบรทแบงก์ (Kasperson & Breitbank, 1974 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, น. 19) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนทำตนเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมในกระบวนการพัฒนาซึ่งจะบังเกิดผล คือ สามารถแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ได้และผลของกิจกรรมจะต้องย้อนกลับมาสู่พวกเขาเอง

เออร์วิน (Erwin, 1976, p. 138 อ้างถึงใน สุวรรณ พิณตานนท์, 2546, น. 46) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงาน เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงกับประชาชน และสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977, p. 6 อ้างถึงใน สุทัน ทาวงศ์มา, 2544, น. 6) ได้เสนอกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทว่ามี 3 มิติ และ 2 บริบทซึ่งรายละเอียดดังนี้ 1. มิติ (Dimensions) มี 3 มิติ คือ 1.1 มีส่วนร่วมอะไรบ้าง ซึ่งแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยทางใดทางหนึ่ง เช่น สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ การบริหารกิจการหรือการ ประสานงาน การมีส่วนร่วมได้ผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน 1.2 มีส่วนร่วมกับใครบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ทาง ราชการ นักพัฒนาเอกชน ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงคุณลักษณะของผู้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องเพศ สถานภาพ ครอบครัว อาชีพ และรายได้ 1.3 มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

ได้แก่ มีส่วนร่วมโดยสมัครใจหรือถูกบังคับ ลักษณะ รูปแบบของการมีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กร ประชาชนหรือโดยตรงขนาดของการมีส่วนร่วมผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมนั้นช่วยเพิ่มพลังของ ประชาชนหรือเป็นแค่เพียงการได้ติดต่อสัมพันธ์กับนักพัฒนาเท่านั้น 2. บริบท (Contexts) มี 2 บริบท คือ 2.1 ลักษณะของโครงการโดยพิจารณาจากลักษณะของสิ่งนำเข้าว่ามีความซับซ้อน ของเทคโนโลยีเพียงใด ลักษณะของประโยชน์ที่ได้รับ (ความเร็วซ้ำที่ได้รับประโยชน์) และเงื่อนไข ที่ต้องกำหนด เช่น การเข้าถึงการบริหารโครงการ ความยืดหยุ่นของโครงการ เป็นต้น 2.2 สภาพแวดล้อม ของกิจกรรมตามโครงการ ได้แก่ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยทางกายภาพและธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง เป็นต้น

เดวิส (Davis, 1977 อ้างถึงใน พวงทอง โยธาใหญ่, 2545, น. 15) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการ เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้การกระทำเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิด ความรู้สึก รับผิดชอบร่วมกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

อากรณพันธ์ จันทร์สว่าง (2522, น. 19) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ว่าการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความ ต้องการและ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อปฏิบัติ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนัก ว่าปฏิบัติการทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์กร (Organization) ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลง

ยาดาฟ (Yadav, 1980, p. 87 อ้างถึงใน สุวรรณ พิศานนท์, 2546, น. 46) ได้ให้ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจ และสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วม ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตกลงใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา 3. การมีส่วนร่วมในการ ติดตามและประเมินผลแผนและโครงการ 4. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการพัฒนา

วิลเลียม (William, 1980 อ้างถึงใน ชนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550, น. 9) กล่าวว่า การมี ส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางสังคมด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจ ให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบ กับกลุ่ม

สหประชาชาติ (United Nations, 1981, p. 11) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้ว่า 1. การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา 2. การเข้ามีส่วนร่วมให้เกิดการพัฒนา 3. การเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องพัฒนา

กลุ่มสังคมศาสตร์สาธารณสุข (2525, น. 21 อ้างถึงใน ขนิษฐา ศรีนนท์, 2544, น. 35) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การสร้างประชาธิปไตย คือ อำนาจแห่งการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชน ในกระบวนการนี้อย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีการกำหนดวางแผนและดำเนินการในเรื่องทั้งปวงอันมีผลต่อการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ และอนาคตของพวกเขา ซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อประชาชนได้อำนาจได้ทรัพยากรของพวกเขากลับคืนมาและนั่นย่อมหมายถึง กระบวนการทางประชาธิปไตยและการปกครองตนเอง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, น. 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง กระบวนการรัฐ การทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนใน ชุมชนทั้งในระดับบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2527, น. 2) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงน่าจะหมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมและได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแบ่งออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, น. 183 อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุญจิต, 2541, น. 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องเป็นเหตุ เร้าใจให้กระทำการ (Contribution) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ลิส (Lisk, 1985 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล, 2550, น. 24) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของการเชื่อใจและการยอมรับตนเองเพื่อที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถสังเกตได้จากระดับความพึงพอใจ ระดับความไว้วางใจและต้องครอบคลุมทัศนคติ ความคาดหวังและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน

ปรัชญา เวสารัชช (2528, น. 5) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายามหรือทรัพยากรในส่วนของตนต่อกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังนี้ 1. ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนา 2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินและวัสดุในกิจกรรมพัฒนา

มรกต ศรีรัตน (2535 อ้างถึงใน ณรงค์ วาริชล, 2551, น. 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งใน สถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดการร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม

พิรพล ไชยพงษ์ (2539, น. 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่รัฐส่งเสริม ชักนำสนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์ (2540, น.12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ให้ประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคล หรือ กลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน โดยการร่วมคิดร่วมลงมือ ปฏิบัติ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมในการติดตามประเมินผล

วันชัย วัฒนศัพท์ (2544, น. 25 - 28) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้เรียนรู้ การปรับเปลี่ยน โครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ดังนั้น อาจสรุปว่าความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วน การพัฒนาร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา และร่วมในการประเมินผลองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เสนห์ จุ้ยโต (2548, น.36) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ 1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนขอความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาส

ให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิดและมีคุณค่าและคุณประโยชน์ คือ

1.1 ในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จทางด้านการพัฒนาด้านวัตถุ อันได้แก่ ถนน หนทาง คู คลอง เขื่อนเก็บน้ำ 1.2 ในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจ โดยทำให้ประชาชนเกิดความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมและยอมรับฟังความเห็นซึ่งกันและกัน และสร้างจิตสำนึกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น และก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ ห่วงเห่น ท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี 5 รูปแบบ คือ 2.1 การเลือกตั้ง (Election) 2.2 การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง (Party Activity) 2.3 การเสนอแนวความคิดเห็นของประชาชน (Public Opinion) 2.4 การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) 2.5 การแสดงออกของประชาชน (Direct Action)

5.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมจะแบ่งเป็นหลายขั้นตอนแตกต่างกันตามแต่วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในที่นี้จะขอนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

5.2.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977, p. 6 อ้างถึงใน สุทัศน์ ทาวงศ์มา, 2544, น. 7 - 9) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการเป็นการประเมิน ปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติ เพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

(1) การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริงซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

(2) การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

(3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจปฏิบัติ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากร เข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการ และแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม และผลงานที่ปรากฏ ในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

(1) การมีส่วนร่วมในการสลายทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะให้ด้วยความเต็มใจ

(2) การมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงาน (Administration and Coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรม ผู้ที่จะเข้าปฏิบัติใน โครงการหรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

(3) การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติใน โครงการมัก พบว่า มีลักษณะเป็นการบังคับ ให้เข้าปฏิบัติใน โครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติ จะต่างจากการให้ความร่วมมือเพราะการบังคับให้ทำนั้น ผลประโยชน์ (Benefits) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจนั้นจะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

(1) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Material Benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

(2) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น แก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

(3) การมีส่วนร่วมกับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Spelt - esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (Political Power) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (Sense of Efficacy)

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไร บางกรณีแม้แต่เจ้าหน้าที่เองยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี่จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังงานความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำประยุกต์ใช้ต่อไป

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977) เสนอไว้ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นการตัดสินใจมีความสำคัญมากเนื่องจากการตัดสินใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติการ และการปฏิบัติการจึงมีผลต่อไปยังการรับผลประโยชน์และการประเมินผลในขณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นการตัดสินใจจะมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย

5.2.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของ โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ (2528, น. 94 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, น. 20) ได้ให้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

- 1) การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และพิจารณาแนวทางแก้ไข
- 2) การตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไข และวางแผนหรือโครงการแก้ไขปัญหา
- 3) การปฏิบัติการแก้ไขปัญหตามแผนและโครงการที่วางไว้
- 4) การรับประโยชน์จากโครงการ
- 5) การประเมินผลโครงการ

5.2.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของ ฉ้ออัน วุฑฒิกรมรรักษ์

ฉ้ออัน วุฑฒิกรมรรักษ์ (2526, น. 16) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขึ้นกำหนดความต้องการ
- 2) ขึ้นวางแผนดำเนินการ
- 3) ขึ้นตัดสินใจ
- 4) ขึ้นดำเนินการ
- 5) ขึ้นติดตามผลงาน

นอกจากนี้ ยังได้แบ่งลักษณะการเข้าร่วมไว้อีก 6 รูปแบบ ได้แก่ ร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ ร่วมออกแรง ร่วมออกเงิน วัสดุ อุปกรณ์และร่วมเป็นกรรมการ

5.2.4 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527, น. 10) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ เป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม

- 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

5.2.5 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม จอห์นและอัฟฮอฟ

จอห์นและอัฟฮอฟ (Jonh & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, น. 21) ได้แบ่งตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ว่าควรทำอะไร)
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

5.2.6 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ ประยูร อัครบวร

ประยูร อัครบวร (2552, น.49) กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารจัดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนที่มีประสิทธิผล ควรประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ

- 1) ขั้นตอนการเตรียมการและจัดทำแผนการมีส่วนร่วม (Planning Process)
- 2) ขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation)
- 3) ขั้นนำเสนอข้อมูลย้อนกลับให้ประชาชน (Feedback)

5.2.7 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ Andrew and Stiefel

แอนดรูว์ และสติเฟิล (Andrew & Stiefel, 1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, น. 19) ได้กล่าวถึงขั้นตอนมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5.3 ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

5.3.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมของ อีระวัชร จันทประเสริฐ

อีระวัชร จันทประเสริฐ (2541 อ้างถึงใน ณรงค์ วาไรชล, 2551, น. 6) กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 5 ลักษณะ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคลให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2) การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่มขบวนการที่มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้างกลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน

3) การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการ อันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดี เน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิค ความรู้ การกระจายอำนาจสู่ ประชาชน

4) การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่ของการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสถาบัน มีการถ่ายทอดหรือขยายโครงการสร้างอำนาจของกลุ่ม ผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม

5) การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบาย เน้นเรื่องหลักการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เสียเปรียบในสังคมและนำมากำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ

5.3.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของ สุธี ศรสุวรรณค์

สุธี ศรสุวรรณค์ (2538, น. 37 - 38) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 แบบ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมประชุม
- 2) การมีส่วนร่วมออกเงิน
- 3) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
- 4) การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
- 5) การมีส่วนร่วมสัมภพณ์
- 6) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
- 7) การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
- 8) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ประกอบการ
- 9) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
- 10) การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

5.3.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของ Chapin

แชพิน (Chapin อ้างถึงใน ยุพิน ระพิพันธุ์, 2544, น. 21) ได้ทำการศึกษาแบบของการมีส่วนร่วมและแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมร่วมประชุม
- 2) การมีส่วนร่วมออกเงิน
- 3) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
- 4) การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ

5.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.4.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในทัศนะของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2547, น.183)

มีดังนี้ 1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร 2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง 3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บิบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

5.4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในทัศนะของเบอร์แทรนด์ (Bertrand, 1958, pp. 145 - 147 อ้างถึงใน พ.จ.ต. สมชาย รัตนภาสกร, 2550, น. 13) คือ ปัจจัยทางวัฒนธรรมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลต่าง ๆ คือ 1. อายุ 2. เพศ 3. สถานภาพทางสังคม 4. อาชีพ 5. การศึกษา 6. ถิ่นที่อยู่อาศัย 7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น 8. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น การอาศัยในเมืองหรือชานเมือง จำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะครอบครัว ค่านิยม และทัศนคติ

5.4.3 ปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาในทัศนะของปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2541, น. 152) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายที่คำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมท้องถิ่นสนับสนุนกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง รวมทั้งการสร้างช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยระบบต่าง ๆ ของราชการจะต้องเอื้ออำนวยและเพิ่มโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขณะที่การติดตามประเมินผลและการให้การสนับสนุนในภายหลังก็เป็นสิ่งจำเป็น 2. ปัจจัยด้านประชาชนที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการทำงาน พัฒนากล้าตัดสินใจ ริเริ่มกิจกรรมและรับผลประโยชน์ สมาชิกต้องรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือเป็นผู้นำท้องถิ่น มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก 3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาที่ต้องรู้จักชุมชนในทุก ๆ มิติ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมต้องค้นหาผู้นำที่มีศักยภาพ รู้จักวิธีการรวมกลุ่มประชาชนเพื่อช่วยแก้ปัญหาและสนับสนุนข้อมูลความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินงานพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

5.4.4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมตามทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The Theory of Social Action) ของ เยาวมาลย์ จ็อยจุฟี่ (2542, น. 15 - 16) ได้อธิบายถึงการกระทำทางของมนุษย์ (Action of Human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์

จะขึ้นอยู่กับความสนใจและระบบค่านิยมของบุคคล ได้แก่ 1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality) 2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System) 3. วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อถือ (Idea of Believes) ความสนใจ (Primary of Interest) และ ระบบค่านิยมของบุคคล (stem of Value Orientation)

5.4.5 ปัจจัยที่รักษาการมีส่วนร่วมของประชาชนของรีดเดอร์ (Reeder, 1963 อ้างถึงใน บริดา เจษฎารางกุล, 2550, น. 26) แบ่งออกเป็น 11 ประการ ดังนี้ 1. การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามความเชื่อถือพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคล เหมือนจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับ ความเชื่อพื้นฐานของตนเอง 2. มาตรฐานคุณค่า บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณค่าของตนเอง 3. เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริมป้องกันและรักษาเป้าหมายตน 4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมี รากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา 5. ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่าจะต้องประพฤติในสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วยเช่นกัน 6. การมองแต่ตนเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลก็จะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตนเองสมควร กระทำเช่นนั้น 7. การบีบบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ 8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเรามีนิสัยชอบกระทำอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ 9. โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส ซึ่งโครงการของสังคมเอื้ออำนวยเข้ามามีส่วนร่วมกันในการกระทำเช่นนั้นเท่าที่พวกเขาได้รับรู้ 10. ความสามารถ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมกันในกิจกรรมบางอย่างที่ ตนเห็นว่าสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์เช่นนั้น 11. การสนับสนุน บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำการเช่นนั้น

5.4.6 ปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization อ้างถึงใน ยุพิน ระพีพันธุ์, 2544, น. 21 - 22) คือ 1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความเป็นจริงชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรม หนึ่งทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้น มีเหตุผลอยู่ 2 ประการ คือ 1.1 การมองเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่อง การกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ 1.2 การได้รับคำบอกกล่าว หรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ 2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมาก จะเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาแต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรม

ได้ เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับสิ่งที่คาดคิดเอาไว้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมิได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะ 2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทนก็ได้ 2.2 ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ 2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน 3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมากิจกรรมหนึ่ง ๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมาย วิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

5.4.7 ปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตามทัศนะของพัทธยา สายหู (2529, น. 246) ในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่ในชุมชนซึ่งความสำเร็จของโครงการพัฒนาชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของโครงการ เช่น โครงการที่ประชาชนต้องการ 2. ปัจจัยที่มีลักษณะของชาวบ้านเอง เช่น ขยันขันแข็ง สามัคคี มีผู้นำดี 3. ปัจจัยที่มาจากทางราชการ เช่น ถือเป็นโครงการสำคัญ มีงบประมาณเหลือเพียงพอ มีเจ้าหน้าที่วิชาการสนับสนุน 4. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบ เช่น การคมนาคมสะดวก วัสดุพร้อม เป็นต้น

5.4.8 ปัจจัยสำคัญซึ่งผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชนบทของปรัชญา เวสารัชช์ (2528, น. 170) ได้กล่าวถึง ดังนี้ 1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัย 2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทนได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ 4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนร่วม ความรู้สึกเกรงใจ ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วม เพื่อให้เกิดความสามัคคี

5.4.9 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของนิวสตรีม (Newstorm, 1993 อ้างถึงใน ณรงค์ วารีชล, 2551, น. 10) คือ 1. ลักษณะขององค์กร โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กร หากองค์กรมีโครงสร้างใหญ่ ขั้นตอนการปฏิบัติมาก เช่น ระบบราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้ 2. นโยบายขององค์กรที่ขาดความชัดเจนจะทำให้บุคลากรไม่แน่ใจเป้าหมาย แนวทาง การปฏิบัติ จึงเกิดความลังเลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม 3. ภาวะผู้นำ ซึ่งถ้าหากว่าผู้นำเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ไม่มีศักยภาพ ไม่มีควมก้าวหน้า ขาดความกระตือรือร้นในการทำงานงานจะสำเร็จได้ต้องควบคุม ภาวะผู้นำประเภท นี้จะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้ 4. ลักษณะงาน

ซึ่งหากว่างานที่สามารถทำสำเร็จได้ด้วยตัวเอง เช่น งานในห้องทดลอง ลักษณะงานเช่นนี้ จะทำให้บุคลากรไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม 5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ระดับการศึกษา วิชาชีพ โดยถ้าหากบุคลากรที่มี ระดับการศึกษาที่สูงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ความ รับผิดชอบมาก ก็จะแสวงหาการมีส่วนร่วมมากกว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าและหน้าที่ ความรับผิดชอบที่น้อยกว่าด้วย

5.4.10 ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน ฌรงค์ วาริชล, 2551, น. 9) ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. สถานภาพ สมรส 4. ระดับการศึกษา 5. อาชีพ 6. รายได้ 7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น 8. สถานภาพการทำงาน

5.4.11 ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือของอรพรรณ ภมรสวรรณ (2544) อธิบาย ว่าการที่ประชาชนในชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมการพัฒนาใด ๆ มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับ ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายนอกชุมชนและปัจจัย ภายในชุมชน เช่น แบบแผนการดำเนินชีวิต ความรู้และทัศนคติต่อกิจกรรมนั้น ๆ การมีโอกาสดูแล และการได้รับการสนับสนุนจากภายนอก นโยบายการพัฒนาของรัฐ บทบาทของทางราชการต่อ การพัฒนา โครงสร้างทางการเมืองและ สังคม เป็นต้น

5.5 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม (สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี, 2548, น. 9 - 10) มีดังนี้

5.5.1 เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การ ตัดสินใจ รอบคอบขึ้น

5.5.2 การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ

5.5.3 การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรม ในการตัดสินใจของรัฐ

5.5.4 การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้

5.5.5 การเพิ่มความง่ายในการปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5.5.6 ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน และไวต่อความรู้สึก ห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน

5.5.7 การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชนถือว่าเป็น การให้การศึกษามุมมองเพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจและเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน

5.5.8 ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้นเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น สอดคล้องกับการปกครองตามหลัก ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

5.6 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5.6.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมต่อพัฒนา ดังนี้

1) ร่วมรับรู้ในการรับข่าวสาร เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่จะรับรู้ข่าวสาร ความเป็นไปของบ้านเมือง ความรู้หรือด้านวิชาการต่างๆ ถือเป็นทรัพยากรที่คุณภาพทางวัฒนธรรมและเป็นการตกทอดทางสติปัญญาของมนุษย์

2) ร่วมคิดจากการได้รู้จากการได้รับรู้นำมาสู่การคิดพิจารณามีโอกาสแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนรูปแบบต่างๆซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพ

3) ร่วมตัดสินใจ มีโอกาสที่จะตัดสินใจหรือไม่รับกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตของตนเอง อันถือว่าหากมนุษย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันแล้ว ผลย่อมเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการ สอดคล้องกับปัญหาที่มีความรู้สึกหงวเหนเป็นเจ้าของต้องดูแลรักษา

4) ร่วมวางแผนและดำเนินการ ย่อมมีพลังอย่างมหาศาลในการทำกิจกรรมต่างๆได้รับความสำเร็จอย่างรวดเร็ว

5) ร่วมประเมินค่ากิจกรรมต่างๆที่ดำเนินการแล้วหรือกิจกรรมที่จะ ดำเนินการต่อไป

6) ร่วมรับผิดชอบการคงอยู่ของกิจกรรมนั้นไม่มีใครปฏิเสธว่าเป็นผลมาจากการรับผิดชอบ และปฏิบัติดูแลรักษาร่วมกัน สำหรับสิ่งที่เกิดผลเสียหายหากมีการรับ “ผิด” เราจะพบกับสิ่งที่ “ชอบ” พลวัตรของกิจกรรมก็จะต่อเนื่องต่อไปเช่นกัน

5.6.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมต่อประชาชน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของทุกคนที่เราเคารพให้การยอมรับและยกย่องโดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการ ปรับปรุงชีวิตของเขา

2) การพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมากเราจำเป็นต้องให้คนหมู่มากเหล่านี้ได้มีสิทธิมีเสียงในการแสดงออก

3) กลยุทธ์ทั้งหลายในการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่สามารถส่งผล ถึงกลุ่มประชาชนผู้ด้อยโอกาสและยากจนในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มคนที่ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้นจำเป็นต้องปรับปรุงกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

4) ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้พบว่ามีโครงการจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จโดยอาศัยวิธีการมีส่วนร่วม ในรูปแบบการรวมกลุ่มและการจัดตั้งองค์กรประชาชน ในขณะที่เดียวกันมีตัวอย่างโครงการที่ล้มเหลวจำนวนมากเนื่องมาจากการไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

5) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่มเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของเขาและในขณะเดียวกันก็ใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยการมีส่วนร่วม จึงเป็นสิ่งจำเป็น

6) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใดยิ่งแสดงว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนายิ่งขึ้น เพราะประชาชนย่อมรู้ดีว่าตนกำลังมีปัญหอะไรแก้ปัญหาอย่างไร

5.7 แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก (สมถักษณา ไชยเสรีฐ, 2549, น.142-149) คือ ด้านประชาชน (Public) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม (Participation) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชน ที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล เพื่อให้เกิดการยอมรับ และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่าย ดังนี้ 1. การรับรู้ (Perception) 2. ทศนคติ (Attitude) 3. การเป็นตัวแทน (Representation) 4. ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) 5. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information-sharing) 6. ฉันทามติ (Consensus) 7. การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) 8. ความประสงค์หรือความมุ่งหมาย (Purpose) 9. การประเมินผล (Appraisal) 10. ความโปร่งใส (Transparency) 11. ความเป็นอิสระ (Independence) 12. ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Onward-doing) 13. เครือข่าย (Network)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยหลักธรรมาภิบาลและปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ถือเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านการดำเนินการของภาครัฐและปัจจัยด้านประชาชน อย่างไรก็ตามอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญคือ ผู้ปฏิบัตินโยบาย คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติอีกประการคือ แรงจูงใจ ซึ่งจะได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแรงจูงใจในส่วนต่อไป

6. แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจ

การจูงใจและแรงจูงใจ เป็นสองคำที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการจูงใจมีความหมายโดยง่ายคือ การทำให้บุคคลคล้อยตาม หรือทำตามสิ่งที่บุคคลที่จูงใจปรารถนาให้ทำ ส่วนแรงจูงใจมีความหมายโดยง่ายคือ สิ่งที่จะทำให้บุคคลคล้อยตามหรือทำตาม ซึ่งเมื่อนำมาใช้แบบต่อเนื่องกัน จะพบว่า การจูงใจจะต้องใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจมาเป็นเครื่องมือ อย่างไรก็ตาม โดยลึกซึ้งแล้วการจูงใจบุคคลซึ่งเป็นมนุษย์ผู้มีเจตจำนงเสรี ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและปัจจัยมากมายเข้ามามีส่วนเกี่ยวกับข้อในการแสดงพฤติกรรมนั้นย่อมมิใช่เรื่องง่าย หากแต่มีความสลับซับซ้อนและไม่อาจจะหาคำจำกัดความที่เป็นสูตรสำเร็จตายตัวได้ เนื่องจากการใช้แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดเดาได้ กล่าวคือ แม้จะใช้แรงจูงใจเดียวกันในการจูงใจบุคคลที่แตกต่างกันย่อมแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน และบางครั้งแม้จะพบว่าบุคคลที่แตกต่างกันแสดงพฤติกรรมที่เหมือนกันแต่ก็อาจจะพบว่าเกิดจากแรงจูงใจที่แตกต่างกัน การจูงใจจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษาให้ลึกซึ้งและครอบคลุม เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าบุคคลแต่ละบุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันเพราะอะไร เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่สำคัญที่สุดในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์คือ ทำอย่างไรให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลด้านดีและสร้างประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น ประเทศชาติ และโดยเฉพาะการจูงใจและสร้างแรงจูงใจในหน่วยงานซึ่งเป็นที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อน และพัฒนาองค์กร

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับแรงจูงใจนั้น จะแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ได้แก่ ความหมายของการจูงใจ หรือ Motivation ซึ่งจะเป็นการทบทวนความหมายของการจูงใจจากนักวิชาการ ความหมายของแรงจูงใจ ซึ่งจะเป็นการทบทวนความหมายของแรงจูงใจจากนักวิชาการ ความหมายของแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นส่วนที่เน้นค้นหาความหมายของแรงจูงใจแบบเฉพาะเจาะจงคือ แรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับงานวิจัยชิ้นนี้ ลักษณะของแรงจูงใจ ที่มาของแรงจูงใจ ความสำคัญของการจูงใจและทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งเป็นการทบทวนทฤษฎีของนักคิดที่ได้ให้แนวทางในการศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจไว้

6.1 ความหมายของการจูงใจ

การจูงใจ เป็นอีกคำที่สามารถอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ได้ ดังนั้นจึงมีนักวิชาการจำนวนไม่น้อยที่ให้ความสำคัญและให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538, น.119) ได้ให้ความหมายของการจูงใจ (Motivation) หมายถึง การกระทำทุกวิถีทางที่จะให้พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดพฤติกรรมในทางที่ต้องการ การจูงใจจึงเป็นเสมือนแรงขับภายใน (Internal Drive) ที่จะทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการทำงานในทางที่ถูกต้องและเป็นไปตามองค์การคาดหวังไว้ ดังนั้นพื้นฐานที่สำคัญของการจูงใจก็คือการ

สร้างให้เกิดความต้องการ (Needs) ขึ้นก่อน เมื่อคนเกิดความต้องการแล้วก็จะเกิดแรงขับ (Drive) หรือความอยากที่จะกระทำขึ้นจนผลสุดท้ายก็จะเกิดการกระทำหรือพฤติกรรม (Behavior) ตามเป้าหมายที่ต้องการ

Domjan Michel (1996, p.199) ให้ความหมายว่าการจูงใจ (Motivation) หมายถึง ภาวะในการเพิ่มพฤติกรรมการกระทำกิจกรรมของบุคคล โดยบุคคลจงใจกระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541, น.106) ให้ความหมายว่าการจูงใจ หมายถึง การที่บุคคลได้รับการกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีพลังมีคุณค่า มีทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจเต็มใจความพยายามหรือพลังภายในตนเองรวมทั้งการเพิ่มพูนความสามารถ ที่จะทุ่มเทในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามความต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุด

สมพร สุทัศนีย์ (2542, น.29) ให้ความหมายว่าการจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นให้บุคคลมีความ กระตือรือร้นหรือมีแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ พฤติกรรมทางสังคม และพฤติกรรมการทำงาน โดยเฉพาะในองค์การ ผู้นำมีหน้าที่โดยตรงในการจูงใจผู้ร่วมงาน เพื่อให้ งานประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ เพราะมนุษย์จะทำงานเต็มความสามารถหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความเต็มใจในการทำงานการจูงใจเป็นเรื่องของการสนองความต้องการที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจ เพื่อที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2544, น.47) ให้ความหมายว่าการจูงใจ (Motivation) หมายถึง การทำให้บุคคลในองค์การมีพฤติกรรมการทำงานที่พึงประสงค์ด้วยกระบวนการสร้างพลังกระตุ้นที่ทำให้บุคคลเต็มใจที่จะใช้ความสามารถของตนและชักนำให้บุคคลเลือกมีพฤติกรรมต่างๆไปในทิศทางที่มุ่งสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์การต้องการ

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2550, น.336) ได้ให้ความหมายของการจูงใจ (Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมไปยังจุดหมายปลายทาง ความต้องการแรงจูงใจในการทำงานให้เจริญก้าวหน้า การจูงใจมีลักษณะเป็นนามธรรม กล่าวคือ เป็นวิธีการที่ชักนำพฤติกรรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงจูงใจ (Motive) เหตุนี้การจูงใจจึงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการจูงใจหมายถึง ความพยายามที่จะชักจูงให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติตามต่อสิ่งจูงใจ สิ่งจูงใจอาจมีทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้น ๆ เองแต่มูลเหตุจูงใจอันสำคัญของบุคคล คือ ความต้องการ (Needs)

พลุสุข สังข์รุ่ง (2550, น.143) ให้ความหมายว่าการจูงใจ (Motivation) หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกซึ่งความต้องการในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถอาศัยปัจจัยต่างๆ ได้แก่การทำให้ตื่นตัว (Arousal) การคาดหวัง (Expectancy) การใช้เครื่องล่อใจ (Incentives) และการลงโทษ(Punishment) มาเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการ

เมื่อพิจารณาความหมายของการจูงใจหรือ Motivation จากนักวิชาการทั้งหมดที่ยก มานี้จะพบว่า สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจูงใจคือ แรงจูงใจ ซึ่งอาจจะหมายถึง ความต้องการ (Need) ความคาดหวัง (Expectancy) เครื่องล่อใจ (Incentives) หรือการลงโทษ (Punishment) ก็ได้ หากแต่สิ่งที่ตรงกันคือแรงจูงใจจะทำให้บุคคลทำในสิ่งที่ผู้จูงใจต้องการ ดังนั้นในส่วนต่อไปจะเป็น การทบทวนความหมายของแรงจูงใจจากนักวิชาการที่ได้ให้ความหมายไว้

6.2 ความหมายของแรงจูงใจ

ก่อนจะทบทวนความหมายของแรงจูงใจจากนักวิชาการที่ได้นิยามไว้อย่างหลากหลาย จำเป็นต้องย้อนกลับไปที่ดินกำเนิดของคำว่า “แรงจูงใจ” ซึ่งพบว่ามาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” (Kidd, 1973, p.101) ที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “to move” อันมีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักนำบุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ (To move a person to a course of action) หมายรวมถึงการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นเรื่องราวของความรู้สึกซึ่งไม่หยุดนิ่งอันยังผลให้เกิด พฤติกรรมหรือการกระทำ (สร้อยตระกูล (ติวานนท์) ธรรมมานะ, 2542, น.83) อย่างไรก็ตามแรงจูงใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งกับการจูงใจนั้นเป็นสิ่งที่ถูกนิยามไปอย่างแตกต่างหลากหลาย เช่นเดียวกัน ดังนี้

Guiford & Gray (1970, p. 189) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง สถานการณ์ ภายในซึ่งไปกระตุ้นและริเริ่มเรื่องของกิจกรรมและการเคลื่อนไหวแล้วนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติ ตามช่องทางภายใต้การนำของเป้าหมาย

Guralnik (1970, p.929) ได้อธิบายความหมายของแรงจูงใจในลักษณะของการ จัดการว่าหมายถึง แรงขับของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะ ที่เกิดขึ้นในการทำงานหรือการกระทำที่บุคคลจะทำงานสำเร็จโดยได้รับอิทธิพลจากการกระทำ ของคนอื่นที่กำหนดแนวทางเฉพาะใช้ในการบริหาร โดยผู้บริหารจะจูงใจพนักงานทำงาน ให้องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

เอนกกุล กรีแสง (2520,น.168) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้น ให้แสดงพฤติกรรมและการควบคุมพฤติกรรมให้มนุษย์เราแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า อย่างเดียวกันหรือทำให้มีพฤติกรรมไม่เหมือนเดิม

Steers & Porter (1979, p. 5) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่เป็นพลังกระตุ้นให้แต่ละบุคคลกระทำพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ชี้ทิศทางหรือแนวทางให้บุคคลกระทำพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายของแต่ละคนและเป็นสิ่งที่สนับสนุนรักษาพฤติกรรมนั้น ๆ ให้คงอยู่

Lovell (1980, p.109) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ

สุเมธ เดียวอิสเรศ (2527,น.4) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นที่ทำให้มนุษย์กระทำกิจกรรมหรือพฤติกรรมออกมาและเป็นพฤติกรรมที่ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง แรงจูงใจเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่มีอยู่และความต้องการที่มีความเข้มมากที่สุดจะเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมออกมา

Beach (1985, p.379) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจหมายถึง การกระทำให้คนเต็มใจที่ใช้พลังงานของเขาเพื่อประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (Goal) หรือเพื่อรางวัล (Reward) ที่จะได้รับเป็นสิ่งตอบแทน

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2528, น.53) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการแรงขับหรือแรงกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวบุคคลแรงจูงใจจะถูกนำมุงหน้าสู่เป้าหมายซึ่งอาจเป็นลักษณะของจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกก็ได้

ศิริ โสภากย์ บุรพาเดชะ (2528, น. 40) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการของการกระตุ้นให้เกิดการกระทำที่สนับสนุนความก้าวหน้าและกำหนดแบบแผนของกิจการที่กระทำการจูงใจเป็นกระบวนการที่ร่างกายถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้มีพฤติกรรมมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง

กิติมา ปริดิลก (2529, น.156) อธิบายว่าแรงจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจที่จะใช้พลังเพื่อประสบความสำเร็จในเป้าหมายหรือรางวัลเป็นสิ่งสำคัญของการกระทำของมนุษย์และเป็นสิ่งที่ทำให้คนไปถึง ซึ่งวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาณเกี่ยวกับรางวัลที่จะได้รับฉะนั้นแรงจูงใจจึงเป็นพลังผลักดันให้คนใช้ความสามารถมากขึ้น

พรณราย ทรัพย์ะประภา (2529, น.41) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดมุ่งหมายปลายทางและเชื่อว่ามนุษย์หรือสัตว์ก็ตามเมื่อตกอยู่ในสภาวะที่ได้รับการจูงใจจะต้องมีความกระตือรือร้นและขวนขวายในการทำกิจกรรม หรือแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความสำเร็จซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการ

กิติ พัยคานนท์ (2532, น.78) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง พลังที่อยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งทำหน้าที่เร้าและกระตุ้นให้มีการเคลื่อนไหวเพื่อให้บุคคลนั้นดำเนินการใด ๆ ไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

สมพงษ์ เกษมสิน (2534, น.192) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าเป็นนามธรรม คือ เป็นวิธีการที่จะชักนำพฤติกรรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความพยายามจะชักจูงให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติตามต่อสิ่งจูงใจอาจมีทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้น ๆ เอง แต่มูลเหตุจูงใจอันสำคัญของบุคคล คือ ความต้องการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538, น.150) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงวิธีการชักนำพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของมนุษย์ สิ่งจูงใจจะเกิดขึ้นได้จากภายในและภายนอกตัวบุคคล จะเห็นได้ว่าการจูงใจเป็นการกระตุ้นหรือการสร้างสิ่งเร้าเพื่อช่วยให้เกิดการกระทำต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งเป็นภาวะกระตุ้นให้ปฏิบัติได้ทำงานด้วยความขยัน มีความกระตือรือร้นที่จะอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาในการปฏิบัติงาน โดยมีความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบควบคู่ไปด้วย เป็นความเต็มใจที่จะใช้พลังภายในของคนปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมุ่งหวังที่จะได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

Garrison (1997, p.208) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจว่าเป็นแรงขับภายใน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมออกในระยะแรกเพื่อบรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้และพฤติกรรมต่อไปเรื่อย ๆ เมื่อประสบผลสำเร็จ

Plunkett (1997, p.391) ได้ให้ความหมาย ของแรงจูงใจว่า คือผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ความต้องการภายในและอิทธิพลภายนอกของบุคคลซึ่งทำให้ตัวบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมา

พนัส หันนาคินทร์ (2542, น.130) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บังคับบัญชาใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเต็มใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ขององค์การมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะเป็นการกระตุ้นเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่มหรือจัดระบบองค์การให้มีสภาพที่ก่อให้เกิดความต้องการในส่วนของผู้ปฏิบัติงานที่จะใช้ พลังงานและความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายหรือความคิดริเริ่มของตนเองที่นำความสำเร็จมาสู่องค์การ

Hodgett (1999, p.36) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจ หมายถึงการกระตุ้นเร้า และการทำให้เกิดอิทธิพลเหนือพฤติกรรมคนอันจะยังผลให้คน เกิดความรู้สึกลภายใน เป็นพลังมีการเร้าหรือการเคลื่อนไหวที่บงการ หรือเป็นช่องทางให้มี พฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้ โดยอาจกระตุ้นเร้าและทำให้เกิดอิทธิพลเช่นว่านั้น ด้วย วิธีเชิงปฏิฐานหรือเชิงบวก (Positive) ดังเช่นการดำเนินการเพื่อสนองความปรารถนาต่าง ๆ ให้ พอใจของบุคคลและด้วยวิธีการจูงใจเชิง

ลบ (Negative incentives) เช่น การดำเนินงานบังคับให้ ทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ หากไม่ปฏิบัติตาม ต้องได้รับโทษ เป็นต้น

ชลिया ค่านทิพารักษ์ (2543,น.15) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งเร้า ที่มากระตุ้นให้เกิดความเต็มใจของบุคคลในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์การบรรลุสู่เป้าหมาย

คำรงค์ดี จงวิบูลย์ (2543, น.10)กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง แรงกระตุ้นหรือเร้าให้อินทรีย์ได้ เพิ่มพูนความสามารถ ความพยายามหรือพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในให้เกิดการกระทำ หรือทุ่มเทในงาน ที่ทำ เพื่อให้บรรลุความปรารถนาในการแก้ปัญหาหรือเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจ

ฐนิดา ปัตตานี (2546, น.12) ให้ความเห็นว่างแรงจูงใจ หมายถึง การที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าแล้วทำให้เกิดพลังที่แสดงออกทางพฤติกรรมเพื่อจะนำไปสู่จุดประสงค์ของตนเองหรือ ปัจจัยต่างๆที่เป็นพลังและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลซึ่งแรงจูงใจนี้อาจเกิดจากสิ่งเร้า ภายในหรือภายนอกเพียงอย่างเดียวหรือทั้งสองอย่างพร้อมกันก็ได้ จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจ หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมในตัวบุคคลซึ่งถูกกระตุ้น โดยสิ่งเร้าหรือสิ่งจูงใจให้แสดงออกซึ่งความต้องการในการกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งที่จะเป็นพลังผลักดันให้บุคคลกระทำการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้และเมื่อประสบความสำเร็จก็จะรู้สึกภาคภูมิใจซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้องค์การประสบความสำเร็จต่อไป

ศิริพร จันทศรี (2550, น. 10) ให้ความหมายว่างแรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มากระตุ้นหรือชักนำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ แรงจูงใจจะมีทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในจะมีความสุขในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เพราะมีความพึงพอใจโดยตัวของเขาเอง ไม่ได้หวังรางวัลหรือคำชม ส่วนบุคคลที่มีแรงจูงใจภายนอกจะทำอะไรต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่น หวังรางวัลหรือผลตอบแทน

ชาญเดช วีรกฤ (2552, น.3) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าจากภายใน สิ่งจูงใจหรือสิ่งโน้มน้าวใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรม เกิดความคิด ความเชื่อมั่นและความมานะพยายามที่จะกระทำ และคงไว้ซึ่ง การกระทำนั้น ๆ เพื่อจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งตามที่ตัวบุคคลหรือองค์การได้ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจ คือ สิ่งกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่ทำให้คนมีพลังในการใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ และแสวงหาความรู้ใหม่ ในการทำงานด้วยความเต็มใจ และมีความสุขกับการทำงานเพื่อจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553, น. 17) ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลเป็นแรงขับ เป็นพลังของแต่ละคนที่ทำให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จ โดยมีกระบวนการเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวัง ความต้องการ (Needs) และเป้าหมายในชีวิต ทำให้เกิดแรงขับ (Drive) เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย (Goals) เพราะฉะนั้นแรงจูงใจ จึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมามีทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อให้ตนเองนั้นได้สิ่งที่คาดหวังหรือต้องการ

6.3 ความหมายของแรงจูงใจในการทำงาน

เมื่อแรงจูงใจถูกนำมาอธิบายในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในการทำงาน นักวิชาการได้ให้ความหมายของแรงจูงใจมีแตกต่างกันออกไปหลากหลาย ดังนี้

ชาญศิลป์ วาสนุญมา (2546, น.26) กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง พลังทั้งจากภายในและภายนอกซึ่งช่วยกระตุ้นพฤติกรรมใหม่บุคคลทำในสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายด้วยความเต็มใจและเป็นตามกระบวนการจูงใจของแต่ละบุคคล

ธิดา สุขใจ (2548, น.8) กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่เป็นแรงผลักดัน หรือกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อที่จะนำมาซึ่งการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมูลเหตุจูงใจที่สำคัญคือ ความต้องการ ความพึงพอใจในการทำงาน จะนำมา ซึ่งการปฏิบัติที่ดีของบุคลากรทำให้บุคลากรมีความและจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งจะ เป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

ศุภลักษณ์ ตรีสุวรรณ (2548, น.14) กล่าวว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานหมายถึง แรงผลักดันทั้งจากภายนอกและภายในซึ่งช่วยกระตุ้นทิศทางหรือแนวทางของพฤติกรรมให้บุคคลกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายด้วยความเต็มใจ และเป็นไปตามแรงจูงใจของบุคคล

ศิริพร จันทศรี (2550, น. 10) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลมีความปรารถนาหรือความต้องการที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเกิดจากความพึงพอใจจากภายใน ที่เมื่อได้ปฏิบัติงานแล้วมีความสุข ไม่เกิดความเบื่อหน่ายท้อถอยปฏิบัติงาน โดยไม่ ต้องการสิ่งตอบแทนเป็นผู้ที่รักงานมีความตั้งใจ เต็มใจ และทุ่มเทในการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ (2550, น. 84) กล่าวว่า แรงจูงใจในการทำงาน มีจุดเน้นหรือหลักสำคัญคือ ความสามารถในการตอบสนองความต้องการ หรือความสามารถใจการทำให้เกิดความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความสามารถในการตอบสนองความต้องการดังกล่าว สิ่งใดก็ตามที่สามารถทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้นมาได้ อาจถือว่าเป็นสิ่งล่อใจและสิ่งจูงใจ (Incentive) ซึ่งจะกลายเป็น เป้าหมาย (Goal) ที่บุคคลแสวงหาในองค์กร สิ่งจูงใจหรือเป้าหมายนี้อาจเป็นสิ่งจูงใจ หรือ

เป้าหมายทางบวก (Positive) เช่น การยกย่องชมเชย การยอมรับ การเลื่อนขั้นเลื่อน ตำแหน่งการเพิ่มเงินเดือน หรืออาจเป็นสิ่งจูงใจหรือเป้าหมายทางนิเสธหรือทางลบ (Negative) เช่น การดูว่ากล่าวตักเตือนสำหรับการทำงานที่ไม่ดี หรือการลงโทษอื่น ๆ เป็นต้น สำหรับสิ่งจูงใจหรือเป้าหมายนิเสธนี้มักไม่เป็นสิ่งดึงดูดใจ ผู้ปฏิบัติงานจึงพยายามเลี่ยง โดยไม่สร้างพฤติกรรมใด ๆ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายทางนิเสธนี้

จากการทบทวนความหมายของนักวิชาการต่างๆ ที่ว่ามานี้ อาจจะทำให้สามารถอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมจึงพยายามสร้างทฤษฎีขึ้น โดยใช้ความคิดรวบยอดสมมติฐานที่เรียกว่า การจูงใจ ซึ่งหมายถึงองค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีจุดหมายซึ่งองค์ประกอบที่ว่าคือแรงจูงใจซึ่งสามารถแบ่งความหมายของแรงจูงใจเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้เป็นสิ่งอ้างอิง (สุรงค์ ใค้วตระกูล, 2541, น.153)

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์

ในเรื่องของการทำงาน จะต้องระลึกถึงคุณภาพของงานเป็นสำคัญการทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรและใช้สติปัญญาเป็นเครื่องนำทาง งานจะมีคุณภาพดี การทำงานที่ทำด้วยใจมีความตระหนักรู้การทำงานที่ท้อจะก่อให้เกิดความพอใจและกระตุ้นให้รู้สึกว่างานช่วยทำให้ชีวิตก้าวหน้าจึงทำให้มีการทำงานด้วยความกระตือรือร้น การที่คนทำงานมีจุดหมายในการทำงานแตกต่างกันย่อมมีผลต่อการทำงานที่แตกต่างกัน คนบางคนทำงานเพราะชอบงานที่ทำการได้ทำงานเป็นความสุขเรียกได้ว่ามีแรงจูงใจในการทำงานแรงจูงใจจึงถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลโดยตรงและการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติในหน้าที่ที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ภายใต้สถานการณ์เดียวกันนั้น มิใช่เป็นเพราะมีความรู้ความสามารถมีสติปัญญาตลอดจน ประสบการณ์แตกต่างกันเท่านั้น แต่ปัจจัยที่สำคัญยิ่งกว่าประการหนึ่ง คือการปฏิบัติงานได้รับแรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกัน เป็นเหตุให้แต่ละคนเต็มใจที่จะใช้พลังความสามารถในการทำงานมากขึ้นน้อยแตกต่างกันไปด้วย แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์

2. การเชื่อมโยงปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์

สภาวะของบุคคลที่ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม ไปยังจุดหมายปลายทางตามที่ต้องการ ซึ่งจะมีลักษณะเกิดจากความต้องการ ความคาดหวัง สิ่งล่อใจหรือเป้าหมายพฤติกรรมแต่ละคนจะเลือกพฤติกรรมเพื่อตอบสนองที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป พฤติกรรมที่เลือกแสดงนี้เป็นผลจากลักษณะในตัวบุคคลและสภาพแวดล้อม (ปรียาพร, 2553, น.109) ดังนี้

2.1 ถ้าบุคคลมีความสนใจในสิ่งใดก็จะเลือกแสดงพฤติกรรม และมีความพอใจที่จะทำกิจกรรมนั้นๆ และพยายามทำให้เกิดผลดีที่สุด

2.2 ความต้องการจะเป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการนั้น

2.3 ค่านิยมที่เป็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เช่น ค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม ความงาม จริยธรรมวิชาการเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมตามค่านิยมนั้น

2.4 ทักษะที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็มีผลต่อพฤติกรรมนั้น เช่น ถ้ามีทักษะที่ดีต่อการทำงานก็จะทำงานด้วยความทุ่มเท

2.5 ความมุ่งหวังที่ต่างระดับกัน ก็เกิดแรงกระตุ้นที่ต่างระดับกัน คนที่ตั้งระดับความมุ่งหวังไว้สูงจะพยายามมากกว่าผู้ที่ตั้งระดับความพยายามมุ่งหวังไว้

2.6 การแสดงออกของความต้องการในแต่ละสังคม จะแตกต่างออกไปตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมของตน ยิ่งไปกว่านั้นคนในสังคมเดียวกันยังมีพฤติกรรมในการแสดงความต้องการที่ต่างกันอีกด้วย

2.7 ความต้องการอย่างเดียวกัน ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ เช่น การแสดงออกของความไม่พอใจ

2.8. แรงผลักดันที่แตกต่างกัน ทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมือนกันได้

2.9. พฤติกรรมอาจสนองความต้องการได้หลาย ๆ ทางและมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกัน เช่น ตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้เงินและได้ชื่อเสียงความยกย่องและยอมรับจากผู้อื่น

3. มวลเหตุจูงใจในการทำงาน

การทำงานของแต่ละคนขึ้นอยู่กับมวลเหตุจูงใจที่เป็นแรงกระตุ้นให้คนแต่ละคนทำงาน ผลงานจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ต่อไปนี้ (ปริยาพร, 2553, น.120)

3.1 สิ่งแวดล้อมในการทำงาน เช่น สถานที่ แสงสว่าง กฎระเบียบกฎเกณฑ์ของสถานที่ทำงาน บรรยากาศในการทำงาน เป็นต้น

3.2 เศรษฐกิจ เป็นผลตอบแทนจากการทำงาน ได้แก่ ค่าจ้าง ค่าแรง ค่าสมนาคุณ โบนัส ค่าตอบแทน รวมทั้งฐานะทางครอบครัว รายจ่ายของครอบครัว ซึ่งมีผลต่อการทำงาน

3.3 ฐานะทางสังคม เป็นส่วนหนึ่งของงานและสังคม ตำแหน่งงาน หน้าที่ การงานของแต่ละคนได้รับการยอมรับจากสังคมก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความภูมิใจ มีความรับผิดชอบ มากขึ้น

3.4 เจตคติต่องาน ความรู้สึกว่างานนั้นเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นการรับผิดชอบ ต่อสังคมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนและสังคม นอกจากนี้ความถนัด ความสนใจ ความเอาใจใส่ก็มีผลต่อการทำงานเป็นอย่างมาก

3.5 ความมีอิสระในการทำงาน ความสามารถที่จะได้รับความรู้ความสามารถได้เต็มที่โดยไม่ต้องมีใครบังคับ มีอิสระในการทำงานเหล่านี้เป็นมูลเหตุให้คนตั้งใจในการทำงานและมีความสุขในการทำงาน

6.4 ลักษณะของแรงจูงใจ

แรงจูงใจมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (intrinsic motives) แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัวเขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์การ และองค์การบางแห่งขาดทุนในการดำเนินการก็ไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนที่ดีแต่ด้วยความผูกพันพนักงานก็ร่วมกันลดค่าใช้จ่ายและช่วยกันทำงานอย่างเต็มที่

2. แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม หรือยกย่อง แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

6.5 ที่มาของแรงจูงใจ

แรงจูงใจมีที่มาจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น อาจเกิดจากความต้องการหรือแรงขับหรือสิ่งเร้าหรืออาจเกิดจากการคาดหวังหรือจากการเก็บกดซึ่งบางที่เข้าตัวก็ไม่ได้รู้ตัวจะเห็นได้ว่าการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนเนื่องจากพฤติกรรมมนุษย์มีความซับซ้อนแรงจูงใจอย่างเดียวกันอาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต่างกัน แรงจูงใจต่างกันอาจเกิดพฤติกรรมที่เหมือนกันก็ได้ ดังนั้น อาจกล่าวถึงที่มาของแรงจูงใจที่สำคัญพอสังเขป ดังนี้

6.5.1 ความต้องการ (Need) เป็นสภาพที่บุคคลขาดสมดุลทำให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อสร้างสมดุลให้ตัวเอง เช่น เมื่อรู้สึกหิวหรือเหนื่อยก็จะนอนหรือนั่งพัก ความต้องการมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ นักจิตวิทยาแต่ละท่านอธิบายเรื่องความต้องการในรูปแบบต่าง ๆ กันซึ่งสามารถแบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้เป็น 2 ประเภททำให้เกิดแรงจูงใจ

1) **แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (physical motivation)** เป็นความต้องการเกี่ยวกับอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด แรงจูงใจนี้จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้นและวัยผู้ใหญ่ตอนปลายเนื่องจากเกิดความเลื่อมของร่างกาย

2) **แรงจูงใจทางด้านสังคม (social motivation)** แรงจูงใจด้านนี้สลับซับซ้อนมาก เป็นความต้องการที่มีผลมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ในความต้องการอยู่ร่วมกันกับครอบครัว เพื่อนฝูงในโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน เป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมซึ่งในบางวัฒนธรรมหรือบางสังคมจะมีอิทธิพลที่เข้มแข็งและเหนียวแน่นมาก

ความแตกต่างของแรงจูงใจด้านสังคมและแรงจูงใจด้านร่างกาย คือแรงจูงใจด้านสังคม เกิดจากพฤติกรรมที่เขาแสดงออกด้วยความต้องการของตนเองมากกว่าผลตอบแทน จากวัตถุและสิ่งของ

6.5.2 แรงขับ (drives) เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางกายและสิ่งเร้า จากภายในตัวบุคคล ความต้องการและแรงขับมักเกิดควบคู่กัน เมื่อเกิดความต้องการแล้วความต้องการนั้นไปผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่าเป็นแรงขับ เช่น ในการประชุมหนึ่งผู้เข้าประชุม ทั้งหิว ทั้งเหนื่อย แทนที่การประชุมจะราบรื่นก็อาจจะเกิดการขัดแย้งหรือเพราะว่าทุกคนหิวก็รีบสรุปการประชุมซึ่งอาจจะทำให้ขาดการไตร่ตรองที่ดี

6.5.3 สิ่งล่อใจ (incentives) เป็นสิ่งชักนำบุคคลให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ถือเป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น ต้องการให้พนักงานมาทำงานสม่ำเสมอก็ใช้วิธียกย่องพนักงานที่ไม่ขาดงาน โดยจัดสรรรางวัลในการคัดเลือกพนักงานที่ไม่ขาดงานหรือมอบโล่ให้แก่ฝ่ายที่ทำงานดีประจำปี สิ่งล่อใจอาจเป็นวัตถุเป็นสัญลักษณ์หรือคำพูดที่ทำให้บุคคลพึงพอใจ

6.5.4 การตื่นตัว (arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมสมองพร้อมที่จะคิด กล้ามเนื้อพร้อมจะเคลื่อนไหว นักกีฬาที่อุ่นเครื่องเสร็จพร้อมที่จะแข่งขันหรือเล่นกีฬา องค์การที่มีบุคลากรที่มีความตื่นตัวก็ย่อมส่งผลให้ทำงานดี การศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์มีความตื่นตัว 3 ระดับคือ การตื่นตัวระดับสูงจะตื่นตัวมากไปจนกลายเป็นตื่นตกใจหรือตื่นตื่นเกินไปขาดสมาธิ การตื่นตัวระดับกลาง คือ ระดับตื่นตัวที่ดีที่สุดและการตื่นตัวระดับต่ำมักจะทำให้ทำงานเฉื่อยชา งานเสร็จช้า

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้บุคคลตื่นตัวมีทั้งสิ่งเร้าภายนอกและภายใน ได้แก่ลักษณะส่วนตัวของบุคคลแต่ละคนที่มีต่างกันทั้งบุคลิกภาพ นิสัยและระบบสรีระของผู้นั้น

6.5.5 การคาดหวัง (expectancy) เป็นการตั้งความปรารถนาที่จะเกิดขึ้นของบุคคล ในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น พนักงานคาดหวังว่าเขาจะได้โบนัสประมาณ 4-5 เท่าของเงินเดือนในปีนี้ การคาดหวังทำให้พนักงานมีชีวิตชีวาซึ่งบางคนอาจสมหวัง บางคนอาจผิดหวังก็ได้ สิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่คาดหวังมักไม่ตรงกัน เสมอไป ถ้าสิ่งที่เกิดขึ้นห่างกับสิ่งที่คาดหวังมากก็อาจจะทำให้พนักงานคับข้องใจในการทำงาน การคาดหวังก่อให้เกิดแรงผลักดันหรือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ

ต่อพฤติกรรม ถ้าองค์กรกระตุ้นให้พนักงานยกระดับผลงานตนเองได้และพิจารณาผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่พนักงานคาดหวังว่าควรจะได้ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งองค์กรและพนักงาน

6.5.6 การตั้งเป้าหมาย (goal setting) เป็นการกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายปลายทางของการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคลจัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของบุคคลผู้นั้นในการทำงาน ธุรกิจที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพควรมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานเพราะจะส่งผลให้การทำงานมีแผนในการดำเนินการเหมือนเรือที่มีหางเสือเพราะมีเป้าหมายชัดเจน

6.6 ความสำคัญของแรงจูงใจ

พรรณราย ทริพยะประกษา (2529, น.44) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของแรงจูงใจในแง่จิตวิทยาอุตสาหกรรมไว้ว่า พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุประการใดประการหนึ่งที่กระตุ้นให้ คนเราแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาการปฏิบัติงานนั้นก็เป็ นพฤติกรรมหนึ่งของมนุษย์ บุคคลแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานแตกต่างกันไปอย่างไรบ้างนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจของบุคคลผู้นั้นด้วยโดยปกติแล้ว เรื่องแรงจูงใจเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารทุกระดับ ผู้บังคับบัญชา หัวหน้างานหรือผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องทำหน้าที่ชักจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา พนักงาน หรือคนงานของตนให้ทำงานอย่างกระตือรือร้นมากขึ้นทุ่มเทความสามารถและความคิด จิตใจให้แก่สถานประกอบการของตนมากขึ้น การจูงใจนั้นเกิดจากสมมุติฐานที่ว่า โดยทั่วไปแล้ว มนุษย์มิได้ทำงานเต็มที่ ตามความสามารถด้านต่าง ๆ ที่เขามีอยู่เสมอไป นักจิตวิทยาเชื่อว่า การที่มนุษย์จะทำงาน ได้เต็มความสามารถของเขาหรือไม่นั้น มักจะขึ้นอยู่กับว่าเขาเต็มใจจะทำแค่ไหนถ้ามี สิ่งจูงใจที่ตรงกับความต้องการของเขาสิ่งจูงใจนั้นก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เขาเอาใจใส่งานที่ทำมากขึ้น ดังนั้น การจูงใจที่ถูกต้องเหมาะสมก็จะเป็นเครื่องดึงดูดความรู้สึ กและจิตใจของมนุษย์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสถานประกอบการของเขามากขึ้น และเนื่องจากแรงจูงใจเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ดังนั้น การที่จะจูงใจมนุษย์ให้ตรงกับ ความประสงค์ของสถานประกอบการจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงเหตุและผลของพฤติกรรมตลอดจน องค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางใดทางหนึ่งของมนุษย์ด้วย

แรงจูงใจจะทำให้แต่ละบุคคลเลือกพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป พฤติกรรมที่เลือกแสดงนี้ เป็นผลจากลักษณะในตัวบุคคลสภาพแวดล้อมดังนี้

1. ถ้าบุคคลมีความสนใจในสิ่งใดก็จะเลือกแสดงพฤติกรรมและมีความพอใจที่จะทำกิจกรรมนั้น ๆ รวมทั้งพยายามทำให้เกิดผลเร็วที่สุด
2. ความต้องการจะเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

3. ค่านิยมที่เป็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เช่น ค่านิยมทางเศรษฐกิจ สังคม ความงาม จริยธรรม วิชาการ เหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดแรงขับของพฤติกรรมตามค่านิยมนั้น
4. ทศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็มีผลต่อพฤติกรรมนั้น เช่น ถ้ามีทศนคติที่ดีต่อการทำงานก็จะทำงานด้วยความทุ่มเท
5. ความมุ่งหวังที่ต่างระดับกันก็เกิดแรงกระตุ้นที่ต่างระดับกันด้วย คนที่ตั้งระดับความมุ่งหวังไว้สูงจะพยายามมากกว่าผู้ที่ตั้งระดับความมุ่งหวังไว้ต่ำ
6. การแสดงออกของความต้อต้องการในแต่ละสังคมจะแตกต่างกันออกไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมของตน ยิ่งไปกว่านั้นคนในสังคมเดียวกัน ยังมีพฤติกรรมในการแสดงความต้องการที่ต่างกันอีกด้วยเพราะสิ่งเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ของตน
7. ความต้องการอย่างเดียวกันทำให้นุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้
8. แรงจูงใจที่แตกต่างกันทำให้การแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมือนกันได้
9. พฤติกรรมอาจสนองความต้องการได้หลายๆทางและมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกัน เช่น ตั้งใจทำงาน เพื่อไว้เงินเดือนและได้ชื่อเสียงเกียรติยศ ความยกย่องและยอมรับจากผู้อื่น

สมยศ นาวิการ (2531, น.75) กล่าวว่า ใจว่า ความสำคัญของการจูงใจ ผู้บริหารควรปฏิบัติต่อคนงานในฐานะสิ่งมีชีวิตจิตใจคอยดูแลสวัสดิการเพิ่มสิ่งจูงใจปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานและส่งเสริมขวัญกำลังใจให้ดีอยู่เสมอ ซึ่งเป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะสร้างความพอใจให้กับพนักงานและสร้างความสำเร็จทั้งในความต้องการของพนักงานและบรรลุเป้าหมายขององค์กรด้วย

อรุณ รักธรรม (2532, น. 268) กล่าวถึงความสำคัญของเรื่องนี้ว่า แรงจูงใจเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความต้องการและแสดงการกระทำออกมาตามปกติคนเรามีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้หลายอย่างหรือมีพฤติกรรมแตกต่างกันแต่พฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกบาง โอกาสเท่านั้น สิ่งที่จะผลักดันเอาความสามารถของคนออกมาได้ คือ แรงจูงใจนั่นเอง

6.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจมีหลายทฤษฎีและแตกต่างกันไป ทุกทฤษฎีต่างก็มีความคล้ายคลึงกันเป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ เนื้อหาทฤษฎีที่เน้นกระบวนการที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการศึกษา มีดังนี้

6.7.1 ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของ Maslow

ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของ Maslow (1954, p.80) ได้อธิบายว่าความต้องการของคนจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจูงใจ ความต้องการต่าง ๆ ในที่ศนะของ Maslow จะแบ่งออกได้เป็นระดับต่างกันทฤษฎีของ Maslow เป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างกว้างขวางในนามของ “Maslow’s Hierarchy of Needs” Maslow ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า

- 1) คนเป็นสัตว์อย่างหนึ่งที่มีความต้องการและความต้องการของคนไม่สิ้นสุด
- 2) ความต้องการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมต่อไปอีก
- 3) ความต้องการของคนจะเรียงลำดับตามความสำคัญเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเกิดขึ้นมาทันทีที่การเรียงลำดับความต้องการ มีดังนี้

(1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อการอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหารน้ำดื่ม หรือความต้องการทางเพศ เป็นต้น ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังมิได้รับการตอบสนองเลย บุคคลใดก็ตามที่ยังอยู่ในภาวะการขาดแคลนอาหารความปลอดภัยและการเข้าสังคมแล้วบุคคลผู้นั้นจะมีความต้องการ ทางด้านร่างกายมากที่สุด

(2) ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety or Security Needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัยก็จะเกิดขึ้น ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นแก่ร่างกาย หรือให้ปลอดภัยจากการข่มขู่ การบังคับหักหาญความเจ็บป่วย หรือการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจในสังคมที่เจริญแล้ว เช่น ปัจจุบันนี้ความต้องการการปกป้องคุ้มครองกันจากภัยอันตรายทางร่างกายนั้นไม่ค่อยจะมีเหมือนในยุคก่อน ๆ ในสังคมอุตสาหกรรมนั้น ความต้องการในด้านความปลอดภัยเป็นความต้องการที่สำคัญมากในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง และเมื่อพิจารณาจากทัศนนะของฝ่ายบริหารก็จะเห็นได้ว่า ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัยจะหมายถึง การให้ความแน่นอนหรือการรับประกันต่อความมั่นคงในหน้าที่การงานและการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงินแก่คนงานมากขึ้นในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าความต้องการของสภาพแรงงานที่มีต่อฝ่ายบริหารนั้นนอกเหนือไปจากความต้องการเกี่ยวกับการเพิ่มผลตอบแทนทางการเงินให้สูงขึ้นแล้วยังมีความต้องการเกี่ยวกับความมั่นคงและผลประโยชน์พิเศษชนิดอื่น ๆ อีกด้วย

(3) *ความต้องการทางสังคม (Social Needs)* เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการทางสังคมก็จะเป็นสิ่งจูงใจต่อพฤติกรรมของคน คนเรามีนิสัยชอบอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มอยู่แล้ว ดังนั้นความต้องการด้านนี้จะเป็นความต้องการในการอยู่ร่วมกันและการได้รับ การยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม เช่น ต้องการที่จะเป็นเจ้าของต้องการสมาคมต้องการความรัก ต้องการการยอมรับจากเพื่อน ต้องการให้และยอมรับความเป็นเพื่อนจากผู้อื่นใกล้ชิดทั่วไป เป็นต้น

(4) *ความต้องการที่จะมีชื่อเสียงหรือฐานะเด่น (Esteem Needs)* เป็นความต้องการระดับสูงเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถมีความต้องการที่จะให้ผู้อื่น ยกย่องสรรเสริญและความต้องการในการตระหนักถึงความสำคัญของตนเองหรือความก้าวหน้าทางด้านสถานภาพ เช่น ตำแหน่งชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นต้น

(5) *ความต้องการด้านการสร้างความสำเร็จตนหรือความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs)* เป็นความต้องการระดับสูงของชีวิตมนุษย์ เป็นความต้องการที่จะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเอง เมื่อบุคคลใดก็ตามได้มีการพิจารณาบทบาทของเขาในชีวิตว่าควรจะเป็นอย่างไรแล้วเขาก็จะพยายามผลักดันชีวิตของเขาในทางที่ดีที่สุดที่เขาคาดหมายไว้และย่อมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของเขาด้วย ความต้องการในระดับนี้เป็นความต้องการที่จะใช้ความสามารถทุกอย่างของตนอย่างเต็มที่

ความคิดเกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ของ Maslow นี้ได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการของมนุษย์ ในแต่ละระดับว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและที่สำคัญก็คือเมื่อความต้องการ ขั้นต้น ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จึงจะมีความต้องการในขั้นต่อไป ดังนั้นในการจูงใจคนให้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงความต้องการพื้นฐานดังกล่าวด้วย

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ Maslow เชื่อว่า ความต้องการของมนุษย์นั้น จะเปลี่ยนแปลง ได้ตามฐานะของแต่ละคนและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ เมื่อมนุษย์มีความต้องการทางด้านร่างกาย หรือทางด้านวัตถุครบแล้ว ก็จะมี ความอยากหรือความต้องการที่ละเอียดอ่อนสูงขึ้น ไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด โดย Maslow กล่าวว่า เมื่อความต้องการใดเหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการนั้นก็จะไม่จูงใจให้คนทำอะไรขึ้นอีกจนกว่าความต้องการที่อยู่ในระดับสูงกว่าจะเกิดขึ้น และความต้องการระดับสูงก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนอยากจะทำอะไรต่อไป แต่หากความต้องการที่ต่ำกว่ายังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับสูงจะไม่เกิดขึ้น เช่นเดียวกัน พฤติกรรมในขณะนั้น จึงเป็นไปได้เพื่อสนองความต้องการต่ำก่อน ดังนั้นสาระสำคัญของทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่าความต้องการทั้ง 5 ลำดับขั้นของมนุษย์ มีความสำคัญไม่เท่ากัน โดยคนแต่ละคนจะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับลำดับความต้องการ ในแต่ละลำดับขั้นที่เกิดขึ้นตามความรุนแรงในแต่ละช่วงเวลา

และตามความต้องการตั้งแต่ขั้นที่ 1-5 จะมีความรุนแรงต่อบุคคลมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองความต้องการในลำดับขั้นๆที่ผ่านมา

สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ลำดับขั้นของคนเราจะมีความสำคัญไม่เท่ากัน โดยคนแต่ละคนจะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับการบำบัดความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนตามความรุนแรง ในแต่ละช่วงเวลาตามความต้องการตั้งแต่ขั้นที่ 1 – 5 และความต้องการนั้นจะมีความรุนแรง ต่อบุคคลมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการสนองตอบความต้องการในลำดับขั้นแรก ๆ ที่ผ่านมามาเป็นอย่างไร

6.7.2 ทฤษฎีการงูใจ E.R.G. ของ Alderfer (*Alderfer's existence relatedness growth theory*)

ทฤษฎีความต้องการพัฒนาใช้ในปี ค.ศ. 1972 เรียกว่า ทฤษฎีอี อาร์ จี (ERG: Existence relatedness-Growth Theory) สืบเนื่องจากได้มีการศึกษาเพื่อทดสอบทฤษฎีความต้องการตามลำดับของ Maslow พบว่าไม่ตรงกับทฤษฎีคือการตอบสนองความต้องการไม่เป็นไปตามลักษณะตามลำดับขั้นของ Maslow Alderfer จึงเสนอขึ้นความต้องการของมนุษย์มีขอบเขตที่กว้างขวางกว่า Maslow ในนามของทฤษฎีอี อาร์ จี ขึ้นโดยมีความต้องการของบุคคล 3 ประการ (อ้างถึงใน สมยศ นาวีการ, 2540, น. 307-310) คือ

1) ความต้องการมีชีวิตอยู่ (*Existence Needs*) หรือ E เป็นความต้องการที่จะตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย และความปรารถนาอยากมีสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ต้องการอาหารที่อยู่อาศัย เป็นต้น ในมุมมองของพฤติกรรมการทำงานคือ ความต้องการรายได้ ค่าจ้างเงิน โบนัส ผลประโยชน์ตอบแทน สวัสดิการ สัญญาการว่าจ้าง ตลอดจนสภาพเงื่อนไขการทำงานและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี และถ้าหากจะนำมาเปรียบเทียบจะเปรียบเทียบได้กับความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามทฤษฎีของ Maslow

2) ความต้องการมีสัมพันธภาพกับคนอื่น (*Relatedness Needs*) หรือ R เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย ในมุมมองของพฤติกรรมการทำงานคือ ความต้องการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในสถานที่ทำงาน เช่น ความต้องการของคนที่ต้องการจะเป็นผู้นำหรือมีฐานะเป็นหัวหน้า ความต้องการที่จะเป็นผู้ตามและความต้องการอยากมีสายสัมพันธ์ทางมิตรภาพกับใคร ๆ ประเภทนี้ ความต้องการทางสังคมนี้ถ้าเปรียบเทียบกับความต้องการที่ Maslow กำหนดไว้ก็เท่ากับความต้องการทางด้านความมั่นคงทางใจการไม่ถูกทอดทิ้งความต้องการทางสังคมและความต้องการที่จะได้รับการยกย่องยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้าตามทฤษฎีของ Maslow

3) *ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) หรือ G* เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิตในมุมมองของพฤติกรรมการทำงาน คือ ความต้องการภายในเพื่อการพัฒนาส่วนบุคคลตามศักยภาพสูงสุด ความต้องการของบุคคลที่จะเจริญเติบโตพัฒนา และใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาส และการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆ เช่น ความต้องการเติบโตก้าวหน้าของคนผู้ทำงาน ความต้องการความต้องการเป็นผู้มีความริเริ่มบุกเบิกมีขอบเขตอำนาจขยายกว้างออกไปเรื่อยๆ และการพัฒนาเติบโตด้วยความรู้ความสามารถต่างก็เป็นความต้องการประเภทนี้ซึ่งสำหรับชีวิตจริงในองค์กรนี้ ความต้องการที่จะได้รับความรับผิดชอบเพิ่มหรือความต้องการอยากได้ทำกิจกรรมใหม่ ๆ ที่มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถใหม่ ๆ และได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสกับงานใหม่ๆ อีกหลายๆ ด้านมากขึ้นเหล่านี้ ล้วนจัดอยู่ในประเภทความต้องการก้าวหน้าและเติบโตทั้งสิ้น ความต้องการประเภทนี้จะเปรียบเทียบกับความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จทางใจและความสำเร็จตามความนึกคิดทุกอย่างที่สูงสุดแห่งตนและความต้องการยอมรับนับถือในตนเองตามทฤษฎีของ Maslow

ทฤษฎี E.R.G ของ Alderfer มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ของ Maslow ที่ว่าความต้องการที่ยังไม่ตอบสนองจะจูงใจบุคคลและเห็นด้วยว่าโดยทั่วไปบุคคลจะก้าวขึ้นไปตามลำดับของความต้องการจากระดับต่ำกว่าก่อนความต้องการระดับสูง เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับต่ำจะมีความสำคัญน้อยลงแต่อย่างไรก็ตาม ภายใต้สถานการณ์บางอย่าง บุคคลอาจจะกลับมายังความต้องการระดับต่ำได้ เช่น บุคคลที่คับข้องใจภายในการตอบสนองความต้องการการเจริญเติบโต อาจจะถูกใจให้ตอบสนองความต้องการความสัมพันธ์ที่ต่ำลงมา จึงทำให้ทฤษฎีนี้มีทั้งส่วนเหมือนและส่วนต่างกับทฤษฎีความต้องการของ Maslow (วุฒิพล สกลเกียรติ, 2546, น. 193-194)

ทฤษฎี ERG นี้จะมีข้อสันนิษฐาน 3 ประการเป็นกลไกสำคัญอยู่คือ 1. ความต้องการที่จะได้รับการตอบสนอง (need satisfaction) นั้นเองหากความต้องการระดับใดได้รับการตอบสนองน้อยความต้องการประเภทนั้นจะมีอยู่สูง 2. ขนาดความต้องการ (desire strength) ถ้าหากความต้องการประเภทที่อยู่ต่ำกว่า เช่น ความต้องการอยู่รอดได้รับการตอบสนองมากเพียงพอแล้ว ก็จะยิ่งทำให้ความต้องการประเภทที่อยู่สูงกว่า มีมากยิ่งขึ้น 3. ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนอง (need frustration) ถ้าหากความต้องการประเภทที่อยู่ สูงมีอุปสรรคขัดขวางได้รับการตอบสนองน้อยก็จะทำให้ความต้องการประเภทที่อยู่ต่ำกว่าลงไปมีความสำคัญมากขึ้น นอกจากนี้ทฤษฎี ERG ยังไม่เคร่งครัดกับลำดับขั้นความต้องการมากนักในข้อที่ว่าต้องได้รับ ความพึงพอใจในความต้องการเจริญก้าวหน้า (growth needs) ก็ได้หรือความต้องการทั้ง 3 นี้ อาจดำเนินไปในขณะเดียวกันก็ได้ในการนำทฤษฎี ERG ของ Alderfer มาประยุกต์ใช้เพื่อจูงใจในการปฏิบัติงาน

ตามการศึกษาค้นคว้ามี 2 ด้านดังนี้ 1. ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงานเป็นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม 2. ด้านความรู้สึกประสบความสำเร็จเป็นความต้องการด้านความก้าวหน้าเป็นความต้องการขั้นสูงสุดและเป็นความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคมและประสบความสำเร็จในชีวิต

6.7.3 ทฤษฎีแรงจูงใจไฟล์สัมฤทธิ์ของ McClelland

ทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland เป็นแนวคิดที่กว้างไกล โดยอธิบายว่าคนจะมีแรงจูงใจไฟล์สัมฤทธิ์ได้จะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน จนถึงองค์การที่คน ๆ นั้น เข้าไปเกี่ยวข้อง

ทฤษฎีนี้เน้นอธิบายการจูงใจของบุคคลที่กระทำเพื่อให้ได้มา ซึ่งความต้องการความสำเร็จมิได้หวังรางวัลตอบแทนจากการกระทำของเขา ซึ่งความต้องการความสำเร็จนี้ในแง่ของการทำงาน หมายถึงความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อคนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอื่นสำเร็จต่อไป หากองค์การใดที่มีพนักงานที่แรงจูงใจไฟล์สัมฤทธิ์จำนวนมากก็จะเจริญรุ่งเรืองและเติบโตเร็ว

ในช่วงปีค.ศ. 1940s McClelland ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (thematic apperception test (tat) เพื่อวัดความต้องการของมนุษย์ โดยแบบทดสอบ TAT เป็นเทคนิค การนำเสนอภาพต่างๆ แล้วให้บุคคลเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเห็นจากการศึกษาวิจัยของแมคคลีแลนค์ได้สรุปคุณลักษณะของคนที่มีความแรงจูงใจไฟล์สัมฤทธิ์สูงมีความต้องการ 3 ประการที่ได้จากแบบทดสอบ TAT ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลได้ดังนี้

1) ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement (nach) เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ จากการวิจัยของ McClelland พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จ (nach) สูง จะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับ เพื่อประเมินผลงานของตนเองมีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง และกล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลว

2) ความต้องการความผูกพัน (need for affiliation (naff) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3) ความต้องการอำนาจ (need for power (npower) เป็นความต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูงจะแสวงหาวิถีทางเพื่อทำให้ตนมีอิทธิพล

เหนือบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำต้องการทำงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่นและจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่าพนักงานที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักต้องการจะทำงานในลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

- 1) งานที่เปิดโอกาสให้เขารับผิดชอบเฉพาะส่วนของเขาและเขามีอิสระที่จะตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2) ต้องการงานที่มีระดับยากพอดีไม่ง่ายหรือยากจนเกินไปกว่าความสามารถของเขา
- 3) ต้องการงานที่มีความแน่นอนและต่อเนื่องซึ่งสร้างผลงานได้และทำให้เขามีความก้าวหน้าในงาน เพื่อจะพิสูจน์ตนเองถึงความสามารถของเขาได้

นอกจากงานในลักษณะดังกล่าวแล้ว แมคคลีแลนค์ได้พบว่าปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพคือสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับงานที่เขาทำด้วย

6.7.4 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Frederick W. Taylor

ในยุคของการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) วิศวกรชาวอเมริกัน ชื่อว่า Frederick W. Taylor ได้เสนอหลักการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการจัดการ ซึ่งก่อให้เกิดปรัชญาของการบริหารที่เน้นหลักการพื้นฐานของการนำวิทยาศาสตร์มาใช้ในการจัดการ การเน้นการให้สิ่งจูงใจกับผู้ทำงาน โดยถือหลักการว่าทำงานมากได้เงินมาก (more production more money) และเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลอย่างสูงสุด เพื่อประโยชน์ขององค์กร (วรเดช จันทรศร, 2544, น.32) ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการจูงใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็น เรื่องของการกำหนดเวลากับความสามารถในการทำงาน การจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายชิ้นงาน การให้ โบนัสกับผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น Taylor เห็นว่าสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จูงใจให้พนักงานแต่ละคนทำงาน จำนวนเงินที่พนักงานได้รับจะมีความสำคัญมากกว่าลักษณะของงานที่ ปฏิบัติพนักงานจะทำงานอะไรก็ได้ที่ช่วยให้เขาได้รับค่าจ้างมากพอ การจูงใจตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ของ Frederick W. Taylor ใช้ได้ผลในระยะสั้นเท่านั้น เนื่องจากมนุษย์ มีชีวิตจิตใจ ดังนั้นการปฏิบัติต่อและให้ลูกน้องทำงานเสมือนเครื่องจักร จึงไม่อาจใช้ได้ในระยะยาว

ทฤษฎีการจูงใจของ Taylor (พรรณราย ทรัพย์ะประภา, 2529, น.63) กล่าวว่า Taylor ได้ชื่อว่าเป็นบิดาของการจัดการทาง วิทยาศาสตร์ “The Father of Scientific Management” เนื่องจากเป็นคนแรกที่ได้เสนอแนะหลักจูงใจให้คนทำงานที่เรียกว่า “การจัดการทางวิทยาศาสตร์”

(Scientific Management) ซึ่งถือว่าเป็นการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ทฤษฎีของ Taylor เป็นที่ยอมรับและยึดถือปฏิบัติต่อมาเป็นเวลานาน Taylor ได้ตั้งข้อสังเกตว่าระบบการให้ผลตอบแทนในขณะนั้นมิได้เป็นระบบของการให้ผลตอบแทนที่กำหนดขึ้นมาสำหรับบุคคลที่มีผลผลิตสูงนั้น คือ คนงานที่มีผลผลิตสูงได้รับค่าตอบแทนเท่ากับผู้ที่ที่มีผลผลิตต่ำ Taylor เชื่อว่าคนงานที่มีผลผลิตสูงเห็นว่าผลตอบแทนของเขาเท่ากับคนงานที่มีผลผลิตต่ำ แล้วคนงานที่มีผลผลิตสูงจะลดการผลิตของเขาลงทันทีจากข้อสังเกตนี้เองทำให้ Taylor เสนอแนะระบบของการให้ผลตอบแทนที่ขึ้นอยู่กับผลผลิตของคนงานแต่ละคนขึ้นมา ระบบการจ่ายผลตอบแทนของ Taylor มีลักษณะพิเศษ คือ จะมีอัตราผลตอบแทนต่อหน่วย เป็นสองอัตรา กล่าว คือ อัตราหนึ่งจะใช้กับระดับของผลผลิตที่ยังไม่ถึงมาตรฐานและอีกอัตราหนึ่งจะใช้กับระดับของผลผลิตที่เท่ากับมาตรฐานหรือสูงกว่าและอัตราผลตอบแทนต่อหน่วยที่สูงกว่านี้ จะจ่ายให้แก่ผลผลิตทุก ๆ ชิ้น ทฤษฎีการจูงใจในสมัยเดิมมักจะตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าเงินเป็นตัวจูงใจเบื้องต้น ผลตอบแทนทางการเงินจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลการปฏิบัติงานและถ้าผลตอบแทนที่เป็นเงินสูงเพียงพอแล้วคนงานจะมีความสามารถในการผลิตมากขึ้น นอกจากนี้ Taylor ยังได้กำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานด้วยการแยกงานออกเป็น ส่วน ๆ และทำการวัดระยะเวลาที่ต้องใช้การทำงานแต่ละส่วนให้เกิดความสำเร็จว่าจะต้องใช้เวลาเท่าไร แนวทางของทฤษฎีของ Taylor ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่เกี่ยวกับตัวบุคคลในที่ทำงานดังนี้

- 1) ปัญหาของความไม่มีประสิทธิภาพจะเป็นปัญหาอย่างหนึ่งของฝ่ายบริหารมิใช่ปัญหาของคนงาน
- 2) คนงานจะมีความรู้สึกในทางที่ผิดในกรณีที่ว่าถ้าพวกเขาทำงานรวดเร็วเกินไปพวกเขาจะกลายเป็นคนว่างงาน
- 3) คนงานมีแนวโน้มตามธรรมชาติที่จะทำงานโดยไม่ใช้ความสามารถเต็มที่
- 4) หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร คือ การหาคนทำงานที่เหมาะสมกับงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะและทำการฝึกฝนอบรมด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน
- 5) ผลการปฏิบัติงานของพนักงานควรจะเกี่ยวพัน โดยตรงกับระบบของผลตอบแทนหรือระบบจ่ายผลตอบแทนของผลผลิต Taylor มีความเชื่อว่าประสิทธิภาพของพนักงานจะสูงขึ้นถ้ามีการจูงใจให้พนักงานด้วยการจ่ายผลตอบแทนต่อหน่วยและการออกแบบงานให้มีวิธีการที่ดีที่สุด ทฤษฎีของ Taylor ดังกล่าวนี้เป็นแนวทางที่ผู้บริหารนำไปใช้มาเป็นเวลานานพอสมควร จนกระทั่งผู้บริหารส่วนใหญ่เริ่มยอมรับว่าแนวทางนี้มีข้อเสียหลายประการ

ด้วยกัน ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้ 1.การที่มีทัศนคติเกี่ยวกับคนงานทุกคนว่าเป็นคนเกียจคร้านจะต้องมีการบังคับบัญชาอย่าง ใกล้เคียง และถูกใจด้วยเงินเพียงอย่างเดียวนั้นเป็นทัศนคติที่ไม่ถูกต้องคนงานบางคนอาจจะสามารถ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยปราศจากการควบคุมอย่าง ใกล้เคียง 2. คนงานจะถูก ใจให้ปฏิบัติงานด้วยปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายอย่างแทนที่จะเป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียวสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ ความสำเร็จการยกย่องนับถือความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานหรือ โอกาสของการพัฒนาและความเจริญงอกงามส่วนบุคคล เป็นต้น

6.7.5 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Douglas McGregor

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมาการบริหารหรือการจัดการได้มุ่งเน้น ความสำคัญขององค์ประกอบในการจูงใจคนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสภาพที่ทำงาน เงินเดือนหรือ การลงโทษ ซึ่งเป็นแรงจูงใจ (Incentive) แบบหนึ่ง Douglas McGregor จากสถาบัน Massachusetts Institute of Technology ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับคนในองค์การเป็นทฤษฎี X และ ทฤษฎี Y ซึ่งจำแนกคน เป็น 2 กลุ่ม

1) THEORY X

- (1) โดยปกติวิสัยแล้วคนจะขี้เกียจ ไม่ชอบทำงาน และจะเลื่องงานถ้าทำได้
- (2) ด้วยเหตุที่คนไม่ชอบทำงาน ดังนั้นจึงต้องมีการสั่งการควบคุม และการจูงใจทางลบเพื่อให้เขา ทำงานตามเป้าหมายของบริษัท
- (3) โดยเฉลี่ยทั่วไปคนชอบรับคำสั่งจะพยายาม หลีกเลียงความรับผิดชอบ มีความทะเยอทะยานน้อย แต่ต้องการความมั่นคงในการทำงาน

2) THEORY Y

- (1) สำหรับคนส่วนใหญ่แล้วรักที่จะทำงานและมีความรับผิดชอบ
- (2) คนจะมีการควบคุมตนเองในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของบริษัทซึ่งเขาเองก็ยอมรับ
- (3) ภายใต้สภาพการทำงานที่เหมาะสมคนจะเรียนรู้การยอมรับและอยากมีความรับผิดชอบมากขึ้น
- (4) คนจะมีความสนใจในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความคิดทักษะการทำงานตลอดจนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน

จากทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความสำคัญของการจูงใจอยู่ที่การศึกษาพื้นฐานความต้องการของคน พฤติกรรมการทำงานของคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงวิธีการและเทคนิคที่ควรใช้ในการจูงใจบุคคลแต่ละประเภทในองค์การให้สามารถปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์การได้โดย Douglas McGregor

ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีความแตกต่างกัน 2 ลักษณะ กล่าวคือ ลักษณะแรกเป็นทัศนคติในทางลบ เรียกว่าทฤษฎี X และลักษณะที่สองเป็นทัศนคติในทางบวก เรียกว่าทฤษฎี Y ลักษณะบุคคลตาม ทฤษฎี X เชื่อว่าบุคคลนี้เกี่ยวข้องไม่ชอบทำงาน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพยายามกำหนดมาตรฐานในการ ควบคุมผู้ได้บังคับบัญชาอย่างไรก็ลี้ซิดมีการสั่งการโดยตรง การใช้ระเบียบ และหน้าที่การลงโทษจำเป็นต้องมีการจูงใจจะเน้นค่าตอบแทนด้านการเงินและผลประโยชน์อื่น ๆ จะเห็นว่าจุดสำคัญของการจูงใจคือ การตอบสนองความต้องการของคนด้วยความต้องการพื้นฐานเท่านั้น เนื่องจากทฤษฎี X จะตั้งอยู่บนข้อสมมติฐานของการตอบสนองความต้องการระดับต่ำ คือความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัย

ส่วนลักษณะบุคคลตามทฤษฎี Y เชื่อว่าบุคคลไม่ได้เป็นดังเช่นทฤษฎี X โดยเชื่อว่าการมี สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและการใช้แนวทางที่เหมาะสม คนจะควบคุมและสั่งงานด้วยตนเอง แรงจูงใจคือ ความรับผิดชอบซึ่งมีอยู่ทุกคน ผู้บังคับบัญชาเพียงจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและวิธีการปฏิบัติงานที่ช่วยให้บุคคลเหล่านี้สามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของเขาเองควบคู่ไปกับความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรไปพร้อมกันเท่านั้น เนื่องจากทฤษฎี Y จะตั้งอยู่บนข้อสมมติฐานของการตอบสนองความต้องการในระดับสูง คือ ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการชื่อเสียงและความต้องการความสำเร็จในชีวิต

6.7.6 ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom

การศึกษาของ Vroom เรียกว่า The Expectancy Theory ซึ่งเป็นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับรางวัลตอบแทนบุคคลจะเลือกรับรู้ตามความคาดหวังรางวัลที่คาดว่าจะได้รับ บุคคลจะเลือกทำงานในระดับที่ผลออกมาได้รับผลประโยชน์มากที่สุด บุคคลจะทำงานหนักถ้าเขาคาดหวังว่าความพยายามของเขาจะนำไปสู่รางวัลที่เขาต้องการ โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ

1) ความคาดหวัง (Expectancy) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามในการทำงานกับผลงานที่เกิดขึ้น คือ การที่บุคคลประเมินความเป็นไปได้ว่า ถ้ามีความพยายามเพิ่มขึ้น หรือทำงานหนักขึ้นจะนำไปสู่ผลงานที่ดีขึ้น

2) สิ่งที่เป็นเครื่องมือ (Instrumentality) คือการรับรู้และหวังผลงานที่เกิดขึ้นจากการมีความพยายามเพิ่มขึ้นจะนำไปสู่รางวัลตอบแทนที่ต้องการ

3) ความชอบพอ (Valence) เป็นความต้องการภายในบุคคลคือคุณค่าของรางวัล หรือ ความชอบพอในรางวัล

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการจูงใจ โดยต้องสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นกระบวนการคือ การจูงใจในการทำงานนั้นเพิ่มขึ้นจากการที่บุคคลมีความ

คาดหวังในการทำงานของตน นั่นคือรู้ว่าความสามารถของคนจะนำไปสู่ผลงานที่ดีและรับรู้ว่าจะไรคือรางวัลตอบแทนสำหรับผลงานที่ดีนั้น หรือรับรู้ว่าจะได้รับรางวัลนั้นแล้วจะต้องชอบพอในรางวัลนั้นด้วย เมื่อองค์การมีองค์ประกอบทั้งสามประการเป็นไปอย่างสอดคล้องกันดังนี้แล้วก็จะเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งจะไปกระตุ้นความพยายามให้สูงขึ้นอีก การจูงใจในการทำงานเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุดของเขาจะนำไปสู่รางวัลที่เขาต้องการในด้านรายรับ หรือตำแหน่งที่สูงขึ้นระดับผลผลิตของบุคคลใดจะขึ้นอยู่กับแรงผลักดัน 3 ประการ คือ

- 1) เป้าหมายของบุคคลนั้น
- 2) ความเข้าใจหรือการรับรู้ในความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตและการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย
- 3) การรับรู้ในความสามารถของเขาว่าจะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดต่อระดับผลผลิต

6.7.7 ทฤษฎีว่าด้วยความยุติธรรมของ J. Stacy Adams (Equity Theory)

ทฤษฎีว่าด้วยความยุติธรรม หรือ Equity Theory ของ J. Stacy Adams มุ่งเน้นปัจจัยสำคัญ 2 ประการในการให้รางวัลตอบแทน คือ ปัจจัยนำเข้าและปัจจัยนำออก ปัจจัยนำเข้า หมายถึง คุณสมบัติของบุคคลที่มีสำหรับการทำงาน เช่น ระดับการศึกษา ทักษะ ความอาวุโส ความพยายามทุ่มเทให้กับงาน เป็นต้น ปัจจัยนำเข้านี้เป็นสิ่งที่กำหนดความรู้สึกของบุคคลว่าตนเองควรจะได้รับรางวัลตอบแทนอย่างไร ปัจจัยนำออกหมายถึง รางวัลตอบแทนที่บุคคลได้รับ เช่น เงินเดือน รายได้อื่น การยอมรับ การเลื่อนขั้น ความพยายามทำงาน รางวัล เป็นต้น ปกติคนเรามีแนวโน้มที่จะประเมินความยุติธรรมในสิ่งที่ควรได้รับเสมอ คือจะดูระหว่างผลได้ที่ตนได้รับเป็นอัตราส่วนอย่างไรต่อปัจจัยนำเข้าของตน เมื่อได้รู้อัตราส่วนของตนแล้วก็จะนำไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ที่ทำงานเหมือน ๆ กัน เพื่อให้รู้ว่ารางวัลนั้นมีความเสมอภาคกันหรือไม่ ในการเปรียบเทียบเมื่อพบว่าการให้รางวัลตอบแทนไม่มีความยุติธรรมก็จะกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าเป็นข้อแลกเปลี่ยนที่ยุติธรรมหรือเหมาะสม

แนวความคิดนี้มีประโยชน์ต่อผู้บริหาร คือให้รู้ว่าการให้รางวัลตอบแทนอย่างไม่เป็นธรรมขององค์การ มีผลกระทบต่อความต้องการภายในของบุคคลในการแสวงหาความยุติธรรม การจูงใจในการทำงาน จึงควรมีความยุติธรรมในการให้รางวัลตอบแทน อย่างไรก็ตามไม่ควรสร้างแรงจูงใจ โดยให้รางวัลตอบแทนที่สูงเกินกว่าการทำงาน เพื่อหวังจะให้การทำงานเพิ่มขึ้น เพราะการให้รางวัลมากเกินไปแก่บุคคลหนึ่งย่อมทำให้บุคคลอื่นรู้สึกไม่ยุติธรรม และผู้บริหารควรคำนึงถึงตัวแปรด้านการรับรู้ของบุคคลจะมีผลกระทบต่อการสร้างเสมอภาค

เพื่อการจูงใจในการทำงานด้วย เพราะการรับรู้ความเสมอภาคในความรู้สึกละเอียดของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไปตามการรับรู้

6.7.8 ทฤษฎีความคาดหวังของ *Porter and Lawler*

Porter และ Lawler ได้ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของบุคคลขึ้นอยู่กับมูลค่าของรางวัลกับการรับรู้ความเป็นไปได้ของรางวัลและความสามารถในการทำงานตลอดจนการรับรู้ความต้องการในงานช่วยบุคคลมองเห็นความสำเร็จในการทำงานซึ่งนำไปสู่รางวัลและความพึงพอใจการทำงานมีอิทธิพลต่อความรู้สึกได้รับรางวัลที่เท่าเทียมกันแต่ละบุคคลจะมองเห็นรางวัลที่เหมาะสมกับความพยายามที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจ ตลอดจนมูลค่าของรางวัลที่แท้จริงจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจด้วย ตัวแบบความคาดหวังในการจูงใจของ Porter และ Lawler

จากตัวแบบการจูงใจของ Porter และ Lawler สรุปได้ว่าการปฏิบัติงานจะทำให้บุคคล ได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน รางวัลบางอย่างเป็นรางวัลจากภายนอก เช่น การเพิ่มค่าจ้าง เงินเดือน และการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ส่วนรางวัลที่เรียกว่าเป็นรางวัลภายใน เช่น การยอมรับตนเอง ความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น บุคคลจะประเมินว่าการที่ตนจะทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังว่าจะได้รับความเป็นธรรมเพียงใด กล่าวคือ ถ้าเขาคาดหวังรางวัลที่เขาได้รับมีความเป็นธรรมจะทำให้เขาเกิดความพอใจในการทำงาน

6.7.9 ทฤษฎีแรงจูงใจของ *Frederick Herzberg*

ในปี ค.ศ. 1959 Frederick Herzberg จาก University of Utah ได้รวมความคิดของ Taylor และ Maslow นำเสนอความคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการทำงานของพนักงาน ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการจูงใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด Herzberg ให้ใช้ผลงานของเขาว่า Motivation Hygiene Theory ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นทฤษฎีสององค์ประกอบของ Herzberg (Herzberg's Two Factor Theory) ซึ่งสรุปว่ามีปัจจัยสำคัญ 2 ประการที่สัมพันธ์กับความชอบหรือไม่ชอบในงานของแต่ละบุคคลกล่าวคือ สิ่งจูงใจมี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 เป็นสิ่งให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและแบบที่ 2 คือ การป้องกันการเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ซึ่งเรียกแบบที่หนึ่งว่า Motivators (ปัจจัยจูงใจ หรือ ปัจจัยกระตุ้น) และเรียกแบบที่สองว่า Maintenance (ปัจจัยค้ำจุน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) *ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor)* ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เพื่อจูงใจให้ คนชอบและรักงานปฏิบัติเป็นการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคคลในองค์การให้ปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะปัจจัยที่สามารถสนองตอบความต้องการภายในบุคคลได้ด้วยกัน ประกอบด้วย

(1) *ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล* หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้ เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จอย่างดีเป็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การรู้จักป้องกัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้นเมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจและปลาบปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น ๆ

(2) *การได้รับการยอมรับนับถือ* หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชาการยอมรับนี้อาจจะอยู่ในการยกย่องชมเชยแสดงความยินดีการให้กำลังใจหรือการแสดงออกอื่นใดที่สื่อให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถเมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด บรรลุผลสำเร็จการยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานด้วย

(3) *ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ* หมายถึง งานที่น่าสนใจงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ต้องลงมือทำหรือเป็นงานที่มีลักษณะสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพังแต่ผู้เดียว

(4) *ความรับผิดชอบ* หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างดีไม่มีการตรวจ หรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

(5) *ความก้าวหน้า* หมายถึง ได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการฝึกอบรม

2) *ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor)* ปัจจัยค้ำจุนหรืออาจเรียกว่า ปัจจัยสุขอนามัย หมายถึง ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลาถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กรบุคคลในองค์กรจะเกิดความไม่ชอบงานขึ้น และปัจจัยที่มาจากภายนอกบุคคลได้แก่

(1) *เงินเดือน* หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขึ้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นที่พอใจของบุคลากรในการทำงาน

(2) *โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต* หมายถึง การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงานแล้วยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพด้วย

(3) *ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน* หมายถึง การติดต่อไปไม่ว่าเป็นกิริยาหรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกันสามารถทำงานร่วมกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

(4) *สถานะของอาชีพ* หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี

(5) นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การจัดการและการบริหารองค์การ การติดต่อสื่อสารภายในองค์การ

(6) สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพทางกายภาพของงานเช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงานรวมทั้งลักษณะของสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ อีกด้วย

(7) ความเป็นอยู่ส่วนตัว หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีอันเป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ของเขาไม่มีความสุขและพอใจกับการทำงานในแห่งใหม่

(8) ความมั่นคงในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพหรือความมั่นคงขององค์การ

(9) วิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหาร การเพิ่มพฤติกรรม การลดพฤติกรรม การเสริมแรงทางบวก การเรียนรู้ หลีกเลี่ยงปัญหาให้ผลลัพธ์ เป็นบวก ยับยั้งผลลัพธ์ที่เป็นลบ การยับยั้ง พฤติกรรม การเรียนรู้ หลีกเลี่ยงปัญหา ให้ผลลัพธ์เป็นบวก ให้ผลลัพธ์ที่เป็นลบ

ทฤษฎีแรงจูงใจที่กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอยู่แตกต่างกันในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ผู้บริหารจะ พบว่า การทำงานของพนักงานมีความแตกต่างกัน บางคนขยันหมั่นเพียรทำงานหนักกว่าคนอื่น มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่าคนอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแรงจูงใจในการทำงานได้รับผลกระทบจากปัจจัยในที่แตกต่างกัน ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ได้แก่ ความสนใจ ทักษะและความต้องการในความเป็นจริงพบว่าคนที่ทำงานหรือกระทำกิจกรรมที่ตนเองชอบหรือสนใจมักจะยินดีหรือทุ่มเทความพยายามให้กับงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ มากกว่าการทำงานที่ตนไม่สนใจ นอกจากนี้คนที่มีความสนใจในทางบวกต่องานนั้นก็ขยันหมั่นเพียรทำงานหนักยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสนใจและทักษะที่ดีมีต่องานมีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานได้มีการค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์และพบว่า เมื่อมนุษย์มีความต้องการเกิดขึ้น และความต้องการนั้นยังไม่ได้รับการตอบสนองจะมีความพยายามเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตนให้ได้ นอกนั้นได้มีการศึกษาปัจจัยภายนอกของบุคคลหรือปัจจัยด้านองค์การซึ่งมีผลกระทบต่อสมาชิกในองค์การ ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหารในอันที่จะรักษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไว้ ผู้บริหารจึงควรควบคุมปัจจัย ภายนอก โดยพยายามปรับปรุงปัจจัยเกี่ยวกับงานเพื่อสร้างแรงจูงใจและพยายามรักษาปัจจัยแวดล้อมของงานให้อยู่ในระดับที่จะไม่ก่อให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน

สรุปได้ว่าการนำทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg ไปประยุกต์นั้น จำเป็นต้องจัดและกำหนดปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 2 ด้าน ทั้งด้านที่เรียกว่า Motivation Factors หรือปัจจัยค่าจูน และด้านที่เรียกว่า Maintenance Factors หรือปัจจัยค่าจูน โดยปัจจัยจูงใจจะทำให้คนงานมีความสุข หรือมีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ส่วนปัจจัยค่าจูนจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และทฤษฎีของ Herzberg ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารจะต้องมีทัศนคติที่เกี่ยวกับงานของผู้ใต้บังคับบัญชา 2 ประการคือ ประการที่หนึ่งสิ่งที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุข และประการที่สอง สิ่งที่ทำให้เขาไม่มีความสุขในการทำงาน เดิมผู้บริหารมักคิดว่าจูงใจเป็นด้านการเงิน การปรับปรุงในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมในการทำงานจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและทำให้การขาดงานและการออกจากงานจะน้อยลง แต่แท้จริงแล้วไม่ถูกต้องทั้งหมด เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้เป็นเพียงปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และไม่ให้เกิดปัญหาเท่านั้นเอง มิได้เป็นตัวจูงใจให้คนทำงาน ปัจจัยที่จูงใจให้คนทำงานหมายถึง เงินเดือน การบริหารงาน การตรวจสอบควบคุมงานและสภาพการทำงาน เช่น พนักงานทุกคนย่อมมีความหวังว่าจะได้รับเงินเดือนที่ เป็นธรรม การบริหารงานองค์การให้เหมาะสม สภาพของงาน ที่สร้างความพอใจแก่พนักงาน คุณภาพชีวิตและเทคโนโลยี ซึ่งปัจจัยจูงใจนี้จะเป็นปัจจัยกระตุ้น มีพลังแรงในการทำงานมากขึ้นด้วย

6.7.10 ทฤษฎีแรงจูงใจของ Evans

อีแวนส์ (Evans, 1971, pp. 31 - 38) เป็นอีกคนหนึ่งที่กำลังกล่าวถึงแรงจูงใจในการทำงาน โดยเน้นถึงความสำคัญของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน ซึ่งอีแวนส์ได้ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการกระตุ้นให้บุคคลแสดงความสามารถออกมาว่ากิจกรรมของแต่ละบุคคลที่กระทำนั้นย่อมนำไปสู่วัตถุประสงค์อันสำคัญที่ผู้กระทำคาดหวังไว้ Evans ได้เสนอแนะแบบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงานซึ่งพอสรุปได้ว่า

1) แรงจูงใจในการทำงานใด ๆ นั้นขึ้นอยู่กับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงาน โดยแนวทางในการดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น

2) แม้ว่าจะมีแรงจูงใจในการทำงานแต่ถ้ามีตัวถ่วงในการทำงาน เช่น ขาดความรู้ ความสามารถในการทำงาน ขาดอิสรภาพก็จะทำให้กิจกรรมนั้นขาดตอนแต่ถ้าไม่มีแรงจูงใจ กิจกรรมนั้นจะดำเนินไปด้วยดีไม่ได้ อาจจะกระทำขาดตอนเป็นช่วง ๆ ไม่สม่ำเสมอ กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นกิจกรรมที่สม่ำเสมอและความสม่ำเสมอในการทำงานจะต้องขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ สิ่งแวดล้อมที่ดีในการทำงาน ตลอดจนแรงจูงใจที่จะดำเนินการด้วย

3) ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้นั้นจะเกิดขึ้นได้เพราะมีความสม่ำเสมอในการทำงานประกอบกับแนวทางในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ องค์ประกอบทั้งสองประการนี้ หากขาดประการหนึ่งประการใดความสำเร็จก็จะลดน้อยลง กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานนั้นอยู่ที่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติและสภาพแวดล้อมในหน่วยงานเป็นหลัก เมื่อผู้ปฏิบัติรับทราบงานสิ่งเหล่านี้แล้วลงมือปฏิบัติ ผลประโยชน์ที่ได้รับในส่วนต่าง ๆ ย่อมมีผลสะท้อนกลับมาเป็นตัวกระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานในส่วนต่าง ๆ ไปอย่างเป็นวัฏจักรสิ่งนี้เองที่ผู้บริหารและหน่วยงานควรคำนึงถึงและใช้เป็นหลักปฏิบัติในการเสริมสร้างศักยภาพและแรงจูงใจในกรปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานต่อไป

6.7.11 ปัจจัยจูงใจในการทำงานของ โควิน คลังแสง

โควิน คลังแสง (2536, น. 52 - 57) ได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิดของนักวิชาการท่านอื่น ๆ ว่าด้วยปัจจัยที่เป็นสิ่งจูงใจในการทำงาน ไว้ดังนี้

- 1) ความสำเร็จในการทำงาน หมายถึง การทำงานได้ตามเป้าหมายตามกำหนดเวลาสามารถแก้ปัญหาได้
- 2) การให้การยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยกย่อง ชมเชย ไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น
- 3) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ หมายถึง งานที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทหายความสามารถจนปฏิบัติไม่น่าเบื่อ
- 4) ความรับผิดชอบ หมายถึง ความตั้งใจความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ การจูงใจตนเองและ อิศระในการทำงาน
- 5) ความก้าวหน้า หมายถึง การที่งานที่ปฏิบัติได้รับการพัฒนา ได้โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนระดับสูงขึ้น และการได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ
- 6) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความจริงใจและเต็มใจของผู้บังคับบัญชาในการรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือเกื้อกูล จากผู้บังคับบัญชา และโอกาสได้รับการพบปะสังสรรค์กับผู้บังคับบัญชา
- 7) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน หมายถึง ความสัมพันธ์ทั้งโดยหน้าที่การงานและ โดยส่วนตัวและการได้รับความร่วมมือเต็มใจในการปฏิบัติงาน
- 8) ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา หมายถึง ความสัมพันธ์ทั้งโดยหน้าที่การงานและ โดยส่วนตัวและการได้รับความร่วมมือ

9) นโยบายการบริหารงาน หมายถึง นโยบายการบริหารงานกำหนดนโยบาย การกระจายและมอบหมายงานและการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

10) การปกครองบังคับบัญชา หมายถึง การมอบอำนาจ ความยุติธรรมในการปกครองบัญชาและความสามารถและความสุขของผู้บังคับบัญชา

11) การนิเทศงาน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ การติดตาม และการตรวจสอบและการส่งเสริมศักยภาพส่วนบุคคลและการใช้บทบาทความเป็นผู้นำในการนิเทศ

12) สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง ความเป็นสัดส่วนของอาคารสถานที่ที่ถึงอำนวยความสะดวก บรรยากาศลักษณะแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม

13) ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความมั่นคงของตำแหน่งงานและองค์กร ความถาวรใน การจ้างงาน การมีงานให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและความรักและการให้คุณค่าแก่งานที่ปฏิบัติ

14) เงินเดือน หมายถึง ความเหมาะสมของเงินเดือนขั้นของเงินเดือนและความเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบและความเหมาะสมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

15) ผลประโยชน์เกื้อกูล หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน เช่น สวัสดิการต่าง ๆ การลาพัก การได้รับบำเหน็จบำนาญและค่าชดเชยเมื่อเจ็บป่วยหรือพิการจากการปฏิบัติงาน

หลังจากที่ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมาทั้งหมดแล้ว ในส่วนต่อไปนี้จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะที่ต้องการประเมินผล ได้แก่ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ซึ่งเป็นโครงการของรัฐบาลที่ดำเนินการในปี งบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยดำเนินการในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในประเทศไทย

7. นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนนั้นจะแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ได้แก่ ที่มาและความสำคัญของนโยบาย วัตถุประสงค์ของนโยบาย กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย เป้าหมายและพื้นที่การดำเนินการ ทิมขับเคลื่อนนโยบาย และแผนการจัดเวที 4 ครั้ง ในหมู่บ้าน/ชุมชนตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

7.1 ที่มาและความสำคัญของนโยบาย

ด้วยรัฐบาลมีงานนโยบายสำคัญ (Agenda) หลายประการลงไปในพื้นที่และต้องการให้มีการสร้างการรับรู้แก่ประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยให้กระทรวงมหาดไทยบูรณาการงานสำคัญร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ทั้งงานด้านสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง โดยใช้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เป็นแกนหลักไปสร้างความเข้าใจกับประชาชนและทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เป็นการระกบประชาชนและลดความซ้ำซ้อนนายกรัฐมนตรียังได้เสนอให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีกรอบหลักการในการดำเนินการเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความยั่งยืน ดังนี้

7.1.1 สัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่ง ด้วยการสร้างความสามัคคีปรองดองจัดให้มีการทำสัญญาประชาคมหรือเรียกอย่างอื่นให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายเพื่อรับรู้และปฏิบัติตามร่วมกัน

7.1.2 คนไทยไม่ทิ้งกัน ด้วยการดูแลผู้มีรายได้น้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ทีลงทะเบียน โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

7.1.3 ชุมชนอยู่ดีมีสุข ด้วยการพัฒนาความเป็นอยู่ อาชีพ และรายได้แก่ประชาชน

7.1.4 วิถีไทยวิถีพอเพียง ด้วยการส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตรวมทั้งเสริมสร้างวินัยการออมในทุกช่วงอายุ

7.1.5 รู้สิทธิ รู้หน้าที่ รู้กฎหมาย ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องสิทธิหน้าที่การเคารพกฎหมายและการเป็นพลเมืองที่ดี

7.1.6 รู้กลไกการบริหารราชการ ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งเรื่องกลไกการบริหารราชการแผ่นดินแต่ละระดับและการบริหารงานประมาณที่มุ่งประโยชน์แก่ประชาชน

7.1.7 รู้รักประชาธิปไตย ไทยนิยม ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

7.1.8 รู้เท่าทันเทคโนโลยี ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเทคโนโลยี ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องผ่าน โครงการสำคัญ เช่น อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน

7.1.9 บูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างครบวงจร

7.1.10 งานตามภารกิจของทุกหน่วยงาน (Function)

7.2 วัตถุประสงค์ของนโยบาย

7.2.1 บูรณาการการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ

7.2.2 พัฒนาแก้ไขปัญหาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง

7.2.3 สร้างความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบบประชาธิปไตย

7.3 กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย

สำนักนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งที่ 21/2561 ลงวันที่ 23 มกราคม 2561 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการฯ 4 ระดับ ดังนี้

7.3.1 คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับประเทศ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของส่วนราชการ หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนร่วมกันตามแนวทางประชารัฐทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง

7.3.2 คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ มีปลัดจังหวัดและพัฒนาการจังหวัดพะเยา เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม มีอำนาจหน้าที่ในการถ่ายทอดนโยบายและกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน แก่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบลทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่จังหวัด

7.3.3 คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานกรรมการ มีหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครองที่ทำการปกครองอำเภอ และพัฒนาการอำเภอ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการและจัดทำแผนการลงพื้นที่ของทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบล เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่อำเภอ

7.3.4 ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ประกอบด้วย ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ประชาชนชาวบ้านและจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ในพื้นที่ จำนวน 7 – 12 คน มีอำนาจหน้าที่เป็นชุดปฏิบัติงานในพื้นที่

สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการฯ ระดับกรุงเทพมหานคร/เขต/ชุมชน ตามแนวทางของคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด อำเภอ และทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบล โดยอนุโลม

7.4 เป้าหมายและพื้นที่การดำเนินการ

7.4.1 เป้าหมาย: การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประเทศไทยสู่ความยั่งยืน

7.4.2 พื้นที่ดำเนินการ: ดำเนินการครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศทั้งในพื้นที่ 76 จังหวัด 878 อำเภอ และพื้นที่กรุงเทพมหานคร 50 เขต รวมถึงขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน จำนวน 7,663 ทีม ดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนและชุมชนในกรุงเทพมหานคร รวม 81,151 แห่ง แยกเป็น

- 1) ขับเคลื่อนฯ ในพื้นที่ตำบล รวม 75,032 หมู่บ้าน
- 2) ขับเคลื่อนฯ ในพื้นที่ชุมชนเมือง รวม 208 ชุมชน 6,052 หมู่บ้าน
- 3) ขับเคลื่อนฯ ในพื้นที่ชุมชนกรุงเทพมหานคร รวม 200 ทีมชุมชน 2,067 ชุมชน

7.5 ทีมขับเคลื่อนนโยบาย

นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 21/2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในข้อ 4 ให้มีทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลขึ้น โดยมีองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ และแนวทางในการปฏิบัติงานในตำบล ดังนี้

7.5.1 องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และภารกิจของทีมตำบล

1) ให้นายอำเภอแต่งตั้งทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล จำนวน 7 – 12 คน ประกอบด้วย

- (1) ข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่
- (2) หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่
- (3) ปราชญ์ชาวบ้าน
- (4) จิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ”

2) อำนาจหน้าที่

(1) เป็นชุดปฏิบัติงานในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่หมู่บ้าน

(2) เป็นชุดปฏิบัติงานในพื้นที่ในการสร้างความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

(3) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3) คุณลักษณะสำคัญของทีมตำบล จึงควรคัดเลือกบุคคลที่น่าเชื่อถือและสามารถสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้ให้คนในพื้นที่เข้าใจง่าย และถ้าเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานจริง มีผลงานหรือสำเร็จในพื้นที่ยิ่งดี

4) จำนวนคนในทีมต่อตำบล ให้พิจารณาจากจำนวนหมู่บ้านในตำบลหรือระยะทางความยากลำบากในการเดินทางไปปฏิบัติงาน เช่น หนึ่งทีมไม่ควรรับผิดชอบเกิน 10 หมู่บ้าน หรือหนึ่งทีมไม่ควรปฏิบัติงานเกิน 10 วัน ต่อการจัดเวที 1 ครั้ง หรือให้ตำบลที่มีหมู่บ้านจำนวนน้อยๆ ไปช่วยตำบลที่มีจำนวนหมู่บ้านมากได้

5) ให้ประสานดำเนินงานไปกับทีมปฏิบัติการต่าง ๆ ในตำบล ตามโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เช่น ปรจ. 5 ทหารเสือ เป็นต้น เพื่อลดภาระของประชาชน

6) หัวหน้าทีมและเลขานุการในทีม ให้นายอำเภอพิจารณาตามความสามารถและความพร้อม ไม่ควรแต่งตั้งเป็นตำแหน่งรวม ควรระบุตัวบุคคลให้ชัดเจน อาจคำนึงถึงระเบียบเอกสาร การเบิกจ่าย (กรณีมีงบประมาณ) และความคล่องตัวในการดำเนินงาน

7) ภารกิจของทีมตำบล

(1) การเตรียมการ มีการแบ่งหน้าที่กันชัดเจน ดังนี้

ก. ศึกษาคู่มือให้เกิดความเข้าใจ และทดลองพูดคุย ตั้งคำถาม ตัวอย่างและทำความเข้าใจคลิป/วีดิทัศน์ (ถ้ามี)

ข. รู้ข้อมูลหมู่บ้านหรือชุมชนที่จะต้องจัดเวที จำนวนครัวเรือน กำหนดเป้าหมายคนเข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และให้สอดคล้องกับงบประมาณและระเบียบการเบิกจ่าย

ค. ประชุมเตรียมการ แบ่งหน้าที่วิทยากรหลักในการดำเนินการ วิทยากรประจำประเด็นเนื้อหา วิทยากรสร้างบรรยากาศ/สร้างการมีส่วนร่วม ผู้จัดประเด็น ผู้อำนวยการ ความสะดวกแจกวัสดุ/อุปกรณ์

ง. นัดหมาย แจ้งผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน/ผู้รับผิดชอบ เชิญกลุ่มเป้าหมาย เตรียมสถานที่

(2) การดำเนินการจัดเวที

ก. จัดสถานที่ให้เหมาะสม มีวัสดุ/อุปกรณ์ ที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่รับลงทะเบียน

ข. วิทยากรกระบวนการฯ เปิดการประชุม กล่าวสวัสดิ์ผู้เข้าร่วมประชุมฯ แนะนำทีมตำบลฯ สร้างความคุ้นเคย (แต่ควบคุมเวลา) ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์/กำหนดการฯ

ค. วิทยากรดำเนินการตามประเด็นเนื้อหาในแต่ละเวที เช่น การบรรยาย การตั้งคำถาม ระดมความคิด แบ่งกลุ่ม สรุปผล และนำเสนอฯ

ง. สรุปภาพรวม และแจ้งกำหนดการในการประชุมฯ ในครั้งต่อไป กล่าวขอบคุณผู้นำและผู้เข้าร่วมประชุมฯ

(3) หลังการจัดเวที

ก. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบการเบิกจ่าย (กรณีงบประมาณ)

ข. สรุปรายงานจัดเวที ตามแบบรายงาน (ถ้ามี) ให้คณะกรรมการ ระดับอำเภอ

ค. ประสานการจัดเวทีครั้งต่อไป

7.5.2 ข้อเสนอแนะการเป็นวิทยากรทีมตำบล

1) วิทยากรควรสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองกับประชาชน เช่น การแต่งกาย การแสดงความยิ้มแย้มแจ่มใส การใช้ภาษาท้องถิ่นที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรมของพื้นที่

2) ศึกษาคู่มือให้ชัดเจนและถ่ายทอดตามเนื้อหาในคู่มือ โดยเชื่อมโยงข้อมูลของสัญญาประชาคมทั้งหมด 10 ข้อ กับกรอบหลักในการดำเนินการเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืน 9 หัวข้อ เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน

3) ให้ทำงานเป็นทีม จึงต้องแบ่งบทบาทหน้าที่กันให้ชัดเจนและช่วยเหลือกัน อย่าพูดแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ชักซ้อมกันล่วงหน้า รับช่วงต่อกันได้ หรือแก้สถานการณ์ตั้งเครียด

7.6 แผนการจัดเวที 4 ครั้ง ในหมู่บ้าน/ชุมชน ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

7.6.1 ครั้งที่ 1 เวทีปรับทุกข์ ผูกมิตร ดำเนินการในวันที่ 20 ก.พ. – 20 มี.ค. 2561 เป้าประสงค์ เพื่อให้ทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ไปเยี่ยมเยียนครัวเรือน เข้าไปรับทราบทุกข์ยากและปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งค้นหาความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

1) ประเด็น

02 คนไทยไม่ทิ้งกัน

(1) การดูแลผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ลงทะเบียน เพื่อรับสวัสดิการแห่งรัฐ

03 ชุมชนอยู่ดีมีสุข

- (1) การพัฒนาความเป็นอยู่ อาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน
- (2) การปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร

2) ผลผลิต

- (1) ผู้ลงทะเบียนรับสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการวินิจฉัยและมีทางเลือกในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- (2) หมู่บ้าน/ชุมชน มีแผนงาน/โครงการ สอดคล้องตามความเหมาะสม ความต้องการและปัญหาของพื้นที่

7.6.2 ครั้งที่ 2 สร้างความตื่นรู้ในสิทธิ หน้าที่ และการอยู่ร่วมกัน ดำเนินการในวันที่ 21 มี.ค. – 11 เม.ย. 2561

เป้าประสงค์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสามัคคี ตื่นตัวในความร่วมมือเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ตามหลักประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1) ประเด็น

- 01 สัญญาประชาคม ใจไทยเป็นหนึ่ง
 - (1) การสร้างสามัคคีปรองดอง
 - (2) จัดให้มีการทำสัญญาประชาคมของหมู่บ้าน/ชุมชน ในเรื่องที่ยอมรับของทุกฝ่ายและปฏิบัติร่วมกันได้

05 รู้สิทธิ หน้าที่ รู้กฎหมาย

- (1) ให้ความรู้ประชาชนในเรื่องสิทธิ หน้าที่และการเป็นพลเมืองที่ดี

06 รู้กลไกการบริหารราชการ

- (1) ให้ความรู้เรื่องกลไกการบริหารราชการแผ่นดินในแต่ละระดับ
- (2) การบริหารงานงบประมาณที่มุ่งประโยชน์แก่ประชาชน

07 รู้รักประชาธิปไตย

- (1) การให้ความรู้แก่ประชาชนในหลักประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล

2) ผลผลิต

การกำหนดกิจกรรมที่หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถดำเนินการเองได้ และร่วมมือกันปฏิบัติ

7.6.3 ครั้งที่ 3 ปรับเปลี่ยนความคิด (Mindset) ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ดำเนินการในวันที่ 12 เม.ย. – 31 พ.ค. 2561

เป้าประสงค์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและเข้าใจการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน

1) ประเด็น

04 วิถีไทยวิถีพอเพียง

(1) ส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการสร้างวินัยการออมในทุกกลุ่มช่วงวัย

2) ผลผลิต

(1) ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รู้กิน รู้อยู่ รู้ใช้

(2) หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า สมประโยชน์

7.6.4 ครั้งที่ 4 สร้างการรับรู้ ปรับความคิด (Mindset) เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาดำเนินการในวันที่ 1 มิ.ย. – 30 มิ.ย. 2561

เป้าประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องที่จำเป็นต้องรู้ในการดำเนินชีวิตและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไทย

1) ประเด็น

08 รู้เท่าทันเทคโนโลยี

(1) ให้ความรู้ประชาชนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องผ่านโครงการสำคัญ เช่น อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน

09 ร่วมแก้ไขปัญหาเสพติด

(2) บูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างครบวงจร

2) ผลผลิต

ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน รู้จักเลือกผู้นำที่ดี

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีดังนี้

คารารัตน์ แก้วสลบสี (2542) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ กรณีการรวมกลุ่มอาชีพโครงการไทยช่วยไทย กรมประชาสงเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติในโครงการไทยช่วยไทยของกรมประชาสงเคราะห์และ 2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานโครงการไทยช่วยไทยของกรมประชาสงเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นประกอบด้วยปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งแต่ละปัจจัยประกอบด้วยปัจจัยย่อยรวม 6 ปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยผู้ปฏิบัติมีความคิดเห็นหรือทัศนคติ ดังนี้ ปัจจัยภายในองค์กร พบว่าผู้ปฏิบัติมีความคิดเห็นหรือทัศนคติในระดับสูงต่อปัจจัยด้านทรัพยากร ด้านทัศนคติต่อนโยบาย และความคิดเห็นหรือทัศนคติในระดับปานกลางต่อ ปัจจัยด้านการประเมินผลและด้านความเข้าใจในนโยบาย ปัจจัยภายนอกองค์กร พบว่า ผู้ปฏิบัติมีความคิดเห็นหรือทัศนคติในระดับสูงต่อปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกและด้านการเมืองและการปกครอง จากผลการศึกษาข้างต้น มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะความเข้าใจในนโยบายและด้านการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจในนโยบายและมีการพัฒนาความสามารถในการประเมินผล เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วิรุณศิริ อารยวงศ์ (2545) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านภาครัฐที่มีผลต่อการนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านประชาชนที่มีผลต่อการนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสถานประกอบการที่มีผลต่อการนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านภาครัฐที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านแนวทางการปฏิบัติตามนโยบาย ด้านการยอมรับนโยบายของผู้ปฏิบัติ และด้านความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรม โดยปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายของผู้ปฏิบัติจะมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยตรงส่วนอีกสองด้านมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอ้อม

ณัฐพล รักษาติ (2549) ศึกษาการวิเคราะห์การนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติงานในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาถึงความสำเร็จของการนำการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติงานในจังหวัดสมุทรปราการ 2. เพื่อศึกษาอุปสรรคของการนำการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติงานในจังหวัดสมุทรปราการ และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุง การนำการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติงานในจังหวัดสมุทรปราการ ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์จริง ผลการศึกษาพบว่า นโยบายยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเป็นผลจากปัจจัยดังนี้ 1. ความไม่ชัดเจนในกำหนดและการถ่ายทอดนโยบายรัฐบาล ความไม่ชัดเจนของวัตถุประสงค์หลักของนโยบาย ความเปลี่ยนแปลงไม่คงเส้นคงวาของวิธีการปฏิบัตินโยบาย 2. ผู้ปฏิบัติมีความสับสนในแนวทางการปฏิบัติงาน และต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง ต้องรับผิดชอบด้วยตนเอง 3. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นหน่วยงานที่ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ไม่มีงบประมาณ และไม่มีวัสดุอุปกรณ์ 4. ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจต่อนโยบายที่ได้รับ ไปปฏิบัติโดยคิดว่าเป็นการเพิ่มภาระในการทำงาน 5. การประสานงานระหว่างหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานขาดความเป็นเอกภาพ โดยแต่ละหน่วยงานจะปฏิบัติงานเฉพาะหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเท่านั้น ไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือแม้แต่ในหน่วยงานเดียวกัน ทำให้ไม่มีความเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ได้อย่างถูกต้อง และ 6. ด้านของนายจ้างซึ่งถือเป็นประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย มีมุมมองที่มุ่งเน้นเพียงผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น โดยให้ความร่วมมือต่อราชการกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวน้อยมากทั้งที่เป็นเรื่องของสังคมโดยรวม

เสนีย์ ทองมี (2551) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางการเมืองที่มีผลต่อการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปฏิบัติในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางการเมืองที่มีผลต่อการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปฏิบัติในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี และ 2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากปัจจัยทางการเมืองที่มีผลต่อการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปฏิบัติในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางการเมืองที่มีผลต่อการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปฏิบัติที่สำคัญมี 2 ประการ คือ รัฐบาลชุดต่อ ๆ มา ยังสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และกลุ่มชนชั้นนำทุกกลุ่มให้การสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างดี นอกจากนี้การวิจัย พบว่า การสนับสนุนการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติของกลุ่มชนชั้นนำทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสนับสนุนพรรคการเมืองที่สนับสนุนนโยบายกองทุนหมู่บ้านและก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชนทั้งในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนระดับตำบลระดับอำเภอมีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดผลตามเจตนารมณ์ของนโยบาย

วรรณาริจุพันธ์ (2551) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษากรณีนโยบายแก๊สโซฮอล์ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาถึงนโยบายแก๊สโซฮอล์และมาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุน การใช้แก๊สโซฮอล์ 2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำนโยบายแก๊สโซฮอล์ไปปฏิบัติ 3. เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายแก๊สโซฮอล์ และสี่เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาพลังงานของประเทศ ผลการศึกษา พบว่า การนำนโยบายแก๊สโซฮอล์ประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระของนโยบาย พบว่า นโยบายที่เพิ่มทางเลือกการใช้พลังงานเมื่อนำไปปฏิบัติจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างชัดเจนตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมารองรับและสนับสนุน ทำให้นโยบายมีความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของนโยบาย ประกอบด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากวิกฤติราคาน้ำมันที่ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมทั่วประเทศ ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค ปัจจัยทางสังคมทางโครงสร้างประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร การกระจายรายได้ ลดปัญหาการว่างงาน และปัจจัยทางการเมืองมีเสถียรภาพของรัฐบาล ภาวะผู้นำการสนับสนุนจากชนชั้นนำทางการเมือง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จ

บพิธ รัตนนุรี (2552) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการ แบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ไปปฏิบัติ ศึกษากรณีสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษานโยบายและสาระสำคัญเกี่ยวกับการให้บริการแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ สำนักงานเขตสายไหมไปปฏิบัติ สอง เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการนำนโยบาย การให้บริการแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ สำนักงานเขตสายไหมไปปฏิบัติ และสี่เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคของ การนำนโยบายแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ สำนักงานเขตสายไหมไปปฏิบัติ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยในภาพรวมอยู่ในระดับความสำเร็จปานกลาง เมื่อพิจารณาผลเป็นรายปัจจัย พบว่า มี 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ให้บริการและปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยงาน ปฏิบัติอยู่ในระดับความสำเร็จปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการและการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองอยู่ในระดับความสำเร็จน้อย

ชัชชัย งามไพบุญย์ (2553) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยไปสู่การปฏิบัติของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1. ศึกษาระดับการนำนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยไปสู่การปฏิบัติของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยไปสู่การปฏิบัติของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า จิตความสามารถขององค์กร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ธรรมเนียมในการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับกานำนโยบายจัดการขยะมูลฝอยไปสู่การปฏิบัติของเทศบาลตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

อิทธิชัย สีคำ (2553) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้าง สันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ 2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ 3. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ และ 4. เพื่อหาข้อเสนอแนะ ในการพัฒนากระบวนการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี ไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับสูงสุด ไปน้อยสุดจะได้ดังนี้ ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำ นโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำ นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ ด้านการสนับสนุน และความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความเพียงพอของทรัพยากร

นายสุรศักดิ์ ชะมารัมย์ (2554) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

และ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้บรรลุสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น ผลการศึกษา พบว่าระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปัจจัยค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยความเหมาะสมด้านโครงสร้างของหน่วยงาน และปัจจัยการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่

หัสญา พิมพ์สระเกษ (2555) ศึกษาวิเคราะห์การนำนโยบายป้องกันและควบคุมไข้หวัดนกไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในกรณีนโยบายป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในขอบเขตการศึกษาตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ และ 2. เพื่อศึกษาอุปสรรคหรือปัญหาในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุดมีสองปัจจัยคือ ปัจจัยด้านบุคลากรผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยความชัดเจนของนโยบาย และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านทรัพยากร

วัชรพล คัดโนภาส (2556) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำเอานโยบายจัดการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์พกพาไปปฏิบัติ ศึกษากรณี โรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาถึงตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทยแล้วทำการสังเคราะห์และสร้างเป็นกรอบแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2. เพื่อศึกษาถึงระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งในหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยใช้กรอบแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สังเคราะห์ได้ ในกรณีนโยบายจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพา และสามเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการนำนโยบายจัดการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์พกพาไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายได้ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำและปัจจัยนโยบายเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพาไปปฏิบัติ เนื่องจากปัจจัยนโยบายเป็นปัจจัยที่กำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายและปัจจัยภาวะผู้นำจะเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิบัติตามมาตรฐานของนโยบายอันจะ

ก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย นอกจากนี้ยัง พบว่า ปัจจัยการสื่อสาร ปัจจัยลักษณะองค์การ และปัจจัยทรัพยากร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อันจะก่อให้เกิดการในการนำนโยบายไปปฏิบัติตามลำดับ

รจนา อินคง (2557) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้นอกระบบไปปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางในการนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้นอกระบบไปปฏิบัติ 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้นอกระบบไปปฏิบัติ และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้นอกระบบไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้นอกระบบไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากปัญหาต่างๆ ได้แก่ 1.ปัญหานี้นอกระบบมีความซับซ้อนและยากต่อการแก้ไข 2. ลักษณะของนโยบายจากความเหมาะสม 3. ไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพหลัก 4. ผู้ปฏิบัติขาดความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหามาและขาดความผูกพันต่อนโยบาย 5. ลูกหนี้และเจ้าหนี้ไม่เปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมการก่อหนี้ 6. การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ค่านิยมการบริโภคนิยม และการใช้นโยบายประชานิยมของรัฐบาลและ 7. ขาดการติดตามประเมินผลนโยบายที่เหมาะสม โดยสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้นอกระบบไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านความสามารถในการจัดการปัญหา 2. ปัจจัยด้านลักษณะของนโยบาย 3. ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 4. ปัจจัยด้านผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 5. ปัจจัยด้านทัศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย 6. ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และ 7. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผลนโยบาย

รังสี พงษ์ธนมาศ (2559) ศึกษาวิเคราะห์การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติ โดยใช้กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา และ 2. เพื่อหาข้อเสนอแนะนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยการจูงใจ ภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์การ การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยที่สามารถแสดงถึงความสำเร็จไม่สำเร็จของกระบวนการนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้ โดยปัจจัยแรงจูงใจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ การจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก ส่วนปัจจัยด้านผู้นำสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ประการที่ 1 ผู้นำมีการกำหนดแนวทางหลัก ประการที่ 2 ผู้นำต้องสามารถสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผลหรือการทำให้องค์การดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนประการที่ 3 ผู้นำต้องมีการมอบอำนาจให้แก่บุคลากรอย่างจริงจัง

สำหรับปัจจัยด้านความผูกพันและการยอมรับของสมาชิก เป็นความจงรักภักดี ความภาคภูมิใจและ เป็นส่วนหนึ่งในองค์การทำให้ปฏิบัติงานอย่างทุ่มเท ยอมรับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของ องค์การเพื่อความก้าวหน้าและผลประโยชน์ขององค์การด้วยความผูกพันต่อองค์การ ส่วนปัจจัย ด้านการมีส่วนร่วม คือ การที่บุคลากรร่วมกันในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะ เพื่อผลประโยชน์ โดยตรงหรือโดยอ้อม โดยได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ไขในด้าน นโยบายและการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การติดตามและ ประเมินผล เพื่อให้เกิดผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสุดท้ายปัจจัยด้านทำงานเป็นทีมจะมี ความหมายมากกว่ากลุ่มคนที่มารวมกัน เพราะทีมงานจะรวมความถึงความเป็นผู้ร่วมกระบวนการ ตัดสินใจของกลุ่ม การใช้ทรัพยากรของกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการผสมผสานสมาชิกของ กลุ่ม ซึ่งจะมีผลต่อการทำงานร่วมกัน

9. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่อิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นแล้วนำมาบูรณาการและสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย สรุปได้ ดังต่อไปนี้

9.1 ตัวแปรอิสระ

9.1.1 ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากแนวคิดของ Van Meter และ Van Horn ซึ่งวิเคราะห์ และวัดผลการ ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายจากรัฐบาลกลางด้วยปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย ไปปฏิบัติที่สำคัญ ประกอบด้วย มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย ลักษณะของหน่วยงานที่นำ นโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และการยอมรับของผู้นำนโยบาย ไปปฏิบัติ และเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคอีกทั้งเป็นแนวคิดที่มีเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์และวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายของรัฐบาลกลางนั้น ทำให้ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Van Meter และ Van Horn เหมาะสม ในการนำมาศึกษาการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาซึ่งเป็นการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคที่เน้นการ ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นสำคัญ

9.1.2 ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล

จากมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ที่เห็นชอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework หรือ GG Framework) ซึ่งประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) และหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ถือเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญที่ทำให้หลักธรรมาภิบาลที่เริ่มวางรากฐานมาตั้งแต่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 ประการ กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์และวัดผลการปฏิบัติงานของภาครัฐ โดยเฉพาะการนำนโยบายจากรัฐบาลกลางมาปฏิบัติในพื้นที่ระดับจุลภาค หลักการทั้ง 10 ประการถือเป็นอีกปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สามารถวัดผลการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

9.1.3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

จากแนวคิดของ Andrew and Stiefel (Andrew & Stiefel, 1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, น.19) ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ประการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้งนี้จากแนวคิดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ Andrew and Stiefel นี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้นำไปใช้ในการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้เพิ่มการมีส่วนร่วมในการคิดเข้าไปเป็นปัจจัยแรกด้วย ดังนั้นในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติควรต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 5 ขั้นตอนด้วย โดยเฉพาะนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ซึ่งเป็นนโยบายที่เข้าถึงชุมชนและหมู่บ้านโดยตรงถือเป็นการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคอย่างแท้จริงจึงควรอย่างยิ่งที่จะนำการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐเข้ามาวิเคราะห์และวัดผลสำเร็จของนโยบายตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

9.1.4 ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

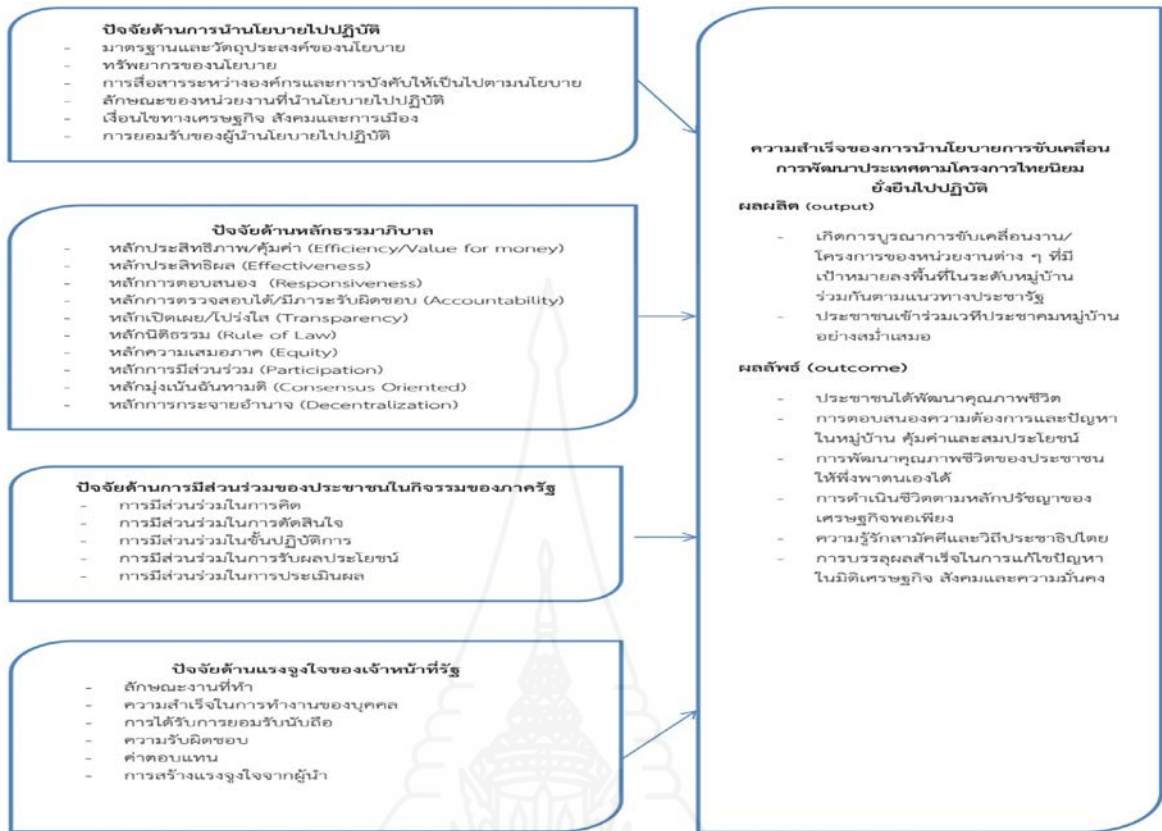
จากทฤษฎีทวิปัจจัยของ เฮอร์ เบอร์ก (Herzberg's Two Factor Theory) ซึ่งแบ่งปัจจัยจูงใจเป็น 2 ปัจจัยใหญ่ คือ 1. ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ทำความก้าวหน้า ความรับผิดชอบ และ 2. ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor) ได้แก่ เงินเดือน ค่าตอบแทน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้า

ในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน สถานะของอาชีพ นโยบาย และการบริหารงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในการทำงานและวิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตามจากแรงจูงใจทั้งสองด้านผู้วิจัยเลือกแรงจูงใจ 6 ประการ แบ่งออกเป็นปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) ได้แก่ ลักษณะของงานที่ทำให้ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล และการได้รับการยอมรับนับถือ และปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor) ได้แก่ ค่าตอบแทน และเพิ่มในส่วนของแรงจูงใจจากผู้นำ เนื่องจากการวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายของรัฐบาล (Agenda) ไปปฏิบัติในพื้นที่ (Area) ซึ่งเป็นกรมองนโยบายในระดับจุลภาค มิใช่หน้าที่ของข้าราชการโดยตรง (Function) จึงทำให้แรงจูงใจปัจจัยจูงใจอื่น ๆ ความก้าวหน้าในสายงาน เงินเดือน โอกาสที่จะรับความก้าวหน้าในอนาคต สถานะอาชีพ สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในการทำงาน ไม่ถูกนำมาพิจารณา แต่อาจจะมีผลเกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงาน วิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา และความความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานในที่ทำงานประจําวัน ผู้วิจัยได้รวมสามปัจจัยนี้เป็นปัจจัยสุดท้ายคือ การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำ ซึ่งหมายถึงการที่รัฐบาล นายอำเภอและผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดจะได้จูงใจให้ข้าราชการเจ้าหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และอย่างไรก็ตามแม้การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลจะไม่มีผลต่อเงินเดือนแต่มีเงินค่าตอบแทน ซึ่งผู้วิจัยก็ได้นำมาเป็นปัจจัยแรงจูงใจอย่างหนึ่งในข้อที่ 5 ด้วย

9.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ซึ่งวัดผลสำเร็จจาก 1) ผลผลิต ประกอบด้วย (1) เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ และ (2) ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และ 2) ผลลัพธ์ ประกอบด้วย (1) ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต (2) การตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้าน คุ่มค่าและสมประโยชน์ (3) หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้ (4) ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (5) ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตย และ (6) พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง

จากแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาบูรณาการสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 2.17

ภาพที่ 2.17 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทที่ 3 นี้ จะกล่าวถึงรูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสุ่มตัวอย่าง การคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบไม่ทดลอง (non-experimental research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน และประชาชนชาวจังหวัดพะเยา ด้วยแบบสอบถาม (questionnaire) และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดพะเยา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ในการวิจัยนี้ แบ่งประชากรออกเป็นสองกลุ่มได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทั้งหมด 486,304 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและบัตร กระทรวงมหาดไทย ปี 2561) โดยไม่รวมกับประชากรกลุ่มที่สองและกลุ่มที่สาม ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 816 คน (ทีมละ 12 คน จำนวน 68 ทีม) รวมทั้งนายอำเภอของแต่ละอำเภอจำนวน 9 ท่าน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรทั้งสองกลุ่ม คือกลุ่มที่หนึ่ง ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทั้งหมด และกลุ่มที่สอง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนา

ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยาที่ระดับความเชื่อถือได้ร้อยละ 95 ตามสูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทั้งหมด จำนวน 400 คน และกลุ่มที่สอง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนในจังหวัดพะเยาจำนวน 272 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

2.2.1 การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มที่ 1

$$n = \frac{486,304}{1 + 486,304(0.05)^2}$$

$$n = 399.66$$

2.2.2 การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มที่ 2

$$n = \frac{816}{1 + 816(0.05)^2}$$

$$n = 268.42$$

แต่เนื่องจาก จำนวนทีมขับเคลื่อนฯ ประจำตำบลมีทั้งหมด 68 ทีม เมื่อนำ 268 มาหารด้วย 68 จะได้กลุ่มตัวอย่างตำบลละ 3.94 คน ซึ่งไม่ลงตัว ดังนั้น เพื่อให้มีความครอบคลุม และเท่าเทียม ผู้วิจัยจึงขอกำหนดกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มที่ 1 เป็นตำบลละ 4 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มที่ 1 จำนวน 272 คน

2.3 วิธีสุ่มตัวอย่าง

2.3.1. สำหรับประชาชนผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (*proportional stratified sampling*) โดยการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนตำบลของแต่ละอำเภอแล้วเทียบสัดส่วน เพื่อหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละอำเภอ

$$\text{จำนวนตัวอย่างแต่ละอำเภอ} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ในส่วนของทีมขับเคลื่อนระดับตำบลเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เฉพาะเจาะจง ตำบลละ 4 คน และในระดับบริหารจะเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง (*purposive sampling*) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (*Key informants*) จำนวน 9 คน ดังนี้

- 1) นายอำเภอเมืองพะเยา
- 2) นายอำเภอแม่ใจ
- 3) นายอำเภอดอกคำใต้
- 4) นายอำเภอภูกามยาว
- 5) นายอำเภอภูซาง
- 6) นายอำเภอเชียงคำ
- 7) นายอำเภอเชียงม่วน
- 8) นายอำเภอปง
- 9) นายอำเภอจุน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร กลุ่มที่ 1 (ประชาชน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างกลุ่มที่ 1	จำนวนประชากร กลุ่มที่ 2 (ทีมขับเคลื่อนฯ)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างกลุ่มที่ 2
อำเภอเมืองพะเยา	126,934	104	180	60
อำเภอแม่ใจ	34,910	29	72	24
อำเภอดอกคำใต้	71,403	58	144	48
อำเภอภูกามยาว	21,749	19	36	12
อำเภอภูซาง	31,492	26	60	20
อำเภอเชียงคำ	76,798	63	120	40
อำเภอเชียงม่วน	19,210	16	36	12
อำเภอปง	52,824	43	84	28
อำเภอจุน	50,984	42	84	28
รวม	486,304	400	816	272

ที่มา: ข้อมูลจากรายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี 2560 จากกรมการปกครอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะคือ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1.1 การกำหนดเนื้อหาของข้อมูลที่ต้องการ โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัยแล้วแยกออกมาเป็นหัวข้อย่อย

3.1.2 การกำหนดประเภทของคำถาม โดยมีทั้งคำถามปลายเปิด (open-end question) และคำถามปลายปิด (close-end question)

3.1.3 การร่างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และร่างแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1) ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกานำปัจจัยความสำเร็จมาใช้ในการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยใช้มาตราไลเกิร์ต (likert scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับที่ 2 หมายถึง น้อย

ระดับที่ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับที่ 4 หมายถึง มาก

ระดับที่ 5 หมายถึง มากที่สุด

3) ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นการสอบถามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบโดยใช้มาตราไลเกิร์ต (likert scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับที่ 2 หมายถึง น้อย

ระดับที่ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับที่ 4 หมายถึง มาก

ระดับที่ 5 หมายถึง มากที่สุด

4) ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนในจังหวัดพะเยา รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในการการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นในอนาคต

สำหรับการใช้แบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดพะเยา ในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการน่านโยบายไปปฏิบัติโดยเป็นการสอบถามถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านธรรมาภิบาลและปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐที่จะส่งผลต่อการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ และสอบถามถึงปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งนี้ เน้นในเรื่องของประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นประเด็นสำคัญ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลจากทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบล ในฐานะผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบังคับด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ บังคับด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และบังคับด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ และสอบถามถึงปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งนี้ เน้นในเรื่องของการนำนโยบายไปปฏิบัติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสำคัญ

3.1.4 การตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม โดยตรวจสอบโครงสร้างแบบสอบถามและข้อคำถามในแบบสอบถามว่าครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัยหรือไม่ ตรวจสอบรูปแบบของแบบสอบถาม ภาษาที่ใช้การเรียงลำดับ และความยาวของคำถาม

3.1.5 การสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการวิจัย ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาด้านการวิจัยตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content variety) เพื่อให้ความคิดเห็นพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สำหรับตัวบ่งชี้ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของแบบสอบถาม มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงตัวบ่งชี้ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ตัวบ่งชี้	แบบสอบถาม
1. การนำนโยบายไปปฏิบัติ		
1.1 มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	ความชัดเจนที่มาของนโยบาย	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 1
	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 2
	ความชัดเจนของแนวทางการดำเนินงานนโยบาย	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 3
	ความมีมาตรฐานของนโยบาย	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 4

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวบ่งชี้	แบบสอบถาม
1.2 ทรัพยากรของนโยบาย	ความเหมาะสมของงบประมาณ	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 5
	ความเหมาะสมของจำนวนบุคลากร	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 6
1.3 การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย	ความชัดเจนของการสื่อสารจากส่วนกลางมายังพื้นที่	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 7
	การเปิดโอกาสให้ที่ระดับตำบลได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบาย	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 8
	การบังคับให้เป็นไปตามนโยบายในทุกพื้นที่	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 9
1.4 ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ความสามารถของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 10
1.5 เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	ความเหมาะสมต่อสภาพเศรษฐกิจ	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 11
	ความเหมาะสมต่อสภาพสังคม	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 12
	ความเหมาะสมต่อสภาพการเมือง	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 13
1.6 การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	ความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 14
	ระดับความเข้มข้นในการตอบสนองนโยบาย	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 15
	การยอมรับนโยบายของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 16
2. หลักธรรมาภิบาล		
2.1 หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า	ความประหยัดและคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 5

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวบ่งชี้	แบบสอบถาม
2.2 หลักประสิทธิผล	การให้ความสำคัญกับการแก้ไข ปัญหาและตอบสนองความต้องการ ของประชาชน	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 1
	การให้ความสำคัญกับการพัฒนา คุณภาพชีวิตประชาชน	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 2
	การให้ความสำคัญกับการสร้าง รายได้ให้แก่ประชาชน	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 3
	การให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูน ความรู้ให้แก่ประชาชน	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 4
2.3 หลักการตอบสนอง	ความสามารถในการตอบสนองตาม ความคาดหวังและความต้องการ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วน เสียของนโยบาย	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 13
2.4 หลักการตรวจสอบได้/มีภาระ รับผิดชอบ	การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ตรงไปตรงมาและใช้ภาษา ที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วม เวทีประชาคม	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 9
2.5 หลักเปิดเผยโปร่งใส	ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ชี้แจงและตอบคำถามของ ประชาชนได้	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 8
2.6 หลักนิติธรรม	การปฏิบัติภายใต้อำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย ด้วยความเป็นธรรม ไม่ เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วน เสียฝ่ายต่าง ๆ	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 12
	การเป็นที่ยอมรับของประชาชน	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 14
2.7 หลักความเสมอภาค	ความเสมอภาคเท่าเทียม	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 6
2.8 หลักการมีส่วนร่วม	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 11

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวบ่งชี้	แบบสอบถาม
2.9 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	ความสามารถในการสร้างข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกัน	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 7
2.10 หลักการกระจายอำนาจ	การกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ที่ระดับตำบล	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 2 (2.1) ข้อ 10
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ		
3.1 การมีส่วนร่วมในการคิด	ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น	แบบสอบถามประชาชนและแบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.2) ข้อ 1
3.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ประชาชนร่วมตัดสินใจ	แบบสอบถามประชาชนและแบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.2) ข้อ 2
3.3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ	ประชาชนร่วมปฏิบัติ	แบบสอบถามประชาชนและแบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.2) ข้อ 3
3.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ประชาชนร่วมรับผลประโยชน์	แบบสอบถามประชาชนและแบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.2) ข้อ 4
3.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ประชาชนร่วมประเมินผลโดยการวิพากษ์วิจารณ์	แบบสอบถามประชาชนและแบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.2) ข้อ 5
4. ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ		
4.1 ลักษณะงานที่ทำ	ความเหมาะสมของงานมอบหมายงานให้แก่ที่ระดับตำบล	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.3) ข้อ 1
4.2 ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล	ความภาคภูมิใจของผู้ปฏิบัติงาน	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.3) ข้อ 2
4.3 การได้รับการยอมรับนับถือ	การได้รับความยอมรับนับถือระหว่างกันของที่ระดับตำบล	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.3) ข้อ 3
4.4 ความรับผิดชอบ	ความรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองของที่ระดับตำบล	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.3) ข้อ 4
4.5 ค่าตอบแทน	ความเหมาะสมของค่าเบี่ยเลี้ยง	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.3) ข้อ 5

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ตัวป้อน	แบบสอบถาม
4.6 การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำ	ผู้นำสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้นำ นโยบายไปปฏิบัติ	แบบสอบถามที่ระดับตำบล ส่วนที่ 2 (2.3) ข้อ 6, 7
5. ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ		
5.1 ผลผลิต	เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/ โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มี เป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน ร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคม หมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 1 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 1 แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 2 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 2
5.2 ผลลัพธ์	ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น การตอบสนองความต้องการและ ปัญหาในหมู่บ้าน คุ่มค่าและสม ประโยชน์ หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฟังพา ตนเองได้ ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนมีความตระหนักและมี ส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและ ประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและ ประชาธิปไตย	แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 3 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 3 แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 4 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 4 แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 5, 6 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 5 แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 7 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 6 แบบสอบถามประชาชน ส่วนที่ 3 ข้อ 8, 9 แบบสอบถามที่มตำบล ส่วนที่ 3 ข้อ 7

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ตัวบ่งชี้	แบบสอบถาม
	พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติ	แบบสอบถามประชาชน
	เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง	ส่วนที่ 3 ข้อ 10, 11, 12
		แบบสอบถามทีมตำบล
		ส่วนที่ 3 ข้อ 8, 9, 10

3.1.6 การทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่าง เพื่อนำผลการทดสอบมาพิจารณาเกี่ยวกับความชัดเจนของคำชี้แจงความเข้าใจคำถามการแปลความหมายข้อความ และปฏิกริยาของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อคำถาม

3.1.7 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหาความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อถือได้ (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient method) ซึ่งเป็นวิธีที่ครอนบาค (Cronbach) พัฒนาขึ้นมา โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (วรรณดี แสงประทีมทอง (2549: 143)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(\frac{1 - \sum s_i^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อถือได้

k = จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถามว่าสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ โดยทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคและใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.700

ตารางที่ 3.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของคอนบราค	
	แบบสอบถามประชาชน	แบบสอบถามทีมตำบล
1. ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	-	0.883
2. ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล	0.869	-
3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐ	0.812	0.916
4. ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ	-	0.896

ตัวแปรตาม	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของคอนบราค	
	แบบสอบถามประชาชน	แบบสอบถามทีมตำบล
ความสำเร็จของการนำนโยบายการ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา	0.887	0.939

3.1.8 การนำข้อบกพร่องที่พบจากการทดสอบแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง แบบสอบถามให้ถูกต้องครบถ้วน

3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจะเป็นคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิดแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
- 2) ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
- 3) ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
- 4) ส่วนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการนำการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ มาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

5) ส่วนที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการนำแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

6) ส่วนที่ 6 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content reliability) และนำไปใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่จะใช้เก็บข้อมูลจากนายอำเภอ ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของอำเภอ โดยเน้นเรื่องการติดต่อสื่อสารในการมอบนโยบายไปสู่ผู้ปฏิบัติ รวมไปถึงความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย งบประมาณ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ลักษณะขององค์กร ปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อมของนโยบาย ความร่วมมือในการปฏิบัตินโยบาย ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายของนโยบาย ภาวะผู้นำ และการปฏิบัติตามนโยบาย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการมอบหมายหน้าที่ให้แก่ทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประสานขอความร่วมมือจากปลัดอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ของที่ทำการปกครองอำเภอทุกแห่งในจังหวัดพะเยาเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบแบบสอบถามของแต่ละอำเภอ
- 2) นำแบบสอบถามไปมอบให้แก่ปลัดอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ของที่ทำการปกครองอำเภอ
- 3) ติดตาม รวบรวมและตรวจสอบจำนวนและความครบถ้วนของข้อมูลของแบบสอบถาม

4.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประสานขอความอนุเคราะห์จากนายอำเภอทุกแห่งเพื่อนัดหมายเข้าสัมภาษณ์
- 2) ดำเนินการสัมภาษณ์
- 3) สรุปรูปข้อมูลของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกนายอำเภอทุกแห่งในจังหวัดพะเยาเนื่องจากผู้วิจัยเป็นข้าราชการ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ (ปลัดอำเภอ) สังกัดที่ทำการปกครองอำเภอจุน จังหวัดพะเยา ซึ่งถือเป็นผู้ได้บังคับบัญชาโดยตรงของท่านนายอำเภอและท่านนายอำเภอจุนได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือในการประสานท่านนายอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดพะเยา ในการให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าพบและได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากท่านนายอำเภอทุกอำเภอ ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัยและขออนุญาตวิจัยทั้งนี้เพื่อให้ได้รับความร่วมมือที่ดี อันส่งผลให้งานวิจัยนี้มีความถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและบันทึกต่าง ๆ (document study) เช่น หนังสือ วารสาร นิตยสาร บทความ เอกสารสื่อความภายในองค์กรและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเว็บไซต์ (web site) ต่าง ๆ ทั้งในอินทราเน็ต (intranet) ของกรมการปกครอง ระบบการรายงานข้อมูลของโครงการไทยนิยม ยั่งยืน และอินเทอร์เน็ต (internet)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) ได้มาจากแบบสอบถามผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติศาสตร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยอ้างอิงเกณฑ์การกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตรภาคพื้นเพื่อใช้ในการแปลความ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.79	หมายถึง น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.80 – 2.59	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.60 – 3.39	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.40 – 4.19	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.20 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด

5.1.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis) ด้วยวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise)

ตารางที่ 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประเภทข้อมูลเชิงปริมาณ	ประเภทสถิติ	สถิติ
1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ที่อยู่ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนครั้งการเข้าร่วมเวทีการประชุมไทยนิยม ชัยยืน	สถิติเชิงพรรณนา	ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2) ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ชัยยืนมาปฏิบัติของจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	สถิติเชิงอนุมาน	การทดสอบค่าที (t-test)
3) แต่ละอำเภอมีความเห็นว่า ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ชัยยืนมาปฏิบัติมีความแตกต่างกัน	สถิติเชิงอนุมาน	การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA)

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ประเภทข้อมูลเชิงปริมาณ	ประเภทสถิติ	สถิติ
4) มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ชัยยืนมาปฏิบัติ	สถิติเชิงอนุมาน	การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise)

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) ได้มาจากการศึกษาเอกสารและบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป 2 วิธี คือ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (inductive analysis) และวิธีการวิเคราะห์ โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis) อย่างเป็นระบบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มประชาชนจังหวัดพะเยาซึ่งประกอบด้วยข้อมูล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อำเภอที่อยู่อาศัยและการมีหรือไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และกลุ่มทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน อำเภอที่ปฏิบัติงาน และเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้บรรยายในเวทีการประชาคมหมู่บ้านตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

2.1 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล

2.3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรม

ของภาครัฐ

2.4 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.1 ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.2 ความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย

4.1 ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

4.2 แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน

4.3 มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และผลการบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดประกอบด้วย

5.1 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

5.2 ผลการวิเคราะห์จากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มที่ 1 ประชาชนจังหวัดพะเยา

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างประชาชนจังหวัดพะเยาประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อำเภอที่อยู่อาศัย และการมีหรือไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

1.1.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่าประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 214 คน (ร้อยละ 57.2) เป็นเพศหญิง จำนวน 160 คน (ร้อยละ 42.8) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	214	57.2
หญิง	160	42.8
รวม	374	100

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 27 คน

1.1.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่าของประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 392 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี และ 41- 50 ปี จำนวนมากที่สุดเท่ากันคือจำนวน 88 คน (ร้อยละ 22.4) รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 84 คน (ร้อยละ 21.4) อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 69 คน (ร้อยละ 17.6) อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 40 คน (ร้อยละ 10.2) และอยู่ในช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน (ร้อยละ 6.0) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	40	10.2
21 – 30 ปี	69	17.6
31 – 40 ปี	88	22.4
41- 50 ปี	88	22.4
51 – 60 ปี	84	21.4
61 ปีขึ้นไป	23	6.0
รวม	392	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 9 คน

1.1.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าของประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 383 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 171 คน (ร้อยละ 44.6) รองลงคือระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 93 คน (ร้อยละ 24.3) ระดับปวช. จำนวน 46 คน (ร้อยละ 12.0) ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 44 คน (ร้อยละ 11.5) และระดับปวส. จำนวน 29 คน (ร้อยละ 7.6) ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	93	24.3
มัธยมศึกษา	171	44.6
ปวช.	46	12.0
ปวส.	29	7.6
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	44	11.5
รวม	383	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 18 คน

1.1.4 อำเภอที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า อำเภอที่อยู่อาศัยของประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 401 คน ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองพะเยา จำนวน 104 คน (ร้อยละ 26.0) รองลงมาคืออยู่ในอำเภอเชียงคำ จำนวน 63 คน (ร้อยละ 15.7) อยู่ในอำเภอดอกคำใต้ จำนวน 58 คน (ร้อยละ 14.5) อยู่ในอำเภอปงและจุนจำนวนเท่ากันคือ 43 คน (ร้อยละ 10.7) อยู่ในอำเภอแม่ใจ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 7.2) อยู่ในอำเภอภูซาง จำนวน 26 คน (ร้อยละ 6.5) อยู่ในอำเภอภูกามยาว จำนวน 19 คน (ร้อยละ 4.7) และอยู่ในอำเภอเชียงม่วน จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.0) ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามอำเภอที่อยู่อาศัย

อำเภอ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองพะเยา	104	26.0
แม่ใจ	29	7.2
ดอกคำใต้	58	14.5
ภูกามยาว	19	4.7
ภูซาง	26	6.5
เชียงคำ	63	15.7
เชียงม่วน	16	4.0
ปง	43	10.7
จุน	43	10.7
รวม	401	100.0

1.1.5 การมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

จากการศึกษาพบว่าของประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 331 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 186 คน (ร้อยละ 56.2) และเป็นผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 145 คน (ร้อยละ 43.8) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชาชนจังหวัดพะเยา จำแนกตามการมีหรือไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	จำนวน	ร้อยละ
มี	145	43.8
ไม่มี	186	56.2
รวม	331	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 70 คน

1.2 กลุ่มที่ 2 ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน อาชีพที่ปฏิบัติงาน และหัวข้อที่ได้รับมอบหมายให้บรรยายในเวทีการประชามหมู่บ้านตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

1.2.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 264 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 167 คน (ร้อยละ 63.3) เป็นเพศหญิง จำนวน 97 คน (ร้อยละ 36.7) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	167	63.3
หญิง	97	36.7
รวม	264	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 11 คน

1.2.2 อายุ

จากการศึกษา พบว่าของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย นิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 270 คน ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 90 (ร้อยละ 33.3) รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 51- 60 ปี จำนวนมาก 86 คน (ร้อยละ 32.0) อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 64 คน (ร้อยละ 23.7) อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 8.1) อยู่ในช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.2) และอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.7) ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย นิยมยั่งยืน ระดับตำบล จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	2	0.7
21 – 30 ปี	22	8.1
31 – 40 ปี	64	23.7
41- 50 ปี	90	33.3
51 – 60 ปี	86	32.0
61 ปีขึ้นไป	6	2.2
รวม	270	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ 5 คน

1.2.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย นิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 254 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 164 คน (ร้อยละ 64.6) รองลงคือระดับปริญญาโท จำนวน 53 คน (ร้อยละ 20.9) ระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 26 คน (ร้อยละ 10.2) ระดับปวช. จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.3) และระดับปวส. จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.0) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน
ระดับตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	26	10.2
ปวช.	6	2.3
ปวส.	5	2.0
ปริญญาตรี	164	64.6
ปริญญาโท	53	20.9
รวม	254	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 21 คน

1.2.4 ตำแหน่งในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 235 คน ส่วนใหญ่เป็นพนักงานและข้าราชการของที่ทำกรปกครองอำเภอ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 21.3) รองลงคือพนักงานและข้าราชการจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 30 คน (ร้อยละ 12.8) พนักงานและข้าราชการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 28 คน (ร้อยละ 11.9) ข้าราชการครูจากสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 22 คน (ร้อยละ 9.4) กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 9.4) ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 21 คน (ร้อยละ 8.9) เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 20 (ร้อยละ 8.5) พนักงานและข้าราชการจากสำนักงานสาธารณสุขและโรงพยาบาล จำนวน 14 คน (ร้อยละ 5.9) พนักงานและข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 5.1) เจ้าหน้าที่ทหาร จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.4) และจิตอาสา จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.4) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน
ระดับตำบล จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานและข้าราชการของที่ทำกรปกครองอำเภอ	50	21.3
พนักงานและข้าราชการจากสำนักงานสาธารณสุขและโรงพยาบาล	14	5.9
พนักงานและข้าราชการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	28	11.9
เจ้าหน้าที่ตำรวจ	20	8.5
กำนันและผู้ใหญ่บ้าน	22	9.4
ข้าราชการครูจากสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	22	9.4
พนักงานและข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	12	5.1
เจ้าหน้าที่ทหาร	8	3.4
พนักงานและข้าราชการจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	30	12.8
ปราชญ์ชาวบ้าน	21	8.9
จิตอาสา	8	3.4
รวม	235	100.0

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ จำนวน 40 คน

1.2.5 อำเภอที่ปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า อำเภอที่ปฏิบัติงานของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 275 คน ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองพะเยา จำนวน 60 คน (ร้อยละ 21.8) รองลงมาคืออยู่ในอำเภอดอกคำใต้จำนวน 48 คน (ร้อยละ 17.4) อยู่ในอำเภอเชียงคำ จำนวน 40 คน (ร้อยละ 14.5) อยู่ในอำเภอจุนจำนวน 30 คน (ร้อยละ 10.9) อยู่ในอำเภอปง จำนวน 28 (ร้อยละ 10.2) อยู่ในอำเภอแม่ใจ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 9.1) อยู่ในอำเภอภูซาง จำนวน 20 คน (ร้อยละ 7.3) และอยู่ในอำเภอภูกามยาวและอำเภอเชียงม่วนจำนวนเท่ากันคือ 12 คน (ร้อยละ 4.4) ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน
ระดับตำบล จำแนกตามอำเภอที่ปฏิบัติงาน

อำเภอที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
เมืองพะเยา	60	21.8
แม่ใจ	25	9.1
ดอกคำใต้	48	17.4
ภูกามยาว	12	4.4
ภูซาง	20	7.3
เชียงคำ	40	14.5
เชียงม่วน	12	4.4
ปง	28	10.2
จุน	30	10.9
รวม	275	100.0

1.2.6 หัวข้อที่ได้รับมอบหมายให้บรรยายในเวทีการประชุมหมู่บ้านตามโครงการ ไทยนิยมยั่งยืน

จากการศึกษาพบว่าของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 275 คน ส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้บรรยายหัวข้ออื่นๆ จำนวน 236 คน (ร้อยละ 85.8) รองลงมาคือหัวข้องานตามภารกิจของทุกหน่วยงาน (Function) จำนวน 215 คน (ร้อยละ 78.2) หัวข้อบูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างครบวงจร จำนวน 208 คน (ร้อยละ 75.6) หัวข้อรู้เท่าทันเทคโนโลยี จำนวน 201 คน (ร้อยละ 73.1) หัวข้อรู้กลไกการบริหารราชการ จำนวน 195 คน (ร้อยละ 70.9) หัวข้อรู้รักประชาธิปไตยไทยนิยม จำนวน 194 คน (ร้อยละ 70.5) หัวข้อคนไทยไม่ทิ้งกัน จำนวน 189 คน (ร้อยละ 68.7) หัวข้อสัญญาประชาคม ผูกใจไทยเป็นหนึ่ง จำนวน 178 คน (ร้อยละ 64.7) หัวข้อรู้สิทธิรู้หน้าที่ รู้กฎหมาย จำนวน 177 คน (ร้อยละ 64.3) หัวข้อวิถีไทยวิถีพอเพียง จำนวน 170 คน (ร้อยละ 61.8) และหัวข้อชุมชนอยู่ดีมีสุข จำนวน 154 คน (ร้อยละ 56.0) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับ ตำบล จำแนกตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายให้บรรยายในเวทีการประชาคม หมู่บ้านตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

หัวข้อ	จำนวน	ร้อยละ
สัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่ง	178	64.7
คนไทยไม่ทิ้งกัน	189	68.7
ชุมชนอยู่ดีมีสุข	154	56.0
วิถีไทยวิถีพอเพียง	170	61.8
รู้สิทธิ รู้หน้าที่ รู้กฎหมาย	177	64.3
รู้กลไกการบริหารราชการ	195	70.9
รู้จักประชาธิปไตยไทยนิยม	194	70.5
รู้เท่าทันเทคโนโลยี	201	73.1
บูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	208	75.6
ยาเสพติดอย่างครบวงจร		
งานตามภารกิจของทุกหน่วยงาน (Function)	215	78.2
อื่นๆ	236	85.8

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ในการเสนอเรื่องปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา จะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ 2) ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และ 4) ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

2.1 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ผลการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติในการนำนโยบายการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าปัจจัยด้าน

การนำนโยบายไปปฏิบัติในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

2.1.1 ความคิดเห็นต่อมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives)

ผลการสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้

- 1) ที่มาของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78
- 2) วัตถุประสงค์ของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความชัดเจน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71
- 3) แนวทางในการดำเนินนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61
- 4) การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ข้อ	มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	ที่มาของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน	3.78	0.73	มาก	1
2	วัตถุประสงค์ของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน	3.71	0.75	มาก	2
3	แนวทางในการดำเนินนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน	3.61	0.71	มาก	3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อ	มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
4	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	3.58	0.77	มาก	4
รวม		3.67	0.74	มาก	

2.1.2 ความคิดเห็นต่อทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources)

ผลการสอบถามเกี่ยวกับทรัพยากรของนโยบายจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าทรัพยากรของนโยบายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีจำนวนวิทยากรที่เหมาะสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ได้รับสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดเวทีไทยนิยม ยั่งยืนในพื้นที่อย่างเหมาะสม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรของนโยบาย

ข้อ	ทรัพยากรของนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลได้รับสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดเวทีไทยนิยม ยั่งยืนในพื้นที่อย่างเหมาะสม	3.53	0.69	มาก	2
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีจำนวนวิทยากรที่เหมาะสม	3.56	0.70	มาก	1
รวม		3.55	0.70	มาก	

2.1.3 ความคิดเห็นต่อการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย

ผลการสอบถามเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบายจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบายอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับเรียงลำดับ ดังนี้

1) การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติควรจะขับเคลื่อนในทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติด้วยตนเอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายในส่วนกลางมีความชัดเจนในการสื่อสารเกี่ยวกับนโยบายมายังระดับทีมตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย

ข้อ	การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	หน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายในส่วนกลางมีความชัดเจนในการสื่อสารเกี่ยวกับนโยบายมายังระดับทีมตำบล	3.40	0.81	มาก	3
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติด้วยตนเอง	3.44	0.76	มาก	2

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อ	การสื่อสารระหว่างองค์กรและ การบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
3	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติควรจะ ขับเคลื่อนในทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน	3.67	0.79	มาก	1
รวม		3.50	0.79	มาก	

2.1.4 ความคิดเห็นต่อลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ผลการสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจาก
ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า ทีมขับเคลื่อน
การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่า
หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีขีดความสามารถในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.61 ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของ
หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ข้อ	ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีขีดความสามารถในการนำนโยบายการ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ	3.61	0.75	มาก

2.1.5 ความคิดเห็นต่อเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ผลการสอบถามเกี่ยวกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของ
นโยบายจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า
ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

มีความเห็นว่าเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของนโยบายอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติมุ่งเน้นการสร้างสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

2) การนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติมุ่งเน้นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน และการกระตุ้นเศรษฐกิจมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

3) การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากฝ่ายการเมือง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ข้อ	เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	การนำนโยบายฯไปปฏิบัติมุ่งเน้นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนและการกระตุ้นเศรษฐกิจ	3.51	0.80	มาก	2
2	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติมุ่งเน้นการสร้างสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์	3.61	0.79	มาก	1
3	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากฝ่ายการเมือง	3.23	0.91	มาก	3
รวม		3.45	0.83	มาก	

2.1.6 ความคิดเห็นต่อการยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ผลการสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่า

การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) ในภาพรวมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เต็มใจและยินดีในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

2) ในภาพรวมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีความรู้ความเข้าใจต่อนโยบาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

3) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล เห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล มีความเหมาะสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับของ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ข้อ	การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติมุ่งเน้น การสร้างความสามัคคีและความปรองดอง สมานฉันท์	3.50	0.79	มาก	2
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความเหมาะสม	3.49	0.77	มาก	3
3	ในภาพรวมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เต็มใจและยินดีในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.67	0.68	มาก	1
รวม		3.55	0.74	มาก	

2.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล

ผลการสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลจากประชาชนจังหวัดพะเยา พบว่าประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองปัญหาและความต้องการของท่านและชุมชนและหมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้จริงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19

2) การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16

3) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีการรายงานความก้าวหน้าและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมา และใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

4) การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ได้ให้ความสำคัญต่อการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

5) การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างรายได้ แก่ประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

6) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

7) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

8) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

9) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชาคมสร้างข้อตกลงที่ยอมรับ ร่วมกันได้ทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

10) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ชี้แจงและตอบคำถามของประชาชน ได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

11) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องในเวทีประชาคมได้ มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

12) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ให้ความสำคัญกับประชาชนทุกหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

13) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดทำเวลาประชาชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

14) ประชาชนมีความเห็นว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ อยู่เสมอ มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองปัญหาและความ ต้องการของประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชนของ ประชาชนได้จริง	4.19	0.86	มาก	1
2	การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ได้ให้ความสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน	4.16	0.87	มาก	2
3	การจัดประชาคมเวทีไทยนิยม ได้ให้ความสำคัญ ต่อการสร้างรายได้แก่ประชาชน	4.10	0.92	มาก	5

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	ลักษณะรรมากิบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
4	การจัดประชคมเวทีไทยนิยม ใต้ให้มีความสำคัญต่อการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่อง ต่าง ๆ แก่ประชาชน	4.11	0.89	มาก	4
5	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริง	4.08	0.93	มาก	9
6	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ให้ความสำคัญกับประชาชนทุกหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน	4.07	0.94	มาก	13
7	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลจัดเวทีประชคมเพื่อให้ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชคมสร้างข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกัน ได้ทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน	4.08	0.93	มาก	10
8	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีการรายงานความก้าวหน้าและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชคม	4.13	0.85	มาก	3
9	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ซื่อแจ้งและตอบคำถามของประชาชนได้	4.08	0.90	มาก	8
10	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องในเวทีประชคมได้	4.08	0.90	มาก	11
11	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดทำเวลาประชาชน	4.07	0.91	มาก	12

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
12 ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน ระดับตำบลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ	4.10	0.92	มาก	6
13 ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน ระดับตำบลคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฝ่ายต่าง ๆ อยู่เสมอ	4.01	0.99	มาก	14
14 ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเป็นที่ยอมรับของสังคม และประชาชน	4.09	0.92	มาก	7
รวม	4.10	0.91	มาก	

2.3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

ผลการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในกิจกรรมของภาครัฐจากประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า เวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 โดยมีรายละเอียดในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.3.1 ผลการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐจากประชาชนจังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่า เวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17

2) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15

3) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเต็มที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

4) ประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

5) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	4.17	0.887	มาก	1
2	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเต็มที่	4.13	0.882	มาก	3
3	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.15	0.867	มาก	2
4	ประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.11	0.88	มาก	4

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
5	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์และ แสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.07	0.921	มาก	5
รวม		4.13	0.89	มาก	

**2.3.2 ผลการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของ
ภาครัฐจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล** พบว่า
ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
มีความเห็นว่าเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ
ดังนี้

1) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีการเปิดโอกาส
ให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.96

2) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้
ประชาชนได้ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเต็มที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

3) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน เปิดโอกาสให้
ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินงานในการจัดเวทีประชาคมเสมอ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80

4) ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีการเปิดโอกาส
ให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของทีมขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

5) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีความเห็นว่าประชาชนได้รับประโยชน์ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	3.96	0.72	มาก	1
2	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเต็มที่	3.91	0.73	มาก	2
3	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.80	0.69	มาก	3
4	ประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน	3.68	0.83	มาก	5
5	ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	3.72	0.72	มาก	4
รวม		3.81	0.76	มาก	

2.3.3 เปรียบเทียบผลการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐจากประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเปรียบเทียบจากความคิดเห็นจากและประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล

ข้อ	การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ในกิจกรรมของ ภาครัฐ	ความคิดเห็นจาก ประชาชน		ความคิดเห็น จากทีมขับเคลื่อนฯ			ความคิดเห็น รวม			ลำดับ	
		\bar{X}	S.D.	ระดับ		ระดับ		ระดับ			
				ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น			
									มาก		มาก
1	ในการจัดเวที ประชาคมตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิด โอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นได้ อย่างเต็มที่	4.17	0.88	มาก	3.96	0.72	มาก	4.06	0.80	มาก	1
2	ในการจัดเวที ประชาคมตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้ตัดสินใจด้วย ตนเองอย่างเต็มที่	4.13	0.88	มาก	3.91	0.73	มาก	4.02	0.80	มาก	2
3	ในการจัดเวที ประชาคมตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ ความสำคัญต่อการ ให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	4.15	0.86	มาก	3.8	0.69	มาก	3.97	0.77	มาก	3

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ข้อ	การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ในกิจกรรมของ ภาครัฐ	ความคิดเห็นจาก ประชาชน			ความคิดเห็น จากทีมขับเคลื่อนฯ			ความคิดเห็น รวม			ลำดับ
				ระดับ			ระดับ			ระดับ	
		\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	
4	ประชาชนได้รับ ประโยชน์จากการ จัดเวทีประชาคม ตามโครงการไทย นิยมยั่งยืน	4.11	0.88	มาก	3.68	0.83	มาก	3.89	0.85	มาก	5
5	ในการจัดเวที ประชาคมตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้วิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความ คิดเห็นต่อการ ทำงานของทีม ขับเคลื่อนการ พัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.07	0.92	มาก	3.72	0.72	มาก	3.89	0.82	มาก	4
รวม		4.13	0.89	มาก	3.81	0.76	มาก	3.97	0.80	มาก	

2.4 ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ผลการสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลพบว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่

รัฐอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล มีความเห็นว่าในทีมมีความยอมรับนับถือซึ่งกันและกันและเกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างกันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลตระหนักถึงความสำคัญและรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

3) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าการได้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน เป็นการพัฒนาดตนเองและทำให้เกิดความภูมิใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

4) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่านายอำเภอสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

5) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่างานที่ส่วนกลางกำหนดให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลมีความเหมาะสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

6) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัดของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

7) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าค่าเบี้ยเลี้ยงที่ได้รับการจากลเวทไทยนิยม ยั่งยืนมีความเหมาะสม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ข้อ	แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่างานที่ส่วนกลางกำหนดให้ทีม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความเหมาะสม	3.56	0.75	มาก	5
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่า การได้เป็นส่วนหนึ่งของ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน เป็นการพัฒนาตนเองและทำให้เกิดความ ภูมิใจ	3.73	0.72	มาก	3
3	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลกับทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลของทีมขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับ ตำบลมีความยอมรับนับถือซึ่งกันและกันและเกิด มิตรภาพที่ดีระหว่างกัน	3.86	0.76	มาก	1
4	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลตระหนักถึงความสำคัญและรู้สึกรู้ ว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองในการขับเคลื่อนการ พัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนให้ประสบ ความสำเร็จ	3.74	0.73	มาก	2
5	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าค่าเบี้ยเลี้ยงที่ได้รับจากลงเวที ไทยนิยม ยั่งยืนมีความเหมาะสม	3.48	0.76	มาก	7
6	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่านายอำเภอสามารถสร้าง แรงจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลน่านโยบายการ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติได้	3.57	0.76	มาก	4

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ข้อ	แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
7	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าผู้บริหารของหน่วยงานต้น สังกัดของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทีม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศไทยตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติได้	3.54	0.84	มาก	6
รวม		3.64	0.76	มาก	

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ผลการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยาจากประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่า มีความเห็นว่าความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 โดยมีรายละเอียดแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาและความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ดังต่อไปนี้

3.1 ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จของการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.1.1 ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ในจังหวัดพะเยา

ผลการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยาจากประชาชนจังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าความสำเร็จด้านผลผลิตของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ในจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีการร่วมมือกันแบบบูรณาการในการจัดเวทีไทยนิยมยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล เข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	ผลผลิต	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่อย่างแท้จริง	4.15	0.82	มาก	1
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ	4.01	0.89	มาก	2
รวม		4.08	0.86	มาก	

3.1.2 ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ผลการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนในจังหวัดพะเยาจากประชาชนจังหวัดพะเยา พบว่าประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

- 1) ประชาชนได้ทำการปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17
- 2) ประชาชนมีความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16
- 3) ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองจากการเข้าร่วมเวทีประชาคม และจากผลของการเข้าร่วมประชาคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12
- 4) โครงการหมู่บ้านละสองแสนบาทของหมู่บ้าน/ชุมชนของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่ได้จากการประชาคมครั้งที่ 1 ตอบสนองความต้องการของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลและหมู่บ้าน/ชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11
- 5) หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคมหมู่บ้าน/ชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11
- 6) หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09
- 7) ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09
- 8) หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09
- 9) หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจหมู่บ้าน/ชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08
- 10) หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงหมู่บ้าน/ชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	ผลลัพธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีการร่วมมือกันแบบบูรณาการในการจัดเวทีไทยนิยม ยั่งยืน	4.12	0.84	มาก	3
2	ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.91	มาก	5
3	ประชาชนคุณภาพชีวิตของตนเองจากการเข้าร่วมเวทีประชาคมและจากผลของการเข้าร่วมประชาคม	4.08	0.90	มาก	9
4	โครงการหมู่บ้านละสองแสนบาทของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการประชาคมครั้งที่ 1 ตอบสนองความต้องการของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลและหมู่บ้าน/ชุมชน	4.09	0.88	มาก	6
5	หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.17	0.90	มาก	1
6	หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.09	0.88	มาก	7
7	ประชาชนได้ทำการปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.16	0.87	มาก	2
8	ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	4.08	0.85	มาก	8

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ข้อ	ผลลัพธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
9	ประชาชนมีความรู้รักสามัคคีและประชาธิปไตย มากยิ่งขึ้นภายหลังการดำเนินนโยบายการ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน	4.11	0.87	มาก	4
10	หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ด้านเศรษฐกิจหมู่บ้าน/ชุมชน	4.07	0.85	มาก	10
รวม		4.11	0.88	มาก	

3.2 ความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม
ยั่งยืนระดับตำบลเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย
ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.2.1 ความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทย
นิยมยั่งยืนระดับตำบลเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ผลการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยาจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย
ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล พบว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทย
นิยม ยั่งยืน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อน
การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับเรียงลำดับ ดังนี้

1) การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม
ยั่งยืนมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่อย่างแท้จริง
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับ
ตำบล มีความเห็นว่าประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	ผลผลิต	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่อย่างแท้จริง	3.60	0.76	มาก	1
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ	3.53	0.71	มาก	2
	รวม	3.57	0.74	มาก	

3.2.2 ความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ผลการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนในจังหวัดพะเยาจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล พบว่าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้

1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล เห็นว่าโครงการหมู่บ้านละสองแสนบาทของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการประชาคมครั้งที่ 1 ตอบสนองความต้องการของประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างแท้จริง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ความรู้รักสามัคคี และประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

3) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองจากการเข้าร่วมเวทีประชาคมและจากผลของการเข้าร่วมประชาคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

4) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าหมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

5) หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้ ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

6) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าประชาชนได้ทำการปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

7) หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคมภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

8) หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเกี่ยวกับความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	ผลลัพธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองจากการเข้าร่วมเวทีประชาคมและจากผลของการเข้าร่วมประชาคม	3.49	0.79	มาก	3
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าโครงการหมู่บ้านละสองแสนบาทของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการประชาคมครั้งที่ 1 ตอบสนองความต้องการของประชาชน และหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างแท้จริง	3.60	0.84	มาก	1
3	หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้ ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	3.48	0.81	มาก	5
4	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าประชาชนได้ทำการปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน	3.47	0.80	มาก	6

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ข้อ	ผลลัพธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
5	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าประชาชนมี ความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนา หมู่บ้าน และประเทศ ความรู้รักสามัคคีและ ประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นภายหลังการดำเนิน นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน	3.51	0.78	มาก	2
6	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเห็นว่าหมู่บ้าน/ ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้าน เศรษฐกิจภายหลังการดำเนินนโยบายการ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืน	3.49	0.81	มาก	4
7	หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาด้านสังคมภายหลังการดำเนินนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน	3.44	0.76	มาก	7
8	หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาด้านความมั่นคงภายหลังการดำเนิน นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน	3.43	0.76	มาก	8
รวม		3.49	0.79	มาก	

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการทดสอบสมมติฐานออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2) แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกันและ 3) มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐและปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

4.1 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยว่า “ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ” ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ใช้การวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยการนำมากำหนดสมมติฐานว่าง (H_0) และสมมติฐานทางเลือก (H_a) ของการวิจัยไว้ดังนี้

H_0 : ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา น้อยกว่าร้อยละ 80 ($\mu < 80$)

H_a : ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ($\mu \geq 80$) แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา

	N	\bar{X}	S.D.	Std.Error Mean	T	Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จ	395	4.09	0.7500	0.0377	23.710	0.000

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล

	N	\bar{X}	S.D.	Std.Error Mean	T	Sig. (2-tailed)
ความสำเร็จ	268	3.53	0.6137	0.0375	8.087	0.000

จากผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.27 และ 4.28 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีค่า 4.09 และ 3.53 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.7500 และ 0.6137 มีค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของตัวอย่างเท่ากับ 0.0377 และ 0.0375 และเมื่อนำมาทดสอบ t-test เพื่อทดสอบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไป ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือไม่ โดยมีเกณฑ์การ แปลผลคือ $\text{Sig.}(2\text{-tailed})/2 < 0.05$ และ $t > 0$ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์คือ ค่าของ t เท่ากับ 23.710 และ 8.087 มีค่า Significance ของการทดสอบทางเดียวเท่ากับ 0.000 นั้นหมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ที่ กำหนดว่า ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ดังนั้น ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

4.2 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย “แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน” ใช้การวิเคราะห์ โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยได้นำมากำหนดสมมติฐานว่าง โดยการนำมากำหนดสมมติฐานว่าง (H_0) และสมมติฐานทางเลือก (H_a) ของการวิจัย ไว้ดังนี้

H_0 : แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่แตกต่างกัน

H_a : แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีอย่างน้อย 2 อำเภอที่มีความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) เพื่อทดสอบว่าแต่ละประชาชนที่อาศัยอยู่ในแต่ละอำเภอในจังหวัดพะเยา มีความเห็นว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างกันหรือไม่ แสดงได้ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) จากความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา

อำเภอ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
เมืองพะเยา	104	4.78	0.42	23.370	0.000
แม่ใจ	29	3.75	0.66		
ดอกคำใต้	58	3.81	0.53		
ภูพานยาว	19	4.13	0.61		
ภูซาง	26	3.62	0.84		
เชียงคำ	63	3.85	0.81		

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

อำเภอ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
เชียงม่วน	16	3.80	0.70		
ปง	43	3.75	0.71		
จุน	42	4.12	0.53		

ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาต่อความสำเร็จของการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนจําแนกตามอำเภอ

	แบ่งกลุ่ม	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
ความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	72.320	8	9.040	23.370	0.000
	ภายในกลุ่ม	149.312	386	0.387		
	รวม	221.633	394			

จากตารางที่ 4.29 และ 4.30 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาต่อความสำเร็จของการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน จําแนกตามอำเภอ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานว่างที่ตั้งไว้

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการ Post Hoc Tests ของ LSD ดังผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา แยกรายอำเภอ

อำเภอ	เมืองพะเยา	แม่ใจ	ดอกคำใต้	ภูพานยาว	ภูซาง	เชียงคำ	เชียงม่วน	ปง	จุน
เมืองพะเยา	-	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
แม่ใจ	0.000*	-		0.039*					0.013*
ดอกคำใต้	0.000*		-						0.013*
ภูพานยาว	0.000*	0.039*		-	0.007*			0.029*	
ภูซาง	0.000*			0.007*	-				0.001*
เชียงคำ	0.000*					-			0.026*
เชียงม่วน	0.000*						-		
ปง	0.000*			0.029*				-	0.006*
จุน	0.000*	0.013*	0.013*		0.001*	0.026*		0.006*	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติ < .05

จากตารางที่ 4.31 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ Post Hoc Tests ของ LSD พบว่ามีความแตกต่างจำนวน 8 คู่ ได้แก่ (1) ประชาชนอำเภอเมืองพะเยามีความเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างจากทุกอำเภอ (2) ประชาชนอำเภอแม่ใจมีความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชน อำเภอภูพานยาว และอำเภอจุน (3) ประชาชนอำเภอดอกคำใต้มีความเห็นแตกต่างจากประชาชนอำเภอจุน (4) ประชาชนอำเภอภูพานยาวมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากประชาชนอำเภอภูซาง และอำเภอปง (5) ประชาชนอำเภอภูซางมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากประชาชนอำเภอภูพานยาวและอำเภอจุน (6) ประชาชนอำเภอเชียงคำมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากประชาชนอำเภอจุน (7) อำเภอปงมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากประชาชนอำเภอภูพานยาว และอำเภอจุน (8) ประชาชนอำเภอจุนมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากประชาชนอำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูซาง อำเภอเชียงคำ และอำเภอปง

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) จากความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล

อำเภอ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig. (2-tailed)
เมืองพะเยา	60	3.30	0.20	4.824	0.000
แม่ใจ	25	3.32	0.74		
ดอกคำใต้	48	3.39	0.81		
ภูกามยาว	12	3.63	0.89		
ภูซาง	20	3.38	0.67		
เชียงคำ	40	3.56	0.53		
เชียงม่วน	12	3.84	0.47		
ปง	28	3.57	0.13		
จุน	30	3.99	0.62		

ตารางที่ 4.33 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน จำแนกตามอำเภอ

	แบ่งกลุ่ม	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig.
ความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	13.039	8	1.630	4.824	0.000
	ภายในกลุ่ม	87.505	259	0.338		
	รวม	100.544	267			

จากตารางที่ 4.32 และ 4.33 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน จำแนกตามอำเภอ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานว่างที่ตั้งไว้

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการ Post Hoc Tests ของ LSD ดังผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล แยกรายอำเภอ

อำเภอ	เมืองพะเยา	แม่ใจ	ดอกคำใต้	ภูพานยาว	ภูซาง	เชียงคำ	เชียงม่วน	ปง	จุน
เมืองพะเยา	-					0.027*	0.003*		0.000*
แม่ใจ							0.011*		0.000*
ดอกคำใต้			-				0.016*		0.000*
ภูพานยาว									
ภูซาง							0.030*		0.000*
เชียงคำ	0.027*					-			0.003*
เชียงม่วน	0.003*	0.011*	0.016*		0.030*		-		
ปง								-	0.007*
จุน	0.000*	0.000*	0.000*		0.000*	0.003*		0.007*	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติ < .05

จากตารางที่ 4.33 และ 4.34 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ Post Hoc Tests ของ LSD พบว่า มีความแตกต่างจำนวน 8 คู่ ได้แก่ (1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเมืองพะเยามีความเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน และอำเภอจุน (2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอแม่ใจมีความคิดเห็นแตกต่างจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเชียงม่วน และอำเภอจุน (3) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอดอกคำใต้มีความเห็นแตกต่างจากประชาชนอำเภอเชียงม่วนและอำเภอจุน (4) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลอำเภอภูซางมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเชียงม่วนและอำเภอจุน (5) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม

โครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเชียงคำมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเมืองพะเยาและอำเภอจุน (6) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเชียงม่วน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูซาง และอำเภอจุน (7) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอปงมีความคิดเห็นแตกต่างจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอจุน (8) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอจุนมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูซาง อำเภอเชียงคำและอำเภอปง

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ การทดสอบสมมติฐานการวิจัยว่า “ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีความแตกต่างกัน” โดยใช้สถิติ F-test (one way ANOVA) ในการวิเคราะห์ได้ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.000 และ ค่า F เท่ากับ 23.370 และ 4.824 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 (Sig. (2-tailed) > 0.05) จึงสรุปได้ว่า ยอมรับสมมติฐาน H_0 ที่กำหนดว่า แต่ละอำเภอ มีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างกัน

4.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3 มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

การทดสอบสมมติฐานเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัยว่า “มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา” โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression) ด้วย วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise regression) ซึ่งเป็นวิธีการเพิ่มตัวแปรที่อธิบาย ความผันแปร เพื่อได้มากที่สุดมาใช้ โดยการนำมากำหนดสมมติฐานว่าง (H_0) และสมมติฐานทางเลือก (H_a) ของการวิจัยไว้ดังนี้

H_0 : ปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

H_a : มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐและปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.35 แสดงให้เห็นว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นตัวแปรลำดับแรก que เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 82.1 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($R^2 = .821, \text{Sig} = 0.000$) และตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ มีความสามารถในการอธิบายเพิ่มได้ร้อยละ 2.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($R^2 \text{ Change} = 0.027, \text{Sig} = 0.000$) เมื่อรวมตัวแปรทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 84.8 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($R^2 = 0.848, \text{Sig} = 0.000$)

ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา

ตัวแปรอิสระ	Coefficients	ลำดับที่ของสมการถดถอย	
		1	2
ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล	Standardized (Beta)	0.906	0.615
	Unstandardized (B)	0.857	0.582
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ	Standardized (Beta)	-	0.334
	Unstandardized (B)		0.311
Constant		0.581	-0.427
R		0.906	0.921
R ²		0.821	0.848
R ² Change		0.821	0.027
Std. Error of the Estimate		0.31823	0.29398
F		1764.697	1067.426
Sig.		0.000*	0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของตัวแปรอิสระในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ให้คงที่แล้ว ตัวแปรที่มีผลและอธิบายความผันแปรเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยเรียงลำดับมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) หลักธรรมาภิบาล (Beta = 0.906, Sig < 0.05) และ 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ (Beta = 0.334, Sig < 0.05) โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรคือหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้ามีการนำเครื่องมือการหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ มาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้นด้วย

ทั้งนี้ สามารถแสดงเป็นสมการถดถอยความผันแปรของตัวแปรตาม ได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอย } Y = -0.427 + 0.615X_1 + 0.334X_2$$

Y คือ ความสำเร็จการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

X1 คือ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล

X2 คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

จากผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.36 แสดงให้เห็นว่า การน่านโยบายไปปฏิบัติเป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 63.4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($R^2 = .634, \text{Sig} = 0.000$) และตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยลำดับสุดท้ายคือ แรงจูงใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีความสามารถในการอธิบายเพิ่มได้ร้อยละ 4.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($R^2 \text{ Change} = 0.048, \text{Sig} = 0.000$) เมื่อรวมตัวแปรทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 68.2 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($R^2 = 0.682, \text{Sig} = 0.000$)

ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจากความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล

ตัวแปรอิสระ	Coefficients	ลำดับที่ของสมการถดถอย	
		1	2
ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	Standardized (Beta)	0.796	0.531
	Unstandardized (B)	0.931	0.621
ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ	Standardized (Beta)	-	0.344
	Unstandardized (B)		0.369
Constant		0.190	-0.051
R		0.796	0.826
R ²		0.634	0.682
R ² Change		0.634	0.048
Std. Error of the Estimate		0.37251	0.34786
F		459.272	283.266
Sig.		0.000*	0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของตัวแปรอิสระในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ให้คงที่แล้วตัวแปรที่มีผลและอธิบายความผันแปรเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยเรียงลำดับ มากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Beta = 0.796, Sig < 0.05) และ 2) แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ (Beta = 0.344, Sig < 0.05) โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ถ้ามีการนำเครื่องมือการการนำนโยบายไปปฏิบัติและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบาย

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใดก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้นด้วย

ทั้งนี้ สามารถแสดงเป็นสมการถดถอยความผันแปรของตัวแปรตาม ได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอย } Y = -0.051 + 0.531X_1 + 0.344X_2$$

Y คือ ความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

X1 คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

X2 คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ตารางที่ 4.37 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐาน 1: ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	✓	
สมมติฐาน 2: แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างกัน	✓	
สมมติฐาน 3: ปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจ ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา	✓	

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาเอกสารและบันทึกแบบสอบถามปลายเปิด

5.1 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง (purposive sampling) ในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน การศึกษาเอกสารและบันทึกแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จ

1) ความคิดเห็นต่อจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.38 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า จุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) การมอบหมายหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ ได้แก่ ความคุ้นเคยและรู้จักพื้นที่องค์กรประกอบชัดเจน มีความเข้มแข็ง และมีการบูรณาการ ร้อยละ 31.6 2) ทรัพยากรนโยบาย ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และมีการจัดสรรงบประมาณ ร้อยละ 26.3 3) การสื่อสารทางนโยบาย และบังคับให้เป็นไปตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากบังคับมาที่นายอำเภอซึ่งเป็นหัวหน้าข้าราชการระดับอำเภอ ร้อยละ 15.8 4) วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนคือกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นของหมู่บ้านและให้ดำเนินการ 4 ครั้ง เพื่อจะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการได้ ร้อยละ 15.8 และ 5) ตอบสนองกับสถานการณ์และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เนื่องจากเป็นนโยบายที่เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ร้อยละ 10.5

ตารางที่ 4.38 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดแข็ง	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	การมอบหมายหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ ได้แก่ ความคุ้นเคยและรู้จักพื้นที่ องค์ประกอบชัดเจน มีความเข้มแข็ง และมีการบูรณาการ	6	31.6	1
2	ทรัพยากรนโยบาย ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และมีการจัดสรรงบประมาณ	5	26.3	2
3	การสื่อสารทางนโยบายและบังคับให้เป็นไปตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากบังคับมาที่นายอำเภอซึ่งเป็นหัวหน้าข้าราชการระดับอำเภอ	3	15.8	3
4	วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนคือกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นของหมู่บ้านและให้ดำเนินการ 4 ครั้ง เพื่อจะสามารถแก้ไข ปัญหาและตอบสนองความต้องการได้	3	15.8	3
5	ตอบสนองกับสถานการณ์และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เนื่องจากเป็นนโยบายที่เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์	2	10.5	3
รวม		19	100.0	

2) ความคิดเห็นต่อจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังตารางที่ 4.39 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็น จากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ระยะเวลาที่เร่งรัดเกินไป เช่น โครงการที่ถูกเสนอมานในเวทีประชาคม ไม่ครอบคลุมปัญหาความต้องการทั้งหมดของประชาชนทั้งหมู่บ้านเนื่องจากถูกจำกัดด้วยเวลา ร้อยละ 29.5 2) งบประมาณหมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาทแก้ไขได้เพียงปัญหาเดียวเท่านั้น แต่ปัญหาอื่น ๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไข ร้อยละ 23.5 3) มาตรฐานนโยบายไม่มีความชัดเจน มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ร้อยละ 23.5 4) การยอมรับนโยบายของเจ้าหน้าที่ เนื่องจาก เจ้าหน้าที่มีภารกิจหน้าที่ของตนเอง มากแล้วแต่ต้องมาดำเนินนโยบายซึ่งต้องอาศัยเวลาและความเสียสละมากทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยยอมรับนโยบาย ร้อยละ 23.5

ตารางที่ 4.39 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดอ่อน	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ระยะเวลาที่เร่งรัดเกินไป เช่น โครงการที่ถูกเสนอมาในเวทีประชาคมไม่ครอบคลุมปัญหาความต้องการทั้งหมดของประชาชน ทั้งหมู่บ้านเนื่องจากถูกจำกัดด้วยเวลา	5	29.5	1
2	งบประมาณหมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาทแก้ไขได้เพียงปัญหาเดียวเท่านั้น แต่ปัญหาอื่น ๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไข	4	23.5	2
3	มาตรฐานนโยบายไม่มีความชัดเจน มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4	23.5	2
4	การยอมรับนโยบายของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีภารกิจหน้าที่ของตนเองมากแล้วแต่ต้องมาดำเนินนโยบายซึ่งต้องอาศัยเวลาและความเสียสละมากทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยยอมรับนโยบาย	4	23.5	2
รวม		17	100.0	

3) *ความคิดเห็นต่อโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา*

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.40 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า โอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) รัฐบาลให้ความสำคัญ ร้อยละ 40.0 2) มีการกำหนดโครงการจากหลายหน่วยงานมารองรับปัญหาความต้องการของประชาชน เช่น กรมพัฒนาชุมชน มีโครงการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานรากมารับปัญหาความต้องการด้านอาชีพและการเพิ่มรายได้ เป็นต้น ร้อยละ 30.0 3) สร้างความคุ้นเคยและเป็นการสื่อสารข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานจากหน่วยงานของรัฐไปสู่ประชาชนโดยตรง ร้อยละ 30.0

ตารางที่ 4.40 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	โอกาส	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	รัฐบาลให้ความสำคัญ	4	40.0	1
2	มีการกำหนดโครงการจากหลายหน่วยงานมารองรับปัญหาความต้องการของประชาชน เช่น กรมพัฒนาชุมชน มีโครงการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานรากมารองรับปัญหาความต้องการด้านอาชีพและการเพิ่มรายได้ เป็นต้น	3	30.0	2
3	สร้างความคุ้นเคยและเป็นการสื่อสารข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานจากหน่วยงานของรัฐไปสู่ประชาชนโดยตรง	3	30.0	2
รวม		10	100.0	

4) *ความคิดเห็นต่ออุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา*

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.41 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า อุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ผู้นำ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ขาดความเข้าใจ ร้อยละ 23.1 2) ความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 23.1 3) ความซ้ำซ้อนของงานและภารกิจที่ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ลงพื้นที่บ่อยครั้งจนเกินไปทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย ร้อยละ 15.4 4) พื้นที่ห่างไกล ร้อยละ 15.4 5) ทีมวิทยากรมีงานในหน้าที่ประจำด้วยทำให้ทุ่มเทให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เต็มที่ ร้อยละ 15.4 และ 6) นโยบายไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน เนื่องจากมาจากรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ร้อยละ 7.6

ตารางที่ 4.41 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	อุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ผู้นำได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ขาดความเข้าใจ	3	23.1	1
2	ความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน/ชุมชน	3	23.1	2
3	ความซ้ำซ้อนของงานและภารกิจที่ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ลงพื้นที่บ่อยครั้งจนเกินไปทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย	2	15.4	3
4	พื้นที่ห่างไกล	2	15.4	3
5	ทีมวิทยากรมีงานในหน้าที่ประจำด้วยทำให้ทุ่มเทให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เต็มที่	2	15.4	3
6	นโยบายไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน เนื่องจากมาจากรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	1	7.6	6
รวม		13	100.0	

5) สรุปความคิดเห็นต่อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 4.42 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1) การมอบหมายหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ ได้แก่ ความคุ้นเคยและรู้จักพื้นที่ องค์ประกอบชัดเจน มีความเข้มแข็ง และมีการบูรณาการ ร้อยละ 31.6	1) ระยะเวลาที่เร่งรัดเกินไป เช่น โครงการมาในเวทีประชามชไม่ครอบคลุมปัญหา ความต้องการทั้งหมดของประชาชนทั้งหมู่บ้าน เนื่องจากถูกจำกัดด้วยเวลา ร้อยละ 29.5	1) รัฐบาลให้ความสำคัญ ร้อยละ 40.0	1) ผู้นำได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ขาดความเข้าใจ ร้อยละ 23.1 2) ความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 23.1

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2) ทรัพยากรนโยบาย ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และมี การจัดสรรงบประมาณ ร้อยละ 26.3	2) งบประมาณหมู่บ้าน ละ 2 แสนบาทบาท แก้ไขได้เพียงปัญหา เดียวเท่านั้น แต่ปัญหา รับการแก้ไข ร้อยละ 23.5	2) มีการกำหนด โครงการจากหลาย หน่วยงานมา รองรับปัญหาความ ต้องการของ ประชาชน เช่น กรมพัฒนา ชุมชน มีโครงการ พัฒนาเศรษฐกิจจาก ฐานรากมารับ รับ ปัญหาความต้องการ ด้านอาชีพและ การเพิ่มรายได้ เป็นต้น ร้อยละ 30.0	3) ความซ้ำซ้อนของงาน และภารกิจที่ทำให้ หน่วยงานต่าง ๆ ลง พื้นที่บ่อยครั้งจนเกินไป ทำให้ประชาชนเกิด ความเบื่อหน่าย ร้อยละ 15.4
3) การสื่อสารทางนโยบายและ บังคับให้เป็นไปตาม นโยบายอย่างมี ประสิทธิภาพเนื่องจาก บังคับมาที่นายอำเภอซึ่งเป็นหัวหน้าข้าราชการ ระดับอำเภอ ร้อยละ 15.8 4) วัตถุประสงค์ของโครงการ มีความชัดเจนคือ กำหนดให้รับฟังความคิดเห็นของหมู่บ้านและ ให้ดำเนินการ 4 ครั้ง เพื่อจะสามารถแก้ไข ปัญหาและตอบสนองความ ต้องการได้ ร้อยละ 15.8	3) มาตรฐานนโยบายไม่มี ความชัดเจน มีความ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ร้อยละ 23.5 4) การยอมรับนโยบาย ของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของ ภารกิจหน้าที่ของ ตนเองมากเกินไป ต้องมาดำเนินนโยบาย ซึ่งต้องอาศัยเวลาและ ความเสียดสีมากทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ค่อย ยอมรับนโยบาย ร้อยละ 23.5	3) สร้างความคุ้นเคย และเป็นการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารการ ปฏิบัติงานจาก หน่วยงานของรัฐ ไปสู่ประชาชน โดยตรง ร้อยละ 30.0	4) พื้นที่ห่างไกล ร้อยละ 15.4 5) ทีมวิทยากรมีงานใน หน้าที่ประจำด้วยทำให้ ทุ่มเทให้กับการนำ นโยบายไปปฏิบัติไม่ เต็มที่ ร้อยละ 15.4 6) นโยบายไม่ได้รับการ ยอมรับจากประชาชน เนื่องจากมาจากรัฐบาล ที่ไม่ได้มาจาก การ เลือกลง ร้อยละ 7.6
5) ตอบสนองกับสถานการณ์ และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เนื่องจากเป็นนโยบายที่เน้น การกระตุ้นเศรษฐกิจ และ สร้างความปรองดอง สมานฉันท์ ร้อยละ 10.5			

5.1.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยหลักธรรมาภิบาลที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จ

1) ความคิดเห็นต่อจุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.43 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าจุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เนื่องจากประชาชนได้ทำการเสนอโครงการ แสดงความคิดเห็นและจัดลำดับความจำเป็นของโครงการทั้งหมดที่ได้เสนอด้วยตนเอง และตรวจสอบการดำเนินโครงการด้วยตนเองจากการประชุมในเวทีไทยนิยม ร้อยละ 20.5 2) รับฟังความคิดเห็นโดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ร้อยละ 18.0 3) มุ่งฉันทามติ โดยใช้มิติที่ประชุมในการจัดลำดับปัญหาและความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนอง ร้อยละ 18.0 4) มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประชาชนมิได้พิจารณาร่วมกันและตรวจสอบจากประชาชนเองในการดำเนินนโยบาย ร้อยละ 15.4 5) การกระจายอำนาจ โดยให้ประชาชนได้คิด และตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองด้วยตนเอง ร้อยละ 12.8 6) สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ร้อยละ 12.8 และ 7) ความเสมอภาค ทุกหมู่บ้านจะได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการที่มีความจำเป็นลำดับแรก 2 แสนบาทบาทเท่ากันทุกหมู่บ้าน ร้อยละ 2.5

ตารางที่ 4.43 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดแข็ง	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เนื่องจากประชาชนได้ทำการเสนอโครงการ แสดงความคิดเห็นและจัดลำดับความจำเป็นของโครงการทั้งหมดที่ได้เสนอด้วยตนเอง และตรวจสอบการดำเนินโครงการด้วยตนเองจากการประชุมในเวทีไทยนิยม	8	20.5	1
2	รับฟังความคิดเห็นโดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน	7	18.0	2

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

ข้อ	จุดแข็ง	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
3	มุ่งฉันทมติ โดยใช้มติที่ประชุมในการจัดลำดับปัญหาและความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนอง	7	18.0	2
4	มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประชาชนมิได้พิจารณาร่วมกันและตรวจสอบจากประชาชนเองในการดำเนินนโยบาย	6	15.4	4
5	การกระจายอำนาจ โดยให้ประชาชนได้คิดและตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองด้วยตนเอง	5	12.8	5
6	สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้	5	12.8	5
7	ความเสมอภาค ทุกหมู่บ้านจะได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการที่มีความจำเป็นลำดับแรก 2 แสนบาทเท่ากันทุกหมู่บ้าน	1	2.5	7
รวม		39	100.0	

2) *ความคิดเห็นต่อจุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา*

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.44 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า จุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ฉันทมติกลายเป็นข้อจำกัดของการตรวจสอบ เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าการในที่ประชุมได้ลงความเห็นไปแล้ว จึงไม่แสดงความคิดเห็นที่อาจจะเป็นประโยชน์เนื่องจากกลัวว่าจะเกิดความขัดแย้งและสร้างความไม่พอใจแก่คนส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.0 และ 2) หลักนิติธรรม ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชนจริง ทำให้เกิดการไม่สามารถแก้ไขและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ เช่น บางโครงการที่เป็นความต้องการอันดับหนึ่งของประชาชนในหมู่บ้านกลับไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ตายตัว ร้อยละ 50.0

ตารางที่ 4.44 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดอ่อน	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ฉันทามติ กลายเป็นข้อจำกัดของการตรวจสอบ เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าการในที่ประชุมได้ลงความเห็นไปแล้ว จึงไม่แสดงความคิดเห็นที่อาจจะเป็นประโยชน์เนื่องจากกลัวว่าจะเกิดความขัดแย้งและสร้างความไม่พอใจแก่คนส่วนใหญ่	2	50.0	1
2	หลักนิธิธรรม ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชนจริง ทำให้เกิดการไม่สามารถแก้ไขและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ เช่น บางโครงการที่เป็นความต้องการอันดับหนึ่งของประชาชนในหมู่บ้านกลับไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ตายตัว	2	50.0	2
รวม		4	100.0	

3) *ความคิดเห็นต่อโอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา*

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.45 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า โอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ลงเป็นผู้ใช้ธรรมาภิบาลด้วยตนเอง ตั้งแต่กระบวนการเสนอโครงการพิจารณาโครงการ ดำเนินการโครงการ และตรวจสอบติดตามโครงการ ร้อยละ 50.0 2) ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วม การเข้ามาตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 33.3 และ 3) การตรวจสอบการดำเนินโครงการมีหน่วยงานอิสระหลายหน่วยงานช่วยประชาชนตรวจสอบ ร้อยละ 16.7

ตารางที่ 4.45 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	โอกาส	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ลองเป็นผู้ใช้ธรรมาภิบาลด้วยตนเอง ตั้งแต่กระบวนการเสนอโครงการ พิจารณาโครงการ ดำเนินการ โครงการ และตรวจสอบติดตามโครงการ	3	50	1
2	ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วม การเข้ามาตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น	2	33.3	2
3	การตรวจสอบการดำเนินโครงการมีหน่วยงานอิสระหลายหน่วยงานช่วยประชาชนตรวจสอบ	1	16.7	3
รวม		6	100.0	

4) *ความคิดเห็นต่ออุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา*

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.46 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

- 1) ประชาชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 50.0
- 2) ความไม่เข้าใจและเกิดความสงสัยของบางส่วนราชการว่าเป็นโครงการที่มีนัยทางการเมืองหรือเป็นโครงการที่ไม่มีทางได้ผลจริง ร้อยละ 33.3
- 3) การให้ตรวจสอบกันเอง เป็นจุดหนึ่งที่ยังเกิดขึ้นได้ยากในช่วงแรกของการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและใช้หลักธรรมาภิบาลเอง เนื่องจาก ประชาชนจะคิดว่าการตรวจสอบหากภาครัฐตรวจสอบแล้วย่อมถือว่าถูกต้อง ทั้งที่จริงแล้วการที่ประชาชนตรวจสอบกันเองคือหลักธรรมาภิบาลที่ดีที่สุด ร้อยละ 16.7

ตารางที่ 4.46 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	อุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ประชาชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น	6	50.0	1
2	ความไม่เข้าใจและเกิดความสงสัยของบางส่วนราชการว่าเป็นโครงการที่มีนัยทางการเมืองหรือเป็นโครงการที่ไม่มีทางได้ผลจริง	4	33.3	2
3	การให้ตรวจสอบกันเอง เป็นจุดหนึ่งที่ยังเกิดขึ้นได้ยากในช่วงแรกของการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและใช้หลักธรรมาภิบาลเอง เนื่องจาก ประชาชนจะคิดว่าการตรวจสอบหากภาครัฐตรวจสอบแล้วย่อมถือว่าถูกต้อง ทั้งที่จริงแล้วการที่ประชาชนตรวจสอบกันเองคือหลักธรรมาภิบาลที่ดีที่สุด	2	16.7	3
รวม		12	100.0	

5) สรุปความคิดเห็นต่อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 4.47 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เนื่องจากประชาชนได้ทำการเสนอโครงการ แสดงความคิดเห็นและจัดลำดับความจำเป็นของโครงการทั้งหมดที่ได้เสนอด้วยตนเอง และตรวจสอบการดำเนินโครงการด้วยตนเองจากการประชาคมในเวทีไทยนิยม ร้อยละ 20.5	1) ขาดทามติ กลายเป็นข้อจำกัดของการตรวจสอบ เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าการในที่ประชุมได้ลงความเห็นไปแล้ว จึงไม่แสดงความเห็นที่อาจจะเป็นประโยชน์เนื่องจาก	1) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ลองเป็นผู้ใช้ธรรมาภิบาลด้วยตนเองตั้งแต่กระบวนการเสนอโครงการพิจารณาโครงการดำเนินการโครงการ	1) ประชาชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 50.0

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	กลัวว่าจะเกิดความขัดแย้งและสร้างความไม่พอใจแก่คนส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.0	และตรวจสอบติดตาม โครงการ ร้อยละ 50.0	
2) รับฟังความคิดเห็น โดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ร้อยละ 18.0	2) หลักนิติธรรม ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชนจริง ทำให้เกิดการไม่สามารรถแก้ไขและตอบสนองความ	2) ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วม การเข้ามาตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 33.3	2) ความไม่เข้าใจและเกิดความสงสัยของบางส่วนราชการว่าเป็นโครงการที่มีนัยทางการเมืองหรือเป็นโครงการที่ไม่มีทางได้ผลจริง ร้อยละ 33.3
3) มุ่งฉันทามติ โดยใช้มติที่ประชุมในการจัดลำดับปัญหาและความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนอง ร้อยละ 18.0	ต้องการของประชาชนได้ เช่น บางโครงการที่เป็นความต้องการอันค้ำหนึ่งของประชาชนในหมู่บ้านกลับไม่สามารรถดำเนินการได้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ตายตัว ร้อยละ 50.0	3) การตรวจสอบการดำเนินโครงการมีหน่วยงานอิสระหลายหน่วยงานช่วยประชาชนตรวจสอบ ร้อยละ 16.7	3) การให้ตรวจสอบกันเอง เป็นจุดหนึ่งที่ยังเกิดขึ้นได้ยากในช่วงแรกของการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและใช้หลักธรรมาภิบาลเอง เนื่องจากประชาชนจะคิดว่าการตรวจสอบหากภาครัฐตรวจสอบแล้วย่อมถือว่าถูกต้อง ทั้งที่จริงแล้วการที่ประชาชนตรวจสอบกันเองคือหลักธรรมาภิบาลที่ดีที่สุด ร้อยละ 16.7
4) มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประชาชนมีได้พิจารณาาร่วมกัน และตรวจสอบจากประชาชนเองในการดำเนินนโยบาย ร้อยละ 15.4			
5) การกระจายอำนาจ โดยให้ประชาชนได้คิดและตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองด้วยตนเอง ร้อยละ 12.8			
6) สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ร้อยละ 12.8			
7) ความเสมอภาค ทุกหมู่บ้านจะได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการที่มีความจำเป็นลำดับแรก 2 แสนบาทบาทเท่ากันทุกหมู่บ้าน ร้อยละ 2.5			

5.1.3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จ

1) ความคิดเห็นต่อจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.48 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการปิดกั้น ร้อยละ 35.3 2) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจร คือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ทั้งกระบวนการตั้งแต่ การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ร้อยละ 35.3 และ 3) รัฐทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ร้อยละ 29.4

ตารางที่ 4.48 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งของการจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดแข็ง	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการปิดกั้น	6	35.3	1
2	สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจร คือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ทั้งกระบวนการตั้งแต่ การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล	6	35.3	1
3	รัฐทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน	5	29.4	3
รวม		17	100.0	

2) ความคิดเห็นต่อจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.49 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า จุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ระยะเวลาที่เร่งรัดทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ร้อยละ 42.1 2) เสี่ยงข้างน้อยที่มีเหตุผลเมื่อแสดงความคิดเห็นไปแล้วไม่ได้รับการยอมรับจากเสียงส่วนใหญ่ จะเกิดความกลัวว่าตนเองจะเป็นคนทำให้เกิดความขัดแย้ง ร้อยละ 26.3 3) การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นใช้เวลานานและหาข้อสรุปได้ยาก ร้อยละ 15.8 และ 4) การที่รัฐให้ความสำคัญเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมกันรัฐ ทำให้ประชาชนขอเพียงมีส่วนร่วมจนลืมว่าประชาชนและชุมชนเองก็สามารถริเริ่มแก้ไขปัญหาบางปัญหาที่สามารถแก้ไขเองได้ด้วยตนเองและชุมชน ร้อยละ 15.8

ตารางที่ 4.49 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดอ่อน	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ระยะเวลาที่เร่งรัดทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย	8	42.1	1
2	เสี่ยงข้างน้อยที่มีเหตุผลเมื่อแสดงความคิดเห็นไปแล้วไม่ได้รับการยอมรับจากเสียงส่วนใหญ่จะเกิดความกลัวว่าตนเองจะเป็นคนทำให้เกิดความขัดแย้ง	5	26.3	2
3	การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นใช้เวลานานและหาข้อสรุปได้ยาก	3	15.8	3
4	การที่รัฐให้ความสำคัญเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมกันรัฐ ทำให้ประชาชนขอเพียงมีส่วนร่วมจนลืมว่าประชาชนและชุมชนเองก็สามารถริเริ่มแก้ไขปัญหาบางปัญหาที่สามารถแก้ไขเองได้ด้วยตนเองและชุมชน	3	15.8	3
	รวม	19	100.0	

3) ความคิดเห็นต่อโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.50 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ประชาชนจะคุ้นเคยและตื่นตัวกับการมีส่วนร่วมทั้งภายในหมู่บ้าน หรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 63.6 และ 2) ประชาชนสามารถนำเอาความรู้ทางส่วนราชการมาประยุกต์ใช้ได้ ร้อยละ 36.4

ตารางที่ 4.50 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	โอกาส	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ประชาชนจะคุ้นเคยและตื่นตัวกับการมีส่วนร่วมทั้งภายในหมู่บ้าน หรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ	7	63.6	1
2	ประชาชนสามารถนำเอาความรู้ทางส่วนราชการมาประยุกต์ใช้ได้	4	36.4	2
รวม		11	100.0	

4) ความคิดเห็นต่ออุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.51 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติเรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ผู้เข้าร่วมประชุมที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ที่ไม่มีศักยภาพหรือวัยผู้สูงอายุ

เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และทำให้ไม่ได้ปัญหาความต้องการที่ครอบคลุมทั้งหมด ร้อยละ 64.3 และ 2) ผู้เข้าร่วมประชุมเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่นำไปปฏิบัติ ร้อยละ 35.7

ตารางที่ 4.51 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	อุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ผู้เข้าร่วมประชุมที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ที่ไม่มีศักยภาพหรือวัยผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และทำให้ไม่ได้ปัญหาความต้องการที่ครอบคลุมทั้งหมด	9	64.3	1
2	ผู้เข้าร่วมประชุมเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่นำไปปฏิบัติ	5	35.7	2
รวม		14	100.0	

5) สรุปความคิดเห็นต่อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 4.52 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1) ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการปิดกั้น ร้อยละ 35.3	1) ระยะเวลาที่เร่งรัดทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ร้อยละ 42.1	1) ประชาชนจะคุ้นเคยและตื่นตัวกับการมีส่วนร่วมทั้งภายในหมู่บ้าน หรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 63.6	1) ผู้เข้าร่วมประชุมที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ที่ไม่มีศักยภาพหรือวัยผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และทำให้ไม่ได้ปัญหาความต้องการที่ครอบคลุมทั้งหมด ร้อยละ 64.3

ตารางที่ 4.52 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจร คือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ทั้งกระบวนการตั้งแต่การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ร้อยละ 35.3	2) เสี่ยงข้างน้อยที่มีเหตุผล เมื่อได้แสดงความคิดเห็นไปแล้วแต่เสี่ยงส่วนใหญ่ไม่ให้การยอมรับก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ ร้อยละ 26.3	2) ประชาชนสามารถนำเอาความรู้ทางส่วนราชการมาประยุกต์ใช้ได้ ร้อยละ 36.4	2) ผู้เข้าร่วมประชุมเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่นำไปปฏิบัติ ร้อยละ 35.7
3) รัฐทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ร้อยละ 29.4	3) การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นใช้เวลานานและหาข้อสรุปได้ยาก ร้อยละ 15.8		
	4) การที่รัฐให้ความสำคัญเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมกันรัฐทำให้ประชาชนขอเพียงมีส่วนร่วมจนลืมว่าประชาชนและชุมชนเองก็สามารถริเริ่มแก้ไขปัญหบางปัญหาที่สามารถแก้ไขเองได้ด้วยตนเองและชุมชน ร้อยละ 15.8		

5.1.4 ความคิดเห็นต่อปัจจัยแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จ

1) ความคิดเห็นต่อจุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.53 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า จุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม

ยังยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) นโยบายมีการกำหนดแรงจูงใจให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ดี ได้แก่ มอบหมายลักษณะงานที่ถนัด พื้นที่ที่คุ้นเคยและมีค่าตอบแทน ร้อยละ 40.0 2) นายอำเภอได้รับคำสั่งให้ดำเนินนโยบายดังกล่าวด้วยตนเองทำให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความสำคัญของนโยบายนี้ ร้อยละ 20.0 3) ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 20.0 และ 4) นโยบายเป็นงานที่เจ้าหน้าที่รัฐจะได้แสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีของตนเอง ร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4.53 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดแข็ง	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	นโยบายมีการกำหนดแรงจูงใจให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ดี ได้แก่ มอบหมายลักษณะงานที่ถนัด พื้นที่ที่คุ้นเคยและมีค่าตอบแทน	6	40.0	1
2	นายอำเภอได้รับคำสั่งให้ดำเนินนโยบายดังกล่าวด้วยตนเอง ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความสำคัญของนโยบายนี้	3	20.0	2
3	ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ	3	20.0	2
4	นโยบายเป็นงานที่เจ้าหน้าที่จะได้แสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีของตนเอง	3	20.0	2
รวม		15	100.0	

2) ความคิดเห็นต่อจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.54 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบที่มากเกินไปทั้งงานในหน้าที่และการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้เจ้าหน้าที่มีความเหนื่อยล้า ร้อยละ 62.5 และ

2) ทีมวิทยากรไม่มีความมั่นใจในเนื้อหาที่จะบรรยายเนื่องจากไม่มีการเตรียมองค์ความรู้ทั้งจากส่วนกลางและต้นสังกัดของตนเอง ร้อยละ 37.5

ตารางที่ 4.54 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่น่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดอ่อน	ความถี่	ร้อยละ
1	ความรับผิดชอบที่มากเกินไปทั้งงานในหน้าที่และการน่านโยบายไปปฏิบัติทำให้เจ้าหน้าที่มีความเหนื่อยล้า	5	62.5
2	ทีมวิทยากรไม่มีความมั่นใจในเนื้อหาที่จะบรรยายเนื่องจากไม่มีการเตรียมองค์ความรู้ทั้งจากส่วนกลางและต้นสังกัดของตนเอง	3	37.5
รวม		8	100.0

3) ความคิดเห็นต่อโอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่น่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่น่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.55 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า โอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่น่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) การได้ลงพื้นที่พบปะกับประชาชนในพื้นที่ถึง ๔ ครั้งทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจ เข้าถึงประชาชนมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 50 2) การมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานมาบูรณาการร่วมกันทำให้เกิดมิตรภาพและการยอมรับซึ่งกันและกันซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ในอนาคต ร้อยละ 31.2 และ 3) เจ้าหน้าที่ได้นำเอาข่าวสารจากหน่วยงานของตนเองไปให้ประชาชนได้รับรู้ได้โดยตรง ร้อยละ 18.8

ตารางที่ 4.55 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่
 นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ
 ในจังหวัดพะเยา

ข้อ	โอกาส	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	การมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานมา บูรณาการร่วมกันทำให้เกิดมิตรภาพและการยอมรับซึ่งกัน และกันซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ใน อนาคต	5	31.2	2
2	การได้ลงพื้นที่พบปะกับประชาชนในพื้นที่ถึง ๔ ครั้งทำให้ เจ้าหน้าที่เข้าใจ เข้าถึงประชาชนมากยิ่งขึ้น	8	50.0	1
3	เจ้าหน้าที่ได้นำเอาข่าวสารจากหน่วยงานของตนเองไปให้ ประชาชนได้รับรู้ได้โดยตรง	3	18.8	3
รวม		16	100.0	

4) *ความคิดเห็นต่ออุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการ
 ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ*

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 อุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ
 ไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.56 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า 4 อุปสรรค
 ในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม
 ยั่งยืนมาปฏิบัติเรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ส่วนกลางไม่มีความชัดเจน
 ด้านงบประมาณ ทำให้วิทยากรไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่นโยบายกำหนดไว้ ร้อยละ 47.4 2) ประชาชน
 เข้าร่วมโดยไม่มีจุดมุ่งหมายและไม่นำเอาสิ่งที่วิทยากรแนะนำไปปฏิบัติ ร้อยละ 31.5 และ 3) ประชาชน
 เข้าร่วมน้อยทำให้เจ้าหน้าที่รัฐเกิดความท้อเนื่องจากบรรยายหรือขอความคิดเห็นคนเพียงส่วนน้อย
 เท่านั้น ร้อยละ 21.1

ตารางที่ 4.56 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่
นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติ

ข้อ	อุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	ส่วนกลางไม่มีความชัดเจนด้านงบประมาณ ทำให้วิทยากรไม่ได้รับ ค่าตอบแทนตามที่นโยบายกำหนดไว้	9	47.4	1
2	ประชาชนเข้าร่วม โดยไม่มีจุดมุ่งหมายและไม่นำเอาสิ่งที่วิทยากร แนะนำไปปฏิบัติ	6	31.5	2
3	ประชาชนเข้าร่วมน้อยทำให้เจ้าหน้าที่รัฐเกิดความท้อเนื่องจาก บรรยายหรือขอความคิดเห็นคนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น	4	21.1	3
รวม		19	100.0	

5) สรุปความคิดเห็นต่อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของแรงจูงใจ
ของเจ้าหน้าที่รัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมา
ปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 4.57 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐในการนำนโยบาย
การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติของจังหวัด
พะเยา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1) นโยบายมีการกำหนด แรงจูงใจให้แก่ผู้นำ นโยบายไปปฏิบัติที่ดี ได้แก่ มอบหมาย ลักษณะงานที่ล้นค ุ้ย เคยและมีค่าตอบแทน ร้อยละ 40.0	1) ความรับผิดชอบที่มาก เกินไปทั้งงานในหน้าที่ และการนำนโยบายไป ปฏิบัติทำให้เจ้าหน้าที่มี ความเหนื่อยล้า ร้อยละ 62.5	1) การได้ลงพื้นที่พบปะ กับประชาชนในพื้นที่ ถึง 4 ครั้งทำให้ เจ้าหน้าที่เข้าใจ เข้าถึง ประชาชนมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 50	1) ส่วนกลางไม่มีความ ชัดเจนด้านงบประมาณ ทำให้วิทยากรไม่ได้รับ ค่าตอบแทนตามที่ นโยบายกำหนดไว้ ร้อย ละ 47.4 2) ประชาชน เข้าร่วมโดยไม่มี จุดมุ่งหมายและไม่ นำเอาสิ่งที่วิทยากร แนะนำไปปฏิบัติ ร้อยละ 31.5 และ

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2) นายอำเภอได้รับคำสั่งให้ดำเนินนโยบายดังกล่าวด้วยตนเอง ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ นโยบายนี้ ร้อยละ 20.0	2) ทีมวิทยากรไม่มีความมั่นคงใจในเนื้อหาที่จะบรรยายเนื่องจากไม่มีการเตรียมองค์ความรู้ทั้งจากส่วนกลางและต้นสังกัดของตนเอง ร้อยละ 37.5	2) การมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานมาบูรณาการร่วมกันทำให้เกิดมิตรภาพและการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ในอนาคต ร้อยละ 31.2	
3) ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 20.0		3) เจ้าหน้าที่ได้นำเอาข่าวสารจากหน่วยงานของตนเองไปให้ประชาชนได้รับรู้ได้โดยตรง ร้อยละ 18.8	3) ประชาชนเข้าร่วมน้อย ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐเกิดความท้อเนื่องจากบรรยายหรือขอความคิดเห็นคนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ร้อยละ 21.1
4) นโยบายเป็นงานที่เจ้าหน้าที่จะได้แสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีของตนเอง ร้อยละ 20.0			

5.1.5 ความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

1) ความคิดเห็นต่อผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.58 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) โครงการหมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ร้อยละ 64.3 และ 2) ปัญหาความต้องการของแต่ละหมู่บ้านที่จัดลำดับความสำคัญ เรียบร้อยแล้ว ร้อยละ 35.7

ตารางที่ 4.58 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลผลิตของการการนํานโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	ผลผลิต	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	โครงการหมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	9	64.3	1
2	ปัญหาความต้องการของแต่ละหมู่บ้านที่จัดลำดับความสำคัญ เรียบร้อยแล้ว	5	35.7	2
รวม		14	100.0	

2) ความคิดเห็นต่อผลลัพธ์ของการการนํานโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการการนํานโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.59 โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ผลลัพธ์ของการการนํานโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ร้อยละ 56.3 และ 2) คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 43.7

ตารางที่ 4.59 สรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการการนํานโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	ผลลัพธ์	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน	9	56.3	1
2	คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น	7	43.7	2
รวม		16	100.0	

5.2 ผลการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิด

5.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.60 โดยสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้ นโยบายการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีจำนวน 181 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ได้รับความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ความรู้เรื่องสิทธิ หน้าที่และกฎหมาย ความรู้เรื่องหน้าที่พลเมืองและประชาธิปไตย และความรู้เกี่ยวกับภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และความรู้เรื่องเทคโนโลยี ร้อยละ 39.8 2) ได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ พัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับสวัสดิการจากรัฐ ร้อยละ 26.5 3) ได้พัฒนาชุมชน/หมู่บ้านของตนเองให้พึ่งพาตนเองได้ และมีเข้มแข็งตาม โครงการและงบประมาณที่จัดสรรให้หมู่บ้านละ 2 แสนบาท ร้อยละ 12.7 4) ได้มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนด้วยกันเอง รู้และทราบปัญหาส่วนร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 9.4 5) ได้แก้ปัญหาความขัดแย้งในหมู่บ้านได้ ทำให้หมู่บ้านเกิดความปรองดองสมานฉันท์ มั่นคง และสามัคคี ร้อยละ 8.3 และ 6) ได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 3.3

ตารางที่ 4.60 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

ข้อ	สิ่งที่ประชาชนได้รับ	จำนวน ความคิดเห็น	ร้อยละ	ลำดับ
1	ได้รับความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ความรู้เรื่องสิทธิ หน้าที่และกฎหมาย ความรู้เรื่องหน้าที่พลเมืองและประชาธิปไตย และความรู้เกี่ยวกับภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และความรู้เรื่องเทคโนโลยี	72	39.8	1
2	ได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ พัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับสวัสดิการจากรัฐ	48	26.5	2

ตารางที่ 4.60 (ต่อ)

ข้อ	สิ่งที่ประชาชนได้รับ	จำนวน ความคิดเห็น	ร้อยละ	ลำดับ
3	ได้พัฒนาชุมชน/หมู่บ้านของตนเองให้พึ่งพาตนเองได้ และมี เข้มแข็งตาม โครงการและงบประมาณที่จัดสรรให้หมู่บ้านละ 2 แสนบาท	23	12.7	3
4	ได้มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างประชาชนด้วยกันเอง รู้และทราบปัญหาส่วน ร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชน	17	9.4	4
5	ได้แก้ปัญหาความขัดแย้งในหมู่บ้านได้ ทำให้หมู่บ้านเกิดความ ปรองดองสมานฉันท์ มั่นคง และสามัคคี	15	8.3	5
6	ได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	6	3.3	6
รวม		181	100.0	

5.2.2 ความคิดเห็นต่อจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำ
นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังตารางที่ 4.61 โดยจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 128 ความคิดเห็นเรียงลำดับตาม
จำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการ
ไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล ที่มีความรู้ความสามารถ ความพร้อม มีความตั้งใจในการนำความรู้และงาน
ในหน้าที่ของตนมาบรรยายให้ประชาชนฟังโดยตรงร้อยละ 26.6 2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 25.0
3) ความสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในลำดับแรกที่ประชาชนต้องการ ได้จริง
โดยการเตรียมงบประมาณสำหรับ โครงการลำดับแรกไว้หมู่บ้านละ 2 แสนบาทร้อยละ 17.2
4) การนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มีงบประมาณการจัดให้มีผลบังคับ
ใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่าย
การเมืองร้อยละ 13.3 5) การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการ

ร่วมมือ ร้อยละ 10.1 และ 6) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ ร้อยละ 7.8

ตารางที่ 4.61 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดแข็ง	จำนวน ความคิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็นทีม ขับเคลื่อนฯ	จำนวน ความคิดเห็น รวม	ร้อยละ	ลำดับ
1	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การแสดงความ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความ ต้องการประชาชนและ หมู่บ้าน/ชุมชน	13	19	32	25.0	2
2	ทีมขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ที่มีความรู้ ความสามารถ ความพร้อม มี ความตั้งใจในการนำความรู้ และงานในหน้าที่ของตนมา บรรยายให้ประชาชนฟัง โดยตรง	15	19	34	26.6	1
3	การบูรณาการของหน่วยงาน ในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็น ประธานในการร่วมมือ	2	11	13	10.1	5
4	การนำหลักการนำนโยบายไป ปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มี งบประมาณ การจัดให้มีผล บังคับใช้ มีการกำหนด มาตรฐานของนโยบายอย่าง ชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่าย การเมือง	2	15	17	13.3	4

ตารางที่ 4.61 (ต่อ)

ข้อ	จุดแข็ง	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
		ความคิดเห็น ประชาชน	ความคิดเห็นทีม ขับเคลื่อนฯ	ความคิดเห็น รวม		
5	ความสามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน ในลำดับแรกที่ประชาชน ต้องการได้จริง โดยการเตรียม งบประมาณสำหรับโครงการ ลำดับแรกไว้ หมู่บ้านละ 2 แสนบาท	8	14	22	17.2	3
6	การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ	4	6	10	7.8	6
รวม		44	84	128	100.0	

จากผลการวิเคราะห์เบื้องต้นที่แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดแข็งของการ
นำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยาเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตามกลุ่มตัวอย่างพบข้อสังเกตดังนี้

1) ประชาชนจังหวัดพะเยา มีความคิดเห็นว่าจุดแข็งของการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้
1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่มีความรู้ความสามารถ
ความพร้อม มีความตั้งใจในการนำความรู้และงานในหน้าที่ของตนมาบรรยายให้ประชาชนฟังโดยตรง 2)
การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการประชาชนและ
หมู่บ้าน/ชุมชน 3) ความสามารถแก้ไขปัญหาคือความต้องการของประชาชนในลำดับแรกที่ประชาชน
ต้องการได้จริง โดยการเตรียมงบประมาณสำหรับโครงการลำดับแรกไว้ หมู่บ้านละ 2 แสนบาท 4) การนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ และ
ลำดับที่ 5) มีสองประการมีจำนวนความคิดเห็นเท่ากันคือ การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมี
นายอำเภอเป็นประธานในการร่วมมือ และ การนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มี

งบประมาณ การจัดให้มีผลบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นว่าคุณค่าของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ที่มีความรู้ความสามารถ ความพร้อม มีความตั้งใจในการนำความรู้และงานในหน้าที่ของตนมาบรรยายให้ประชาชนฟังโดยตรง 2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชน 3) ความสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน ในลำดับแรกที่ประชาชนต้องการได้จริง โดยการเตรียมงบประมาณสำหรับโครงการลำดับแรกไว้ หมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาท 4) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ และ ลำดับที่ 5) มีสองหัวข้อเรื่องมีจำนวนความคิดเห็นเท่ากันคือ การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการร่วมมือ และ การนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มีงบประมาณ การจัดให้มีผลบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง

3) ประชาชนและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบล มีความคิดเห็นตรงกันในสองลำดับแรกคือ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ที่มีความรู้ความสามารถ ความพร้อม มีความตั้งใจในการนำความรู้และงานในหน้าที่ของตนมาบรรยายให้ประชาชนฟังโดยตรง และ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชน และลำดับที่ 5 การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการร่วมมือ

4) ประชาชนและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในลำดับที่ 3, 4 และ 6 โดยมีรายละเอียดดังนี้

จุดแข็งลำดับที่ 3 ประชาชนจังหวัดพะเยา เห็นว่าคุณค่าคือ ความสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในลำดับแรกที่ประชาชนต้องการได้จริง โดยการเตรียมงบประมาณสำหรับโครงการลำดับแรกไว้ หมู่บ้านละ 2 แสนบาท ในขณะที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าคุณค่าลำดับที่ 3 คือ การนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มีงบประมาณ การจัดให้มีผลบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง

จุดแข็งลำดับที่ 4 ประชาชนจังหวัดพะเยาเห็นว่าคือ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพในขณะที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าจุดแข็งลำดับที่ 4 คือ ความสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในลำดับแรกที่ประชาชนต้องการได้จริง โดยการเตรียมงบประมาณสำหรับโครงการลำดับแรกไว้ หมู่บ้านละ 2 แสนบาท

และจุดแข็งลำดับสุดท้าย ประชาชนจังหวัดพะเยาเห็นว่ามีส่วนข้อที่มีจำนวนความคิดเห็นเท่ากันคือ การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการร่วมมือ และการนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มีงบประมาณ การจัดให้มีผลบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง ในขณะที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เห็นว่าจุดแข็งลำดับสุดท้ายคือ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ

5) จากข้อสังเกตข้อที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา และทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีความคิดเห็นที่สามารถสรุปออกมาได้เป็น 6 ประการเหมือนกัน และให้ความสำคัญกับบางข้อในทิศทางเดียวกัน คือ การมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลแต่มีรายละเอียดบางข้อที่แตกต่างกันตามมุมมองที่ต่างกันในฐานะประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบายและการเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยจะ พบว่า ประชาชนจังหวัดพะเยามีความเห็นที่จุดแข็งที่สำคัญนอกจากการมีส่วนร่วมและความสามารถของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว คือ การแก้ไขปัญหาของประชาชนได้จริง และหลักธรรมาภิบาลในขณะที่มีเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่เห็นว่า หลักการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการบูรณาการของหน่วยงานเป็นจุดแข็งที่สำคัญในขณะที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความเห็นว่าจุดแข็งที่สำคัญนอกจากการมีส่วนร่วมและความสามารถของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว คือ การมีหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของประชาชนการบูรณาการของหน่วยงาน และให้หลักธรรมาภิบาลเป็นจุดแข็งลำดับสุดท้ายของการนำนโยบายการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ

5.2.3 ความคิดเห็นต่อจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.62 โดยจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 119 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวทีประชาคมอาจจะไม่ใช่ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือชุมชนเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชาคมส่วนใหญ่คือผู้สูงอายุหรือผู้ว่างงาน ในขณะที่ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มีศักยภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังประชาชนยังเน้นแค่โครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ไม่นำโครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง ร้อยละ 29.4 2) ปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน ร้อยละ 19.3 3) นโยบาย ได้แก่ สิ่งการมาอย่างเร่งด่วน ขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย ร้อยละ 16.8 4) ทีมวิทยากร ได้แก่ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องพื้นที่และเรื่องที่บรรยาย เนื่องจาก ต้นสังกัดไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองพร้อมๆ กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ไม่ได้ทุ่มเททั้งเวลา และศักยภาพของตนเองให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ อีกทั้งถูกเร่งรัดด้วยเงื่อนไขเวลาที่จำกัด บางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ และเนื้อหาที่วิทยากรบรรยายไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ร้อยละ 11.8 5) งบประมาณ ได้แก่ ความจำกัดของงบประมาณ ความไม่พร้อมของงบประมาณ ร้อยละ 8.4 6) การจัดเวทีประชาคม ได้แก่ ช่วงระยะเวลานานเกินไป จำนวนครั้งมากเกินไป และถี่เกินไป ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายและเจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า ร้อยละ 7.6 และ 7) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีทำให้หลายครั้งก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน เกิดความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก ร้อยละ 6.7

ตารางที่ 4.62 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	จุดอ่อน	จำนวน ความ คิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็น ที่ มี ข้อเสนอ ๑	จำนวน ความ คิดเห็น รวม	ร้อยละ	ลำดับ
1	นโยบาย ได้แก่ ส่งเสริมอย่างเร่งด่วน ขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย	0	20	20	16.8	3
2	ปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน	12	11	23	19.3	2
3	งบประมาณ ได้แก่ ความจำกัดของงบประมาณ ความไม่พร้อมของงบประมาณ	1	9	10	8.4	5
4	การจัดเวทีประชาคม ได้แก่ ช่วงระยะเวลานานเกินไป จำนวนครั้งมากเกินไป และถี่เกินไป ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายและเจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า	1	8	9	7.6	6
5.	ทีมวิทยากร ได้แก่ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องพื้นที่และเรื่องที่บรรยาย เนื่องจากต้นสังกัดไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองพร้อมๆ กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ไม่ได้ทุ่มเททั้งเวลาและศักยภาพของ	2	12	14	11.8	4

ตารางที่ 4.62 (ต่อ)

ข้อ	จุดอ่อน	จำนวน ความ คิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็น ที่ มี ข้อเสนอ แนะ	จำนวน ความ คิดเห็นรวม	ร้อยละ	ลำดับ
6	ตนเองให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างเต็มที่ อีกทั้งถูกรังรัดด้วยเงื่อนไข เวลาที่จำกัด บางหน่วยงานไม่ให้ความ ร่วมมือ และเนื้อหาที่วิทยากรบรรยายไม่ สอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน	17	18	35	29.4	1
7	ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวที ประชาคมอาจจะไม่ใช่ปัญหาความ ต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือ ชุมชนเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชาคมส่วน ใหญ่คือผู้สูงอายุหรือผู้ว่างงาน ในขณะที่ ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มี ศักยภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่ สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องประกอบ อาชีพ นอกจากนี้ยังประชาชนยังเน้นแค่ โครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ไม่ เน้น โครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง	5	3	8	6.7	7
	รวม	38	81	119	100.0	

จากผลการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดอ่อนของการ
นำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยาเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตามกลุ่มตัวอย่างพบข้อสังเกตดังนี้

1) ประชาชนจังหวัดพะเยา มีความคิดเห็นว่าจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้

1) ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวทีประชาคมอาจจะไม่ใช่ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือชุมชนเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชาคมส่วนใหญ่คือผู้สูงอายุหรือผู้ว่างงานในขณะที่ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มีศักยภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่สามารถเข้าร่วมได้ เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังประชาชนยังเน้นแค่โครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานไม่เน้นโครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง 2) ปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน 3) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีทำให้หลายครั้งก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่บ้านเกิดความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก 4) ทีมวิทยากร ได้แก่ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องพื้นที่และเรื่องที่บรรยาย เนื่องจาก ต้นสังกัดไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองพร้อมๆ กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ไม่ได้ทุ่มเททั้งเวลา และศักยภาพของตนเองให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ อีกทั้งถูกรังรัดด้วยเงื่อนไขเวลาที่จำกัด บางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ และเนื้อหาที่วิทยากรบรรยายไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน 5) มีสองข้อมีจำนวนความคิดเห็นเท่ากันคือ งบประมาณ ได้แก่ ความจำกัดของงบประมาณความไม่พร้อมของงบประมาณ และ การจัดเวทีประชาคม ได้แก่ ช่วงระยะเวลาสั้นเกินไปจำนวนครั้งมากเกินไปและถี่เกินไป ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายและเจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นว่าจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้ 1) นโยบาย ได้แก่ ตั้งการมาอย่างเร่งด่วนขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย 2) ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวทีประชาคมอาจจะไม่ใช่ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือชุมชนเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชาคมส่วนใหญ่คือผู้สูงอายุหรือผู้ว่างงานในขณะที่ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มีศักยภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่สามารถเข้าร่วมได้ เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังประชาชนยังเน้นแค่โครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานไม่เน้นโครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง 3) ทีมวิทยากร ได้แก่ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องพื้นที่และเรื่องที่บรรยาย เนื่องจาก ต้นสังกัดไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองพร้อม ๆ กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ไม่ได้ทุ่มเททั้งเวลา และศักยภาพของตนเองให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ อีกทั้งถูกรังรัดด้วยเงื่อนไขเวลาที่จำกัด บางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ และเนื้อหาที่วิทยากรบรรยายไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน 4)

ปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน 5) งบประมาณ ได้แก่ ความจำกัดของงบประมาณ ความไม่พร้อมของงบประมาณ 6) การจัดเวทีประชาคม ได้แก่ ช่วงระยะเวลาอันยาวนาน จำนวนครั้งมากเกินไป และถี่เกินไป ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายและเจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า และ 7) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีทำให้หลายครั้งก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน เกิดความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก

3) ประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นตรงกันในลำดับที่ 5 คือ งบประมาณ ได้แก่ ความจำกัดของงบประมาณ ความไม่พร้อมของงบประมาณ อย่างไรก็ตามมีจุดอ่อนสองข้อที่ประชาชนและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล มีจำนวนความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันคือ ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวทีประชาคมอาจจะไม่ใช่ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือชุมชนเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชาคมส่วนใหญ่คือผู้สูงอายุหรือผู้ว่างงาน ในขณะที่ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มีศักยภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังประชาชนยังเน้นแค่โครงการเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐานไม่เน้นโครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง และปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าจุดอ่อนสองข้อนี้น่าจะเป็นจุดอ่อนที่แท้จริงซึ่งทำให้ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

4) ประชาชนและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและเป็นทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนและจุดแข็งเกี่ยวกับการนำนโยบายการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ การที่ประชาชนจังหวัดพะเยาไม่มีความคิดเห็นว่า นโยบาย ได้แก่ สิ่งการมาอย่างเร่งด่วน ขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย เป็นจุดอ่อนของการนำนโยบายการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเลยแต่ในทางกลับกันในความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมองว่า นโยบาย ได้แก่ สิ่งการมาอย่างเร่งด่วน ขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย เป็นจุดอ่อนของการนำนโยบายการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากที่สุด

5.2.4 ความคิดเห็นต่อโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.63 โดยโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 58 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำปัญหาความต้องการของประชาชนที่ได้รับ โดยตรงจากเวทีไทยนิยม ยั่งยืน ไปจัดเรียงลำดับความสำคัญจัดทำแผนงานโครงการเพื่อของบประมาณมาแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนต่อไปในอนาคต ร้อยละ 53.4) ประชาชนเริ่มเข้าใจและได้มีโอกาสมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมในการคิด การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศต่อไป ร้อยละ 27.6 และ 3) รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ร้อยละ 19.0

ตารางที่ 4.63 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	โอกาส	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
		ความคิดเห็นประชาชน	ความคิดเห็นทีมขับเคลื่อนฯ	ความคิดเห็นรวม		
1	ภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำปัญหาความต้องการของประชาชนที่ได้รับ โดยตรงจากเวทีไทยนิยม ยั่งยืนไปจัดเรียงลำดับความสำคัญจัดทำแผนงานโครงการเพื่อของบประมาณมาแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนต่อไปในอนาคต	9	22	31	53.4	1

ตารางที่ 4.63 (ต่อ)

ข้อ	โอกาส	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
		ความคิดเห็น ประชาชน	ความคิดเห็น ทีมขับเคลื่อนฯ	ความคิดเห็น รวม		
2	ประชาชนเริ่มเข้าใจและได้มีโอกาสมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมในการคิด การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศต่อไป	7	9	16	27.6	2
3	รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง	2	9	11	19.0	3
รวม		18	40	58	100.0	

จากผลการวิเคราะห์ที่บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตามกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นตรงกันทุกลำดับเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำปัญหาความต้องการของประชาชนที่ได้รับ โดยตรงจากเวทีไทยนิยม ยั่งยืน ไปจัดเรียงลำดับความสำคัญจัดทำแผนงานโครงการเพื่อของงบประมาณมาแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนต่อไปในอนาคต 2) ประชาชนเริ่มเข้าใจและได้มีโอกาสมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมในการคิด การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศต่อไป และ 3) รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

5.2.5 ความคิดเห็นต่ออุปสรรคที่สำคัญของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์ที่บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยสรุปผล ได้ดังตารางที่ 4.64 โดยอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 40 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม คือ ประชาชนที่มีศักยภาพ มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมการแสดงความคิดเห็นหรือวิทยทำงานไม่ได้เข้าร่วมทุกครั้งเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ประชาชนที่เข้าร่วมขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการมีส่วนร่วม ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงไม่ค่อยทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของตนเอง นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ 80.0 และ 2) ผู้นำชุมชน ได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ขาดความรู้ความเข้าใจว่าปัญหาความต้องการต้องมาจากประชาชนไม่ใช่ตนเองเท่านั้น ไม่สานต่อนโยบาย ไม่กระตือรือร้น ร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4.64 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ข้อ	อุปสรรค	จำนวน ความ คิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็น ทีมขับเคลื่อนฯ ¹	จำนวน ความ คิดเห็นรวม	ร้อยละ	ลำดับ
1	ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม คือ ประชาชนที่มีศักยภาพ มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นหรือวิทยทำงานไม่ได้เข้าร่วมทุกครั้งเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ประชาชนที่เข้าร่วมขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการมีส่วนร่วม ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงไม่ค่อยทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของตนเอง นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมไม่นำความรู้ไปปฏิบัติ	14	18	32	80.0	1

ตารางที่ 4.64 (ต่อ)

ข้อ	อุปสรรค	จำนวน ความคิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็น ทีมขับเคลื่อนฯ	จำนวน ความ คิดเห็น รวม	ร้อยละ	ลำดับ
2	ผู้นำชุมชน ได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการ หมู่บ้าน ขาดความรู้ความเข้าใจว่า ปัญหาความต้องการต้องมาจาก ประชาชน ไม่ใช่ตนเองเท่านั้น ไม่ สานต่อนโยบาย ไม่กระตือรือร้น ร้อยละ 11.2	4	4	8	20.0	2
	รวม	18	22	40		

จากผลการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรคของการ
น่านโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยาเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตามกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อน
การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นตรงกันทุกลำดับ
เกี่ยวกับโอกาสของการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไป
ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม คือ ประชาชนที่มีศักยภาพ มีความ
เข้าใจในการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นหรือวิทยทำงานไม่ได้เข้าร่วมทุกครั้ง เนื่องจากต้อง
ประกอบอาชีพ ประชาชนที่เข้าร่วมขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการมีส่วนร่วมไม่ค่อยแสดง
ความคิดเห็น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงไม่ค่อยทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริง
ของตนเอง นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมไม่นำความรู้ไปปฏิบัติ 2) ผู้นำชุมชน ได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ขาดความรู้ความเข้าใจว่าปัญหาความต้องการต้องมา
จากประชาชน ไม่ใช่ตนเองเท่านั้น ไม่สานต่อนโยบาย ไม่กระตือรือร้น

5.2.6 สรุปความคิดเห็นต่อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ตารางที่ 4.65 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมาปฏิบัติของจังหวัดพะเยา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ที่มี ความรู้ความสามารถ ความพร้อม มีความ ตั้งใจในการนำ ความรู้และงานในหน้าที่ ของตนมาบรรยายให้ประชาชนฟัง โดยตรงร้อยละ 26.6	1) ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวที ประชาคมอาจจะ ไม่ใช่ปัญหาความต้องการ ที่แท้จริงของประชาชนหรือชุมชนเนื่องจาก ผู้เข้าร่วมประชาคมส่วนใหญ่คือผู้สูงอายุ หรือผู้ว่างงาน ในขณะที่ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มีศักยภาพในการ แสดงความคิดเห็นไม่สามารถเข้าร่วมได้ เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ยังมีประชาชนยังเน้นแค่โครงการ เกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐาน ไม่นั้นโครงการ ที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง ร้อยละ 29.4	1) ภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำปัญหาความต้องการ ของประชาชนที่ได้รับโดยตรง จากเวทีไทยนิยม ยั่งยืน ไป จัดเรียงลำดับความสำคัญจัดทำ แผนงาน โครงการเพื่อขอ งบประมาณมาแก้ไขปัญหาและ ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนต่อไปในอนาคต ร้อยละ 53.4.	1) ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม คือ ประชาชนที่มี ศักยภาพ มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วม การ แสดงความคิดเห็นหรือปฏิบัติงานไม่ได้เข้า ร่วมทุกครั้งเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ประชาชนที่เข้าร่วมขาดความรู้ความเข้าใจ พื้นฐานในการมีส่วนร่วม ไม่ค่อยแสดงความ คิดเห็น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงไม่ ค่อยทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของ ตนเอง นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมไม่นำ ความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ 80.0 และ
2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความ ต้องการประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ 25.0			
3) ความสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการ ของประชาชนในลำดับแรกที่ประชาชน ต้องการได้จริง โดยการเตรียมงบประมาณ สำหรับโครงการลำดับแรกไว้ หมู่บ้านละ 2 แสนบาทร้อยละ 17.2			

ตารางที่ 4.65 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
4) การนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ ได้แก่ การจัดให้มีงบประมาณ การจัดให้มีผลบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง ร้อยละ 13.3	2) ปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน ร้อยละ 19.3	2) ประชาชนเริ่มเข้าใจและได้มีโอกาสมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมในการคิด การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศต่อไป ร้อยละ 27.6 และ	2) ผู้นำชุมชน ได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ขาดความรู้ความเข้าใจว่าปัญหาความต้องการต้องมาจากประชาชน ไม่ใช่ตนเองเท่านั้น ไม่สานต่อนโยบาย ไม่กระตือรือร้น ร้อยละ 20.0
5) การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการร่วมมือ ร้อยละ 10.1	3) นโยบาย ได้แก่ สิ่งการมา อย่างเร่งด่วน ขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย ร้อยละ 16.8	3) รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ร้อยละ 19.0	
6) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ความเสมอภาคประสิทธิภาพ ร้อยละ 7.8	4) ทีมวิทยากร ได้แก่ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องพื้นที่และเรื่องที่บรรยาย เนื่องจาก ดันสังกัดไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองพร้อมๆ กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ไม่ได้ทุ่มเททั้งเวลา และศักยภาพของตนเองให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ อีกทั้งถูกเร่งรัดด้วยเงื่อนเวลาที่จำกัด บางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ และเนื้อหาที่วิทยากรบรรยายไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ร้อยละ 11.8		

ตารางที่ 4.65 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	5) งบประมาณ ได้แก่ความจำกัดของ งบประมาณ ความไม่พร้อมของ งบประมาณ ร้อยละ 8.4		
	6) การจัดเวทีประชาคม ได้แก่ ช่วงระยะเวลา นานเกินไป จำนวนครั้งมากเกินไป และถี่ เกินไป ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายและ เจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า ร้อยละ 7.6		
	7) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความ คิดเห็นอย่างเสรีทำให้หลายครั้งก่อให้เกิด ความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน เกิดความ แยกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก ร้อยละ 6.7		

5.2.7 ข้อเสนอแนะการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.66 โดยข้อเสนอแนะของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 87 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ควรมีการดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้งด้านงบประมาณและการดำเนินงาน ร้อยละ 50.6 2) ควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้วิทยากร ต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลางแล้วจึงมาบูรณาการในพื้นที่ เนื่องจากบางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับมอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ ร้อยละ 21.8 3) ควรมีการประเมินผลนโยบายหรือติดตามผลการดำเนินงาน ร้อยละ 10.3 4) ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ตลอดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและเอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้งพอสมควร และเน้นการสอนให้ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริง ร้อยละ 8.1 5) ควรมีการพัฒนาผู้นำชุมชน/หมู่บ้านให้สานต่อและเข้าใจการจัดทำโครงการโปรงใส และไม่ชักจูงประชาชน ร้อยละ 5.7 และ 6) ควรลดเงื่อนไขเกี่ยวกับโครงการที่ประชาชนเสนอในเวทีประชาคมเนื่องจาก บ้างหมู่บ้าน/ชุมชนมีความต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเงื่อนไขการเงิน ร้อยละ 3.5

ตารางที่ 4.66 สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน ความ คิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็น ที่มิขับเคลื่อน ฯ	จำนวน ความ คิดเห็นรวม	ร้อยละ	ลำดับ
1	ควรมีการดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้ง ด้านงบประมาณและการดำเนินงาน	17	27	44	50.6	1
2	ควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำนโยบายไป ปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้ที่วิทยากร ต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลาง แล้วจึงมาบูรณาการในพื้นที่ เนื่องจาก บางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับ มอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงาน ต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และ มีการเตรียมความพร้อมด้าน งบประมาณ	1	18	19	21.8	2
3	ควรมีการประเมินผลนโยบายหรือ ติดตามผลการดำเนินงาน	4	5	9	10.3	3
4	ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ ตลอดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและ เอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้ง พอสมควร และเน้นการสอนให้ ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริง	1	6	7	8.1	4
5	ควรมีการพัฒนาผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน ให้สานต่อและเข้าใจการจัดทำ โครงการ โปร่งใส และไม่ชักจูง ประชาชน	0	5 (4)	5	5.7	5

ตารางที่ 4.66 (ต่อ)

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน ความ คิดเห็น ประชาชน	จำนวน ความคิดเห็น ทีมขับเคลื่อน ฯ	จำนวน ความ คิดเห็นรวม	ร้อยละ	ลำดับ
6	ควรลดเงื่อนไขเกี่ยวกับโครงการที่ประชาชนเสนอในเวทีประชาคม เนื่องจาก บ้างหมู่บ้าน/ชุมชนมีความต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเงื่อนไขการใช้เงิน	0	3 (6)	3	3.5	6
	รวม	23	64	87		

จากผลการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตามกลุ่มตัวอย่างพบข้อสังเกตดังนี้

1) ประชาชนจังหวัดพะเยา มีข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ควรมีการดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้งด้านงบประมาณและการดำเนินงาน 2) ควรมีการประเมินผลนโยบายหรือติดตามผลการดำเนินงาน และอันสุดท้ายเท่ากันสองข้อคือ ควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้วิทยากร ต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลางแล้วจึงมาบูรณาการในพื้นที่ เนื่องจากบางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับมอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจนและมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ และควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ที่ตลอดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและเอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้งพอสมควร และเน้นการสอนให้ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริง

2) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ควรมีการดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้งด้านงบประมาณและการดำเนินงาน 2) ควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำ

นโยบายไปปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้วิทยากรต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลางแล้วจึงมาบูรณาการในพื้นที่ เนื่องจากบางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับมอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ 3) ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ที่ลดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและเอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้งพอสมควร และเน้นการสอนให้ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริง ลำดับที่ 4 เท่ากันสองข้อคือ ควรมีการประเมินผลนโยบายหรือติดตามผลการดำเนินงาน และควรมีการพัฒนาผู้นำชุมชน/หมู่บ้านให้สานต่อและเข้าใจการจัดทำโครงการ โปร่งใส และไม่ชักจูงประชาชน และลำดับสุดท้ายคือ ควรลดเงื่อนไขเกี่ยวกับโครงการที่ประชาชนเสนอในเวทีประชาคมเนื่องจาก บ้างหมู่บ้าน/ชุมชนมีความต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเงื่อนไขการเงิน

3) ประชาชนจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในลำดับที่ 1 คือ ควรมีการดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้งด้านงบประมาณและการดำเนินงาน

4) ประชาชนและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ข้อเสนอแนะเรื่อง ควรมีการพัฒนาผู้นำชุมชน/หมู่บ้านให้สานต่อและเข้าใจการจัดทำโครงการ โปร่งใส และไม่ชักจูงประชาชน และควรลดเงื่อนไขเกี่ยวกับโครงการที่ประชาชนเสนอในเวทีประชาคมเนื่องจาก บ้างหมู่บ้าน/ชุมชนมีความต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากเงื่อนไขการเงินนั้นมาจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลฝ่ายเดียวแต่ประชาชนจังหวัดพะเยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมิได้มีความคิดเห็นในเรื่องนี้มาแต่อย่างใด นอกจากนี้ในข้อเสนอแนะเรื่องควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้วิทยากรต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลางแล้ว จึงมาบูรณาการในพื้นที่ เนื่องจากบางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับมอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลจำนวน 18 ความคิดเห็น และเรื่องควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ที่ลดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและเอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้งพอสมควร และเน้นการสอนให้ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริงซึ่งมาจากทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลจำนวน

6 ความคิดเห็น แต่มาจากประชาชนจังหวัดพะเยาเพียงข้อละ 1 ความคิดเห็นนั้น สะท้อนให้เห็นว่า
ในประเด็นเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีผลอย่างมากกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเท่านั้น แต่มีผล
เพียงเล็กน้อยกับประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบาย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (The National Policy Implementation of The Thai Niyom YangYuen Project in Phayao Province) เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (non-experimental research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ด้วยแบบสอบถาม (questionnaire) และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายอำเภอในจังหวัดพะเยา ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) สรุปผลการวิจัย 2) อภิปรายผล และ 3) ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) วิธีดำเนินการวิจัย และ 3) ผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

1.1.2 เพื่อศึกษาความแตกต่างกันของความคิดเห็นของแต่ละอำเภอต่อระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

1.1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

1.1.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในอนาคต

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ 1) ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง 2) เครื่องมือการวิจัย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยนี้ แบ่งประชากรออกเป็นสองกลุ่มได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง ประชาชนชาวจังหวัดพะเยาทั้งหมด 486,304 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและบัตร กระทรวงมหาดไทย ปี 2560) และกลุ่มที่สอง ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 816 คน (ทีมละ 12 คน จำนวน 68 ทีม) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรกลุ่มแรก คือ ประชาชนจังหวัดพะเยาที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามสูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane) ได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูกามยาว อำเภอภูซาง อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน อำเภอปง และอำเภอจุน แล้วเทียบสัดส่วนเพื่อหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละอำเภอ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างส่งกลับมาและนำมาวิเคราะห์จำนวน 401 คน และจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรกลุ่มที่สอง คือ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลในจังหวัดพะเยาที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามสูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane) ได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 272 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูกามยาว อำเภอภูซาง อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน อำเภอปง และอำเภอจุน แล้วเทียบสัดส่วนเพื่อหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละอำเภอ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม

สำหรับนายอำเภอ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง (purposive sampling) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key information) จำนวน 9 คน ได้แก่ 1) นายอำเภอเมืองพะเยา 2) นายอำเภอแม่ใจ 3) นายอำเภอดอกคำใต้ 4) นายอำเภอภูกามยาว 5) นายอำเภอภูซาง 6) นายอำเภอเชียงคำ 7) นายอำเภอเชียงม่วน 8) นายอำเภอปง และ 9) นายอำเภอจุน

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะคือ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data)

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด โดยชุดแรกเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการสอบถามความคิดเห็นประชาชนในจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการน่านโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยา และส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับและข้อเสนอแนะในการน่านโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ศึกษาด้านการวิจัยตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content analysis) ในแบบสอบถาม เพื่อให้ความคิดเห็น พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถามว่าสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ โดยทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคของตัวแปรอิสระคือ 1) หลักธรรมาภิบาล เท่ากับ 0.869 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เท่ากับ 0.812 3) และค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาคของตัวแปรตามคือความสำเร็จของการน่านโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเท่ากับ 0.812 โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.600 จากผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงและชุดที่สองเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการสอบถามความคิดเห็น ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการน่านโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยาและส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และ

อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาด้านการวิจัยตรวจสอบความตรงของ เนื้อหา (content analysis) ในแบบสอบถาม เพื่อให้ความคิดเห็น พร้อมทั้งปรับปรุง แก้ไข ให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปทดสอบ กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถามว่า สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ โดยทดสอบความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาคของตัวแปรอิสระคือ 1) การนำนโยบายไปปฏิบัติ เท่ากับ 0.883 2) การมีส่วนร่วม ของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เท่ากับ 0.916 3) แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ เท่ากับ 0.896 และค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาคของตัวแปรตามคือความสำเร็จของการนำนโยบายการ พัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เท่ากับ 0.939 โดยใช้เกณฑ์ ขอมรับที่ค่ามากกว่า 0.600 จากผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแสดงว่าแบบสอบถาม ฉบับนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจะเป็นคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 6 ส่วน ซึ่งเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ของการนำปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยได้แก่ การนำนโยบายไปปฏิบัติ หลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ ตลอดจน ความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัด พะเยา โดยในส่วนนี้เป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระต่อประเด็น ดังกล่าวข้างต้น

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูล ทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับ ตำบล โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน ตามที่ระบุในหัวข้อ 1.3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม

ตัวอย่าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน ตามที่ระบุในหัวข้อ 1.3.1 ประชากร กลุ่ม ตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)** เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษา เอกสาร และบันทึกต่างๆ (document study) เช่น หนังสือ วารสาร นิตยสาร บทความ เอกสารสื่อ ความภายใน องค์กรและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเว็บไซต์ (web site) ต่าง ๆ ทั้งในอินทราเน็ต (intranet) ของ กรมการปกครอง และอินเทอร์เน็ต (internet)

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนได้แก่การ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) **ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data)** ได้มาจากระบบสอบถาม ผู้วิจัย จึง ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยหลักสถิติศาสตร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

(1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน

(2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และการ วิเคราะห์การ ถดถอยเชิงพหุ (multiple regression) ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (stepwise regression)

2) **ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data)** ได้มาจากการศึกษาเอกสารและ บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้าง ข้อสรุป 2 วิธี คือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (inductive analysis) และวิธีการวิเคราะห์ โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis) อย่างเป็นระบบ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างประชาชนจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 57.2 อายุ 31 – 40 ปี และ 41- 50 ปี ร้อยละ 44.8 (ช่วงละ 22.4) ระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 44.6 อาศัยอยู่อำเภอเมืองพะเยา ร้อยละ 25.9 และเป็นผู้ไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 56.2

2) กลุ่มตัวอย่างที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 63.3 อายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 33.3 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ร้อยละ 64.6 ตำแหน่งพนักงานและข้าราชการของที่ทำกรปกครองอำเภอ ร้อยละ 21.3 ปฏิบัติงานอยู่ที่อำเภอเมืองพะเยา ร้อยละ 21.8 และเป็นผู้บรรยายหัวข้ออื่นๆ ร้อยละ 85.8

1.3.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (ตัวแปรอิสระ)

1) กลุ่มตัวอย่างประชาชนจังหวัดพะเยามีความเห็นต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ดังนี้

(1) *หลักธรรมาภิบาล* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และมีรายละเอียดจำแนกตามหลักธรรมาภิบาล ตามระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. *หลักการตอบสนอง (Responsiveness)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักการตอบสนองมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19

ข. *หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

ค. *หลักประสิทธิผล (Effectiveness)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักประสิทธิผลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติใน จังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

ง. *หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักประสิทธิผลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

จ. *หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักมุ่งฉันทามติมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ฉ. *หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักเปิดเผย/โปร่งใส มาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ช. *หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีผู้นำหลักการกระจายอำนาจ มาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ซ. *หลักความเสมอภาค (Equity)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการนำหลักความเสมอภาคมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

ฅ. *หลักการมีส่วนร่วม (Participation)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการนำหลักการมีส่วนร่วม มาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

ฉ. *หลักนิติธรรม (Rule of Law)* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการนำหลักนิติธรรม มาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

(2) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ* กลุ่มตัวอย่างประชาชนจังหวัดพะเยามีความเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และมีรายละเอียดจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐตามระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. *การมีส่วนร่วมในการคิด* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้มีประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17

ข. *การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้มีประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15

ค. *การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจ* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้มีประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

ง. *การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้มีประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

จ. *การมีส่วนร่วมในการประเมินผล* กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีการเปิดโอกาสให้มีประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการ

พัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

2) กลุ่มตัวอย่างที่มิขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลมีความเห็นต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ดังนี้

(1) การนำนโยบายไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่มิขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความเห็นว่ามีการนำแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ในการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และมีรายละเอียดจำแนกตามการนำนโยบายไปปฏิบัติตามระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives) กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนที่นำมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการกำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนและมีมาตรฐาน ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ข. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าหน่วยงานที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีศักยภาพ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

ค. ทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources) กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนที่นำมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีทรัพยากรของนโยบายที่เหมาะสมและพอเพียง ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

ง. การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนที่นำมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้รับการยอมรับจากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

จ. การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนที่นำมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ฉ. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนที่นำมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่เหมาะสม ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

(2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความเห็นว่ามีโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และมีรายละเอียดจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ตามระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. การมีส่วนร่วมในการคิด กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96

ข. การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

ค. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80

ง. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลมาใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

จ. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68

(3) แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีความเห็นว่ามีโอกาสสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่รัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และมีรายละเอียดจำแนกตามแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐตามระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. ลักษณะงานที่ทำ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเป็นลักษณะงานที่จูงใจให้น่านโยบายไปปฏิบัติ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

ข. ความสำเร็จในการทำงานของบุคคลกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีความสำเร็จในการทำงานของบุคคลเป็นแรงจูงใจให้น่านโยบายไปปฏิบัติ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

ค. การได้รับการยอมรับนับถือ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยาทำให้ได้รับการยอมรับนับถือและเป็นแรงจูงใจให้น่านโยบายไปปฏิบัติในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

ง. ความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเป็นความรับผิดชอบที่เป็นแรงจูงใจให้น่านโยบายไปปฏิบัติในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

จ. ค่าตอบแทนกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีค่าตอบแทนเป็นแรงจูงใจให้น่านโยบายไปปฏิบัติในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

ฉ. การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้รับแรงจูงใจจากผู้นำในการน่านโยบายไปปฏิบัติในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

1.3.3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อความสำเร็จในการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (ตัวแปรตาม)

1) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชาชนจังหวัดพะเยาต่อความสำเร็จในการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (ตัวแปรตาม)

(1) ผลผลิต ประชาชนจังหวัดพะเยามีความเห็นต่อความสำเร็จด้านผลผลิตของการน่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และมีรายละเอียดจำแนกผลผลิตตามระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15

ข. ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

(2) ผลลัพธ์ ประชาชนจังหวัดพะเยามีความเห็นต่อความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีรายละเอียดจำแนกผลลัพธ์ตามระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17

ข. ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

ค. ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

ง. โครงการของหมู่บ้านเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้าน คุ่มค่าและสมประโยชน์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบ

ความสำเร็จในการทำให้โครงการของหมู่บ้านเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้าน คุ่มค่าและสมประโยชน์ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

จ. หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฟังพาดตนเองได้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฟังพาดตนเองได้ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

ฉ. พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

2) *ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา (ตัวแปรตาม)*

(1) *ผลผลิต* ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลมีความเห็นต่อความสำเร็จด้านผลผลิตของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และมีรายละเอียดจำแนกผลผลิตตามระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

ข. ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

(2) ผลลัพธ์ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบล มีความเห็นต่อความสำเร็จด้านผลลัพธ์ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีรายละเอียดจำแนกผลผลิตตามระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จจากมากไปน้อย ดังนี้

ก. โครงการของหมู่บ้านเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการ และปัญหาในหมู่บ้าน กลุ่มค่าและสมประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้โครงการของหมู่บ้านเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้าน กลุ่มค่าและสมประโยชน์ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

ข. ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

ค. ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

ง. หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฟังพาดตนเองได้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฟังพาดตนเองได้ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

จ. ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

จ. พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในการทำให้พัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติ เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ทดสอบ สมมติฐาน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2) แต่ละอำเภอ มีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน 3) มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อ จากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลปัจจัยด้านการ มีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐาน การวิจัยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีผลการทดสอบ สมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1.3.4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ระดับความสำเร็จของการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อประเมินระดับความสำเร็จในการ นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา พบว่า ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1.3.5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับ ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างกันของ ความคิดเห็นของแต่ละอำเภอในจังหวัดพะเยาต่อระดับความสำเร็จนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา พบว่า แต่ละอำเภอในแต่ละจังหวัด พะเยามีความเห็นว่าระดับความสำเร็จ นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาแตกต่างกัน

1.3.6 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3 มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งข้อจากปัจจัย 4 ข้อ คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ และ/หรือปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการ ไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา พบดังนี้

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา หลักธรรมาภิบาล เป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 82.1 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ มีความสามารถในการอธิบายเพิ่มได้ร้อยละ 2.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เมื่อรวมตัวแปรทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 84.8 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของตัวแปรอิสระในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ให้คงที่แล้วตัวแปรที่มีผลและอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยเรียงลำดับมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) หลักธรรมาภิบาล และ 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรคือ หลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้ามีการนำเครื่องมือนโยบายหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐ มาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติ

ในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้นด้วย

ทั้งนี้ สามารถแสดงเป็นสมการถดถอยความผันแปรของตัวแปรตาม ได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอย } Y = 0.427 + 0.615X_1 + 0.344X_2$$

Y คือ ความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

X1 คือ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล

X2 คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 63.4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยลำดับสุดท้าย คือ แรงจูงใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีความสามารถในการอธิบายเพิ่มได้ร้อยละ 4.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เมื่อรวมตัวแปรทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 68.2 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของตัวแปรอิสระในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ให้คงที่แล้วตัวแปรที่มีผลและอธิบายความผันแปรเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยเรียงลำดับ มากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) การนำนโยบายไปปฏิบัติและ 2) แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้ามีการนำเครื่องมือการการนำนโยบายไปปฏิบัติและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิด

ความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้นด้วย

ทั้งนี้ สามารถแสดงเป็นสมการถดถอยความผันแปรของตัวแปรตาม ได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอย } Y = -0.051 + 0.531X_1 + 0.344X_2$$

Y คือ ความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

X1 คือ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

X2 คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง (purposive sampling) ในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป 2 วิธี คือ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (inductive analysis) และวิธีการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (typological analysis) อย่างเป็นระบบ สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1.3.7 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) อุปสรรค (threat) ของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง ในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

(1) จุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. การมอบหมายหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ ได้แก่ ความคุ้นเคยและรู้จักพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีการบูรณาการ (ร้อยละ 31.6)

ข. ทรัพยากรนโยบาย ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีการจัดสรรงบประมาณ (ร้อยละ 26.3)

ค. การสื่อสารทางนโยบายและบังคับให้เป็นไปตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากบังคับมาที่นายอำเภอซึ่งเป็นหัวหน้าข้าราชการระดับอำเภอ (ร้อยละ 15.8)

ง. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนคือกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นของหมู่บ้านและให้ดำเนินการ 4 ครั้ง เพื่อจะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการได้ (ร้อยละ 15.8)

ตอบสนองกับสถานการณ์และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เนื่องจากเป็นนโยบายที่เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ (ร้อยละ 10.5)

(2) จุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนมาปฏิบัติ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. ระยะเวลาที่เร่งรัดเกินไป เช่น โครงการที่ถูกเสนอมาในเวทีประชาคมไม่ครอบคลุมปัญหาความต้องการทั้งหมดของประชาชนทั้งหมู่บ้านเนื่องจากถูกจำกัดด้วยเวลา (ร้อยละ 29.5)

ข. งบประมาณหมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาทแก้ไขได้เพียงปัญหาเดียวเท่านั้น แต่ปัญหาอื่น ๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไข (ร้อยละ 23.5)

ค. มาตรฐานนโยบายไม่มีความชัดเจน มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (ร้อยละ 23.5)

ง. การยอมรับนโยบายของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีภารกิจหน้าที่ของตนเองมากแล้วแต่ต้องมาดำเนินนโยบายซึ่งต้องอาศัยเวลาและความเสียสละมากทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยยอมรับนโยบาย (ร้อยละ 23.5)

(3) โอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ก. รัฐบาลให้ความสำคัญ (ร้อยละ 40.0)

ข. มีการกำหนดโครงการจากหลายหน่วยงานมารองรับปัญหาความต้องการของประชาชน เช่น กรมพัฒนาชุมชน มีโครงการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานรากมารองรับปัญหาความต้องการด้านอาชีพและการเพิ่มรายได้ เป็นต้น (ร้อยละ 30.0)

ค. สร้างความคุ้นเคยและเป็นการสื่อสารข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานจากหน่วยงานของรัฐไปสู่ประชาชนโดยตรง (ร้อยละ 30.0)

(4) อุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ก. ผู้นำ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ขาดความเข้าใจ (ร้อยละ 23.1)

ข. ความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน/ชุมชน (ร้อยละ 23.1)

ค. ความซ้ำซ้อนของงานและภารกิจที่ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ลงพื้นที่บ่อยครั้งจนเกินไปทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย ร้อยละ 15.4

ง. พื้นที่ห่างไกล (ร้อยละ 15.4)

จ. ทีมวิทยากรมีงานในหน้าที่ประจำด้วยทำให้ทุ่มเทให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เต็มที่ (ร้อยละ 15.4)

ฉ. นโยบายไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน เนื่องจากมาจากรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ร้อยละ 7.6

2) ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล

(1) จุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ก. ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เนื่องจากประชาชนได้ทำการเสนอโครงการแสดงความคิดเห็นและจัดลำดับความจำเป็นของโครงการทั้งหมดที่ได้เสนอด้วยตนเอง และตรวจสอบการดำเนินโครงการด้วยตนเองจากการประชาคมในเวทีไทยนิยม (ร้อยละ 20.5)

- ข. รับฟังความคิดเห็นโดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน (ร้อยละ 18.0)
- ค. มุ่งฉันทามติ โดยใช้มติที่ประชุมในการจัดลำดับปัญหาและความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนอง (ร้อยละ 18.0)
- ง. มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประชาชนมิได้พิจารณาร่วมกันและตรวจสอบจากประชาชนเองในการดำเนินนโยบาย (ร้อยละ 15.4)
- จ. การกระจายอำนาจ โดยให้ประชาชนได้คิดและตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนของตนเองด้วยตนเอง (ร้อยละ 12.8)
- ฉ. สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ (ร้อยละ 12.8)
- ช. ความเสมอภาค ทุกหมู่บ้านจะได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการที่มีความจำเป็นลำดับแรก 2 แสนบาทบาทเท่ากันทุกหมู่บ้าน (ร้อยละ 2.5)

(2) จุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

- ก. ฉันทามติ กลายเป็นข้อจำกัดของการตรวจสอบ เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าการในที่ประชุมได้ลงความเห็นไปแล้ว จึงไม่แสดงความคิดเห็นที่อาจจะเป็นประโยชน์เนื่องจากกลัวว่าจะเกิดความขัดแย้งและสร้างความไม่พอใจแก่คนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.0)
- ข. หลักนิติธรรม ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชนจริงทำให้เกิดการไม่สามารถแก้ไขและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ เช่น บางโครงการที่เป็นความต้องการอันดับหนึ่งของประชาชนในหมู่บ้านกลับไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ตายตัว (ร้อยละ 50.0)

(3) โอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ลงเป็นผู้ใช้ธรรมาภิบาลด้วยตนเอง ตั้งแต่กระบวนการเสนอโครงการ พิจารณาโครงการ ดำเนินการโครงการ และตรวจสอบติดตามโครงการ (ร้อยละ 50.0)

ข. ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วม การเข้ามาตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น (ร้อยละ 33.3)

ค. การตรวจสอบการดำเนินโครงการมีหน่วยงานอิสระหลายหน่วยงานช่วยประชาชนตรวจสอบ (ร้อยละ 16.7)

(4) อุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. ประชาชนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น (ร้อยละ 50.0)

ข. ความไม่เข้าใจและเกิดความสงสัยของบางส่วนราชการว่าเป็นโครงการที่มีนัยทางการเมืองหรือเป็นโครงการที่ไม่มีทางได้ผลจริง (ร้อยละ 33.3)

ค. การให้ตรวจสอบกันเอง เป็นจุดหนึ่งที่ยังเกิดขึ้นได้ยากในช่วงแรกของการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและใช้หลักธรรมาภิบาลเอง เนื่องจาก ประชาชนจะคิดว่าการตรวจสอบหากภาครัฐตรวจสอบแล้วย่อมถือว่าถูกต้อง ทั้งที่จริงแล้วการที่ประชาชนตรวจสอบกันเองคือหลักธรรมาภิบาลที่ดีที่สุด (ร้อยละ 16.7)

3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

(1) จุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการปิดกั้น (ร้อยละ 35.3)

ข. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจร คือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ทั้งกระบวนการตั้งแต่ การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล (ร้อยละ 35.3)

ค. รัฐทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (ร้อยละ 29.4)

(2) จุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. ระยะเวลาที่เร่งรัดทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย (ร้อยละ 42.1)

ข. เสี่ยงข้างน้อยที่มีเหตุผลเมื่อได้แสดงความคิดเห็นไปแล้ว แต่เสี่ยงส่วนใหญ่ไม่ให้การยอมรับก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ (ร้อยละ 26.3)

ค. การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นใช้เวลานานและหาข้อสรุปได้ยาก (ร้อยละ 15.8)

ง. การที่รัฐให้ความสำคัญเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมกันรัฐ ทำให้ประชาชนขอเพียงมีส่วนร่วมจนลืมน่าประชาชนและชุมชนเองก็สามารถการริเริ่มแก้ไขปัญหาที่สามารแก้ไขเองได้ด้วยตนเองและชุมชน (ร้อยละ 15.8)

(3) โอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. ประชาชนจะคุ้นเคยและตื่นตัวกับการมีส่วนร่วมทั้งภายในหมู่บ้านหรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ 63.6)

ข. ประชาชนสามารถนำเอาความรู้ทางส่วนราชการมาประยุกต์ใช้ได้
(ร้อยละ 36.4)

(4) อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ
ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับ
ตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. ผู้เข้าร่วมประชุมที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ที่ไม่มีศักยภาพหรือ
วัยผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และไม่ได้ปัญหาความต้องการ
ที่ถูกต้องแท้จริง (ร้อยละ 64.3)

ข. ผู้เข้าร่วมประชุมเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่นำไปปฏิบัติ (ร้อยละ 35.7)

4) ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

(1) จุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อน
การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
จุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ
ไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. นโยบายมีการกำหนดแรงจูงใจให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ดี
ได้แก่ มอบหมายลักษณะงานที่ถนัด คູ້ยเคຍและมีค่าตอบแทน (ร้อยละ 40.0)

ข. นายอำเภอได้รับคำสั่งให้ดำเนินนโยบายดังกล่าวด้วยตนเอง ทำให้
หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความสำคัญของนโยบายนี้ (ร้อยละ 20.0)

ค. ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 20.0 4) นโยบายเป็นงานที่
เจ้าหน้าที่จะได้แสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีของตนเอง (ร้อยละ 20.0)

ง. นโยบายเป็นงานที่เจ้าหน้าที่จะได้แสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีของ
ตนเอง (ร้อยละ 20.0)

(2) จุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ก. ความรับผิดชอบที่มากเกินไปทั้งงานในหน้าที่และการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้เจ้าหน้าที่มีความเหนื่อยล้า (ร้อยละ 62.5)

ข. ทีมวิทยากรไม่มีความมั่นใจในเนื้อหาที่จะบรรยายเนื่องจากไม่มีการเตรียมองค์ความรู้ทั้งจากส่วนกลางและต้นสังกัดของตนเอง (ร้อยละ 37.5)

(3) โอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ก. การได้ลงพื้นที่พบปะกับประชาชนในพื้นที่ถึง 4 ครั้งทำให้เจ้าหน้าที่เข้าใจ เข้าถึงประชาชนมากยิ่งขึ้นร้อยละ 50

ข. การมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานมาบูรณาการร่วมกันทำให้เกิดมิตรภาพและการยอมรับซึ่งกันและกันซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ในอนาคต (ร้อยละ 31.2)

ค. เจ้าหน้าที่ได้นำเอาข่าวสารจากหน่วยงานของตนเองไปให้ประชาชนได้รับรู้ได้โดยตรง (ร้อยละ 18.8)

(4) อุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ก. ส่วนกลางไม่มีความชัดเจนด้านงบประมาณ ทำให้วิทยากรไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่นโยบายกำหนดไว้ (ร้อยละ 47.4)

ข. ประชาชนเข้าร่วมโดยไม่มีจุดมุ่งหมายและไม่นำเอาสิ่งที่วิทยากรแนะนำไปปฏิบัติ (ร้อยละ 31.5)

ค. ประชาชนเข้าร่วมน้อยทำให้เจ้าหน้าที่รัฐเกิดความท้อ เนื่องจาก
บรรยายหรือขอความคิดเห็นคนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น (ร้อยละ 21.1)

5) ความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม
ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

(1) ผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการ
ไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. โครงการหมู่บ้านละ 2 แสนบาทบาทที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของประชาชน (ร้อยละ 64.3)

ข. ปัญหาความต้องการของแต่ละหมู่บ้านที่จัดลำดับความสำคัญ
เรียบร้อยแล้ว (ร้อยละ 35.7)

(2) ผลลัพธ์ของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการ
ไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ผลลัพธ์ของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยา เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ก. สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน
(ร้อยละ 56.3)

ข. คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 43.7)

1.3.8 ผลการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิด

จากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลสิ่งที่ประชาชนได้รับจุดแข็ง จุดอ่อน
อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย
นิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาให้สำเร็จมากขึ้นในอนาคตจากบันทึกแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัย
สรุปได้ดังนี้

1) **สิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน**

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีจำนวน 181 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

(1) ได้รับความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารราชการแผ่นดินความรู้เรื่องสิทธิ หน้าที่และกฎหมาย ความรู้เรื่องหน้าที่พลเมืองและประชาธิปไตยและความรู้เกี่ยวกับการกีฬาของแต่ละหน่วยงานและความรู้เรื่องเทคโนโลยี (ร้อยละ 39.8)

(2) ได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ พัฒนาอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับสวัสดิการจากรัฐ (ร้อยละ 26.5)

(3) ได้พัฒนาชุมชน/หมู่บ้านของตนเองให้พึ่งพาตนเองได้ และมีเข้มแข็งตามโครงการและงบประมาณที่จัดสรรให้หมู่บ้านละ 2 แสนบาท (ร้อยละ 12.7)

(4) ได้มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างประชาชนด้วยกันเอง รู้และทราบปัญหาส่วนร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชน (ร้อยละ 9.4)

(5) ได้แก้ปัญหาคความขัดแย้งในหมู่บ้านได้ ทำให้หมู่บ้านเกิดความปรองดองสมานฉันท์ มั่นคง และสามัคคี (ร้อยละ 8.3)

(6) ได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ร้อยละ 3.3)

2) **จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดแข็งของการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 128 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้**

(1) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล ที่มีความรู้ความสามารถ ความพร้อม มีความตั้งใจในการนำความรู้และงานในหน้าที่ของตนมาบรรยายให้ประชาชนฟังโดยตรง (ร้อยละ 26.6)

(2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความต้องการประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชน (ร้อยละ 25.0)

(3) ความสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในลำดับแรก ที่ประชาชนต้องการได้จริง โดยการเตรียมงบประมาณสำหรับโครงการลำดับแรกไว้หมู่บ้านละ 2 แสนบาท (ร้อยละ 17.2)

(4) การนำหลักการนำนโยบายไปปฏิบัติมาใช้ได้แก่ การจัดให้มีงบประมาณ การจัดให้มีผลบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรฐานของนโยบายอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ชัดเจน และการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง (ร้อยละ 13.3)

(5) การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานในการร่วมมือ (ร้อยละ 10.1)

(6) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ (ร้อยละ 7.8)

3) จุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีจำนวน 119 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

(1) ปัญหาความต้องการที่ได้มาจากเวทีประชาคมอาจจะไม่ใช่ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนหรือชุมชนเนื่องจากผู้เข้าร่วมประชาคมส่วนใหญ่คือผู้สูงอายุหรือผู้ว่างงาน ในขณะที่ผู้ที่ทราบปัญหา คนวัยทำงาน หรือผู้ที่มีศักยภาพในการแสดงความคิดเห็นไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังประชาชนยังเน้นแค่โครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ไม่นั่นโครงการที่พัฒนาคุณภาพชีวิตจริง (ร้อยละ 29.4)

(2) ปัญหาความต้องการทั้งหมดที่ประชาชนเสนอมายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างครบถ้วน รวดเร็ว และมีแนวทางช่วยเหลือที่ชัดเจน (ร้อยละ 19.3)

(3) นโยบาย ได้แก่ ตั้งการมาอย่างเร่งด่วน ขาดการเตรียมการ ขาดความชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเร่งรัดในการดำเนินนโยบาย (ร้อยละ 16.8)

(4) ทิมีวิทยากร ได้แก่ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องพื้นที่และเรื่องที่บรรยายเนื่องจาก ดันสังกัดไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองพร้อมๆ กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ไม่ได้ทุ่มเททั้งเวลาและศักยภาพของตนเองให้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ อีกทั้งถูกเร่งรัดด้วยเงื่อนไขเวลาที่จำกัด บางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ และเนื้อหาที่วิทยากรบรรยายไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน (ร้อยละ 11.8)

(5) งบประมาณ ได้แก่ ความจำกัดของงบประมาณ ความไม่พร้อมของงบประมาณ (ร้อยละ 8.4)

(6) การจัดเวทีประชาคม ได้แก่ ช่วงระยะเวลาานานเกินไป จำนวนครั้งมากเกินไป และถี่เกินไป ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายและเจ้าหน้าที่เหนื่อยล้า (ร้อยละ 7.6)

(7) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีทำให้หลายครั้งก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่บ้าน เกิดความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก (ร้อยละ 6.7)

4) โอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดมีจำนวน 58 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

(1) ภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำปัญหาความต้องการของประชาชนที่ได้รับโดยตรงจากเวทีไทยนิยม ยั่งยืน ไปจัดเรียงลำดับความสำคัญจัดทำแผนงานโครงการเพื่อของบประมาณมาแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนต่อไปในอนาคต (ร้อยละ 53.4)

(2) ประชาชนเริ่มเข้าใจและได้มีโอกาสมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมในการคิด การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศต่อไป (ร้อยละ 27.6)

(3) รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่ง (ร้อยละ 19.0)

5) อุปสรรคที่สำคัญของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 40 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

(1) ผู้เข้าร่วมเวทีประชามคม คือ ประชาชนที่มีศักยภาพ มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมการแสดงความคิดเห็นหรือวิทยทำงานไม่ได้เข้าร่วมทุกครั้งเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ประชาชนที่เข้าร่วมขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการมีส่วนร่วม ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุจึงไม่ค่อยทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของตนเอง นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมไม่นำความรู้ไปปฏิบัติ (ร้อยละ 80.0)

(2) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ขาดความรู้ ความเข้าใจว่าปัญหาความต้องการต้องมาจากประชาชน ไม่ใช่ตนเองเท่านั้น ไม่สานต่อนโยบายไม่กระตือรือร้น (ร้อยละ 20.0)

6) ข้อเสนอแนะการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากการวิเคราะห์บันทึกแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีจำนวน 80 ความคิดเห็น เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้

(1) ควรมีการดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้งด้านงบประมาณและการดำเนินงาน (ร้อยละ 50.6)

(2) ควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้ที่วิทยากร ต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลางแล้วจึงมา บูรณาการในพื้นที่ เนื่องจากบางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับมอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ (ร้อยละ 21.8)

(3) ควรมีการประเมินผลนโยบายหรือติดตามผลการดำเนินงาน (ร้อยละ 10.3)

(4) ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ที่ตลอดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและเอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้งพอสมควรและเน้นการสอนให้ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริง (ร้อยละ 8.1)

(5) ควรมีการพัฒนาผู้นำชุมชน/หมู่บ้านให้สานต่อและเข้าใจการจัดทำโครงการ โปร่งใสและไม่ชักจูงประชาชน (ร้อยละ 5.7)

(6) ควรลดเงื่อนไขเกี่ยวกับโครงการที่ประชาชนเสนอในเวทีประชาคม เนื่องจาก บ้างหมู่บ้าน/ชุมชนมีความต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนแต่ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากเงื่อนไขการใช้เงิน (ร้อยละ 3.5)

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อองค์กรภาครัฐ เนื่องจากผลการวิจัยมาจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายทั้งสองด้าน ได้แก่ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนหรือเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเป็น “ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ” และประชาชนซึ่งเป็น “ผู้รับผลประโยชน์จากนโยบาย” ซึ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ความแตกต่างของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา

ประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาของแต่ละอำเภอและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา นอกจากนี้ ยังชี้ให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการนำปัจจัยด้านต่างๆ มาใช้ในการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในจังหวัดพะเยา เพื่อให้การนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นในอนาคตอีกด้วย

จากผลการวิจัยที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ระดับความสำเร็จในการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จในการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งถือเป็นความสำเร็จที่สูงนั้นสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการนํานโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเป็นปัจจัยที่ควรจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการนํานโยบายไปปฏิบัติครั้งต่อไป ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการนํานโยบายไปปฏิบัติ โดยประยุกต์ใช้ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives) ทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources) การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย ลักษณะของหน่วยงานที่นํานโยบายไปปฏิบัติ เสนอแนะทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองและการยอมรับของผู้นํานโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล โดยประยุกต์ใช้ หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักนิติธรรม (Rule of Law) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ โดยประยุกต์ใช้ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการในขั้นตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยประยุกต์ใช้ ลักษณะงานที่ทำ

ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบ ค่าตอบแทน การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำ อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยายังต้องมีการแก้ไขในการประยุกต์ใช้ปัจจัยด้านต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถือเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จจากด้านของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านนี้ถือว่ามีความสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives)** พบว่า นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจนให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอีกทั้งมีการกำหนดรายละเอียดของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้ วัตถุประสงค์ของนโยบาย 3 ประการได้แก่ (1) บูรณาการการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ (2) พัฒนาแก้ไขปัญหาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง (3) สร้างความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบบประชาธิปไตยและมีมาตรฐานนโยบายโดยการกำหนดการกำหนดการลงเวทีประชาคมหมู่บ้านละ 4 ครั้ง โดยแต่ละครั้งจะมีการกำหนดช่วงเวลาและเรื่องที่จะต้องนำไปชี้แจงให้ประชาชนไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ เวทีที่ 1 เรื่องคนไทยไม่ทิ้งกันและชุมชนอยู่ดีมีสุข เวทีที่ 2 เรื่องสัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่ง รัฐสิทธิรู้หน้าที่ รู้กฎหมาย รู้กลไกการบริหาร และรู้จักประชาธิปไตยไทยนิยมด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล เวทีที่ 3 เรื่อง วิถีไทยวิถีพอเพียง เวทีที่ 4 รู้เท่าทันเทคโนโลยีและบูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตอย่างครบวงจร

2) **ทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources)** พบว่า นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย หรือ ทรัพยากรนโยบายไว้อย่างเป็นระบบ โดยการจัดสรรงบประมาณการจัดเวทีประชาคมให้เป็นค่าอาหารกลางวันและอาหารว่างผู้เข้าร่วมประชาคม ค่าตอบแทนวิทยากร ตลอดจนมีการจัดสรรงบประมาณโครงการหมู่บ้านละ 200,000 บาทให้แก่ทุกหมู่บ้านในประเทศไทย นอกจากนี้แล้ว ด้านบุคลากร นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ได้มีการกำหนดตัวบุคลากรที่ทำงานไว้อย่างชัดเจนโดยกำหนดให้ให้นายอำเภอแต่งตั้งทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล จำนวน 7 – 12 คน

ประกอบด้วย ข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ ประชาชนชาวบ้าน และจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” และในเวทีที่ 3 และ 4 ยังได้จัดให้มีการจ้างนักศึกษา และบัณฑิตจิตอาสา (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0211.6/ว 1678 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2561 เรื่อง การจ้างบัณฑิตจิตอาสาสนับสนุน โครงการไทยนิยม ยั่งยืน) เข้ามาปฏิบัติงานช่วยเหลือด้านธุรการให้แก่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนอีกด้วย

3) การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย พบว่า การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบายที่เข้มแข็งเริ่ม ตั้งแต่ระดับประเทศ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับประเทศและมีการจัดประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดและนายอำเภอทุกอำเภอ เพื่อมอบนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในระดับพื้นที่เป็นการเฉพาะ (หนังสือคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่ มท 0211.1/ว 0614 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 เรื่องการประชุมมอบนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในระดับพื้นที่) อาจกล่าวได้ว่ามีการโดยมีสั่งการโดยตรงจากรัฐบาลมายังผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอทุกแห่ง นอกจากนี้ ก่อนลงจัดเวทีประชาชนทุกเวทีจะกำหนดให้การประชุมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลเพื่อชี้แจงความเข้าใจถึงสิ่งที่จะนำไปถ่ายทอดให้ประชาชนในแต่ละเวทีได้รับทราบ

4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติคือ ทีมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ซึ่งถือว่ามีศักยภาพ ความพร้อม และเข้มแข็งเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่คุ้นเคยกับพื้นที่

5) เจือ้นใจทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง พบว่า 1) นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติเข้ามารองรับปัญหาทางเศรษฐกิจโดยมุ่งเน้นให้ความรู้หรืออนุมัติโครงการที่ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน 2) ด้วยสถานการณ์ทางสังคม ที่ในหลายพื้นที่ที่มีความขัดแย้งและประชาชนยังสับสนในหลักการประชาธิปไตย การเข้ามาของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ทำให้ประชาชนได้รับความรู้และเกิดความรู้สึกสามัคคี และ 3) ด้วยสถานการณ์ทางการเมือง นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ที่เน้นสร้างความปรองดองสมานฉันท์จึงเข้ามาเพื่อตอบสนองทางการเมืองในด้านนี้ด้วย

6) การยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้รับการยอมรับจากทีมนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลอย่างดี และนโยบายดังกล่าวได้รับการจัดอันดับความสำคัญลำดับแรกในช่วงที่บุคคลเหล่านั้นได้รับการแต่งตั้งให้เป็นทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล

จากมาตรฐานและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ความพร้อมของทรัพยากรการสื่อสารระหว่างองค์กรที่ชัดเจน สมรรถนะและขนาดของทีมผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การที่นโยบายออกมาเพื่อตอบสนองเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และการสร้างแรงจูงใจตลอดจนทัศนคติที่ดีของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในระดับที่สูง

2.1.3 ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ถือเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ ซึ่งในการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านนี้ถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) **หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)** การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาดูแลควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ของโครงการหมู่บ้านละ 200,000 ด้วยตนเองด้วยการตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ จากประชาชนโดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน

2) **ประสิทธิผล (Effectiveness)** การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการดำเนินนโยบาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการว่าเป็นไปเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ และเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน

3) **การตอบสนอง (Responsiveness)** การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามุ่งเน้นการตอบสนองตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง อาจกล่าวได้ว่าเป็นนโยบายแรกของรัฐบาลที่ให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐลงไปรับฟังปัญหา และความต้องการของประชาชนจากปากประชาชนเองและมากหน่วยงานมากที่สุด

4) *หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม

5) *หลักการเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามุ่งเน้นให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ชี้แจงและตอบคำถามของประชาชนได้

6) *หลักนิติธรรม (Rule of Law)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน

7) *หลักความเสมอภาค (Equity)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทุกตำบล ทุกอำเภอ ของประเทศไทย มิใช่เพียงแค่งบประมาณเท่านั้น แต่หมายถึงความรู้ต่าง ๆ ที่แจ้งให้ประชาชนทราบต้องเหมือนกันเพื่อการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน โดยมีประชุมชี้แจงให้ละเอียดถี่ถ้วนถึงบทบาทหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

8) *การมีส่วนร่วม (Participation)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีจุดเด่นที่สุดคือ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบในเวทีประชาคม

9) *หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการมุ่งเน้นมติจากเวทีประชาคมและการสร้างความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและหลักการฉันทามติที่ดีคือ รับฟังจากทุกความคิดเห็นและหาข้อยุติร่วมกันโดยไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

10) *การกระจายอำนาจ (Decentralization)* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการกระจายอำนาจให้แก่จังหวัดและอำเภอในการตัดสินใจในการดำเนินนโยบาย โดยเน้นให้นายอำเภอ ซึ่งเป็น

ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคมยั่งยืนระดับอำเภอ มีหน้าที่บูรณาการและจัดทำแผนการลงพื้นที่ของทีมขับเคลื่อนฯ ระดับตำบล เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในพื้นที่อำเภอ

จากการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) นี้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคมยั่งยืนในจังหวัดพะเยา ประสบความสำเร็จในระดับที่สูง

2.1.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ถือเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จจากทั้งด้านผู้นำนโยบายไปปฏิบัติว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด และด้านประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมมากเพียงใด ซึ่งในการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา สะท้อนให้เห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) **การมีส่วนร่วมในการคิด** การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด โดยการให้ประชาชนได้เสนอปัญหาความต้องการของตนเองผ่านเวทีประชาคมที่ 1 ปรับทุกข์ผูกมิตร ในเรื่องชุมชนอยู่ดีมีสุข ซึ่งในเวทีนั้นเน้นกระบวนการที่ประชาชนได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเสนอโครงการเพื่อชุมชนและหมู่บ้านของตนเอง

2) **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการให้ประชาชนได้จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการของตนเองในเวทีประชาคม และตัดสินใจเลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดเพื่อเสนอเป็นโครงการของรับงบประมาณ 200,000 บาท

3) **การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ** การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยนิคม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยการให้ประชาชนได้เป็นคณะกรรมการดำเนินนโยบายโดยเน้นให้ประชาชนร่วมกันดำเนินการ โครงการของตนเองในหมู่บ้านด้วยตนเองโดยไม่จ้างเหมาบริการจากผู้รับเหมา ทั้งนี้นอกจากจะเป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการแล้วยังให้ประชาชนได้ร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อสร้างพลังสามัคคีในหมู่บ้านอีกด้วย

4) *การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์* การที่การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ในการคิด โดยการให้ประชาชนได้เสนอปัญหาความต้องการของตนเองผ่านเวทีประชาคม การตัดสินใจ โดยการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาความต้องการของตนเอง นั้นย่อมนำมาซึ่งการที่ประโยชน์ของนโยบายตกเป็นของประชาชนและหมู่บ้านนั่นเอง

5) *การมีส่วนร่วมในการประเมินผล* ถือเป็นจุดอ่อนที่สุดของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เนื่องจากไม่มีในส่วนของกลงไปเวทีประชาคมอีกครั้งเพื่อรับฟังความคิดเห็นว่า โครงการที่ได้รับงบประมาณที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นผลของการดำเนินการเป็นอย่างไร การดำเนินการเป็นไปอย่างที่ประชาชนคาดหวังหรือไม่ อย่างไร ซึ่งยืนยันได้จากการผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการที่การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่พบว่า ประชาชนจังหวัดพะเยา ร้อยละ 11.3 เห็นว่าควรมีการประเมินผลนโยบายหรือติดตามผลการดำเนินงาน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาปัจจัยสำคัญมีส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนจากนักวิชาการหลายท่านจะพบว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีปัจจัยสร้างการมีส่วนร่วมตรงกับที่ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ (2541, น.152) ได้อธิบายไว้ว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1.ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ ซึ่งนโยบายนี้เน้นการลงพื้นที่ไปหาประชาชนในหมู่บ้านด้วยตนเองซึ่งถือเป็นการดำเนินการเชิงรุกโดยการลงพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้โดยง่าย 2. ปัจจัยด้านประชาชน ซึ่งสำหรับนโยบายนี้ได้เป็นการสร้างความรู้ สร้างความกล้าคิดกล้าตัดสินใจของประชาชน 3.ปัจจัยด้านนักพัฒนา ซึ่งในที่นี้หมายถึงทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ซึ่งเป็นทุกคนจากทุกหน่วยงานเป็นผู้รู้สภาพพื้นที่ในขอบเขตงานของตน และคุ้นเคยกับประชาชนเป็นอย่างดีจากปัจจัยทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จ

2.1.5 ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ ถือเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จจากด้านของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านนี้ถือว่ามีความสำคัญ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) *ลักษณะงานที่ทำ* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นลักษณะงานที่เหมาะสมกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจาก เป็นงานที่คุ้นเคยและเป็นภารกิจของหน่วยงานต้นสังกัดอยู่แล้ว เช่น ข้าราชการของสำนักงานเกษตรอำเภอ ก็จะได้รับมอบหมายให้บรรยายในหัวข้อชุมชนอยู่ดีมีสุขซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาและให้ความรู้ด้านอาชีพแก่เกษตรกร เป็นต้น

2) *ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงออกซึ่งศักยภาพของตนเองการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

3) *การได้รับการยอมรับนับถือ* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการยอมรับนับถือทั้งจากทีมผู้นำนโยบายไปปฏิบัติด้วยกันและจากประชาชน เนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่ได้ลงไปพบปะประชาชนในเวทีประชาคมถึง 4 ครั้งทำให้เจ้าหน้าที่ได้เป็นที่รู้จักของประชาชนและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านอื่น ๆ ต่อไป

4) *ความรับผิดชอบ* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นนโยบายที่มอบหมายความรับผิดชอบเพิ่มเติมจากภารกิจที่เป็นงานประจำ ซึ่งทำให้ไม่ว่างานในภารกิจจะมากอย่างไรเมื่อได้รับมอบหมายงานในฐานะทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลแล้วต้องมาปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบนี้ด้วย

5) *ค่าตอบแทน* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา เป็นนโยบายที่มีค่าตอบแทนที่ชัดเจนให้แก่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในการลงปฏิบัติหน้าที่

6) *การสร้างแรงจูงใจจากผู้นำ* การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา มีการสั่งการโดยตรงมายังนายอำเภอซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับอำเภอ จึงทำให้บางอำเภอนายอำเภอต้องเป็นหัวหน้าทีมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลด้วยตนเองซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน ดังที่นายอำเภอคอกคำใต้ได้กล่าวไว้ว่า “ในการลงเวทีประชาคม ผม (นายอำเภอคอกคำใต้) ต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาคให้ความสำคัญกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ”

จากการสร้างแรงจูงใจให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จในระดับที่สูง

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2 แต่ละอำเภอมีความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาที่แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนในจังหวัดพะเยาและทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนในแต่ละอำเภอในจังหวัดพะเยามีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยประเมินความสำเร็จตามตัวแปรตาม ได้แก่ ผลผลิตประกอบด้วย เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ และประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และผลลัพธ์ ประกอบด้วยประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต โครงการของหมู่บ้านเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาในหมู่บ้าน คุ่มค่าและสมประโยชน์ หมู่บ้านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้ ประชาชนปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ความรู้รักสามัคคีและประชาธิปไตย และพัฒนาและแก้ไขปัญหาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง โดยจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม พบว่า ในความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละอำเภอมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในอำเภอที่ตนอยู่อาศัยในระดับที่แตกต่างกันคือ อำเภอเมืองพะเยาแตกต่างจากอำเภออื่น ๆ โดยประชาชนอำเภอเมืองพะเยามีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ประสบความสำเร็จในระดับมากที่สุด ในขณะที่อำเภออื่น ๆ มีความเห็นว่าประสบความสำเร็จในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในอำเภอที่ตนปฏิบัติงานแตกต่างกันคือ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติที่ปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูซาง มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับปานกลาง ในขณะที่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติที่ปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอภูพานยาว อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน อำเภอปงและอำเภอจุนมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในมุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นำ

นโยบายไปปฏิบัตินั้นนโยบายดังกล่าวประสบความสำเร็จในระดับปานกลางถึงมาก ในขณะที่มุมมองของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากนโยบายมองว่า นโยบายดังกล่าวประสบความสำเร็จในระดับมากที่สุด ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบข้อสังเกตว่าความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนอำเภอเมืองพะเยาที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติสอดคล้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลและการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยประชาชนอำเภอเมืองพะเยามีความคิดเห็นว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ระดับมากที่สุด ร้อยละ 4.85 และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ร้อยละ 4.83 จากข้อสังเกตนี้จะทำให้เชื่อมโยงไปยังสมมติฐานประการสุดท้ายที่ว่า ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลและปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมต่างเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาและยังมีการนำหลักการเหล่านี้มาประยุกต์ใช้มากเพียงใดย่อมส่งผลเชิงบวกต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมากเพียงนั้น

2.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3 มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน และ/หรือปัจจัยแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างน้อย 1 เครื่องมือที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา พบว่า

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดพะเยา หลักธรรมาภิบาล เป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 82.1 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ มีความสามารถในการอธิบายเพิ่มได้ร้อยละ 2.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เมื่อรวมตัวแปรทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 84.8 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของตัวแปรอิสระในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ให้คงที่แล้ว ตัวแปรที่มีผลและอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยเรียงลำดับมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) หลักธรรมาภิบาล และ 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรคือ หลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมของภาครัฐ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้ามีการนำเครื่องมือการหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้นด้วย

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นตัวแปรลำดับแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 63.4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยลำดับสุดท้าย คือ แรงจูงใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีความสามารถในการอธิบายเพิ่มได้ร้อยละ 4.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เมื่อรวมตัวแปรทั้ง 2 ตัวเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 68.2 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของตัวแปรอิสระในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ ให้คงที่แล้ว ตัวแปรที่มีผลและอธิบายความผันแปรเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา โดยเรียงลำดับมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) การนำนโยบายไปปฏิบัติและ 2) แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปรคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ

ในจังหวัดพะเยา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้ามีการนำเครื่องมือการการนำนโยบายไปปฏิบัติและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้นด้วย

โดยสรุปแล้ว จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้มากที่สุดถึงร้อยละ 82.1 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวคือ ถ้ามีการนำปัจจัยหลักธรรมาภิบาลประยุกต์ใช้ในของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการที่การประชุมในเวทีโลกให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดย Good Governance มีที่มาจากรายงานเรื่อง 'Sub-Sahara African : From Crisis to Sustainable Growth' ของธนาคารโลก ซึ่งมีข้อเสนอที่สำคัญคือให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาฟื้นฟูเศรษฐกิจของตนเองนำ Good Governance มาใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อการแก้ไขภาวะด้อยการพัฒนาและปัญหาความยากจนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อการแก้ปัญหาทุจริตในภาครัฐให้หมดไปและเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ยึดหลักนิติธรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติและการยกระดับคุณภาพการบริการภาครัฐที่ดียิ่งขึ้นด้วยการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบอธิบายได้ (accountability) มีความโปร่งใสและมีกรอบกฎหมายสำหรับการพัฒนาและยืนยันได้ด้วยผลการวิจัยนี้ที่พบว่า ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยที่มีความสามารถในการอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้มากที่สุดถึงร้อยละ 82.1 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

สำหรับ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้มากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 63.4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการ

พัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวคือ ถ้ามีการนำปัจจัยหลักกรรมาภิบาลประยุกต์ใช้ในของกรนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของของกรนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551, น.8) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า “ความสำคัญของขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ การทำให้นโยบายที่ถูกกำหนดมาอย่างดีแล้ว สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผลตรงกับเป้าประสงค์ของการกำหนดนโยบาย เพื่อป้องกันการเกิดความล้มเหลวของนโยบายสาธารณะ ที่เรียกว่า “ช่องว่างของการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (Implementation Gap) ซึ่งเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะคือ “การไม่เกิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (Non-Implementation) และ “การไม่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ” (Unsuccessful Implementation)”และยืนยันได้จากผลการวิจัยนี้ที่พบว่า ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้มากถึงร้อยละ 63.4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

สำหรับ ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้เป็นอันดับ 3 และอธิบายได้เพียงร้อยละ 4.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของของกรนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา แต่เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นที่ทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมผลักดันการเพิ่มแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ 1.แรงจูงใจภายใน (intrinsic motives) แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าวนี มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก่อนข้างถาวร และ 2.แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็น การได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม หรือยกย่อง โดยในการนำแรงจูงใจมาใช้กับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ แรงจูงใจภายใน อาจหมายถึง ค่านิยมของข้าราชการเป็นข้าของพระราชาและเป็นผู้ช่วยเหลือราษฎร การสร้างความมั่นใจในความรู้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นต้น และแรงจูงใจภายนอก อาจหมายถึง ค่าตอบแทน คำชื่นชม เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา

ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยายังมิได้เสริมแรงจูงใจให้แก่ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเท่าที่ควรทำให้ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้เพียงร้อยละ 4.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เท่านั้น

และสำหรับ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาและเป็นตัวแปรไม่เข้าสู่สมการถดถอยเลยจากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล ซึ่งเหตุผลที่ทำให้ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐไม่เข้าสู่สมการถดถอยและมีความสามารถในการอธิบายน้อยนั้น อาจะมาจากการที่ประชาชนไม่ให้ส่วนร่วมกับนโยบายทั้งการไม่เข้าร่วมเวทีประชาคม การเข้าร่วมแต่ไม่แสดงความคิดเห็นในเวทีประชาคม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากนายอำเภอจุนที่อธิบายการไม่เข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า “เวลาในการจัดเวทีประชาคมนั้นเป็นเวลาราชการเท่านั้นซึ่งตรงกับเวลาที่ชาวบ้านต้องทำมาหากิน ซึ่งทำให้ชาวบ้านที่รู้ปัญหาของหมู่บ้านจริงไม่ได้เข้าร่วมประชุม และทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีแต่คนแก่ที่ไม่มีความคิดเห็นและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น” ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยายังมิได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากประชาชนจังหวัดพะเยาเท่าที่ควรทำให้ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาได้เพียงร้อยละ 2.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ในความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยาและไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาเลยจากความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล

จากผลของสมมติฐานที่ 3 ยืนยันให้เห็นอีกครั้งว่าความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความแตกต่างกัน เนื่องจากในความคิดเห็นของประชาชนหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐคือปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในขณะที่ในความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อน

การพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลให้ความสำคัญกับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐมากที่สุดโดยมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทั้งสองปัจจัยต่างหากคือปัจจัยที่จำเป็นต่อผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งผลการวิจัยประการนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาว่าในการนำนโยบายไปปฏิบัติควรคำนึงถึงทั้งสองด้านคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้ผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและประสบการณ์การทำงานในที่ทำการปกครองอำเภอของผู้วิจัยที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านมาโดยตลอด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ไปใช้ในการนำนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในอนาคต

จากผลการทดสอบที่ปัจจัยเพื่อวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและ/หรือปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลเป็นตัวแปรลำดับแรกที่มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 82.1 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวคือ ถ้ามีการนำปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่านั้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลจะมีอิทธิพลมากที่สุดแต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ

ในจังหวัดพะเยาประสบความสำเร็จได้มากกว่า ร้อยละ 80 ดังนั้น หากจะนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาค่าต่อไปต้องมีการดำเนินการดังนี้

1) *หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)* ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาดูแลควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้มากกว่านี้ โดยการให้มีการชี้แจงอยู่เสมอเพื่อความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ

2) *ประสิทธิผล (Effectiveness)* ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติให้ชัดเจนก่อนการดำเนินนโยบาย เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สร้างรายได้ และเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้จริงอย่างแท้จริง นอกจากนี้ก่อนการกำหนดวัตถุประสงค์ควรมีการศึกษาพื้นที่และทำความเข้าใจกับบริบทของพื้นที่ให้มากที่สุดเนื่องจากหากมีการตั้งวัตถุประสงค์ผิดแม้การดำเนินการจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์แต่ก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้จริง

3) *การตอบสนอง (Responsiveness)* ต้องมุ่งเน้นการตอบสนองตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากยิ่งขึ้น โดยเลือกประชาคมในเวลาที่เกี่ยวข้องการดำรงชีวิตของประชาชนให้มากที่สุด เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้จริง

4) *หลักการตรวจสอบได้/มีการรับผิดชอบ (Accountability)* ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลต้องให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม

5) *หลักการเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)* ความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา ชี้แจงและตอบคำถามของประชาชนได้เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในครั้งต่อไป ควรเปิดเผยข้อมูลให้มาก และเตรียมความพร้อมในการตอบคำถามทุกคำถามจากประชาชน

6) *หลักนิติธรรม (Rule of Law)* ต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน

7) *หลักความเสมอภาค (Equity)* ต้องให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกัน ในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทุกตำบล ทุกอำเภอ ของประเทศไทย มิใช่เพียงแค่งบประมาณเท่านั้น แต่หมายถึงความรู้ต่าง ๆ ที่แจ้งให้ประชาชนทราบต้องเหมือนกันเพื่อการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ดังนั้นเมื่อมีการบังคับใช้นโยบายในจังหวัดควรมีการประชุมชี้แจงให้ละเอียดถี่ถ้วนถึงบทบาทหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

8) *การมีส่วนร่วม (Participation)* นโยบายนี้มีจุดเด่นที่สุดคือ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบในเวทีประชาคม แต่อย่างไรก็ตาม การที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ไม่สามารถทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จได้เนื่องจาก ประชาชนยังไม่คุ้นเคยกับการแสดงความคิดเห็นหรือการมีส่วนร่วมมากเท่าที่ควร ดังนั้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในการนำนโยบายไปปฏิบัติต่อไปที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐจะทำให้ประชาชนคุ้นเคยกับการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่การนำนโยบายไปปฏิบัติครั้งต่อไปควรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมคือ การเน้นให้ประชาชนทราบว่าสิ่งสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินนโยบายของภาครัฐ คือ การที่ประชาคมร่วมกันแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของตนเองในเรื่องที่ทำได้ด้วยตนเอง อย่างที่นายอำเภอเมืองพะเยา ได้กล่าวไว้ว่า “ปัจจุบันประชาชนไม่ยอมช่วยเหลือตนเอง คอยแต่ให้รัฐช่วย ทำหน้าที่เพียงมีส่วนร่วมแต่ไม่ทำหน้าที่ในการนำการพัฒนาสู่หมู่บ้านและชุมชนของตนเองด้วยตนเอง”

9) *หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)* แม้ว่านโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนจะเป็น โครงการที่เน้นมติจากเวทีประชาคมอยู่แล้ว แต่การแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันในหมู่บ้าน/ชุมชนหลายครั้งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งจากเสียงส่วนน้อย ก่อนการดำเนินนโยบายจึงควรมีการสร้างทำความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตย และหลักการฉันทามติที่ดีคือ รับฟังจากทุกความคิดเห็นและหาข้อยุติร่วมกันโดยไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

10) *การกระจายอำนาจ (Decentralization)* การกระจายอำนาจสำหรับนโยบายนี้ กล่าวได้ว่าเป็นไปอย่างมากแต่เป็นการกระจายอำนาจที่ไม่มีกรอบที่ชัดเจน ทำให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลต้องตัดสินใจในบางเรื่องด้วยตนเอง ซึ่งมีผลทำให้เกิดความไม่เสมอภาคเท่าเทียมในการชี้แจงหรือการตัดสินใจระหว่างแต่ละหมู่บ้าน ตำบล

3.1.2 การนำแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติไปใช้ในการนำนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในอนาคต

จากผลการทดสอบที่ปัจจัยเพื่อวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและ/หรือปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติตัวแปรที่มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำ

นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 63.4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จ ของของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติใน จังหวัดพะเยา กล่าวคือ ถ้ามีการนำปัจจัยปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในการ นำนโยบายการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติ ในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่านั้น ซึ่งหลักการ นำนโยบายไปปฏิบัตินี้หากดำเนินการ ได้นั้นย่อมส่งผลดีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไป ปฏิบัติ จากผลการวิจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานส่วนกลางจะต้องกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และ เป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งทำการมอบหมายงานแก่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีการ สร้างระบบในการวัดผลการดำเนินงานการให้รางวัลตอบแทน และการลงโทษที่มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกันให้มากยิ่งขึ้นและต้องไม่เร่งรัดดำเนินนโยบาย

2) หน่วยงานภาครัฐต้องจัดสรรทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources) และคำนึงถึงความเป็นไปได้ภายใต้ทรัพยากรที่ให้มานั้น เนื่องจาก ปัญหาที่พบจากการวิจัยคือ ในเรื่องทรัพยากรบุคคลแม้ว่าจะมีการระบุดัชนีบุคลากรที่ชัดเจน และมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินงานไว้อย่างดี แต่บุคลากรที่ถูกมอบหมายงานนั้น ไม่ได้ได้รับความชัดเจนในภารกิจ ไม่มีเวลาเตรียมองค์ความรู้ในการบรรยาย การเรียนรู้ศึกษาบริบทพื้นที่ หรือการอบรมในเรื่อง ที่จะต้องชี้แจงให้ประชาชนทราบเนื่องจากส่วนกลางเร่งรัดให้ดำเนินนโยบาย และในส่วนของ งบประมาณซึ่งมีการจัดสรรทั้งในส่วนของโครงการและเวทีประชาคมแต่ในที่สุดกลับเกิดปัญหาการ เบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้าและทำให้เวทีที่ 3 ไม่มีงบประมาณค่าตอบแทนวิทยากรและค่าอาหาร กลางวันของผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม อีกทั้งในส่วนของโครงการก็มีความจำกัดในเงื่อนไขของ งบประมาณจากกระทรวงการคลัง ทำให้บางโครงการที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ต้องไม่ได้รับการตอบสนองเพื่อขัดกับเงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนั้น ในการนำนโยบายการ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติในจังหวัดพะเยาต่อไป ในอนาคตจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของทรัพยากรให้มากกว่านี้

3) หน่วยงานส่วนกลาง จังหวัด และอำเภอ ซึ่งเป็นผู้รับนโยบายในแต่ละ ระดับจะต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย หมายถึง ความชัดเจนในการประชุมมอบนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืนจากการบริหารราชการส่วนกลางมายังการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

ความชัดเจนของหนังสือราชการเกี่ยวกับนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนจากการบริหารราชการส่วนกลางมายังการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติด้วยตนเอง การบังคับให้การบริหารราชการภูมิภาคและท้องถิ่นต้องนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ

4) หน่วยงานส่วนกลางต้องคำนึงถึงลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ในที่นี้คือทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล โดยสนใจในรายละเอียดของภาระหน้าที่ ศักยภาพ จิตความสามารถในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่าเดิม เนื่องจากปัญหาที่พบ คือ ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการเป็นส่วนใหญ่ และภาคประชาชนอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งในภาพรวมทีมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลถือว่ามีความพร้อม และเข้มแข็งเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่คุ้นเคยกับพื้นที่ แต่ด้วยเวลาที่จำกัดทำให้ทีมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลคือ การไม่มีเวลาเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนขององค์ความรู้ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนของทรัพยากรนโยบาย และนอกจากนี้ประเด็นสำคัญอีกประการของทีมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ข้าราชการที่สังกัดหน่วยงานภาครัฐที่มีภาระหน้าที่ของตนเองมากอยู่แล้ว เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำนโยบายทีมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติก็มักนั้นทำให้บุคคลกรที่มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้นและมากเกินไป จนไม่สามารถให้ความสำคัญอันดับแรกกับการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติได้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในครั้งต่อไปหรือนโยบายอื่น ๆ ก็ตามจำเป็นจะต้องให้เวลาในการเตรียมองค์ความรู้และไม่เพิ่มภาระที่มากเกินไปให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

5) ในส่วนของการกำหนดนโยบายจะต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง คือ เน้นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนและการกระตุ้นเศรษฐกิจ เน้นการสร้างสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์ ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง

6) หน่วยงานส่วนกลาง จังหวัดและอำเภอจะต้องให้ความสำคัญกับการยอมรับของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

อย่างชัดเจน ให้ความเวลาในการเตรียมองค์ความรู้และความพร้อมเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่และควรมีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานควบคู่กันไป

3.1.3 การนำแนวคิดแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐไปใช้ในการนำนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาในอนาคต

จากผลการทดสอบที่ปัจจัยเพื่อวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและ/หรือปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นตัวแปรที่มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 4.8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา กล่าวคือ ถ้ามีการนำปัจจัยปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่าใด ก็ยิ่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามากเท่านั้น ซึ่งหลักการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ หากดำเนินการได้นั้นย่อมส่งผลดีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากผลการวิจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) นโยบายจะต้องมีการกำหนดแรงจูงใจให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ดี ได้แก่ มอบหมายลักษณะงานที่ถนัด ค้ำชูและมีความตอบแทน
- 2) ส่วนกลางต้องสั่งการและเน้นย้ำให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ให้ดำเนินนโยบายดังกล่าวด้วยตนเอง เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดและอำเภอให้ความสำคัญของนโยบายที่จะต้องนำมาปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
- 3) การมอบหมายผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบในการกิจของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอยู่แล้วด้วย เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีการกิจที่มากเกินไป

3.1.4 การนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ไปใช้ ในการนำนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ในอนาคต

จากผลการทดสอบที่ปัจจัยเพื่อวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมและ/หรือปัจจัยด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เป็นตัวแปรที่มีความสามารถอธิบายความผันแปรเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา ได้ร้อยละ 2.7 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เป็นตัวแปรที่ไม่เข้าสู่สมการถดถอยจากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบล อาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนน้อยที่สุดในปัจจัยที่ศึกษาทั้งหมด ดังนั้น ในการจะนำการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ไปประยุกต์ใช้กับการนำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาต่อไป จะต้องมีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ ดังนี้

1) ควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ไม่เร่งรัดให้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการชี้แจงทำความเข้าใจที่ตรงกัน สร้างองค์ความรู้ให้ที่วิทยากร ต้องมีการบูรณาการจากส่วนกลางแล้วจึงมาบูรณาการในพื้นที่ เนื่องจากบางบุคลากรของบางหน่วยงานได้รับมอบหมายเป็นวิทยากรแต่หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแนวทางที่ชัดเจน และมีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ ซึ่งปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเหล่านี้ทำให้ประชาชนเกิดความไม่มีความเชื่อถือต่อนโยบายและทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมเวทีประชาคม

2) ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงพื้นที่ตลอดจนช่วงเวลาให้สอดคล้องและเอื้อต่อการเข้าร่วมของประชาชน เช่น กำหนดการลงเวทีประชาคมไม่เกิน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างระหว่างครั้งพอสมควรและเน้นการสอนให้ประชาชนนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมประชาคม

3.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบจากงานวิจัยประกอบกับประสบการณ์การทำงานในที่ทำการปกครองอำเภอของผู้วิจัยที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังต่อไปนี้

3.2.1 การกำหนดนโยบาย

1) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของวิธีการดำเนินนโยบายตลอดจนควรมีการแสวงหาทางเลือกในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เหมาะสมเนื่องจากในกรณีการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยาสะท้อนให้เห็นว่าการกำหนดนโยบายและการเลือกวิธีการดำเนินนโยบายเป็นการประชุมประชาคมหมู่บ้าน โดยกำหนดห้วงเวลาที่ไม่มีความยืดหยุ่นนั้นทำให้เกิดปัญหาประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายและการมองไม่เห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการดำเนินนโยบาย

2) ควรมีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานส่วนกลางตั้งแต่การกำหนดนโยบายเนื่องจากการบูรณาการร่วมกันในพื้นที่ต้องมีคำสั่งจากส่วนกลางหากการกำหนดนโยบายมาจากเพียงกระทรวงหรือกรมเดียวแม้จะรัฐบาลจะให้ความสำคัญว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลอย่างไรก็ตามไม่สามารถทำให้การบูรณาการในพื้นที่เป็นไปอย่างเป็นเอกภาพมากเท่าที่ควร โดยการไม่ได้บูรณาการการกำหนดนโยบายร่วมกันในระดับมหภาคนี้ส่งผลในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยามีปัญหาที่ทีมขับเคลื่อนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเกิดความสับสนในการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดจากส่วนกลางของตนเองไม่มีแนวทางที่ชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ในสังกัดจะต้องดำเนินการอย่างไรในฐานะทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนระดับตำบล

3) ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรมและสามารถวัดผลได้จริงมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของผลสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายได้อย่างชัดเจน

3.2.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติควรเปิดโอกาสให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามบริบทของพื้นที่ นอกจากนี้ยังควรมีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ตรงกันให้กับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติก่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยให้เวลาในการเตรียมความพร้อมและเตรียมองค์ความรู้ก่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3.2.4 การประเมินผลนโยบายควรที่จะสร้างระบบประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีความเป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับทางวิชาการทั้งโดยการประเมินจากภายในโดยผู้กำหนดนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเอง การประเมินจากภายนอก โดยหน่วยงาน

วิชาการ สถานบันการศึกษาหรือหน่วยงานภายนอก การประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงภาคประชาชน

3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.3.1 การศึกษาวิจัยการประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา จากข้อมูลสารสนเทศที่เป็นข้อเท็จจริง

3.3.2 การศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.3.3 การศึกษาวิจัยปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

3.3.4 การศึกษาวิจัยการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- _____. (2561). คู่มือนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน.
มปป. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____. มปป. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549). กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____. มปป. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545
กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารการบ้านเมืองที่ดี
พ.ศ. 2546. (120) ตอนที่ 100 ก.
- กิติ พยัคคานนท์. (2532). เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เชษฐาสุทธิโอ.
- กิติมา ปรีดีดิถ. (2529). ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชนะการพิมพ์.
- กุลชน ธนาพงศธร. (2540). “การพัฒนาบุคลากร” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงาน
บุคคล หน่วยที่ 1 – 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง . (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ขนิษฐา ศรีนนท์. (2544). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนา.
เทศบาลนครนนทบุรี. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- โควิน คลังแสง. (2536). การสร้างชุดพัฒนาตนเอง เรื่อง เทคนิคในการจูงใจในการทำงานสำหรับ
ผู้บริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคุษฎี
บัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). กรุงเทพฯ: สาขาการอุดมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- ชลียา ค่านทิพารักษ์. (2543). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลในศูนย์ป้องกันและควบคุม
โรคมะเร็งส่วนภูมิภาค สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์. (ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ซัชชัย งามไพบุญย์. (2553). ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายการจัดการ
ขยะมูลฝอยไปสู่การปฏิบัติของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรี
ขันธ์. เพชรบุรี. (ปริญญาามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2543). *การพัฒนารูปแบบการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญเดช วีรกุล. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับขวัญในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 5 (จังหวัดอุบลราชธานี)*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชาญศิลป์ วาสนบุญมา. (2546). *แรงจูงใจและความต้องการความสมหวังในชีวิตของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชูใจ คูหารัตนไชย. (2538). *สถิติเบื้องต้น (Introduction to Statistics)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- ฐนิตา ปัตตานี. (2546). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงค์ วารีชล. (2551). *การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเมืองนำอยู่*. (กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ). (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ณัฐพล รักชาติ. (2549). *ศึกษาการวิเคราะห์การนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติงานในจังหวัดสมุทรปราการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดาร์รัตน์ แก้วสลับลี. (2542). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ กรณีการรวมกลุ่มอาชีพโครงการไทยช่วยไทย กรมประชาสงเคราะห์*. (สารนิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ดำรงศักดิ์ จงวิบูลย์. (2543). *แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพัฒน์. (2540). *การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2528). *การจูงใจเพื่อผลงาน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. (2546). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน*. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนวัฒน์ คำภีลานนท์. (2550). *การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองอุคต จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ธิดา สุขใจ. (2548). *แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ: ศึกษากรณีส่วน*
- ธีรทร วัฒนกุล. (2549). *การกำหนดนโยบายในการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝาก*. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา กมลวาทนินิส. (2546). *บริบทไทยว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน*. วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ : 40 (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บพิช รัตนบุรี. (2552). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการ แบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ไปปฏิบัติ* ศึกษากรณีสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์การศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญรงค์ นิลวงศ์. (2537). *หัวข้อหลักการบริหารทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สี่ไทย.
- ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์. (2546). *การพัฒนาที่ยั่งยืน: ต้องอยู่บนฐานทรัพยากรของตัวเอง*. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 40(2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ปรีดา เจษฎารางกุล. (2550). *การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูต อำเภอลำลูกกาจังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2541). *กระบวนการพัฒนาและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- พนัส หันนาคนิ. (2542). *ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณราย ทัญยะประภา. (2529). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2542). *การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัทธา สายหู. (2529). *กลไกของสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมลจรรย์ นามวัฒน์. (2544). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เท็กซ์แอนด์เจอร์นัล.
- พีรพล ไชยพงศ์. (2539). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทุมแบน จังหวัดสมุทรสาคร*. (ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ชลบุรี.
- พลสุข สังข์รุ่ง. (2550). *มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บี เคอินเตอร์ ปรินท์.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ยุพิน ระพีพันธุ์. (2544). *ความรู้ ทักษะคิดและการจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจำแนกประเภทมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งในเขตเทศบาลเมืองพนัส อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เขาวมาลย์ จ้อยจุฬี. (2542). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการมูลฝอย: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- รจนา อินคง. (2557). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายแก้ไขปัญหานี้ นอกระบบไปปฏิบัติ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รังสี พงษ์ชนมาศ. (2559). *ศึกษาวิเคราะห์การนำนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญญวิทยา*. (การค้นคว้าอิสระการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บพิชการพิมพ์. *โรงงานฟอกย้อม 2 บริษัท ยูเนียนอุตสาหกรรมสิ่งทอจำกัด (มหาชน)*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วรเดช จันทรศร. (2527). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า*. วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ปีที่ 24 (ฉบับที่ 4). เดือนตุลาคม 2527.
- วรเดช จันทรศร. (2542). *การพัฒนากระบวนการมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: สถาบันมาตรฐานสากลภาครัฐแห่งประเทศไทย.
- วรรณาริ จุพันธ์. (2551). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษากรณีนโยบายแก้สโซฮอสส์*. (ภาคนิพนธ์การศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. (2540). *ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการครอบครัวและชุมชนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแขเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- วัชรพล คัดโนภาส. (2556). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำเอานโยบายจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพาไปปฏิบัติ ศึกษากรณี โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์การศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2544). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.*
- วิรุณศิริ อารยวงศ์. (2545). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในจังหวัดราชบุรี. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.*
- วุฒิพล สกตเกียรติ. (2546). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสำหรับผู้ใช้งาน ในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน. (ปริญาญครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*
- ศิริพร จันทศรี. (2550). *การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนแตกต่างกัน. (ปริญาญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). *พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช*
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร.*
- ศิริโสภาคย์ บูรพาเดชะ. (2528). *จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2552). *นโยบายสาธารณะ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ศุภลักษณ์ ตรีสุวรรณ. (2548). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- สมชาย รัตนภาสกร, พ.จ.ต. (2550). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางนาง อำเภอบางทอง จังหวัดชลบุรี. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*

- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2543). *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2549). *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). *การบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2542). *มนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมลักษณ์ ไชยเสริฐ. (2549). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบติดตามการบริหารงานตำรวจนครบาล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สร้อยตระกูล (ดิยานนท์) อรรถมานะ. (2542). *พฤติกรรมองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สร้อยตระกูล (ดิยานนท์) อรรถมานะ. (2550). *พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี. (2548). *คู่มือการมีส่วนร่วมสำหรับประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548*. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุชาดา สุขบำรุงศิลป์. (2553). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา., ชลบุรี
- สุพันธ์ ทวางศ์มา. (2544). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของหมู่บ้านบ้านแม่ต๋ำ ตำบลเสริมซ้าย อำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง*. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุธี ศรสวรรค์. (2538). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมุสลิม: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคลองตะเคียน อำเภอมะนังศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ: (ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาศักยภาพบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุเมธ เดียวอิสเรศ. (2527). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณ.
- สุรศักดิ์ ชะมารัมย์. (2554). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดใน*

- เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์การศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. (ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ พินิตานนท์. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาธาภิบาลดินแดน.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2553). “การพัฒนาขีดสมรรถนะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เสนีย์ ทองมี. (2551). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางการเมืองที่มีผลต่อการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปฏิบัติในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง). นนทบุรี: แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- หัสญา พิมพ์สระเกษ. (2555). *ศึกษาวิเคราะห์การนำนโยบายป้องกันและควบคุมไข้หวัดนกไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์การศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). *คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2.ภาคการศึกษาที่ 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อิทธิชัย สีคำ. (2553). *ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุทัย เลหาวิเชียร. (2544). *รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหาร: ทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- เอนกกุล กริแสง. (2520). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิมพ์เนส.
- Bardach, E. (1980). *The Implementation Game: What happens After a Bill Becomes a law*. 3rd ed. Cambridge, Massacxhusetts: The MIT Press.

- Brian W. Hogwood and Lewis A. Gunn., (1984). *Policy Analysis for the Real World*. Oxford: Oxford University Press.
- Bruntland Commission. (1987). *World Commission on Environment and Development Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press.
- Charles Edward Lindblom. (1980). *The Policy-making Process*. United State: Prentice-Hall.
- Dale S. Beach. (1985). *Personnel: Management & People at Work*. New York: The Macmillan Co.
- Daniel A. Mazmanian, Paul A. Sabatier. (1983), *Implementation and Public Policy*. Scott: Foresman.
- David Easton. (1953). *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. Chicago: The University of Chicago Press on behalf of the Southern Political Science Association
- David Easton. (1965). *A Systems Analysis of Political Life*. New York: John Wiley.
- Domjan Michel. (1996). *The essentials of conditioning and learning*. English: Brooks/ Cole Pub. Co.
- Douglas McGregor. (1960) *The Human Side of Enterprise*. New York. McGraw-Hill.
- Dye, T. R. (1998). *Understanding public policy (9th ed.)*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Easton, D. (1965). *A framework for political analysis*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Evans, M. T. (1971). Managing the New Manager. *Personnel Administration*. 5(7), 31-38.
- Frederick Herzberg. (1959). *The Motivate to Work*. New York: John Wiley.
- Friedrich, C. J. (1963). *Constitutional Government*. New York: McGraw - Hill.
- Garrison, D. R. (1997). *Self-Directed Learning: Toward a Comprehensive Model*. Adult Education Quarterly Plunkett.
- Greenwood, William T. (1965). *Management and Organizational Behaviour Theories: An Interdisciplinary Approach*. United States: South-Western Publishing Co.
- Guilford, J., Gray David, E. (1970). *Motivation and Modern Management*. Massachusetts: Addison-Wesley Publishers.
- Guralnik. (1970). *Webster's New World Dictionary of the American Language*. 2nd College Edition. New York: Word Publishing Company.

- Heinz Eulau and Kenneth Prewitt. (1973). *Labyrinths of Democracy: Adaptations, Linkages, Representation, and Policies in Urban Politics*. Indianapolis: Bobbs-Merrill Company.
- Hodgetts, R. M. (1999). *Management Theory, Process and Practice*. (Translated by C. Çetin and E. C. Mutlu). Istanbul: Beta Printing Distribution Inc.
- Hugh Heclo. (1972). *Public analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Intergovernmental Policy,*” in Charles O. Jones, and Robert D. Thomas eds., *Public Policy Making in a Federal System*. California: Sage Publications, Inc.
- James S. Adam. (1965). “*In Equality in Social Exchange*”. In *Advances in Experimental Psychology*. VoL.2. New York: Academic Press
- James E. Anderson. (1975). *Public policy-making Basic concepts in political science*. the University of California: Praeger.
- James E. Anderson. (1994). *Public Policymaking: An Introduction*. Pennsylvania State University: Houghton Mifflin.
- Jeffrey L. Pressman, Aaron B. Wildavsky. (1973). *Implementation: how Great Expectations in Washington are Dashed in Oakland: Or, Why It's Amazing that Federal Programs Work at All, this Being a Saga of the Economic Development Administration as Told by Two Sympathetic Observers who Seek to Build Morals on a Foundation of Ruined Hopes Volume 2 of Oakland Project series Oakland Project series: Implementation PUBLICATIONS IN THE OAKLAND PROSECT SERIES*. United State: University of California Press.
- Larry N. Gerston. (1997). *Public Policy Making: Process and Principles*. United States :M.E. Sharpe.
- Lasswell, H. D. (1951). *The policy orientation*. In D. Lerner & H. D. Lasswell (Eds.), *The policy sciences: Recent developments in scope and method*. Stanford CA: Stanford University Press.
- Lasswell, Harold D. & Abraham Kaplan. (1970). *Power and Society*. New Haven: Yale University press.
- Lindblom, C. E. (1980). *The policy-making process (2nd ed.)*. Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall.

- Louis Koenig. (1986). *An introduction to public policy*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Lovell, R. B. (1980). *Adult Learning*. New York: Halsted Press Wiley & Son.
- Maxine S. Theodoulou. (1995). *The Nature of Public Policy*. United State: California State University Press.
- Noimi, Yomi. (1991). *Introduction. In Jordanhill College, Environment education for sustainable development. Synthesis of world environment day. WorkShop organized by the Forth group of pathicipants on wnvironment education course at Jordanhill College.*
- Paul Berman. (1978). *The Study of Macro and Micro Implementation of Social Policy*. California: Rand Corporation.
- Peter B. Guy. (1986). *The Pathology of Public Policy*. New York: Oxford University Press.
- Peters, B. G. (1996). *The future of governing: Four emerging models*. Lawrence” KS: University Press of Kansas.
- Porter 1102 Lawler
- Quade, Edward S. (1982). *Analysis of Public Decisions*. New York : North Holland.
- Richard M Steers & Lyman W Porter. (1979). *The measurement of organizational commitment. Journal of Vocational Behavior. Volume 14, Issue 2, April 1979. Canada: Elsevier Inc.*
- Robert Nakamura and Frank Smallwood. (1980). *The politics of policy implementation*. New York: St. Martin's Press
- Sharkansky, Ira. (1970). *Policy Analysis in Political Science*. Chicago : Markham.
- Thomas R. Dye. (2002). *Understanding Public Policy*. The University of Michigan: Prentice Hall.
- UNESCO. (2005). *Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions*.
- United Nations. (1981). *United Nations Research Institute of Social Development (UNRISD)*.
- Van Horn, Carl E., And Donald S. Van Meter. (1976). “The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework.” *Administration and Society*. Vol. 6, 4 (February)
- Vice President Mickey Edwards, George C. Edwards, Ira Sharkansky. (1978). *The Policy Predicament: Making and Implementing Public Policy*. New York: W. H. Freeman.

William N. Dunn. (1981). *Public policy analysis: an introduction*. the University of Michigan:
Prentice-Hall.

William N. Dunn. (1994). *Public Policy Analysis: An Introduction*. the University of California:
Prentice Hall.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดพะเยา

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการสอบถามความคิดเห็นประชาชนในจังหวัดพะเยา
2. แบบสอบถามนี้ มีจำนวน 4 หน้า ประกอบด้วย 4 ส่วน
 - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวเนตรนภา ขัติยศ
นักศึกษาปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โทรศัพท์ 063-9018857

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมายถูก ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1.1 เพศ ชาย หญิง

1.2 อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 21 – 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี 61 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

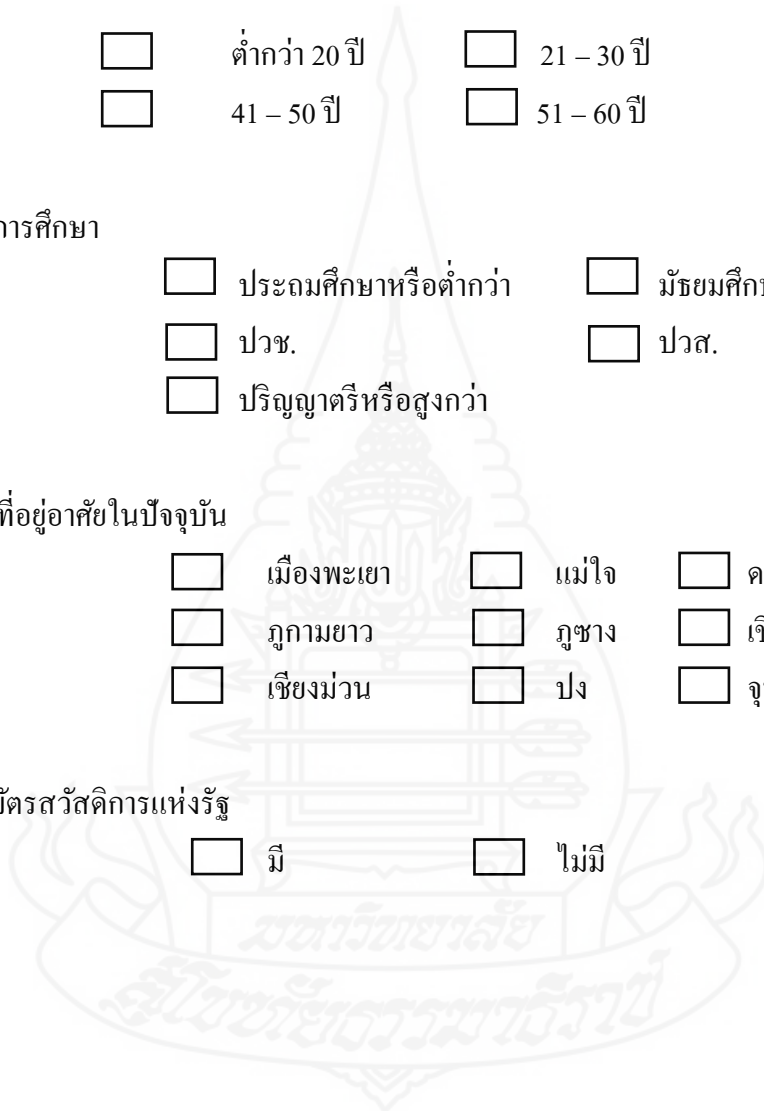
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษา
 ปวช. ปวส.
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.4 อำเภอที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

เมืองพะเยา แม่ใจ ดอกคำใต้
 ภูกามยาว ภูซาง เชียงคำ
 เชียงม่วน ปง จุน

1.5 การมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

มี ไม่มี

ส่วนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ

โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุด

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นคำถาม	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. การเข้าร่วมการประชุมภาคเวทีไทยนิคม ชั่งยื่น ได้ให้ความสำคัญต่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของท่านและหมู่บ้าน/ชุมชนของท่าน ได้จริง					
2. การเข้าร่วมการประชุมภาคเวทีไทยนิคม ได้ให้ความสำคัญต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน					
3. การเข้าร่วมการประชุมภาคเวทีไทยนิคม ได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างรายได้แก่ประชาชน					
4. การเข้าร่วมการประชุมภาคเวทีไทยนิคม ได้ให้ความสำคัญต่อการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชน					
5. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิคม ชั่งยื่นระดับตำบลใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริง					
6. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิคม ชั่งยื่นระดับตำบล ให้ความสำคัญกับประชาชนทุกหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน					
7. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิคม ชั่งยื่นระดับตำบลจัดเวทีประชุมเพื่อให้ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชุมสร้างข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกัน ได้ทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน					
8. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิคม ชั่งยื่นระดับตำบลมีการรายงานความก้าวหน้าและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ให้แก่ประชาชนผู้เข้าร่วมเวทีประชุม					

9. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ชี้แจงและตอบคำถามของประชาชนได้					
10. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องในเวที ประชาคมได้					
11. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดทำเวลาประชาชน					
12. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ					
13. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ อยู่เสมอ					
14. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน					

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

ประเด็นคำถาม	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มี การเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นได้อย่าง เต็มที่					
2. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มี การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตัดสินใจด้วยตนเองอย่าง เต็มที่					
3. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน					

4. ประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน					
5. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ในจังหวัดพะเยา

ประเด็นคำถาม	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน มาปฏิบัติของจังหวัดพะเยา มีการร่วมมือกันแบบบูรณาการในการจัดเวทีไทยนิยมยั่งยืน (ผลผลิต)					
2. ท่านเข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ (ผลผลิต)					
3. ท่านได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองจากการเข้าร่วมเวทีประชาคมและจากผลของการเข้าร่วมประชาคม (ผลลัพธ์)					
4. โครงการหมู่บ้านละสองแสนบาทของหมู่บ้าน/ชุมชนของท่านที่ได้จากการประชาคมครั้งที่ 1 ตอบสนองความต้องการของท่านและหมู่บ้าน/ชุมชน (ผลลัพธ์)					
5. หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
6. หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านสามารถพึ่งพาตนเองได้ ภายหลังจากดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน (ผลลัพธ์)					

7. ท่านได้ทำการปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
8. ท่านมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและประเทศ ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
9. ท่านมีความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
10. หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ด้านเศรษฐกิจหมู่บ้าน/ชุมชน (ผลลัพธ์)					
11. หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ด้านสังคมหมู่บ้าน/ชุมชน (ผลลัพธ์)					
12. หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงหมู่บ้าน/ชุมชน (ผลลัพธ์)					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

1. ท่านได้ อะไรบ้างจากการร่วมเวทีประชาคมภายใต้ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

.....

2. อะไรเป็นจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....

3. อะไรเป็นจุดอ่อนการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

4. อะไรเป็นโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

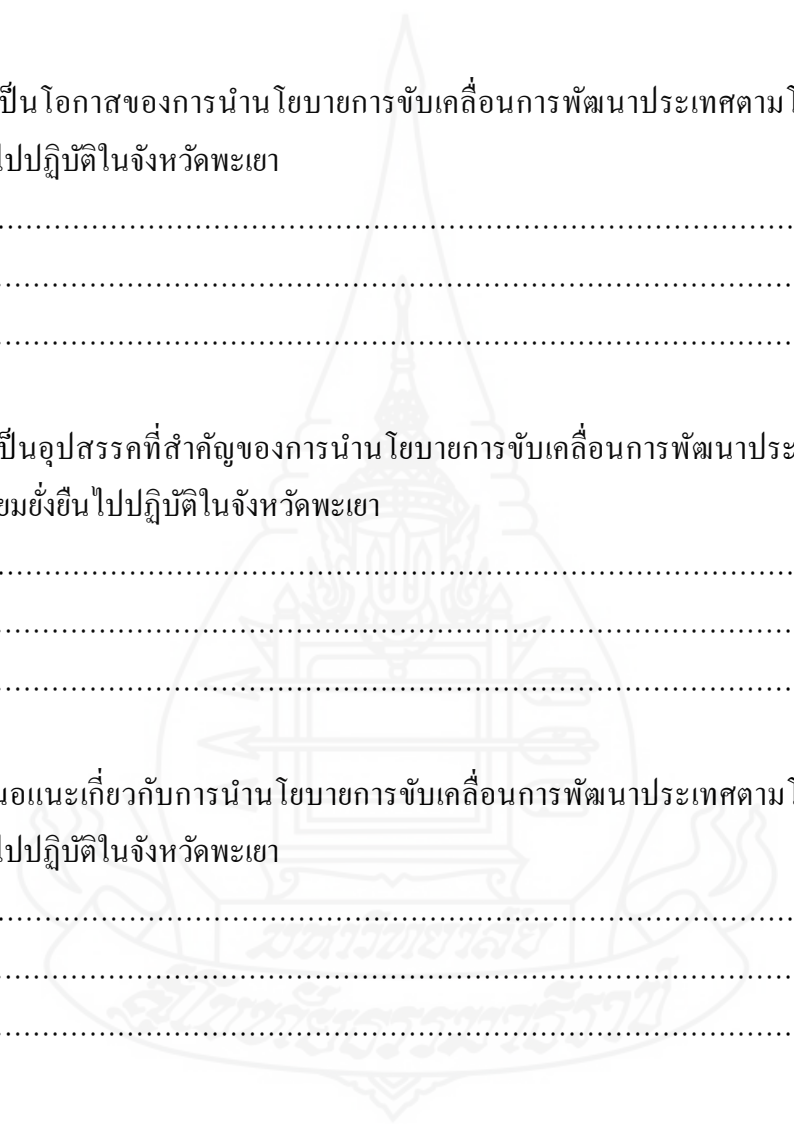
.....
.....
.....

5. อะไรเป็นอุปสรรคที่สำคัญของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความคิดเห็นของ
ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยา

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน
ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการสอบถามความคิดเห็น ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลในจังหวัดพะเยา
2. แบบสอบถามนี้ มีจำนวน 5 หน้า ประกอบด้วย 4 ส่วน
 - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติของจังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวเนตรนภา จิตยศ
นักศึกษาระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โทรศัพท์ 063-9018857

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมายถูก ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1.1 เพศ

ชาย หญิง

1.2 อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 21 – 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี 61 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ปวช.
 ปวส. ปริญญาตรี
ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.4 ท่านได้รับมอบหมายให้บรรยายเรื่องใดในเวทีการประชุมหมู่บ้านตามโครงการไทยนิยม
ยั่งยืน

- สัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่ง
 คนไทยไม่ทิ้งกัน
 ชุมชนอยู่ดีมีสุข
 วิถีไทยวิถีพอเพียง
 รู้สิทธิ รู้หน้าที่ รู้กฎหมาย
 รู้กลไกการบริหารราชการ
 รู้รักประชาธิปไตย ไทยนิยม
 รู้เท่าทันเทคโนโลยี
 บูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

อย่างครบวงจร

- งานตามภารกิจของทุกหน่วยงาน (Function)
 อื่น ๆ โปรดระบุ

.....

ส่วนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ

โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุด

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประเด็นคำถาม	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. ทีมฯของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน					
2. วัตถุประสงค์ของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน					
3. แนวทางในการดำเนินนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมีความชัดเจน					
4. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานในทุก หมู่บ้าน/ชุมชน					
5. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลได้รับสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดเวที ไทยนิยม ยั่งยืนในพื้นที่อย่างเหมาะสม					
6. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีจำนวนวิทยากรที่เหมาะสม					
7. หน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายในส่วนกลางมีความชัดเจน ในการสื่อสารเกี่ยวกับนโยบายมายังระดับทีมตำบล					
8. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติด้วยตนเอง					
9. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติควรจะขับเคลื่อนในทุก ตำบล ทุกหมู่บ้าน					

10. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลมีขีดความสามารถในการนำนโยบาย การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติ					
11. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติมุ่งเน้นการกระจาย รายได้ให้แก่ประชาชนและการกระตุ้นเศรษฐกิจ					
12. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติมุ่งเน้นการสร้าง ความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์					
13. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติได้รับการสนับสนุน อย่างดีจากฝ่ายการเมือง					
14. ในภาพรวมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความรู้ความเข้าใจ ต่อนโยบาย					
15. นโยบายของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีความเหมาะสม					
16. ในภาพรวมทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ ไทยนิยม ยั่งยืนเต็มใจและยินดีในการนำนโยบายไป ปฏิบัติ					

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐ

ประเด็นคำถาม	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่					
2. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเต็มที่					
3. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินงานในการจัดเวทีประชาคมเสมอ					
4. ประชาชนได้รับประโยชน์ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน					
5. ในการจัดเวทีประชาคมตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน					

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

ประเด็นคำถาม	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. งานที่ส่วนกลางกำหนดให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล มีความเหมาะสม					
2. การได้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนเป็นการพัฒนาตนเองและทำให้เกิดความภูมิใจ					
3. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลมีความยอมรับนับถือซึ่งกันและกันและเกิดมิตรภาพที่ดีระหว่างกัน					
4. ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลตระหนักถึงความสำคัญและรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ					
5. ค่าเบี่ยเลี้ยงที่ได้รับการจากกลวงเวทีไทยนิยม ยั่งยืนมีความเหมาะสม					
6. นายอำเภอสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติได้					
7. ผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัดสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยมยั่งยืน ระดับตำบลนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทย นิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติได้					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการ
ไทยนิยม ยั่งยืน ในจังหวัดพะเยา

ประเด็นคำถาม	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
1. การนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน มาปฏิบัติของจังหวัดพะเยา เป็นการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่อย่างแท้จริง (ผลผลิต)					
2. ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ (ผลผลิต)					
3. ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองจากการเข้าร่วมเวทีประชาคมและจากผลของการเข้าร่วมประชาคม (ผลลัพธ์)					
4. โครงการหมู่บ้านละสองแสนบาทของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้จากการประชาคมครั้งที่ 1 ตอบสนองความต้องการของประชาชนและหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างแท้จริง (ผลลัพธ์)					
5. หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พึ่งพาตนเองได้ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
6. ประชาชนได้ทำการปรับแผนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
7. ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน และประเทศ ความรู้สึกสามัคคีและประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					
8. หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)					

9. หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคม ภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)				
10. หมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านความ มั่นคงภายหลังการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน (ผลลัพธ์)				

**ส่วนที่ 4 จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค โอกาส และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา**

1. อะไรเป็นจุดแข็งของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม
ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

2. อะไรเป็นจุดอ่อนของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม
ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

3. อะไรเป็นโอกาสของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม
ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

4. อะไรเป็นอุปสรรคของการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยม
ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม
ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

.....
.....
.....

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน
ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สำหรับการสัมภาษณ์นายอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดพะเยา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
2. แบบสอบถามนี้ มีจำนวน 3 หน้า ประกอบด้วย 6 ส่วน
 - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 5 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา
 - ส่วนที่ 6 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวเนตรนภา จิตยศ

นักศึกษาปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โทรศัพท์ 063-9018857

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล ของผู้ให้สัมภาษณ์ _____
 อายุ _____ ปี นายอำเภอ _____ วันที่สัมภาษณ์ _____

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน
มาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

1.1 จุดแข็งของการนำ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน
มาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

1.2 จุดอ่อนของการนำ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน
มาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

1.3 โอกาสของการนำ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน
มาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

1.4 อุปสรรคของการนำ นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โครงการไทยนิยมยั่งยืน
มาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

2.1 จุดแข็งของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

2.2 จุดอ่อนของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

2.3 โอกาสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

2.4 อุปสรรคของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการนโยบายนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

**ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการ
ไทยนิยมยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา**

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

3.1 จุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

3.2 จุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

3.3 โอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

3.4 อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของภาครัฐในการนำนโยบายการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

ส่วนที่ 5 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ในการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

4.1 จุดแข็งในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

4.2 จุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

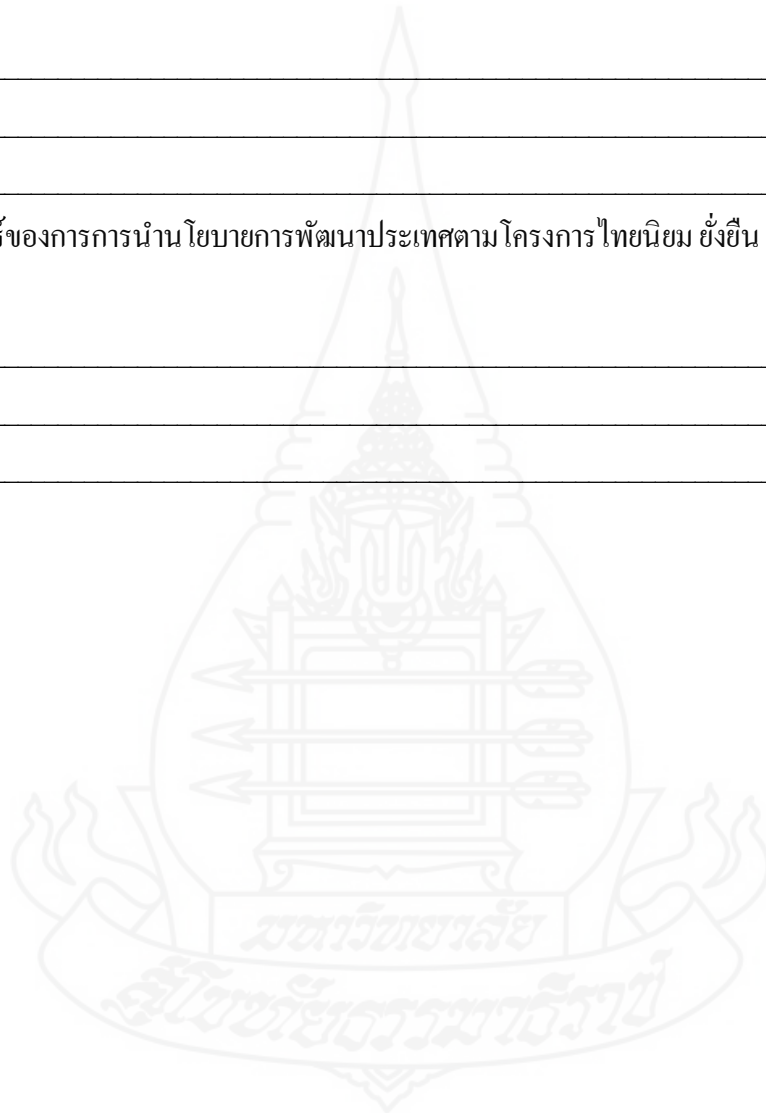
4.3 โอกาสในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

4.4 อุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่นำนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนมาปฏิบัติมาอำเภอของท่าน

ส่วนที่ 6 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนา
ประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัดพะเยา

5. ผลผลิตของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยา

6. ผลลัพธ์ของการการนำนโยบายการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ไปปฏิบัติในจังหวัด
พะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเนตรนภา ขัตติยศ
วัน เดือน ปีเกิด	30 กรกฎาคม 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต ร.บ. (การปกครอง) เจริญทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จบการศึกษาปี พ.ศ. 2557 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รป.ม. (บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จบการศึกษาปี พ.ศ. 2561
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการปกครองอำเภอจุน จังหวัดพะเยา
ตำแหน่ง	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง)

